

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TERCÜME-İ CÂMIÜ'L-ĤİKÂYÂT Lİ-SEMERĖANDİ
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)

ÜMRAN AKKOLOĞLU

AĞUSTOS 2019

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

TERCÜME-İ CÂMİÜ'L-HİKÂYÂT Lİ-SEMERKANDİ
(GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Ümran AKKOLOĞLU

Danışman
Prof. Dr. Erol ÖZTÜRK

BOLU 2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

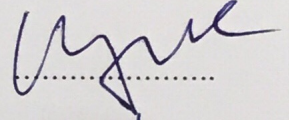
Ümran AKKOLOĞLU'na ait “Tercüme-i Cāmiü'l Hikāyāt Li-Semerķandī (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)” adlı çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında **yüksek lisans tezi** olarak oy birliğiyle/oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

22/08/2019

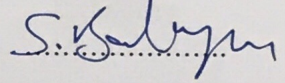
Unvan, Adı, Soyadı

İmza

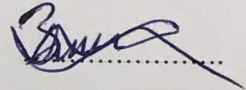
Üye (Tez Danışmanı) : Prof. Dr. Erol ÖZTÜRK

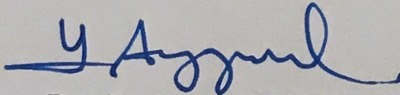
Üye : Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Bilge KAYA YİĞİT

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

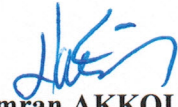

Doç. Dr. Yaşar AYYILDIZ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum, “**Tercüme-i Cāmiü'l-Hikāyât li-Semerḳandī - (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)**” başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başvurulan kaynaklardan yapılan alıntılarının bilimsel kurallara uygun olarak metin içinde ve kaynaklarda gösterildiğini, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Ümran AKKOLOĞLU

22.08.2019

ÖN SÖZ

Eski Anadolu Türkçesi, Oğuz ağız özelliklerine dayalı bir dildir. 13. yüzyılda başlar ve 16. yüzyıl başlarına kadar devam eder. 16. yüzyılda ise yerini Osmanlı Türkçesine bırakır. Anadolu Selçukluları'nın son devirlerini, Beylikler dönemini ve imparatorluk haline gelmeden önceki Osmanlı devrini içine alan Eski Anadolu Türkçesi döneminde Osmanlı Türkçesine nazaran daha sade bir Türkçe kullanılmıştır.

Üzerinde çalıştığımız Tercüme-i Cāmiü'l-Hikāyāt li-Semerkindî isimli eserin yazıldığı yüzyıl bilinmemekle birlikte eser ses ve şekil bilgisi bakımından Eski Anadolu Türkçesi özellikleri gösterir. Eser Hacı Selim Ağa Yazma Eserler Kütüphanesi 390 numarada kayıtlıdır. Yaptığımız araştırmalar sonucunda eserin nüshalarının olmadığı anlaşılmaktadır. Dini ve ahlaki içerikli olup Semerkandî'nin eserindeki çeşitli hikayelerin aktarılmasından ibarettir.

Eserin giriş kısmından edindiğimiz bilgilere göre Ebu'l-Leys es-Semerkindî'nin Fars dilinde yazdığı eserden kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Ebu'l-Leys es-Semerkindî ehl-i sünnet âlimlerinin büyüklerindendir. İsmi Nasr bin Muhammed bin Ahmed bin Muhammed'dir. Künyesi Ebü'l-Leys olup Semerkandî nisbesiyle şöhret bulmuştur. İmâm-ül-hüdâ ve fakih lakablarıyla da anılır. Doğum târihi kesin olarak bilinmemektedir. 983 (H. 373) senesinde vefat ettiği kaydedilen bilgiler arasındadır. Eseri Türkçeye kimin ne zaman çevirdiği ile ilgili kaynaklarda bir bilgiye rastlanmamıştır. Eseri toplayarak Valide-i Atik Camii kitap dolabına vakfeden ise Abdülkadir Geylani'nin sülalesinden gelen Kemankeş Abdülkadir Efendi'dir. Kemankeş Abdülkadir Efendi Üsküdar Valide Atik Medresesi'nde müderrislik yapmıştır ve Emir Hoca ismiyle şöhret bulmuştur.

Bu çalışmada, eserin 61a-121b varakları üzerinde transkripsiyon, dil incelemesi, dizin ve sözlük çalışmaları yapılmıştır. Çalışmanın giriş kısmında eserin yazıldığı dönem, eserin müellifi ve mütercimi, eserin muhtevası üzerine çeşitli bilgiler verilmiştir.

İnceleme kısmında ise eserin ses ve şekil özellikleri ele alınmıştır. Eserin sözlüğü dizin şeklinde hazırlanmıştır.

Bana bu çalışmayı yapma imkanı sağlayan, çalışmalarımnda her türlü yardım ve desteği esirgemeyerek bana rehberlik eden değerli hocam Prof. Dr. Erol ÖZTÜRK'e, beni bu yolda sürekli destekleyerek güçlendiren tezimin hazırlanmasında başından sonuna kadar emeği olan eşim Emrah AKKOLOĞU'na teşekkür ederim.

Ümran AKKOLOĞLU

22.08.2019

ÖZET

TERCÜME-İ CÂMİÜ'L-ĤİKÂYÂT Lİ-SEMERKANDÎ (GİRİŞ-İNCELEME-METİN-DİZİN)

Ümran AKKOLOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Erol ÖZTÜRK

Ağustos 2019, 337 + xv Sayfa

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmanın aslı, Ebu'l-Leys es-Semerkindî tarafından kaleme alınan Tercüme-i Câmîü'l-Ĥikâyât li-Semerķandî üzerine yapılmıştır.

Eserin Türkçeye ne zaman ve kim tarafından çevrildiği bilinmemektedir. İstanbul Hacı Selim Ağa Yazma Eserler Kütüphanesinde 390 numarada kayıtlı olan bu eser Eski Anadolu Türkçesi özelliklerini taşımaktadır.

Çalışma eserin, 61a-121b varakları üzerine yapılmıştır. Çalışmanın giriş bölümünde eser, eserin aslını yazan Ebu'l-Leys es-Semerkindî, eseri toplayarak bir kütüphaneye vakfeden Kemankeş Abdülkadir Efendi, eserin yazıldığı dönem ve çalışmanın içeriği hakkında bilgiler yer almaktadır.

İnceleme bölümünde metnin ses ve şekil özellikleri tespit edilerek, bu özellikler metinden alınan örnekler ile ayrıntılı anlatılmıştır. Metin bölümünde, metnin transkripsiyonu yapılmıştır. Transkribe edilirken her varacağına sayfa ve satır numarası verilmiştir. Dizin bölümünde, eserde geçen her bir kelimenin hangi sayfalarda geçtiği

yazılmış ve kelimelere anlam verilerek eserin sözlüğü dizin halinde hazırlanmıştır. Sonuç bölümünde ise, çalışmada tespit edilen önemli noktalar üzerinde durulmuştur.

Anahtar kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Hikāyāt li-Semerḳandī, Kemankeş Abdülkadir Efendi, Ses Bilgisi, Şekil Bilgisi.

ABSTRACT

TERCÜME-İ CÂMIÜ'L-ĤİKÂYÂT Lİ-SEMERKANDÎ (INTRODUCTION - ANALYSIS - TEXT- INDEX)

Ümran AKKOLOĞLU

Master's Thesis

Department of Turkish Language and Literature

Advisor: Professor Dr. Erol ÖZTÜRK

August 2019, 337 + xv Pages

The original of this study, which was prepared as a master thesis , written by Ebu'l-Leys es-Semerkindî about a Tercüme-i Cāmiü'l-Ĥikāyāt li-Semerkindî.

It is not known when and by whom the work was translated into Turkish Language. The work is registered at Istanbul Hacı Selim Ağa Manuscripts Library with the number of 390. This work has the characteristics of Old Anatolian Turkish.

The study was carried out on the sheets 61a-121b. The introductory part of the study includes the information about the author Ebu'l-Leys es-Semerkindî, Kemankes Abdülkadir Efendi, who collected the work and dedicated it to a library and information about the period in which the work was written and the content of the work.

In the examination section, the sound and shape characteristics of the text have been determined and these features have been explained in detail with examples taken from the text. In the text section, the text is transcribed. Each paper is given a page and line number when transcribing. In the index section, the pages on which each word in the work is mentioned are written and the dictionary of the work has been prepared in index

by giving meaning to the words. In the conclusion part, the important points identified in the study and emphasized.

Key words: Old Anatolian Turkish, Hikāyāt li-Semerḳandī, Kemankeş Abdülkadir Efendi, Phonetics, Morphology.

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI	ii
ETİK UYGUNLUK BEYANI	iii
ÖN SÖZ	iv
ÖZET	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xiv
ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ	xv
 GİRİŞ	 1
 I. BÖLÜM	
1. İNCELEME	5
1.1. Yazılış Özellikleri	5
1.1.1. Ünlülerin Yazılışı	5
1.1.1.1. a ünlüsünün Yazılışı	5
1.1.1.2. e ünlüsünün Yazılışı	6
1.1.1.3. ı ünlüsünün Yazılışı	6
1.1.1.4. i ünlüsünün Yazılışı	7
1.1.1.5. o ünlüsünün Yazılışı	7
1.1.1.6. ö ünlüsünün Yazılışı	8
1.1.1.7. u ünlüsünün Yazılışı	8
1.1.1.8. ü ünlüsünün Yazılışı	9
1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı	9
1.1.2.1. c ve ç ünsüzünün Yazılışı	9
1.1.2.2. b ve p ünsüzünün Yazılışı	10
1.1.2.3. k/g ve k/ğ ünsüzlerinin Yazılışı	10
1.1.2.4. ñ ünsüzünün Yazılışı	11

1.1.2.5. �, t/d ünsüzlerinin Yazılışı	11
1.1.2.6. s ünsüzünün Yazılışı	12
1.1.3. Bazı Ek ve şekillerin Yazılışı	12
1.1.3.1. ki Edatının Yazımı	12
1.1.3.2. kim Edatının Yazımı	12
1.1.3.3. da�ı Edatının Yazımı	13
1.1.3.4. içün Edatının Yazımı	13
1.1.3.5. ile Edatının Yazımı	13
1.1.3.6. Ek Fiilinin Yazımı	14
1.1.3.7. �kili Kullanımlar	14
1.2. Ses Bilgisi	14
1.2.1. �nl�ler	14
1.2.1.1. �nl� De�i�meleri	14
1.2.1.2. �nl� Uyumları	16
1.2.1.2.1. Kalınlık- �ncelik Bakımından �nl� Uyumu	16
1.2.1.2.2. Düzlük- Yuvarlaklık Bakımından �nl� Uyumu	17
1.2.1.2.2.1. �nl�s� Yuvarlak Olan Ekler	17
1.2.1.2.2.2. �nl�s� Düz Olan Ekler	19
1.2.1.3. �nl� D��mesi	20
1.2.1.4. �nl� Birle�mesi	21
1.2.2. �ns�zler	21
1.2.2.1. �ns�z De�i�meleri	21
1.2.2.1.1. k>� değişmesi	21
1.2.2.1.2. k>g değişmesi	22
1.2.2.1.3. g>v değişmesi	22
1.2.2.1.4. t>d değişmesi	22
1.2.2.1.5. b>v değişmesi	23
1.2.2.2. �ns�z Uyumu	23
1.2.2.3. �ns�z Türemesi	24
1.2.2.4. �ns�z �kizle�mesi	24
1.2.2.5. �ns�z D��mesi	24
1.2.2.6. �ns�z Yumu�aması	25

1.3. Şekil Bilgisi	25
1.3.1. Yapım Ekleri	25
1.3.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri	25
1.3.1.2. İsimden Fiil Yapma Ekleri	26
1.3.1.3. Fiilden İsim Yapma Ekleri	26
1.3.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri	27
1.3.1.5. Sıfat- Fiil Ekleri	27
1.3.1.6. Zarf- Fiil Ekleri	28
1.3.2. Çekim Ekleri	28
1.3.2.1. İsim Çekim Ekleri	28
1.3.2.1.1. Çokluk Eki	28
1.3.2.1.2. Aitlik Eki	29
1.3.2.1.3. Soru Eki	29
1.3.2.1.4. İyelik Ekleri	29
1.3.2.1.5. Hal Ekleri	30
1.3.2.1.5.1. İlgi Hali Eki	30
1.3.2.1.5.2. Belirtme Hali Eki	30
1.3.2.1.5.3. Yönelme Hali Eki	30
1.3.2.1.5.4. Bulunma Hali Eki	31
1.3.2.1.5.5. Ayrılma Hali Eki	31
1.3.2.1.5.6. Yön Gösterme Hali Eki	31
1.3.2.1.5.7. Vasıta Hali Eki	31
1.3.2.1.5.8. Eşitlik Hali Eki	31
1.3.3. Fiil Çekimi	31
1.3.3.1. Şahıs Ekleri	31
1.3.3.2. Bildirme Kipleri	33
1.3.3.2.1. Görülen Geçmiş Zaman	33
1.3.3.2.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman	33
1.3.3.2.3. Geniş Zaman	34
1.3.3.2.4. Gelecek Zaman	34
1.3.3.2.5. Şimdiki Zaman	35

1.3.3.3. Tasarlama Kipleri	35
1.3.3.3.1. İstek Kipi	35
1.3.3.3.2. Şart Kipi	36
1.3.3.3.3. Gereklilik Kipi	36
1.3.3.3.4. Emir Kipi	36

II. BÖLÜM

2. METİN	38
-----------------------	-----------

III. BÖLÜM

3. DİZİNLER	92
3.1. Genel Dizin	92
3.2. Özel Adlar Dizini	314

IV. BÖLÜM

4. SONUÇ	328
-----------------------	------------

KAYNAKLAR	330
------------------------	------------

EKLER	332
--------------------	------------

Ek 1: Orijinal Metinden Örnekler	333
--	-----

KISALTMALAR LİSTESİ

Ar.	: Arapça
Ar.+Far.	: Arapça+Farsça
‘as	: ‘Aleyhi’s-selām
bkz.	: bakınız
EAT	: Eski Anadolu Türkçesi
ET	: Eski Türkçe
Far.	: Farsça
Hız.	: Hazreti
s.	: sayfa
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
yy.	: yüzyıl

ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

ا	a-ā-e	ض	z, ḏ
ب	b	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ث	ṯ	غ	ġ
ج	c	ف	f
چ	ç	ق	q
ح	ḥ	ك	k-g-ñ
خ	ḫ	ل	l
د	d	م	m
ذ	ẓ	ن	n
ر	r	و	o-ō-v-u-ü
ز	z	ه	h-e
س	s	ی	y-i-i-ī
ش	ş	ء	‘
ص	ṣ		

GİRİŞ

1071 Malazgirt savaşından sonra Anadolu bölgesi hızla Türkleşmeye başlamıştır. XI-XIII. yüzyıllar arasında Selçuklu devletinin kuruluşundan sonra da devam eden sürekli göçler Anadolu bölgesini artık bir Türk yurdu haline getirmiş bulunuyordu. Ancak, bugün bilim dilinde Türkiye Türkçesi diye adlandırdığımız dilimizin Anadolu'da müstakil bir yazı dili halinde kurulup gelişmesi kolay olmamıştır. Bu gelişme uzun bir mücadelenin sonucudur denilebilir (Korkmaz 2000: 431).

Türkiye Türkçesinin tarihi devresinin ilkini Eski Anadolu Türkçesi teşkil etmektedir. Selçuklu devri Türkçesini de içine alan bu devre XIII. asırdan XV. asrın sonuna kadar devam etmiştir. XV. asrın ikinci yarısı bir geçiş devri olmakla beraber, Eski Anadolu Türkçesinin hususiyetleri, bütün XVI. asır boyunca devam etmiş, hattâ XVII. asırda da kendisini göstermiştir (Timurtaş 1992: 120).

Eski Oğuz Türkçesi, hem Osmanlı hem de Azerbaycan dillerinin atasıdır. Her iki yazı dilinin özellikleri Eski Anadolu Türkçesinde karışık olarak bulunur. 16.yüzyılda henüz iki edebi dilin kesin çizgilerle ayrılmadıklarını söylemeliyiz. O halde Eski Oğuz Türkçesi döneminde dilin henüz ölçünlü (standart) hâle gelmediğini, farklı özellikleri bir arada barındırdığını, dolayısıyla bu dönemin Osmanlı ve Azerbaycan Türkçeleri edebi dilleri için bir geçiş dönemi sayılması gerektiğini söyleyebiliriz. Bu bakımdan bu dönem eserlerinin okunuşunda hâlâ bazı sorunların bulunması gayet tabiidir (Ercilasun 2007: 457).

Eski Anadolu Türkçesi yabancı unsurlar bakımından denilebilir ki Batı Türkçesinin en temiz devridir. Bu devirde Türkçeye Arapça ve Farsça unsurlar girmeye başlamıştır. Fakat bu unsurlar kesifliğini yavaş yavaş arttırmış ve ancak devrenin sonlarında geniş bir istilâ başlangıcı hâlini alarak Osmanlıcanın doğuşunu hazırlamıştır. Eski Anadolu metinlerinde görülen Arapça ve Farsça kelimeler henüz çok fazla olmadığı gibi devrenin sonlarına doğru artan terkipler de henüz açık ve basit bir durumdadır.

Yabancı unsurlar bakımından bu devirde manzum ve mensur metinler arasında da oldukça fark vardır. Gittikçe artan yabancı kelime ve terkipler daha çok nazım dilinde görülür. Nesir dili ise çok temiz ve duru bir Türkçe olarak devrenin sonunda bile Arapça ve Farsça kelimeler ve bilhassa terkiplerden mümkün olduğu kadar uzak kalmıştır (Ergin 2006: 20).

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi Eski Anadolu Türkçesi Oğuz ağız özelliklerine dayalı bir dildir ve 13.-15. yüzyıllar arasında kullanılmıştır. Ancak 16.yüzyıl sonlarına dek Anadolu'da etkisini sürdürmüştür. Üzerinde çalıştığımız Tercüme-i Cāmiü'l-Hikāyāt li-Semerḳandī isimli eserin tam olarak kaçınıcı yüzyılda yazıldığı bilinmemektedir. Eser kolay anlaşılabilen sade, açık ve temiz bir Türkçeyle yazılmıştır. Ancak eserin imlasında bazı ikili kullanımlar dikkati çeker. Arapça, Farsça alıntı kelimeler ve tamlamalar pek fazla görülmemektedir. Bu gibi durumlar eserin Eski Anadolu Türkçesi özelliklerini yansıttığını göstermektedir.

Tercüme-i Cāmiü'l-Hikāyāt li-Semerḳandī

Tez çalışması olarak ele aldığımız Tercüme-i Cāmiü'l-Hikāyāt li-Semerḳandī Hacı Selim Ağa Yazma Eserler Kütüphanesi 390 numarada kayıtlıdır. Yaptığımız araştırmalarda eserin başka bir nüshasına ulaşamamıştır. Dini- ahlaki içerikli çeşitli hikayelerden oluşan bu eser kolay okunup anlaşılabilen harekeli bir nesihle yazılmıştır. Eser insanlara faydalı olmak amacıyla İslamiyet'in çeşitli dönemlerinde oluşmuş farklı menkıbevî hikayeler ve kıssalardan oluşmuştur. Anlatılan hikaye ve kıssalar çeşitli ayet ve hadislerle desteklenmiş mensur bir eserdir. Ayet ve hadisler aynen olduğu gibi Arapça yazılmış ve sade bir dille açıklaması yapılmıştır.

İncelediğimiz 61a-121b varakları arasında toplam 83 farklı hikaye yer almaktadır. Bu hikayelerin en uzununu 63b-66b varakları arasında anlatılan Hz. İbrahim ile Nemrud'un kızının anlatıldığı kıssadır. Eser de buna benzer uzun hikayeler anlatıldığı gibi 4-5 satır süren kısa hikayeler de mevcuttur. Hatta bazı hikayeler yarıda kesilmiş devamı getirilmemiştir. Eserde Bağdat, Basra, Habeş, Hicaz, Horasan, Medine, Türkistan gibi yerlerden bahsedilmiştir. Ayrıca Hasan-ı Basri, Ahmed Hambel, Ahmed İbn-i Abdullah,

Ahmed İbn-i Tuveyl, Zennun–i Mısri, İbrahim Edhem, Bişr-i Hafî, Cüneyd-i Bağdadi, Ebu Hureyre, Ebu Süleyman Dürdani, Enes İbn-i Malik, Hz. Ebu Bekir, Hz. Eyüp peygamber, Hz. Davut peygamber, Hz. Halil peygamber, Hz. Aişe, Hz. Ali, Hz. Rabia, Hz. Hızır peygamber, Hz. İlyas peygamber, Hz. İsa peygamber... vb. gibi birçok İslam alim ve büyüğüyle ilişkili çeşitli kıssalar anlatılmıştır.

Eser toplam 121 varaktır. Her sayfada 17 satır yer alır. Bazı sayfaların bazı satırları (91b/2-3, 92b/2-3-4-) mürekkep dökülmesi sonucu tahrip olmuş ve okunamaz hale gelmiştir. Esere besmele ile başlanır ve dua ile bitirilir. Kitap yirmi bâbdan oluşur. Her bâb on iki hikayeden meydana gelir. Kitabın bitiş kısmında yer alan *"Pes imdi 'azîzi men ma'lûmı şerîf 9 olsun kim dünyâda Tañrıdan korğup eyülik eylemekden yigrek 10 nesne yok imiş. İmdi bu ben biçāre kul dağı işbu bâbda 11 bu kitābı tamām yazdım. Tā kim okuyanlara ve yazanlara ve diñleyüp 'amel kılanlara 12 şevāb hāşıl ola. Ümîzdürki muṭālî'a kılanlar yañlışın taşîh kılarlar. 13 Bu za'ifi hayr du'ādan unutmayalar. İnşā'allahü Tebāreke ve Ta'ālā 14 'Azze ve Celle temmet bi-'avnillahi 15 ve hasune tevfiķihi 16 bi-raḥmetike yā erhame'r- 17 rāḥimîn."* ifadelerinden eserin insanlara faydalı olmak ve onları iyiye doğruya sevk etmek amacıyla kaleme alındığı anlaşılır.

Ebu'l-Leys es-Semerkindî

Metindeki bilgilere göre eser Ebu'l Leys es-Semerkindî'nin kitabından çeviridir. Eserin ne zaman kim tarafından Türkçeye çevrildiği bilinmemektedir. Semerkant'ta doğmuş olması muhtemel olan Ebu'l Leys es-Semerkindî, Hanefî mezhebinin meşhur fakihleri arasında yer alır. Nasr b. Muhammed ismiyle müfessir, fakih ve zâhid diye tanınır. Babasından yaptığı rivayetler dikkate alınarak ilk hocasının babası olduğu söylenebilir. Fıkıh alanındaki asıl hocası "Küçük Ebû Hanîfe" diye meşhur olan Belhli Ebû Ca'fer el-Hinduvânî'dir. Hanefî fıkının yanı sıra hadis, kelâm ve tefsir alanında da tahsil görmüştür. Vefat yılı konusunda kaynaklarda 373 (983) ile 393 (1003) arasında değişen yedi ayrı tarih verilirse de genellikle 11 Cemâziyelevvel 373'te (21 Ekim 983) öldüğü kabul edilir. İslâm dünyasının birçok bölgesinde Müslüman toplumların İslâm anlayışlarını ve dinî hayatlarını derinden etkilemiştir. Eserleri çeşitli Müslüman

toplulukların dillerine çevrilen Ebü'l-Leys şöhretinin yayıldığı bölgelerde büyük bir veli olarak kabul edilmiştir (Yazıcı 2009: 473).

İncelenen yazma eserin bu kütüphaneye gelmesini sağlayan ise Kemankeş Abdülkadir Efendi'dir. Abdülkadir Geylani'nin sülalesinden gelen Kemankeş Abdülkadir Efendi (ö. 1152/1738-1739), "Emir Hoca" ismiyle şöhret bulmuştur. Üsküdar Valide Atik (Nurbanu Sultan) Medresesi'nde müderrislik yapan Kemankeş Emir Hoca, kitaplarını Valide-i Atik Camii kitap dolabına vakfetmiştir. Kitapları arasındaki 15 numaralı Şerh-i Şatibi'nin baş sahifesindeki bir kayıttan öğrenilen bilgiye göre; bir kütüphane tesisi gayesiyle H.1110 /M.1698-1699 senesinden itibaren kitap toplamaya başlamıştır. 695 yazma eser ve 1 matbu eser olmak üzere toplam 696 kitaptan oluşan bir koleksiyon olan Kemankeş Emir Hoca Kütüphanesi, Tevhid-i Tedrisat Kanununun (1924) kabulünden sonra Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesine nakledilmiştir. Kitaplardaki vakıf mührü H.1135 tarihlidir (Bayraktar 2006: 50).

I. BÖLÜM

1. İNCELEME

1.1. Yazılış Özellikleri

1.1.1. Ünlülerin Yazılışı

Hareke sistemi a, ı, o, u gibi kalın sıradan ünlüler ile e, i, ö, ü gibi ince sıradan ünlüler arasında bir işaret ayrımı yapmadığı için bu ünlülere karşılık olan hareke işaretlerinin kalın mı yoksa ince mi okunacağı, kalın ve ince sıraya göre ayarlanan ünsüzlerle belli edilmiştir (Özkan 2009: 93).

1.1.1.1. a ünlüsünün yazılışı:

Kelime başında a ünlüsü medli elif (ا) veya üstünlü elif (آ) ile, kelime içinde üstünlü elif (آ) veya üstün ile, kelime köklerinin sonunda üstünlü elif (آ), üstün veya üstünlü he (ه) ile yazılmıştır.

a) Ön ses olarak kullanımı

Medli elif ile yazılışı: acı (آحي) 77b/16, ak (آق) 76b/3

Üstünlü elif ile yazılışı: ağır (آغرى) 85a/8, ana (آنه) 71a/1

b) İç ses olarak kullanımı

Üstünlü elif ile yazılışı: baba (بابا) 64b/1, kan (قان) 73b/1

Üstün ile yazılışı: barmağı (برماغي) 96b/11, dallarında (داللى نده) 63b/16

c) Son ses olarak kullanımı

Üstünlü elif ile yazılışı: çoğa (فُؤَا) 90a/2, orta (أَوْرُتَا) 81a/5

Üstün ile yazılışı: ata (أَتَه) 70b/16, taşra (طَشْرَه) 102a/12

Üstünlü he ile yazılışı: kara (قَرَه) 82a/7, ana (أَنَه) 71a/1

1.1.1.2. e ünlüsünün yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin ön seslerindeki e ünlüsü üstünlü elif (ا) ile, kelime köklerinin iç seslerinde e ünlüsü üstün ile, son seslerinde e ünlüsü üstünlü he (ه) ile yazılmıştır.

a) Ön ses olarak kullanımı

Üstünlü elif ile yazılışı: ekmek (اَكْمَك) 90b/11, ekin (اَكِين) 78b/3

b) İç ses olarak kullanımı

Üstün ile yazılışı: degirmen (دَكِرْمَنْ) 94a/3, kepenegin (كَبْنَكِين) 115b/17

c) Son ses olarak kullanımı

Üstünlü he ile yazılışı: dere (دَرَه) 107a/9, gice (كَبْجَه) 61a/1

1.1.1.3. ı ünlüsünün yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin ön seslerindeki ı ünlüsü esreli elif ile, kelime köklerinin iç seslerinde esre ile, son seslerinde esre veya esreli ye (ي) ile yazılmıştır.

a) Ön ses olarak kullanımı

Esreli elif ile yazılışı: ırakdan (اِرْأَقْدَان) 79b/12, ırmağ (اِرْأَمَق) 71b/8

b) İç ses olarak kullanımı

Esre ile yazılışı: ışığın (اِشْغِين) 73a/7, karıncalar (قَرْنَجُلَر) 62a/15

c) Son ses olarak kullanımı

Esreli ye ile yazılışı: arı (َری) 93a/11, ayrı (أیَری) 119b/12

1.1.1.4. i ünlüsünün yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin ön seslerindeki i ünlüsü esreli elif () ile, kelime köklerinin iç seslerinde i ünlüsü esre veya esreli ye () ile, son seslerinde i ünlüsü esreli ye () ile yazılmıştır.

a) Ön ses olarak kullanımı

Esreli elif ile yazılışı: ırte (َرتَه) 97a/1, inci (ِنجی) 85a/16

b) İç ses olarak kullanımı

Esre ile yazılışı: kimesne (ِمْسَنَه) 120a/2, nice (ِنِجَه) 61b/10

Esreli ye ile yazılışı: yidi (ِیدی) 68b/11, yıl (ِیل) 65a/3

c) Son ses olarak kullanımı

Esreli ye yazılışı: imdi (ِمدی) 62a/7, issi (ِسی) 65b/14

1.1.1.5. o ünlüsünün yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin ön seslerindeki o ünlüsü genellikle ötreli elif vav () ile, iç seslerinde ötre ile, son seslerde ise ötre ve vav ile yazılmıştır.

a) Ön ses olarak kullanımı

Ötreli elif vav ile yazılışı: oğul (ِوُل) 68b/7, oda (ِودَه) 95b/10

b) İç ses olarak kullanımı

Ötre ile: boğazına (ِبَازِنَه) 66a/11, bouldı (ِبُلْدی) 101b/10

c) Son ses olarak kullanımı

Ötre ve vav: ڤو (قو) 68a/6

1.1.1.6. ö ünlüsünün yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin ön seslerindeki ö ünlüsü ötreli elif vav (ؤ) ve ötreli elif (ئ) ile, kelime köklerinin iç seslerinde ö ünlüsü ötreli vav (و) veya ötre ile yazılmıştır.

a) Ön ses olarak kullanımı

Ötreli elif vav ile kullanımı: öde (اوده) 89a/16, ögerem (اؤكرهم) 62b/2

Ötreli elif ile kullanımı: öğrenmege (اؤرئمه) 93b/16, öcinden (اؤئندئ) 75a/7

b) İç ses olarak kullanımı

Ötreli vav ile: böyle (بؤيله) 62a/10, döğ- (دؤك) 75b/16

Ötre ile: dökdi (دؤكى) 95a/3, bölüğinden (بؤلؤكئندئ) 94b/17

1.1.1.7. u ünlüsünün yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin ön seslerindeki u ünlüsü ötreli elif vav (ؤ) veya ötreli elif (ئ) ile, kelime köklerinin iç seslerinde u ünlüsü ötreli vav (و) veya ötre ile, kelime köklerinin son seslerinde u ünlüsü ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

a) Ön ses olarak kullanımı

Ötreli elif vav ile: uğradı (اؤغرادى) 63b/7, ulaştı (اولشئدى) 66a/13

Ötreli elif ile: uşlandura (اؤشلئدوره) 75a/5, uyhu (اؤهو) 78a/13

b) İç ses olarak kullanımı

Ötreli vav ile: kırtaralum (قؤرتارالم) 61a/3, okudı (اؤقودى) 61a/5

Ötre ile: tırmiş (تؤرمئش) 61a/12, tıtdum (تؤئدؤم) 61b/7

c) Son ses olarak kullanımı

Ötreli vav ile: ayru (أَيْرُ) 63a/11, kañcaru (قَنْجَرُ) 65a/4

1.1.1.8. ü ünlüsünün yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin ön seslerindeki ü ünlüsü ötreli elif vav (اُ) ile, kelime köklerinin iç seslerinde ötreli vav (و) veya ötre ile, son seslerinde ötreli vav (و) ile yazılmıştır.

a) Ön ses olarak kullanımı

Ötreli elif vav ile yazılışı: üzerine (اُزَرِيته) 61a/12, üşmiş (اُشْمِش) 62a/15

b) İç ses olarak kullanımı

Ötreli vav ile yazılışı: yüri (يُورِي) 103b/17, büyük (بُيُوك) 104a/11

Ötre ile yazılışı: dürlü (دُورُلُو) 103a/10, sürinür (سُورِنُور) 103b/8

c) Son ses olarak kullanımı

Ötreli vav ile yazılışı: delü (دَلُو) 103b/7, kendü (كَنْدُو) 109a/5

1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

1.1.2.1. c ve ç ünsüzünün yazılışı:

a) Metnimizde Türkçe kelimelerin ön sesinde c (ج) ünsüzü görülmemekte ve ç (چ) ünsüzü bulunmaktadır: çıkdum (چُكْدُم) 61b/5, çıkardı (چُكْرَدِي) 63b/4, çekiç (چُكِيچ) 64a/15, çağırur (چُغُور) 66b/3, çardağ (چُزْدَقِي) 68b/14

b) Son seste ç (چ) ünsüzü bulunmamaktadır: aç (اچ) 84a/5, ağaç (اچ) 94b/9, kaç (قَچ) 96a/14

c) Kelimelerin iç seslerinde hem c hem de ç ünsüzü görülmektedir: acıkdı (أَجْقَدِي) 116a/10, acı (أَجِي) 77b/16, gice (كَجِه) 78a/2, nicedür (نَجْدُور) 79a/10, akçeye (أَقْجِيَه) 79a/17, içine (إِجِيْنَه) 79b/7, niçün (نِيْچُون) 93a/13

1.1.2.2. b ve p ünsüzünün yazılışı:

a) Metnimizde Türkçe kelimelerde ön seste b (ب) ünsüzü kullanılmaktadır. Genellikle p (پ) ünsüzü görülmemektedir. Bu ünsüz sadece tek örneğin ön sesinde karşımıza çıkmaktadır: paşmağcınıñ (پَشْمَاقْچِيْنُ) 74a/7, bağışla (بَاغِشْلَه) 117a/12, barmağı (بَرْمَاقِي) 96b/11, bucağı (بُجَاغِي) 65b/4, bınar (بِيْكَار) 83b//14

b) İç seste hem b hem de p ünsüzü görülmektedir: toptolu (طُوطْلُو) 74b/16, kopsun (قُوطْسُن) 76b/7, arpa (آرْپَه) 78a/17, kārubana (كَارُوبَانَه) 81a/17, sebebden (سَبَبْدَنْ) 84a/12, gibi (كِيْبي) 94a/4

c) Son seste b ünsüzü görülmemektedir. Türkçe kelimelerde hece ve kelime sonlarında "p" ile yazılması gereken yerlerde "b" li şekiller görülmektedir. Özellikle "-up" zarf fiili için bu durum karakteristik bir yazılış biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır (Özkan 2009: 94). kılup (قِلُوب) 101a/1, dutup (دُتُوب) 89a/15, kaçup (قَاقُوب) 90b/2, gülüp (گُلُوب) 112a/7

1.1.2.3. k/g ve q/ğ ünsüzlerinin yazılışı:

a) Metnimizde k ve g ünsüzleri ön, iç ve son seslerde kef (ك) harfiyle yazılmıştır: dükeli (دُكَلِي) 62a/17, kesdiler (كَسْدِيلَر) 64b/15, kendü (كَنْدُو) 66a/9, diken (دِكَنْ) 70b/1, iki (اِيْكي) 61a/12, kimse (كِيْمْسَه) 104b/6, gerek (كَرَكْ) 63a/7, yimek (يِيْمَك) 65a/9, yigrek (يِيْكَرَكْ) 67b/5, beg (بَكْ) 108a/9

b) Metnimizde ön sesteki q ünsüzü (ق) ile g ünsüzü ise (گ) ile gösterilmiştir. Fakat g ünsüzü ile başlayan Türkçe kelimeye metnimizde rastlanmamıştır.

ķancarar (فَنَجَرُوا) 65b/14, ķarındaşı (فَرِنْدَاشِي) 68a/7, ķumrılar (فُجُرُولَر) 63b/16, ķıl (فِيل) 66b/4

c) Metnimizde iķ seste ķ ve ğ ünsüzünün görüldüğü örneķler de mevcuttur:

ķarga (فَرْغَه) 61b/11, ķurbağa (فُرْبَعَا) 89b/11, ķankısı (فَنَقْسِي) 110a/4, ķıpķızıl (فَبَقِرْل) 61a/4

ķ) Son seste ķ ve ğ sesinin görüldüğü örneķler: ķonuk (فُنُق) 68b/7, ayak (أَيْق) 73a/14, balıķ (بَالِي) 68a/11, taĝ (طَاغ) 75b/1, řaĝ (صَاغ) 94b/6

1.1.2.4. ñ ünsüzünün yazılışı:

a) Metnimizde ñ ünsüzü iķ ve son seslerde kef (ك) harfiyle gösterilmiştir. Ön ses durumunda bulunmaz. Yalnızca iķ ve son ses durumunda bulunur (Özkan 2009: 95). Tañrısı (تَكْرَسِي) 64b/2, öñüne (أَوْكِينَه) 65a/8, anuñ (أَنَّك) 65a/9, gönli (كُوكْلِي) 65a/17, ķulcuĝuzuñ (فُولْجُزُك) 66a/8, ķıluñ (فَلُولُك) 66a/14

1.1.2.5. ı ve t/d ünsüzlerinin yazılışı:

Eski Anadolu Türkçesinde söz başındaki bir kısım "t" ler tonlulaşmıştır (Ercilasun 2007: 453).

a) Metnimizde Eski Türkçedeki ön seste ı (ط), t (ت) ünsüzlerinin aynen devam ettiğı örneķler de t ünsüzlerinin d (د) olduğı örneķler de görülmektedir: řaĝarcıĝı (طَغَرْجُغِي) 84b/4, řayaķ (طِيَق) 76b/1, řoĝrı (طُغْرِي) 70b/10, tiz (تِيَز) 62a/6, tüzecek (تُوزَجَك) 98a/2, daķardı (دَقْرَدِي) 67b/16, daĝıldı (دَاغْلَدِي) 113a/11, durdı (دُورْدِي) 83b/12

b) Metnimizde iķ ve son seslerdeki t (ت) ünsüzü genellikle t harfi ile yazılmıştır: altı (أَلْتِي) 114a/16, altun (أَلْتُون) 74a/2, dört (دُورْت) 62a/15, eyit (أَيْث) 92a/1, git (كَيْت) 78a/6

1.1.2.6. s ünsüzünün yazılışı:

a) Metnimizde Türkçe kelimelerde ön, iç ve son seslerde s ünsüzü ince ünlülü kelimelerde sin (س), kalın ünlülü kelimelerde sad (ص) harfi ile yazılmıştır: şaldılar (ضَالِدِلْر) 70b/3, şogusun (صُوغُوسُن) 99b/14, söyle (سُوَيْلَه) 78b/11, sevindi (سَوْنْدِي) 91b/17, aşşı (أَصْشِ) 91b/7, aşılmış (أَصْلِمِش) 80b/10, eksük (أَكْشُوك) 88b/16, göster (كُوسْتَر) 62a/12

b) Kalın ünlülü kelimelerde sin (س) ile yazılan örneklere de rastlanmıştır: sancağ (سَنْجَاق) 95b/1, saña (سَكَا) 64b/11

1.1.3. Bazı Ek ve Şekillerin Yazılışı

1.1.3.1. ki edatının yazımı:

Metnimizde bağlama görevinde kullanılan ki edatının hem ayrı hem de bitişik yazıldığı örnekler görülmektedir.

a) Kendisinden önceki kelimedden ayrı yazılışı: eydür ki (اَيْدُورْكِ) 61a/1, işitdiler ki (اِشْتِدِلِرْكِ) 61b/17, girdiler ki (كِرْدِلِرْكِ) 62a/2

b) Kendisinden önceki kelimeye bitişik yazılışı: kıymet ki (قِيَمَتْكِ) 61b/4, şunı ki (شُونْكِ) 61b/10, yıldı ki (يَلْدِيْكِ) 62b/15

1.1.3.2. kim edatının yazımı:

Metnimizde kim edatının hem ayrı hem de bitişik yazıldığı örnekler görülmektedir.

a) Kendisinden önceki kelimedden ayrı yazılışı: oldur kim (اُولْدُزْكِ) 117a/2, geldi kim (كَلْدِيْكِ) 118a/12

b) Kendisinden önceki kelimeye bitişik yazılışı: diledi kim (دَلَيْكُم) 65b/1, kişikim (كِشِيكُم) 112a/13, kimsekim (كِمْسَكِم) 64a/6

1.1.3.3. dağı edatının yazımı:

Metnimizde dağı edatı, kendisinden önce gelen kelimedenden daima ayrı yazılmıştır.

1.1.3.4. için edatının yazımı:

Metnimizde için edatı kendisinden önce gelen kelimeye bitişik yazıldığı örnekler de ayrı yazıldığı örnekler de mevcuttur.

a) Ayrı yazılanlar: ulular için (اُولُوْا۟ لِّحُۜوْنٍ) 101b/2, dostlarım için (دُۜوۡسَتَلَرۡمُ) 115b/12

b) Bitişik yazılanlar: görmegiçün (كُۜوۡرۡمَكِچۡوۡنُ) 69b/11, tutmağıçün (طُۜتۡمَاۡغِچۡوۡنُ) 77a/1, haqqıçün (حَقِّچۡوۡنُ) 80a/7

1.1.3.5. ile edatının yazımı:

Metnimizde ile edatı kendisinden önceki kelime ile ayrı yazıldığı örnekler de bitişik yazıldığı örnekler de mevcuttur.

a) Ayrı yazılanlar: peygamber ile (يٰۤيَعۡمَبَرُ۟ اٰیَۡهَ) 80a/13, zincir ile (ذٰۤنۡحِیۡرٍ اٰیَۡهَ) 107a/10, süre ile (سُوۡرَۃٌ اٰیَۡهَ) 116b/10

b) Bitişik yazılanlar: keremile (كَرَمَیۡهَ) 70b/7, yayıla (يَایَۡهَ) 108b/7, şusuzluğuyla (صُۜوۡسِرۡلِیۡغَۡهَ) 110b/2

1.1.3.6. Ek Fiilin Yazımı:

Metnimizde ek fiil bazen ayrı bazen bitişik yazılmıştır.

a) Ayrı yazılanlar: kişi idi (كشَى ايدى) 112b/1, ak idi (آق ايدى) 115a/5, var idi (وَار ايدى) 118a/2

b) Bitişik yazılanlar: itmişidi (ئىتمىشىدى) 91b/3, yogıdı (يۇغىدى) 92b/8, toğurduydı (تۇغۇردىدى) 68a/6

1.1.3.7 İkili Kullanımlar:

Metnimizde bazı kelimelerin birden fazla şekilde yazımına rastlanmıştır.

ayrı 119b/12, ayru 63a/11, iyi 72a/1, eyülik eyle- 121b/9, toğru 75b/15, toğrı 75b/10, degıl 109a/15, degül 93b/1, kendüye 89a/10, kendiye 72b/13, tutdılar 66b/16, tutdı 73a/14, dutdılar 95a/5, konuşı 78b/1, konuşulardan 87b/13, duydu 120a/11, tuymasun 79b/11.

1.2. Ses Bilgisi

1.2.1. Ünlüler

1.2.1.1. Ünlü Değişimleri

a) i/e meselesi:

Metinde Türkçe kelimelerde i/e meselesinde bir kesinlik görülmemektedir. Metnimizde i/e meselesinde çoğu eski Anadolu eserlerinde görülen durum gözükmemektedir. Eski Türkçede "i" olarak görülen kelimelerin korunduğuna dair örnekler olduğu gibi, bu kelimelerin "e"li örnekleri de vardır.

i'li örnekler: diyü 68b/2, gice 61a/1, girçegüñüz 62b/17, girü 77b/16, giysisin 71b/15, gine 82b/11, vir 65b/10, yimege 65a/13, yiter 88a/5, yitişdiler 119b/13, yitmiş 99b/4, yir 76b//1, didi 61a/8, irt 97a/1, it 61a/3, iyi 72a/1, nider 101b/11.

e'li örnekler: beş 69b//16, demek 106b/4, erteye 67b/17, etmez 89b/15, eyü 106b/2, neyledi 89b/5, verdiler 108b/11, yer 66b/11.

b) ı/u, i/ü meselesi:

Eski Anadolu Türkçesinde düzleşme u>ı, ü>i yönünde olup, daha çok Eski Türkçede dar yuvarlak ünlülü kelimelerin (u, ü) Eski Anadolu Türkçesinde dar düz (ı, i) ünlülere dönüşmesi şeklinde görülür (Öztürk 2017: 51). Metnimizde bu gelişme için de bir kesinlik yoktur. Her iki yönde de değişim söz konusudur. Hatta pek çok kelimenin hem düz hem de yuvarlak şekli mevcuttur.

ı, i li örnekler: ayrı 119b/12, beri 64a/9, değil 109a/15, iyi 72a/1, için 82b/8, kendiye 72b/3, köprisini 121b/5, kötü 121a/13, yarıısı 69a/9.

u, ü lü örnekler: ayru 63a/11, bağılu 92a/10, belürmez 97b/5, berü 76a/3, buğağı 82a/9, degül 93b/1, delü 75a/4, demür 79b/10, devşür 112b/1, eksüg 63a/7, elimlü 89b/1, eyü 106b/2, içürü 62a/2, için 69b/13, ilerü 62b/9, kapu 69a/17, karşı 98a/3, kayğılu 69b/8, kendü 61a/17, yarusın 69a/2, yatsu 77a/13.

c) u/o ve ö/ü meselesi:

Arap harfli yazıda farklı işaretler bulunmadığı için "u, ü" ile yazılan kelimelerin bu devirde "u, ü" ile mi yoksa "o, ö" ile mi okunduğunu kestirmek kolay değildir (Timurtaş 1994: 25). Eski Anadolu Türkçesi çalışmalarındaki yaygın okuma biçimi esas alınarak bu kelimeler o, ö şeklinde okunmuştur. Yaygın bazı örneklerde de u, ü tercih edilmiştir (Öztürk 2008: 20).

a) Dar ünlülü örnekler: büyürdi 91a/12, yukarı 75b/15, yürüdi 64b/11

b) Geniş ünlülü örnekler: boğazına 66a/11, boğazladılar 110a/12, oynasın 121b/7

1.2.1.2. Ünlü Uyumları

1.2.1.2.1. Kalınlık - İncelik Bakımından Ünlü Uyumu

Kelimelerdeki ünlü düzenini incelik-kalınlık bakımından ayarlayan dil benzeşmesi Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde çok kuvvetlidir (Özkan 2009: 101). Metnimizde kullanılan Türkçe kelimeler gerek kök gerekse ek almış şekliyle büyük oranda kalınlık-incelik uyumuna uymaktadır. Türkiye Türkçesinde kalınlık-incelik uyumuna uymayan –ki, –ken, –daş, –gil, –yor eklerinin durumu ise aşağıdaki gibidir:

-ki: Türkiye Türkçesindeki uyuma uymayan "-ki" aitlik eki Eski Türkçe dönemindeki gibi (-ki, -kı) şeklinde kullanılmış olup, uyuma uymuştur. Ünlü ile biten kelimelere eklendiğinde ünsüz tonsuzlaşarak –gı şekline döner (Öztürk 2017: 44). Metnimizde –ki aitlik ekinin durumu Türkiye Türkçesindeki gibidir. Ancak iki örnekte –gı şekline rastlanmıştır. uçmağdağı 88b/17, aramızdağı 97b/15, sendeki 87a/3

-ken: Metnimizde ince ünlülü şekliyle kullanılmıştır. gezerken 106b/11, gelürken 116a/9, kılurken 119b/6, tırurken 78b/13

-gil , -gıl: Metnimizde kalın ünlülü şekliyle bir örneğine rastlanmıştır. İnce ünlülü örneklerle rastlanmamıştır. kılğıl 120a/17

-daş : Ek metnimizde Türkiye Türkçesinde olduğu gibi sadece kalın şekliyle kullanılmıştır. yarendaş 63b/6, kardaşcığum 67b/9, kardaşı 68a/7

-yor : Metnimizde bu eke uygun örnek tespit edilememiştir.

Metnimizde Türkiye Türkçesindeki; hani, dahi, kardeş, hangi gibi kelimelerin de uyuma girdiği görülmektedir. kanı 84a/1, kanķı 62a/17, kanķısı 110a/4, kardeşim 107a/2, daķı 104a/14

1.2.1.2.2. Düzlük - Yuvarlaklık Bakımından Ünlü Uyumu

Türkçenin ilk devirlerinden beri düzlük yuvarlaklık uyumunun umumileşip sağlam kaideler olarak ortaya çıkmadığı malumdur. Eski Anadolu Türkçesinde ise bu hal devam etmekte ayrıca eski ve yeni yazı dilimizden farklı olarak bir çok kelimelerde bir yuvarlaklaşma kendini göstermektedir (Timurtaş 1994: 27).

Metnimizde dudak uyumuyla ilgili olarak gerek kelime tabanlarında gerekse eklerde ikili şekillerin yaygınlığı dikkati çekmektedir. ayağı 61a/12, ayağı 92a/10, ayrı 119b/12, ayru 63a/11, azacuk 69b/5, azıcık 76b/15, bahālu 88b/1, başım 86b/4, başum 92b/3, beri 64a/9, berü 76a/3, buyruğın 76b/8, buyruğun 106a/15, değil 109a/15, degül 93b/1.

Uyuma aykırı olarak kullanılan tek şekilli Türkçe kelimeler de vardır. kapu 69a/17, karşı 98a/3, kaygulu 69b/8, delü 75a/4, devşürdi 112b/1, altun 74a/2, ayruk 64a/14, taru 78b/2.

1.2.1.2.2.1. Ünlüsü Yuvarlak Olan Ekler

Eski Anadolu Türkçesinde bazı eklerin ünlüleri daima yuvarlak, bazı eklerinki de daima düz olarak kullanılmıştır. Normal şartlarda düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan Türkçe kelimeler eklerin bu özelliği sebebiyle uyum dışına çıkmaktadır (Öztürk 2017: 47).

-duk, -dük sıfat-fiil eki: didügi 114a/1, öldügi 96b/3, işledüğüm 84a/2, olduğı 120a/5, kılduğı 121a/12

-dur, -dür fiilden fiil yapma eki: kızdurdı 61a/4, azdurmasun 66b/2, öldürdi 67a/4, irişdüre 70a/9

-dur, -dür bildirme eki: dimekdür 119b/3, degüldür 63a/8, tutupdur 63a/10, kılıdur 66b/5

-uñ, -üñ, -nuñ, -nüñ ilgi hali eki: kişinüñ 78b/7, bunuñ 66b/7, kılucuğuzuñ 67b/2, senüñ 69a/12, köşklerüñ 71b/4

-sun, -sün, -sunlar, sünler üçüncü şahıs emir eki: virsün 74b/8, tuymasun 79b/11, varsunlar 103a/17

-ğu, -gü, -ku, -kü fiilden isim yapma eki: kaygulu 69b/8, sevgüye 70a/4

-aru, -erü yön gösterme hali eki: içerü 74b/14, yukaru 75b/15

-su, -sü fiilden isim yapma eki: yatsu 77a/13

-lu, -lü isimden isim yapma eki: kaygulu 79a/2, atlu 85a/2, bağılu 92a/10, dürlü 103a/10, yirlü 103a/17

-suz, -süz isimden isim yapma eki: azıksuz 85b/17, ‘ākılsuz 74a/5, ansuz 74a/9, bendesüz 85b/17, zaħmetsüz 89b/15

-(u)r, -(ü)r geniş zaman eki: yapışur 91b/4, yatur 92a/10, gelür 92b/5, getir 93a/2

-ur, -ür fiil yapma eki: artursın 85a/6, içürdi 92a/14, bitürecek 92b/14

-u, -ü zarf-fiil eki: diyüvirdi 114a/1

-up, -üp zarf-fiil eki: oturup 100a/17, alup 68a/9, kılup 88a/8, koyup 112b/15, diyüp 68b/8, virüp 66b/2, dönüp 85b/12.

-(u)m, -(ü)m, -(u)muz, -(ü)müz iyelik birinci şahıs eki: anamuz 82b/6, katumda 74a/3, adum 114a/15, üzerüme 116a/16, evlerümüze 103b/7

-cuğ, -cük isimden isim yapma eki: devecük 103a/9, karıcuğ 93a/9, oğlancuğ 68a/11

1.2.1.2.2.2. Ünlüsü Düz Olan Ekler

-mı soru eki: olmaz mı 76a/16, alayın mı 77a/4, yatur mı 79a/13, aldun mı 86a/6, diler mi 61b/2, gördün mi 62a/6, virdiler mi 73b/7, virmez mi 74a/5

-ı, -i, -sı, -si iyelik üçüncü teklik şahıs eki: kapusına 113a/11, atasına 62b/10, anasına 67b/8, karşısına 108b/9, korkusundan 109a/6, köprüsünde 116a/3

-ncı, -nci isimden isim yapma eki: ikinci 88b/10, üçüncü 97a/16

-ıcı, -ici isimden isim yapma eki: yaradıcı 109b/7, okuyıcı 110b/16, birleyici 62b/1, kesici 91a/16

-ıcak, -icek zarf-fiil eki: ahlıcak 79b/11, alıcak 82a/6, olıcak 89a/3, göricek 86a/10

-ayın, -eyin emir eki: alayın 68b/9, varayın 75a/9, çıkarayın 85a/14, göreyin 63b/14, ideyin 65b/10, götüröyün 68a/13

-mış, -miş öğrenilen geçmiş zaman kip eki: olmuş 90a/8, itmiş 62a/3, geçmiş 111a/14, dimiş 63b/11

-ınca, -ince zarf-fiil eki: olmayınca 71a/7, yıkmayınca 76b/17, görmeyince 100b/6, gitmeyince 93a/7. Bu ekin yuvarlak şekilli iki örneğine de rastlanmıştır: olunca 64b/14, toyunca 78b/6

-sın, -sin ikinci teklik şahıs eki: idesin 64b/4, diyesin 74b/7, kılursın 81a/4, bilürsin 79b/15

-ı, -i belirtme hali eki: oğlanı 94a/11, tağarcuğı 85a/15

-lık, -lik isimden isim yapma eki: Bu ekin yuvarlak ünlülü şeklide metinde mevcuttur. aķçelik 87a/9, açlıkdan 92b/2, atalık 106a/15, şuşuzlık 107a/17, tamulıķlaruñ 113a/16, tanuķlık 64b/7, kuşluk 65b/13, karanlık 95b/12, günlük 84a/14, gözsüzlük 89b/14

-dı, -di, -du, -dü görülen geçmiş zaman eki: Bu ek metinde hem düz hem yuvarlak şekilde kullanılmıştır. eyledüm 66a/14, işitdüm 61b/8, diñledi 77b/5, didi 67a/12, uyumazdı 110a/17, eyledi 67b/8.

1.2.1.3. Ünlü Düşmesi

Türkçede ünlü düşmeleri zayıf ses olan /ı /sesinde yoğunlaşmakla birlikte i, u, ü, gibi diğer dar seslerde de görülür. En yaygın ünlü düşmeleri orta hecede gerçekleşmektedir. Bu durumun temel sebebi orta hece de vurgunun olamaması ya da zayıf olmasıdır. Kolayca kaynayabilen ğ, y, h sesleri de yanlarındaki ünlünün düşmesine sebep olmaktadır. Metnimizde kelime başında ve sonunda ünlü düşmesine rastlanmamış fakat kelime içinde dar ünlülerin düştüğünü gösteren pek çok örnek tespit edilmiştir.

Ekli veya eksiz kelimelerde: ağırı 85a/8, aşlı 113a/4, ayrı 119b/12, avcum 107a/12, bağı 67a/5, boynın 120a/15.

ile' edatının neden olduğu düşmeler: bunuñla 66b/7, anuñla 86a/7, haqquñla 84a/3.

i- fiilinin neden olduğu ünlü düşmeler: vardı 87a/11, dindardı 87b/4, varursa 105b/7, gelürse 106a/4, iderken 106a/7, gelürken 116a/9

1.2.1.4. Ünlü Birleşmesi

Ünlü düşmesinin özel bir biçimi olan ünlü birleşmesi aynı kullanım içerisinde karşılıklı ünlülerin zamanla birleşip tek bir ünlü olması şeklinde tanımlanabilir.

Türkçede kelime köklerinde yan yana iki ünlünün bulunması mümkün olmadığından, ünlü ile biten bir kelimeye ünlü ile başlayan bir ek veya kelime eklendiği zaman ünlülerden biri düşmekte ve bir birleşme meydana gelmektedir (Özkan 2009: 107).

Metnimizde ünlü birleşmesini gösteren örnekler: böyle 62a/10, şol 62b/8, şöyle 64b/1, nesne 62b/8, nere 107b/13, neyledi 101b/11, nider 101b/11, nitdi 100a/8, neyledi 89b/5

1.2.2. Ünsüzler

1.2.2.1. Ünsüz Değişmeleri

1.2.2.1.1. k>h değişmesi:

Türkçe kelimelerde ön ses durumunda /h/ sesi yoktur. Bu bakımdan ön ses durumundaki /k/ lar kendini muhafaza etmektedir (Özkan 2009: 107). Bugün /h/ sesi ile başlayan kelimeler Eski Türkçede / k / sesinden k >h değişmesiyle ortaya çıkmıştır. Eserimizde bugünkü /h/ sesinin bazı kelimelerde / k/ bazı kelimelerde de /h/ sesi olarak kullanıldığı görülmüştür.

ķ'lı örnekler: ķanı 84a/1, ķanda 69a/4, ķankı 62a/17, ķankısı 110a/4.

ħ'lı örnekler: uyħu 79a/13, yoħsa64b/11, ħātun 61a/7, aħşam 68b/10

1.2.2.1.2. k>g değişmesi:

Kelime başındaki bu değişiklik Eski Tũrkçeden Batı Tũrkçesine geçince ortaya çıkmıştır. Bu ses hadisesi büyük ölçũde gerçekteşmekle beraber umumi değildir. Zira /ķ/ nın korunduğu örnekler de vardır (Özkan 2009: 107).

Eski Tũrkçede /k/, olan, metinde /g/ ye dönmüş tonlulaşmış şekiller: geçdi 61a/15, geldi 62a/12, gemide 87a/7, getürdi 87b/12, göñli 74b/6, göz 63a/17

Eski Tũrkçedeki /k/, /ķ/ şekillerinin korunduğuna dair örnekler de vardır: kendũ 61a/17, kesdi 90b/13, kör 90b/12, kötü 121a/13

1.2.2.1.3. g>v değişmesi:

Metinde bir kelimedede ğ>v değişmesine ait bir örneğe rastlanmıştır. sovuķ 76a/17

1.2.2.1.4. t>d değişmesi:

Tũrkçede kelime başındaki t/d meselesi pek karışıktır. Aslında "t" olan ünsüzün "d" şekline dönüşmesi Eski Tũrkçe devresinin sonunda başlamıştır. Eski Tũrkiye Tũrkçesinin metinlerinde de durum karışıktır. Müstensihe göre vaziyet değişmektedir. Aynı nüshada her ikisi de geçmektedir (Timurtaş 1994: 57).

Metinde /t/,/d/ değişmeleri açasından hem tonlu hem de tonsuz örnekler oldukça fazladır.

Tonlulaşmayı gösteren örnekler: daķardı 67b/16, depe 100a/10, deve 103b/7, diledi 65b/1, deñiz 62b/14.

Tonlulaşması beklendiği halde tonsuz ünsüz taşıyan örnekler: ıaşra 102a/12, ıağarcığı 84b/4, , ıağ 75b/1, tüzeceği 98a/2, ıaş 61a/9 , ıoldı 118a/7, ıonın 87a/11

1.2.2.1.5. b>v değişmesi:

Eski Türkçenin bazı kelime ve fiillerindeki b'ler Batı Türkçesinde daha ilk zamanlardan itibaren v'ye dönmüştür (Timurtaş 1994: 54). Bu olay kelimelerin sadece ön seslerinde değil, iç ve son seslerinde de görülebilmektedir.

Metnimizdeki örnekler aşağıdaki gibidir: varalum 61a/3, virdi 67a/11, ıaravaş, ev 63a/1, yavuz 61a/17

1.2.2.2. Ünsüz Uyumu

Eski Türkçede ve bugünkü standart Türkiye Türkçesinde tonlu-tonsuz olmak üzere her iki şekli bulunan -da/-de bulunma hali, -dan/-den ayrılma hali, -dı, -di, -du, -dü görülen geçmiş zaman eki, -duk, -dük sıfat-fiil eki, -dur, -dür/-durur bildirme eki, -dur, -dür fiilden fiil yapma eklerinin Eski Anadolu Türkçesinde sadece tonlu ünsüzlü şekilleri kullanılmaktadır. İmla kalıplaşması veya Eski Anadolu Türkçesindeki genel tonlulaşma eğiliminden kaynaklanan bu durum ünsüz uyumunun bozulmasına yol açmaktadır (Öztürk 2017: 45).

-da, -de bulunma eki: yimekde 65a/15, gökde 71b/3, uçmağda 72b/1, āhiretde 79a/9

-dı, -di görülen geçmiş zaman eki: şarkıtdı. 92b/16, atdı 94a/3, çağrışdılar 95a/16, geçdi 109b/15

-dan, -den ayrılma eki: köşkden 64a/3, renkdendür 71b/13, ıalđdan 74a/3, vağıtden 92a/5

-dur, dür (durur/dürür) bildirme eki: nehiyetdür 67b/11, yigrekdür 69b/13, çokdur 70a/8, kaçdur 104b/3

-dur, dür ettirgenlik eki: ulaşdurur 118b/8, irişdüre 70a/9

-duğ, -dük sıfat-fiil eki: işitdği 91a/11, itdğünden 118a/13, berkitdğüm 69a/16

1.2.2.3. Ünsüz Türemesi

Türkçede iki ünlü yan yana bulunmaz. Ünlü ile biten bir kelime ünlü ile başlayan bir ek aldığı anda araya /y/ ve /n/ yardımcı sesleri girer. Metnimizde de yardımcı ses olarak karşımıza çıkan /y/ sesi ile zamirleri ve iyelik eklerini hal eklerinden ayırmaya yarayan zamir /n/ sinin kullanımı oldukça yaygındır: ağlamaya 70a/1, aqçeyi 79b/3, belā'yı 120b/16, atasına 62b/10, babasına 69b/17, buqağuyu 67b/16, cümlesinden 119a/11, düşünde 102b/1.

Kendi dönüşlük zamiri: kendiye 72b/3 /n/ yerine /y/ ünsüzü almıştır.

Metinde ur- fiilinin Eski Türkçedeki gibi aynen kalmış 'v' ünsüzünü almadığı örnekleri de mevcuttur: urdı 65a/2, urdılar 70b/2. Bunun yanında vur şeklinin de olması başında /v/ türemesini göstermektedir: vuran 96a/1, vuranuñ 96a/17.

1.2.2.4. Ünsüz İkizleşmesi

Türemenin özel bir şekli olan ikizleşme ile ilgili olarak metnimizde az sayıda örnek vardır. aşşı 91b/7, issi 65b/14, elli 85a/7.

1.2.2.5. Ünsüz Düşmesi

Tenāfūr, zayıf sesler ve diğer sebeplerden kaynaklanan ünsüz düşmeleriyle ilgili metinde şu örnekler tespit edilmiştir.

Batı Türkçesinin bir özelliği olarak sonda /g/, /ğ/ sesinin düşmesi: acı 77b/16, diri 98b/13, bitüm 81a/6, kapu 69a/17, ulu 94a/6.

Baştaki /y/sesinin düştüğünü gösteren örnekler vardır: ırakdan 79b/12, inci 85a/16.

İç seste /l/, /k/ düştüğüne dair örnekler vardır: getir 85a/13, otura 65a/9, küçücük 81b/8.

Baştaki /y/ sesinin korunduğunu gösteren örnekler vardır: yıldız 118a/8, yılan 93b/4, yigide 63a/16.

1.2.2.6. Ünsüz Yumuşaması

Türkçede ç, k, q, p, t ünsüzleri ile biten bir kelime ünlü ile başlayan bir ek aldığında ve c, g, ğ, b ve d'ye dönüşür. Metnimizde de bu durumla ilgili örnek oldukça fazladır. ayağı 61a/12, avcum 107a/12, balığı 68a/14, barmağın 66a/11, edici 91b/14.

1.3. Şekil Bilgisi

1.3.1. Yapım Ekleri

1.3.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri

-cı, -ci: paşmaçınıñ 74a/8, ekincilik 90b/10

-daş: yoldaş 81a/17, yarendaş 84a/5, arkadaşlarum 95a/11

-lık, -lik; -luq/-lük: uçmaqlıqlaruñ 113a/4, tanuqluq 64b/8, iplikdür 71b/14, günlük 84a/14

-lu, -lü: elimlü 89b/1, baqlu 92a/10, dürlü 103a/10, yirlü 103a/17

-sız,-siz; -suz, -süz: ıssızlığına 91b/1, şusuzluğuyla 110b/2, ‘ākılsuz 74a/5, bendesüz 85b/17

-rak, -rek: yigrekdür 88a/12

-an: oğlancuqları 90a/9, erenler 104b/9

-ncı, -nci: ikinci 106b/1, üçünci 106b/2

-cuğaz, -cügez : kızcucuğaz 69a/3, şucuğaz 81b/3, kırtcuğaz 89b/12

-aru, -erü: yuğaru 95a/14, ilerü 62b/9

-cuğ, -cük: oğlancuqlarum 90a/10

-dası: yarındası 97a/16, irtesi 120b/7

1.3.1.2. İsimden Fiil Yapma Ekleri

-la, -le: bağlamışlar 102b/12, başladı 103a/4

-a, -e: yarlığadı 112a/6, boşa 84a/10

-sa: şusadum 103b/17

-ar: ağarur 82a/7

-al, -el: çoğaldı 89a/5

1.3.1.3. Fiilden İsim Yapma Ekleri

-mağ, -mek: kılmakğdur 118a/16, yarlığanmak , itmekdür 72a/7

-u, -ü : kapuya 89a/8, korkusundan 102b/17

-k, -k: şovuk 76a/17, ırakdan 79b/12, eksük 89a/5

-ecek, -acak : yiyecekden 61b/2, tütüzecek 98a/1

-su, -sü, -sı, -si: yatsu 103b/11, giysisin 71b/15

-ıcı, -ici: yaradıcı 109b/7, birleyici 110b/16

-gu, gü : kaygulu 96b/8, sevgüye 70a/4

1.3.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri

-l: buyrulan 62a/13, kurulmuş 73b/5, derildiler 86a/13

-t: segirtti 84b/14, eyitdi 115b/11

-ş: buluşdı 113b/17, bulaşmış 73a/17

-ar: çıkarsun 117b/9, giderdiler 61a/11

-ur, -ür: artursın 85a/6, içürdi 92a/14

-dur, -dür: ulaşıdurur 118b/8, öldürdi 67a/4

1.3.1.5. Sıfat- Fiil Ekleri

-duğ, -dük: öldüğü 96b/3, işledüğüm 84a/2

-mış, -miş: pārelenmiş 62b/10, kalmışlara 91b/14

-an, -en: yaradan 92a/1, biten 93b/4

-acağ, ecek: çıkacağ 110a/2, gelecek 120b/16

-maz: tutmaz 69a/1, görünmez 87b/3

-ası, -esi: gelesi 65a/13

1.3.1.6. Zarf- Fiil Ekleri

-ıcağ, icek: olıcağ 89a/3, ańlıcağ 79b/11, göricek 86a/10

-ınca, -ince: gitmeyince 93a/7, irince 106a/12, olmayınca 71a/7

-madın, -medin: oturmadın 90a/16, turmadın 95b/17, egmedin 87a/16

-(i)ken: otururken 92b/11, giderken 97b/12, gezerken 106b/11

-up, -üp: alup 112a/8, koyup 112b/15, işidüp 113a/15, diyüp 117a/5

-duğda, -dükde: kılduğda 117b/16, koğladuğda 119a/3, didükde 119a/5

-u, -ü: inleyü inleyü 79b/14, diyü 81a/6

-duğça: olduğça 64a/14

1.3.2. Çekim Ekleri

1.3.2.1. İsim Çekim Ekleri

1.3.2.1.1. Çokluk Eki

Kullanımı Türkiye Türkçesindeki gibidir.

-lar, -ler: ululardan 97b/11, tonlar 98a/8, kırklardan 98a/13, gözlerin 98b/16, ellerinden 99a/4

1.3.2.1.2. Aitlik Eki

Bazı kelimelerde uyuma girerek kalın ünlülü kullanımı da mevcuttur.

-ki, -ğı: sendeki 87a/3, uçmağdağı 88b/17, aramızdağı 97b/15

1.3.2.1.3. Soru Eki

Sadece düz ünlülü kullanımı mevcuttur.

-mı, -mi: olmaz mı 76a/16, alayın mı 77a/4, yatur mı 79a/13, aldun mı 86a/6, diler mi 61b/2, gördün mi 62a/6, virdiler mi 73b/7, virmez mi 74a/5

1.3.2.1.4. İyelik Ekleri

1.t.ş. iyelik eki -m: Yardımcı ünlüsü yuvarlaktır. öldüğümden 91b/7, elüme 92a/3, malımı 92b/1, başım 92b/3. Düz ünlülü şekillerine de rastlanmıştır: cânım 96a/14, rahatlığım 99a/15

2.t.ş. iyelik eki -ñ: Yardımcı ünlüsü yuvarlaktır. dinün 64a/15, dostun 65b/7, du' añ 101a/17, altunun 74a/3

3.t.ş. iyelik eki -ı, -i, -sı, -si, -u, -ü: kapusın 102a/11, atası 102a/15, sözine 117a/6, hâşsı 107b/10, eli 92a/10, üstüne 116a/1

1.ç.ş. iyelik eki -muz, -müz; -mız, -miz: Yuvarlak ünlülü kullanımları mevcuttur. ortamuzda 97b/12, yakınımızda 97b/14, evlerümüze 103b/7, ikimiz 105b/6

2.ç.ş. iyelik eki –ñuz, -ñüz: Yuvarlak ünlülü kullanımları mevcuttur. atañuz 112b/14, kulağunuzdan 121a/5, gözüñüzden 121a/5, yoluñuza 81a/11

3.ç.ş. iyelik eki –ları, -leri: ağızlarında 87a/17, karıncukları 87b/6, ulularına 103a/6

1.3.2.1.5. Hal Ekleri

Hal ekleri, sık sık kullanılan ve cümlelerin anlamına tesir eden isim çekimi ekleridir. Eğer bir cümlede geçen hal eklerinden biri gerçek fonksiyonu ile anlaşılmazsa, o cümleye verilen anlam da yanlış olur (Gülsevin 2011: 16).

1.3.2.1.5.1. İlgi Hali Eki

Ekin ünlüsü daima yuvarlak ünlölüdür.

-uñ,-üñ, -iñ, -iñ -nuñ, -nüñ, -niñ, -niñ: anuñ 108a/5, kişinüñ 108a/12, ümmetüñ 110b/3, riyāñhoruñ 118a/17

1.3.2.1.5.2. Belirtme Hali Eki

Ek daima düz ünlülü şekliyle kullanılır.

-ı, -i, -n, -nı, -ni: yönüñi 104a/16, vaktüñi 11a/9, başuñı 113a/7, adını 113a/8, başın 113a/8, ‘aqlın 113b/4, malını 114a/2, bunu 68b/2, gözlerin 63b/9

1.3.2.1.5.3. Yönelme Hali Eki

Eski Türkçenin -ğa, -ge’sinden inkişaf etmiştir (Timurtaş 1994: 69).

-a, -e: şuyına 114a/4, altına 115b/16, yabana 115b/17, üstüne 116a/1, âteşine 116a/6, sözine 117a/6

1.3.2.1.5.4. Bulunma Hali Eki

-da, -de: içerde 69b/1, güninde 69b/9, zamānda 71a/8, bunda 71a/14, uçmağda 71b/1, gökde 71b/3, çekirdekden 83a/5

1.3.2.1.5.5. Ayrılma Hali Eki

-dan, -den, -dın, -din: Metinde "-dın,-din" şekline rastlanmamıştır. günden 61a/11, hālden 70a/13, oğlumdan 71a/7

1.3.2.1.5.6. Yön Gösterme Hali Eki

-ra, -re, -aru, -erü, -rū: Eski Türkçe dönemindeki –garu, -gerü ekinden biraz değişiklikle ortaya çıkmış ve sınırlı sayıda örnekte kendini göstermiştir (Öztürk 2017: 67). şöñra 61a/11, taşra 61b/5, içeri 74b/14, kıncaru 90a/6, yukaru 95a/14

1.3.2.1.5.7. Vasıta Hali Eki

-n, -la, -ile, -la, -le: gücile 96a/11, okıla 108b/6, şusuzlğıla 110b/2, feryādile 110b/2, degin 71b/8, için 112a/14

1.3.2.1.5.8. Eşitlik Hali Eki

-ca, -ce, -ça, -çe: bunca 65a/17, ardınca 66a/17, erüce 83a/17, oldukça 64a/14

1.3.3. Fiil Çekimi

1.3.3.1. Şahıs Ekleri

a) Zamir Kökenli Şahıs Ekleri

Öğrenilen geçmiş zaman, geniş zaman, gelecek zaman ve istek kipi çekimlerinde kullanılan eklerdir.

1. teklik şahıs –am, -em, -ın, -in: olam 65a/14, dutmazam 75b/11, bilmeyem 75b/14, görem 77a/15, severin 82a/14, тұrurın 85b/5

2. teklik şahıs –sın, -sin: idersin 77b/12, yatarsın 78a/9, yatasın 79a/12

3. teklik şahıs Ø: gider 93a/17, şorar 93b/5, uyanur 93b/5

1. çokluk şahıs –uz, -üz, -vuz, -vüz: olavuz 88a/9, ataruz 95a/6, çıkaravuz 99b/14, gelmişüz 73b/16

2. çokluk şahıs –sız, -siz: çıkasız 98a/3, istersiz 108a/9, viresiz 98a/6

3. çokluk şahıs –lar, -ler: kōdılar 98a/14, varmışlar 99a/9, görmişler 99a/9, iletdiler 99b/3

b) İyelik Kökenli Şahıs Ekleri

Görülen geçmiş zaman ve şart kipi çekimlerinde kullanılan eklerdir.

1. teklik şahıs -m: çıkıdum 61b/5, işıtdüm 61b/8, baksam 63a/12

2. teklik şahıs -ñ: varsañ 89b/8, kōduñ 93a/13, bindüñ 97b/12

3. teklik şahıs Ø: geldi 98a/17, olsa 101b/4

1. çokluk şahıs –k, -k: bulduk 108a/13, gördük 113a/2

2. çokluk şahıs –ñuz, -ñüz: olursañuz 72a/17, kılduñuz 116b/9, bildüñüz 108a/13

3. çokluk şahıs -lar, -ler: kodular 61a/10, gitdiler 61a/10, kosalar 113b/4

1.3.3.2. Bildirme Kipleri

1.3.3.2.1. Görülen Geçmiş Zaman

-dı, -di, -du, -dü: Metinde çoğunlukla yuvarlak ünlülü şekilleri kullanılmıştır ancak düz ünlülü şekillerine de az da olsa rastlanmıştır.

1. teklik şahıs: bağıdım 81b/17, virdüm 87a/3

2. teklik şahıs: azād eyledün 90b/9, söyledün 111a/10

3. teklik şahıs: ağladı 111a/14, göründi 111b/3

1. çokluk şahıs: kırtulduğ 61a/10, gitdük 68a/14

2. çokluk şahıs: kılduñuz 116b/9, bildüñüz mi 108/13

3. çokluk şahıs: kodular 61a/10, giderdiler 61a/11

1.3.3.2.2. Öğrenilen geçmiş zaman

Metnimizde öğrenilen geçmiş zaman kip ekleri -mış, miş düz ve dar ünlülü şekilde görülmektedir. Metinde 2.çokluk şahısa ait örnek bulunamamıştır.

1. teklik şahıs: kılmışımdur 120a/4

2. teklik şahıs: söylermişsin 70a/6

3. teklik şahıs: tırmış 61a/12, yimiş 62b/10

1. çokluk şahıs: gelmişüz 73b/16, kılmışuz 90a/11

3. çokluk şahıs: tırmışlar 64a/17, yıkmışlar 93a/11

1.3.3.2.3. Geniş zaman

Metinde geniş zaman kip ekleri -r, -ar, -er, -ur, -ür ekleriyle karşılanmaktadır.

1. teklik şahıs: ögerem 62b/2, görürem 63a/12

2. teklik şahıs: artursın 85a/6, ağılsın 85b/3

3. teklik şahıs: eydür 113b/5, ağıar 114a/5

1. çokluk şahıs: ataruz 95a/6, geçirürüz 107a/5

2. çokluk şahıs: ağılsız 121a/16, buluşursız 105b/5

3. çokluk şahıs: isterler 108a/13, giyerler 110b/11

Geniş zamanın olumsuzu –maz, -mez ekleri ile yapılmaktadır: koğmaz 114b/4, kılmazsın 115b/15

1.3.3.2.4. Gelecek zaman

“13. yüzyıl ile 16. yüzyıl arasında kullanılan -(y)ısar / -(y)iser eki dönemin en işlek eklerinden biridir.” (Gülsevin 1997: 100). Metnimizde de gelecek zaman eki olarak -ısar eki görülmektedir.

Ancak bu ek metnimizde sadece bir örnekle sınırlıdır: 3. teklik şahıs: dileyiserdür 98a/4

Ayrıca bugün kullandığımız gelecek zaman eki olan -ecek, -acak ekine metnimizde 3.teklik ve çokluk şahıslarda rastlanmıştır.

ideceklerdür 109b/16, gelecekdür 94a/6, virecekdür 97b/8, olacağdur 79a/12, okuyacaklardur 81a/6

1.3.3.2.5. Şimdiki Zaman

"Eski Anadolu Türkçesinde şimdiki zaman için özel bir ek yoktur. Bugün kullanılan -yor < -yorır eki henüz Eski Anadolu Türkçesinde kullanılmamaktadır. Şimdiki zamanda sürerlilik sağlamak için -a / -e durur ve -a / -e yorur şekilleri kullanılmaktadır." (Özkan 2000: 138).

Metnimizde şimdiki zaman genellikle geniş zaman ekleriyle karşılanmıştır. evlendürmeyür 120a/8, isteyür 120a/9, göre dururdum 88b/5

1.3.3.3. Tasarlama Kipleri

1.3.3.3.1. İstek Kipi

Eski Anadolu Türkçesinde ve bugün istek eki -a, -e'dir (Timurtaş 1994: 126).

1. teklik şahıs: helāk olam 103/12, gitmeyem 108b/6

2. teklik şahıs: oynasın 121b/7, göresin 62a/13

3. teklik şahıs: olmaya 64a/7, kıoya 65a/8

1. çokluk şahıs: olavuz 88a/9

2. çokluk şahıs: kıoyasız 63a/1, viresiz 98a/4

3. çokluk şahıs: öldüreler 103b/3, turalar 103b/13

1.3.3.3.2. Şart Kipi

Dilek-şart eki -sa, -se'dir. Şahıs eklerinden teklik 1. ve 2. şahısla, çokluk 2. şahıs ekleri iyelik ekinden ortaya çıkmıştır (Timurtaş, 1994: 131).

1. teklik şahıs: varsam 105b/8, hüküm itsem 77a/14

2. teklik şahıs: dilerseñ 80b/17, varsañ 89b/8

3. teklik şahıs: olsa 101b/4, varursa 105b/7

Metnimizde 1.çokluk şahısa ait örnek bulunamamıştır.

2. çokluk şahıs: olursañuz 72a/17, ölürseñüz 72b/1

3. çokluk şahıs: koşalar 112b/4, daşarlarsa 82a/16

1.3.3.3.3. Gereklilik kipi

Metinde gereklilik kipi için bir ek mevcut değildir. Gereklilik anlamı '-mak, -mek gerek', '-sa, -se gerek' kalıplarıyla sağlanmıştır: bulunmak gerekdür 87a/10, irseñ gerekdür 104a/7, başmaşa gerekdür 104b/6

1.3.3.3.4. Emir kipi

Metnimizde emir kipi şu şekilde tespit edilmiştir.

1. teklik şahıs: abdest alayın 68b/9, varayın 75a/9, da' vet ideyim 64a/16

2. teklik şahıs: kılğıl 120a/17, çık 74b/10

3. teklik şahıs: 76b/7, 89b/1

1. çokluk şahıs: 63a/4, 89b/1

2. çokluk şahıs: 61b/15, 62a/7

3. çokluk şahıs: 103a/17

II. BÖLÜM

2. METİN

[61a] 1 Oruç tutar ve her gice namāz kılar. Hergiz diñlenmez. Dāyīm eydür ki yā Vāhīdū 2 yā Vāhīdū dir didi. Yarenleri eytdiler: Var evüñde tennūr yak tā kızsun. 3 Bize haber it varalum seni ol ‘avratdan kırtaralum didiler. Ol münāfık 4 tennūrı üç gün üç gice kızdurdu tā kıpkızıl oldu. Bu münāfık 5 ol münāfıkları okudu geldiler. Bu hātuna eytdiler: Dāyīm yā Vāhīdū 6 dirmişsin. Eger ol Vāhīdle dostluğun varısa haķısa 7 işbu tennūra gir didiler. Çün hātun bu sözü işitdi. Derhāl 8 etegin düşürdi. *Bismillāhirrahīmānirrahīm* didi. Tennūra girdi. 9 Hemāndem münāfıklar ağızına bir ağır taş bıraktılar. Balçıgıla sıvadılar. 10 Kırtulduķ bu ‘avratuñ belāsından didiler. Kıodular gitdiler. Üç 11 günden sonra gelüp ol tennūruñ ağızından taşı giderdiler. 12 Gördiler iki ayağı üzerine tırmış namāz kılar. Bir kılına 13 ziyān olmamış hep endāmı selāmet çün gördiler. Muteħayyir 14 olup münāfıkları istiğfār itdiler.

Hikāyet: Rābi‘a-i ‘Adevī 15 ölüm döşegine düşdi. Mālik Dīnār ve Revāh İbn-i Kays anı 16 şormağa vardılar gördiler ağılar. Eytdiler: Rābi‘a niçün ağlarsın 17 didiler. Eydür: Ma‘şiyetümden kendü yavuz işümden ötüri ağların [61b] 1 didi. Eytdiler: Göñlüñ ne diler? Yarlıganmak dilerin. Eydür: Tañrınıñ 2 keremin luţfin dilerin dir. Eytdiler: Hiç yiyecekden diler mi 3 didiler. Eydür: Otuz yıldur hātırım yaş hurma diler. Alup da yimedüm didi. 4 Mālik-i Dīnār eydür: İy Sübhānallahi Başrada hurmaya ne kıymet ki 5 otuz yıl giçe anı yimeye dir. Tırdum taşra çıkdum gördüm bir 6 karga bir hurma şalkımını ağızına almış gelür. Benüm üzerime geldiği gibi 7 yire bıraktı. Derhāl elüm uzatdum, ol şalkımı tıtdum. Bir hurmadur ki 8 anuñ gibi ne gördüm ve ne işitdüm. Vardum Rābi‘ anuñ kıatına 9 girdüm. Öñüne kıodum işde arzuñ didüm. Eydür: Kıandan getürdüñ 10 dir. Hikāyet diyüvirdüm. Eydür: Nice yiyem şunu ki aşlın bilmeyem. 11 Ol karga anı zālīm bağından mı aldı veyā mazlüm bağından mı aldı. 12 Ol baña harāmdur gerekmez didi.

Andan Māliki Dīnār eydür: Otuz 13 yıl Başra gibi yirde hürmaya kıymet yokdur. Yimeye ol arzuyla 14 hāzrete gidene himmet olur iy diyüp ta‘ accub ideler. Bir sa‘ at 15 geçdi. Hāl bir dürlü dahı oldı. Eydür: Kerem idün taşra çıkuñ. 16 Hāḡ Rasūlüyle ḡalvet idün dir. Pes oturanlar ağlayu taşra 17 çıkdılar. Bir zamāndan şoñra bir avāz işitdiler ki yā *eyyitūhā* [62a] 1 *en-nefs’ül-muṭma’innitü irc’ī ilā rabbiki rāḡiyaten marḡıyyaten fedḡulī fī ‘ibādi* 2 *ve’dḡulī cennetī* çün bu āyeti işitdiler. İçerü girdiler ki secdeye varmış. 3 Cān teslīm itmiş.

Hikāyet: Bir Zübeyde Ḥātun zāhide ḡātun 4 idi emīr’ül-mü’mīnīn ḡātunlarından. Bir gün evinde saçın ṡaradı. 5 Nāḡāḡ ḡizmetkārlarından biri eve girdi. Anuñ başın açık gördi. 6 Tīz örtündi. Ol ḡizmetkāra eydür: Saçımı gördüñ mi dir. Gördüm 7 dir. Eydür: İmdi varuñ bir dellāk getürüñ dir. Vardılar ḡizmetkār 8 lardan bir dellāk ḡātun getürdiler. Saçımı yol gider. 9 Nā-maḡrem gördüḡi saçı baña gerekmez didi. Dellāk eyitdi: Yoldı 10 vardı gitdi. Tañrı ḡorḡusından böyle idi dir. 11

Hikāyet: Bir gün ‘İsā peygamber eydür: İy Celebüm dostlaruñdan 12 birisin baña göster didi. Cevāb geldi: Yā ‘İsā fülān yirde var. 13 Anda dostum var. Anda göresin dir. ‘İsā buyrulan yire vardı. 14 Anda bir ḡarıcık gördi yatur. Elleri ayakları dutmaz ve gözleri görmez. 15 ḡarıncalar üşmiş siñekler dört yanında ḡaynaşur. Eydür: *Elḡamdülillāhi ‘ale* 16 *na‘mā’ihi* ‘İsā ‘Aleyhi’s-selām eydür: İy ḡarıcık ellerüñ yok ve ayaklaruñ 17 yok ve gözlerüñ görmez. Dükeli endāmlaruñ penāḡ olmuş. ḡanḡı ni‘mete [62b] 1 şükr idersin dir. Eydür: Yā Rūḡullah birleyici göñlüm var. 2 Allah birliğile ögerem dir. ‘İsā eydür: Ol ki yire göge 3 ‘ināyet yitişür. Ben bīḡāreyi dahı ol ḡoş ṡutar ḡudreti neye 4 gerekse irişür didi. ‘İsā peygamber eydür: Hiç göñlüñde bir dileḡüñ 5 var mı dir. Eydür: Dileḡüm oldur ki bir ḡızım var. ‘Avratlık ḡāline 6 irişüp ṡurur. Baña bunda gelür gider ḡizmet ider. Göñlüm anuñla 7 eglenür. Hāḡ Ta‘ālā anı ḡabül itse tā benüm göñlüm ḡālīş muḡliş 8 Tañrıyla ḡalsa şol nesne dilerin ancak dir. ‘İsā peygamber 9 ta‘accubla ḡodı gitdi. Biraz ilerü vardı yürüdi. Ol ḡız 10 atasına gelürken bir arslan pārelemiş bizegin yimiş ḡomış 11 gitmiş. ‘İsā müteḡayyir olup eydür: Ol ḡarıcuḡuñ dileḡin ḡabül 12 olmuş dir. Bu āyeti okudu: *İnnā lillāhi ve innā ileyhi rāci‘ün* didi. 13

Hikāyet: Hasan-ı Başrî ve Zünnün-i Mısrî Rābî' a Anayı rađıyallāhu 14 'anhümā görmege vardılar. Deñiz kenārında bir şavma' ası 15 vardı. Kırk yıldı ki ol şavma' ada 'ibādet iderdi. 16 Çün bunlar varup biraz oturdılar gitdiler. Yolda kıllarına 17 uğradılar. Eyitdiler: Sizüñ girçeğünüz bir yaban yirde 'ömr süre. [63a] 1 Ev olmayasız anı eyle göresiz kıoyasız diyüp bunlara kıatı söz 2 söylediler. Bunlar dağı anlaruñ sözün kıabül idüp vardılar eyitdiler: 3 İy girçe bu olduğı yir yabandur. Eger destür virürseñüz sizüñçün 4 bir ev yapalum didiler. Siz bilürsiz didi. Vardılar bir ev yapıdılar geldiler. 5 Dilegile ol eve ilettiler. Çün gice oldu kıapuyı berkitdiler. Şabāh 6 oldu açdılar. Pes Rābî' a fikr itdi ki her gice kıapular kitlemek 7 gerek ve her şabāh açmak gerek. Eydür: Ben bu işleri becermek eksügüm 8 degüldür didi. Terk itdi vardı yine şavma' asına gitdi. 9 Her gün biñ rek'at namāz kıılurdu ve bu üç beyt okurdu. 10 Şi'îr-i Rābî' a dilüm zikrūñle tutupdur. Kıarār 'aklı fikrūñ içindedür. Payidār 11 göñlüm senden ayru olmaz ki ola ki cismüm yoluña oldur. Nişār 12 ne yire kıaksam ki seni görürem. Dükeline çü sensin perverdigār. 13

Hikāyet: Bir şāliha hātun vardı. Bir gün bir maşlahata 14 giderken nāgāh ardına bağıdı gördi. Bir güzel yigit gelür mukıyyed 15 olmadı. Bir zamān yine gitdi bağıdı gördi ki yigit dağı bile 16 ardınca gelür. Ol yigide eydür: Niçün benüm ardumca yürürsin 17 didi. Eydür: Şol göz ki gördüm göñül virdüm cān terkin [63b] 1 itdüm anuñçün gelürem dir. Çün hātun evine geldi bu yigit 2 ardınca vardı kıapusına oturdu. Hātun eydür: Halka 3 fitne viren gözi veyā nā-maħrem gördüğü gözü ben neylerüm didi. 4 İki gözünü çıkardı. Bir tepsie kıoydu. Bir karavaşuñ eline virdi. 5 Ol yigide şunuvir didi. Bağıdı gördi ki ol hātun iki gözün 6 çıkarmış. Yigit melül oldu. Tırdı gitdi. Yarendaşı oldu. 7 Ol şokağı uğradı görse ki ev önünde ağlaşma var. Yigit 8 eydür: Bu ne hāldür ağlaşurlar? Eyitdiler: Bir hātun dün evine gelürken 9 bir yigit gözlerin görmüş 'āşık olmuş. Hātun evine gelüp iki 10 gözün çıkıarup ol yigide virmiş. Nā-maħrem gördüğü göz baña 11 gerekmez dimiş. Ol göz çıkmasına döyememiş ölmüş didiler.

Hikāyet: 12 Nemruduñ bir kıızı vardı. Adı Raħīme idi. Çün Nemruduñ 13 İbrāhīm peygamberi oda atdı ol kıız saray üstünde gözlerdi. 14 İbrāhīmüñ hāli nice olur göreyin dirdi. Çün bakdı gördi ki 15 od dağı gülistān olmuş ki haddi yok. Ağıaçlar altında bitmiş 16 dallarında bülbüller ve kıumrular öter ve ol ağıaçlar murğızār 17 gördi ve āb u revān

aķar ve ħavz gördi. Ol muşallīden İbrāhīm [64a] 1 ‘aleyhi’s-selām tırmiş namāz kılur. Çün anı gördi gön̄lünü ħapladı. 2 Tañrı ‘İnāyet itdi. Eydür: Atamuñ itdüġi ħiġ nesne imiş. Pādişāhlık 3 İbrāhīme olmiş benüm atam bir ‘āşī kimseymiş dir. Derġāl köşkten 4 aşıġa indi. İbrāhīmüñ ħatına vardı. Od kenārından çağırdı. 5 Eydür: Yā İbrāhīm her ki senüñ Tañrıña tpa seni Ħaġ peygamber bile. Ol 6 daġı sencileyin oda girebilür mi dir. İbrāhīm eydür: Her kimsekim gön̄li 7 benüm gön̄lüm gibi Tañrıya münker olmaya Allah anı ħabül ider dir. Kız 8 hemān eydür: İmdi ben senüñ tañrıña döndüm ve seni Ħaġ peygamber bildüm 9 didi. İbrāhīm eydür: Ķorġma gir beri ki ayaġuñu oda baş. Kız 10 ayaġın oda başdı. Ħaġ Ta‘ālā oda nidā itdi. Ol benüm ħaravaşımı 11 yakma didi. Pes ol kız oda başdı. Od yumuşak ħarīr gibi oldı. 12 Tā İbrāhīmüñ ħatına vardı. Od anı yakmadı. Ħoş edebile 13 başladı. *Lā ilāhe illāllah İbrāhīm Ħalīlullah* didi. Eydür: Yā İbrāhīm 14 ‘ahd itdüm ayruġ bu dīnden dönmeyem. Cānım gövdemde olduġça senüñ 15 dīnüñ üzerine ölem didi ve ol baş ħekiġ atamı varın dīne 16 da‘vet ideyim didi. Pes atası ħatına geldi. Tahta oturmışdı. 17 Ħadem ħaşemile bekler vezīrlere ayaġın tırmişlar ħarşusına vardı. [64b] 1 Kız eydür: İy baba nice yalan söylersin. Memleket pādişāhlık şöyle 2 gerekdür ki İbrāhīm Tañrısı ider. Ol yakdıġuñ od içi güller 3 şöyle açılmışdur ki ħaddi yok. Tañrılık itmek yaraşur elüñden 4 gelmez ki bir kimse helāk idesin ya diri idesin didi. 5 Andan Nemrud eydür: Bu nedür ki söylersin? Meger İbrāhīm dīnine 6 meyl itdük aña döndük ola dir. Ol eydür: Belī ben anuñ 7 dīnin ħabül itdüm ve anuñ dīnine girdüm dir. Daġı tınuġluk virü 8 rün ki İbrāhīm ħaġdur. Senüñ dīnüñ bātıldur dir. Daġı eydürin: 9 *Lā ilāhe illāllah İbrāhīm Ħalīlullah* diriz dir. Pes Nemrud ħışım 10 edüp ħaġıdı. Ħaşem ħadem ayaġın tırmişlardı. Bunlardan ‘ār edüp 11 kızına yürü git ħatumdan yoġsa saña bir iş iderin. Cihān ħalkı 12 senden ‘ibret tutarlar dir. Ol kız eydür: Ne dilerseñ it. Ben 13 Allaha tıyandım. İbrāhīm dīninden dönmezsin dir. Pes Nemrud buyurdı: 14 Ol kız ı şol ħadar dögdiler ki küfte olunca ol dīnden dönmedi. 15 Buyurdı iki emcegin kesdiler ve dürlü ‘azāblar itdiler. Ħaġ Ta‘ālā bir 16 ferişte viripdi ki var ol ħaravaşuma bir ħubbe ilet. Uġmak 17 ħubbesinden ve ħulleler ilet didi. Ol ferişte ħulleler getürdi. Bir ħandile [65a] 1 şıġadı. Dükeli endāmı dürüst oldı ve bir ħandile şıġadı. Emcekleri 2 bitdi. Ol ħulleleri giydi başına nūrdan tāt urdı. Ol 3 ħubbenüñ içine oturdı. Andan Ħaġ Ta‘ālā yıl viripdi ol ħubbe 4 getürüp hevāya degdi. Allah bilür ħancaru gitdi görünmez oldı. 5

Hikāyet: Beni İsrā'il zamānında bir hātun vardı. 'Ābide zāhide 6 Hāk Ta'ālāya
 sol dereceye irişmişti ki her āzine gicesi bir kez yimek 7 yirdi. Tā bir āzine gicesi olunca
 ayruḡ nesne yimezdi. Kaçankim 8 öñüne yimek ḡoya hātırına bu düşürdi ki eyüdürdi; bir
 kimesnenüñ 9 anuñ gibi Tañrısı ola otura ḡafletle yimek yiye nefis hoşnüd 10 ide. Nāḡāh
 ben yimek yirken melek 'ül-mevti irişe. Ben cevāb nice 11 virem. Ol 'aẓīm pādīṣāh
 öñünde bu ḡacāletile ḡālim nice ola 12 dirdi. Yimegi öñünden giderürdi. Yine namāza
 meşḡül olurdu. 13 Tā gelesi cum'a aya degin yine öñüne yimek alurdu. Yimege yine hātırına
 14 ol endīşe gelür diyekim nāḡāh yimege meşḡül olam melekü'l-mevt 15 gele beni
 yimekte bula. Benüm ḡālim kıyāmet güninde ne ola dirdi. 16 Öñünden yimegi giderüp
 'ibādete meşḡül olurdu. Bunca haftalar 17 bunca aylar geçdi. Hiç yimek yimedi. Kaçan
 göñli yimek dilese fi'l-ḡāl ṡurup [65b] 1 'ibādete meşḡül olurdu. Bir cum'a gicesi diledi
 kim orucun açā. 2 Yine göñlüne bu geldi kim bu 'ömrümün āḡiri ola. Ben daḡı yimege
 3 meşḡül olam. Ecel daḡı irişmiş ola. ḡasretile ölem 'ömrüm yile 4 virmiş olam didi. Bu
 endīşedeyken nāḡāh evin bir bucaḡı 5 yarılıp bir ḡūb şüretlü yigit nāḡāh laṡīf ḡoḡulu çıḡa
 geldi. 6 Es-selāmü 'aleyke yā ḡabīballah didi. Hātun 'aleyke aldı. Kimsin 7 didi. Eydür:
 Senün dostuñ ve Allahın Rasūlü melekü'l-mevtin 8 didi. Andan hātun eydür: Niye geldün
 dir. Eydür: Hāk Ta'ālā seni 9 oḡudı gelsün didi dir. Hātun eydür: Kerem eyle destūr 10
 vir. Tañrıya secde ideyin didi. Yigit it didi. Hātun 11 etmegi öñünden giderdi. Secdeye
 vardı. O secdede cān 12 ışırladı. Bābü's -ṡāliṡ-i 'aṡere oḡlancıklar feth-i muṡallī 13
 raḡmetullahi 'aleyh eydür: Bir vaḡit ḡicāza giderdüm. ḡuşluk 14 geçmişti. Hevā ḡatı issi
 oldu. Bir oḡlancuḡ gördüm. ḡancaru 15 gidersin didüm. Eydür: Tañrumuñ evi varmış anı
 ziyāret 16 itmege giderin dir. Ben eytdüm: Yiyeceḡuñ iḡeceḡuñ yoḡ. 17 Pes nice gidersin
 didüm. İy cömerd kiṡi kimki kerīm ḡonuklḡına [66a] 1 gider. Ol yimegi iḡmegi nedir?
 Ben eytdüm: Ādemün yiyeceḡuñ bineceḡuñ yoḡ. 2 Yol uzaḡ ola ki ol eve varmayasın
 didüm. Eydür: Anda 3 ādemle varılmaz Allahdur dir. Ben eytdüm: Ne 'aceb bir ḡayrı
 nesneye 4 meşḡül oldum. Ol benüm gözümden ḡāyīb oldu. Ayruḡ 5 görmedüm. Tā
 Mekkeye vardum. ḡac itdüm ve ḡurbān yirine vardum. 6 ḡalāyıklar her biri bir ḡoyun
 gemi şıḡır ḡurbān eylediler. Oḡlancuḡı 7 gördüm. Bir ḡuyu üstüne çıḡmış. Eydür: İy
 ḡudāvendüm her birisi 8 seniñüḡün ḡurbān alır ider. Ben za'if bīḡāre ḡulcuḡuzuñ. 9 Sen
 bilürsin ki nesneye ḡādir degülüm. Meger kendü tenüme 10 eger ṡerī' atunḡa revā olursa
 kendözümü ḡurbān iderin 11 didi. Hemāndem ṡehādet barmaḡın boḡazına ṡoḡdı düşdi
 cān 12 ışırladı. Segirdüm verdüm gördüm. Cān teslīm itmiş. 13 Ben eytdüm: İy

halāyık Tañrı velīlerinden birisi Hakkā ulaşdı. **14** Gelūñ namāzın kıluñ didüm. Techīz tekfīñ hāzır eyledüm. Ben kendü **15** elümle yudum getürdüñ. Sinleye alup giderken nāgāh bir kuş **16** çağuz gibi uçdı gitdi. Hevāya çıkdı görünmez oldu. Halk **17** ardınca baķa kaldılar.

Hikāyet: Mansūr-ı Ğammār eydür: Bir vakit **[66b]** **1** Rum elinden ğazāya giderdüm. Bir hātun ardumdan düşmiş gelür. **2** Ben eyitdüm: Şeytān baña vesvese virüp azdurmasun **3** didüm. Ardumdan çağırur. Eydür: Yā şeyh tır dir. Tırdum yanuma **4** geldi. Elin koynuna şokdı. Bir pāre kıl çıkardı. Bu benüm **5** saçım kılıdur. Çün ğazāya varup dönesin atı göz ayağın bunuñla **6** bağlayasın. Tā kıyāmet güninde denile ki bu ol ‘avratdur ki ğāzilerūñ **7** atı ayağı bunuñ saçı kılıyla bağlandı diyeler dir. Kılı aldum biraz **8** ilerü vardum bir oğlancuķ gördüm. Bir ata binerdi. Bir yay eline **9** almış gider çağırur. Eydür: İy Müsülmānlar imāmı hāzır ol ki **10** kāfir leşkeri yetişdi dir. Ben de silāhumı bağlandum. **11** Atum yer kaldum. Ol oğlancuķ katına vardum. Ol dağı atın yer kaldı. **12** Hāzır itdi. Ben eyitdüm: İy oğlancuk sen hārb itmek bilmezsin **13** gerü tır didüm. Hiç silāhuñ yok bir öksüz yayla nice **14** nice cenk idesin didüm. Nāgāh biz bu sözde iken **15** şağdan ve şoldan kāfir leşkeri irişdi. Müsülmānlar **16** şaf tuddılar. Bahādırlar şafdan seçildiler çıkdılar. Hārb itmege **17** başladılar. Ol oğlancuķ gördüm benüm katuma geldi Eydür: Kerem it **[67a]** **1** baña üç oķçağuz vir dir. Ben eyitdüm: Şimdiki hālde kimse kimseye **2** bir oķ mı virür didüm. Ammā kıyāmetde dereceñ yüce olursa **3** baña şefā‘at idesin. Ya şehādetle gidersin beni **4** unutmayasın didüm. Üç oķ virdüm. Vardı oķu bir kāfire **5** vurdı. Kāfir bağı üstüne düşdi. Aldı birin dağı bir **6** kāfire urdı. Ol dağı düşdi öldi. Birin dağı bir **7** kāfire urdı. Ol dağı düşdi geberdi. Andan dutdı. **8** Benüm katuma geldi. Eydür: İy Müsülmānlar imāmı benüm işüm **9** āhirete irişmişdür. Bu bir oķu dağı atarın. Bir ğazā dağı iderin. **10** Andan sonra beni dağı Tañrı bilür. Tañrıya giderin. Ol **11** hātun ki saña saçın virdi. Ol benüm anamdur benüm emā **12** netüm vardur. Bir torva alasın. Anacağuma viresin didi. Tā kıyāmete degin **13** senüñle esenligimüz olsun didi gitdi. Bir oķu yine bir kāfire **14** vurdı öldürdi. Anı dağı şehīd itdiler. Ben melūl oldum. Cenk **15** sākin oldu. Vardum ol oğlancuğı gördüm yatur. Üzerine **16** namāz kıldum defn itdüm. Yine melūl oldum ki nāgāh. Biz bundan **17** gidevüz kāfirler geleler beni çıkaralar ‘azāb ideler. Tırdum iki **[67b]** **1** rek‘at namāz kıldum ben eyitdüm: İy Celebüm eger senüñ hāzretünde bu **2** kulcuğuzuñ yakınlığı varısa göñlüm bunuñ teşvīşinden emīn **3** idesin didüm.

Gördüm ki hevâdan kuşlar geldiler indiler. 4 Ol oğlancuğı sinleden çıkardılar. Pâre pâre eylediler. Loğma loğma 5 yidiler. Mutehayyir olup ağladum. Ben eyitdüm: İy Celebüm sen yigrek 6 bilürsün didüm. Çün ğazâdan döndüm eve geldüm. Yaḥyâ ‘ilâf 7 dükkânına vardum. Ol emâneti aldum. Evlerine iletdüm. Çağırdum 8 kız kıardaşı beni gördi. Feryâd eyledi. Ağlamağa başladı. Anasına 9 eydür: İy anacığum işde bu kişı geldi kıardaşığum bile degildür. 10 Anası çıkıdı. Eydür: İy şeyḥ nehiyete mi geldüñ yoḥsa ta‘ ziyete midür? 11 Nehiyet nedür ta‘ ziyet nedür didüm. Şehâdet bulduysa nehiyetdür 12 ve eger şöyle olduysa ta‘ ziyetdür. Ben eyitdüm: Şehâdet 13 buldı uçmağa irişdi didüm. Ol emâneti virdüm aldı. 14 Ol torvanuñ içinde bir palas çıkardı ve bir buğağı çıkardı. 15 Eydür: İy şeyḥ oğlum her gice bu palası giyerdi ve bu zenciri 16 boynuna dakıardı ve buğağuyu ayağına vurdı. Her gice 17 irteye dek namâz kıılurdı. Zâr zâr ağladı. Ben eyitdüm: [68a] 1 Bir ‘aceb iş oldu. Oğlanuña didüm. Eydür: Nice iş ben eyitdüm. 2 Namâz kııldum. Ĥâcet diledüm ki kâfirler beni çıkardup yirden 3 zaḥmet itmışlerdi didüm. Gördüñ havâdan kuşlar indiler. 4 Ol oğlancıkdan çıkardılar. Pâre pâre itdiler yidiler didüm. Eydür: 5 Girçek eydürsin dir. Anuñ dilegi gice gündüz olurdı. İy 6 Celebüm sinlede beni yaluñuz kıo. Kuşlar kıurşağında toğurduydı. 7 Dilegi kıabül olmış didi.

Hikâyet: Beşîr Ĥafinüñ bir kıız kıarındaşı 8 vardı. Ol zamânda andan şâliḥa yoğıdı. On iki yıl 9 göñli taze balık diledi alup yimezdi ve hiç kimseye dimezdi. 10 Meger bir gün münâsebetle evde söyledi. Beşîr tırdı bazara 11 vardı. Etmek ve taze balık aldı. Bir oğlancık ilerü geldi. Elinde 12 bir zenbil var. Eydür: İy şeyḥ eger destür virürseñüz işbu 13 zenbile kıoyalum. Ben götüreyin dir. Ĥoş didüm. Ol etmegi ve ol 14 balığı zenbile kıodum. Getürdi gitdük. Tâ bir mescid kıapusına 15 irişdük. Beklediler eydür: İy şeyḥ gelüñ namâz kıılalum dir. 16 Geçüp gitmek maşlaḥat degildür dir. Ben eyitdüm: Ĥoş ola didüm. 17 Ol mescide girdük. Namâz kıılduk çıkduk. Tâ eve varduk. [68b] 1 Zenbil elinden aldum eve girdüm. Kıız kıardaşum önünde kıodum. 2 Bunı kim getürdi diyü şordı. Ben eyitdüm: Bir oğlancık getürdi 3 didüm. Anuñ hikâyetin diyüvirdüm. Eydür: Revâ degüldür ki ol 4 oğlancık döne gide okuñ gelsün. Yimek bile yiyelüm didi. 5 Vardum didüm. Yimek vakti degüldür dir. Girdüm kıız kıardaşuma 6 ben eyitdüm: Ol oğlancık oruçmış didüm. Bu gice kıonuk idelüm didi. 7 Çıkıdum ben eyitdüm: İy oğul bu gice bize kıonuk ol bile iftâr idelüm 8 didüm. Siz bilürsiz diyüp râzı oldu. Eydür: İmdi şu 9 virüñ abdest alayın dir. Şu virdük abdest aldı. Secde 10 varduk. Aḥşam kıılındı eve geldük.

Öñüne yimek koduk. 11 Sehl yidi geç vaqıt oldı dir. Gitmek kaşdın eyledi. Ben 12 eyitdüm: Geç vaqıtdür oğlansın ola ki bir nesne vāki^ç ola eger 13 sözüm kabül iderseñ ayruca ev vardur. Bu gice bunda 14 ol didüm. Sözüm kabül itdi. Bir çardağ vardı. Anı 15 gösterdüm girdi. İçerüden tırağuz vurdı. Bir bardağ 16 şu virdük. Kapunuñ taşrasın dağı biz berkitdük. Ben eve 17 geldüm. Ol anda kaldı. Ol çardağ altında kız kardaşumuñ [69a] 1 bir evi vardı. Anda eli ayağı tutmaz bir kıızı vardı. 2 Nice yıllardı anda getürdüm. Bîçäre yaturdı. Dün yarusında 3 ol kızcuğaz segirdüp benüm katuma geldi. Eli ayağı tutar olmış. Her 4 kanda dilese gider. Ben eyitdüm: Muştuluk olsun kızuñ yürür. 5 Olmış didüm anasına ol kızcuğaza şordum. Sebeb noldı 6 şıhhatüne didüm. Eydür: Çardağda kim vardı dir. Ben eyitdüm: 7 bir oğlancuk vardur. Bu gice konuğdur didüm. Bu gice irteye degin 8 namāz kıldı ve niyāz itdi ve Qur'ān okudı. Çün dün 9 yarısı oldı. Secdeye vardı. Secdede münācāt idüp 10 eydürdi; *ismūke lenā tayyibūn ve hubbūke 'aleynā raķībūn ve şaķuke* 11 *fī vādinā lehībūn* dir. Çün anuñ münācātın işitdüm. Ben eyitdüm: 12 *Fī bāri ħudāyā* eger bu kuluñ senuñ katuñda kadri ħürmeti 13 'izzeti varısa beni bu miñnetden kırtarasın didüm. Hemān 14 ol sâ'at elüm ayağum sağaldı. Yürüdüm uş saña geldüm dir. 15 Kardaşuma ben eyitdüm: Ol oğlancık Tañrı ħaşlarındandur didüm. 16 Ol çardağa çıkdum gördüñ. Ben berkitdügüm gibi turur. Anı açdı. 17 İçerü girdük. İç kapu dağı berkilü durur. Ne dükeli ki çağırdu. [69b] 1 Avāz gelmedi. Pes bunca zaħmetle açdum girdüm. İçerüde kimse yok. 2 Bilmezin kaçaru gitmişdür.

Hikāyet: Bir gün bir pīr Ḥasan Başrīye eydür: 3 İy Müsülmānlar imāmı bir kızcuğazum var. Yönün divāra döndermiş. 4 Gice gündüz durmaz ağlar hiçbir sa'at diñmez. Aña bir naşīhat 5 itseñüz ol ki azacuk ağlayaydı. Korkarın ki gözsüz ola 6 didi. Ḥasan Başrī turdı. Ol kızcuğaza vardı gördi ki 7 zār zār ağlar. Eydür: İy kızcuğaz niçün ağlarsın. Bu atañ miskīni 8 kayğulu idersin. Korkarın ki gözsüz olasın. Ol kızcuğaz eydür: 9 İy şeyḫ ikiden ħālī degüldür ki kıyāmet güninde gözüm ħaķ 10 dizārın görmege lāyık ola ya olmaya eger dizār görmege 11 lāyık olursa biñ bunuñ gibi göz çıksun. Anı görmegiçün 12 ve eger dizār görmege lāyık olmaya yigrekdür ki kör ola ve dağı 13 eydür: Tañrı seviciler göz iki nesne için gerekdür. Biri bu ki 14 anı müşāhide ide. Eger müşāhide olmaya olunca dost firākıyla 15 ağlaya dir.

Ĥikāyet: Zeynel-‘Ābidīn Raĥmetullāhi eydür: Bir oĥlancuĥı 16 vardı. Bir ĥün öpdi kaçdı. Beş yaşında bir kızcıĥazı 17 vardı. Babasına eydür: İy baba bu oĥlancuĥı sever misin dir. [70a] 1 Severin dir. Bu kızcıĥaz ağlamaya başladı. Bu eyle şandı ki ĥünleyüp 2 ağlar şandı. Elin eline aldı. Eydür: İy cānım kız seni daĥı severin 3 dir. Daĥı katı ağladı. Eydür: İy baba bir kez Tañrı severin 4 didüñdi. Bir kimse ki Allah sever ola ĥayrı sevgüye ol 5 ĥöñlümi ĥetürür ola didüñdi. Ma‘lüm oldu ki yalan 6 söylermişsin dir.

Ĥikāyet: Bir vaĥit bir beg vardı. 7 Bir oĥlancuĥı kitāb ĥāneye virmişdi. Bir ĥün ĥocasına 8 eydür: Benüm etmek ĥazīnesi çokdur. Benüm ‘ömrüm kitāb ĥānede 9 ĥeçmişdür. Üstāze çok ni‘met virmez ki beni kemāle irişdüre. 10 Dünyādan ĥeçe. Āĥiret düzenin düzem. Maĥbūl-ı dergāh olam dir. 11 Ĥocası eydür: Eger āĥiret mu‘āmelesin itmek dilerseñ söylemegi 12 peşīn idin didi. Pes pādīşāh zāde hemān ağzın yumdı. 13 Ayruĥ kimseye söylemedi. Bu ĥālden atası agāh oldu. Meger 14 diline bir dürlü āfet irişdi. Ola diyü müneccimler ĥetürdi. 15 Ṭabībler cem‘ itdi. Ne ĥadar ki mu‘ālece itdilerse müfīd olmadı. 16 Pādīşāh nevmīz oldu. Güzel yigit oĥul dilsüz bir ĥün 17 pādīşāhzāde ve pādīşāh ĥaşem ĥademle ava gitdiler. Nāĥāh [70b] 1 bir diken altında bir ĥuş oturmuş anı kimse ĥörmedi. İllā pādīşāh 2 zāde ĥördi. Nāĥāh bu ĥuş ötdi. Ṭabl bāz urdılar uçdı. 3 Ṭoĥan şaldılar dutdılar. Pādīşāhzāde eydür: *Men sekete seleme* 4 her ki söylemez selāmet olur didi. Nedīmlerüñ bir bölüĥü işidüp 5 vardılar. Pādīşāha oĥluñ söyledi didiler. Pādīşāh bunlara 6 ĥil‘at ni‘met virdi. Pādīşāh oĥlunu ĥatına ĥetürdi. Oĥşayup 7 luṭfıla keremile su‘āl eyledi. Çok cehd itdi söylemedi. 8 Pādīşāh kaçıdı. Ĥışım eyledi cellād okudı tā ki oĥlunu kötekleye. 9 Oĥlan eydür: *Lev seket sellimtü* eger söz söylemeyeydüm selāmetlik 10 bulaydum. Üstāz toĥrı söylermiş. Selāmetlik söylemekdeymiş 11 dirdi.

Ĥikāyet: Başrada bir er vardı. Mal ni‘met iken ĥadsüz 12 idi. Çoĥıdı ve oĥlı kıızı yoĥudı. Dünyāda dileĥi hemān 13 bir oĥlancuĥıdı. Bunca rūzigārdan şoñra Ĥaĥ Ta‘ālā 14 aña bir oĥlan rūzi kıldı. Ĥüsñile afāĥda meşhürdi. 15 Anuñ gibi zibā ve anuñ gibi ĥūb kimse dünyāda yoĥıdı. Kimse 16 vaşf itmezdi. Ata aña şādumān oldılar. Dervīşlere bunca 17 şadaĥa itdiler. Bunuñ üzerine nice zamān ĥeçdi. Bu ĥişi öldi. [71a] 1 Oĥlan ana elinde ĥaldı. Ol oĥlan ĥūblıĥda şunuñ gibi 2 oldu ki dükeli ĥaĥ anuñ ĥüsñinde müteĥayyir ĥaldılar. Her kim anuñ 3 yüzüne baĥa ĥözünü bir yaña daĥı irmezdi. Anuñ yüzüne burĥa‘ 4 tutar oldılar. Ĥözleri fitnesinden ötüri dükeli Başranuñ uluları 5 ve kethudāları anuñ

şoĥbetine raĥbet iderlerdi. Kızların aña 6 virelüm dirlerdi. Anası eydürdi ki; ben nezir idüp dururun 7 ki oĥluma oĥlumdan güzel olmayınca kız alıvermez 8 dirdi. Eydürlerdi: Bu zamānda senüñ oĥluñdan güzel 9 kız yokdur. Mümkün degildür. Qanda bulunur dirlerdi ki alasın. 10 Meger bir gün bu oĥlancuĥ anası birle maşlaĥata giderdi. Başra 11 ‘ālimlerinden ‘ Abdullāh dirlerdi meclis ĥurup va‘ z iderdi. 12 Hālāyık anuñ va‘ zına cem‘ olmışıdı. Anası eydür: İy cānım oĥul 13 gel işbu ‘ālimüñ meclisine girelüm. Biraz oturalum diñleyelüm. Ola ki 14 iki cihān murādı ĥāşıl ola bunda didi. Oĥlan yüzünden 15 niĥābın giderdi. Ol meclisine girdiler oturdılar. Müfessirler bu āyeti 16 oĥudılar. *Vellezīne yeĥūlune rabbenā heb lenā min ezvācinā ve zūrriyyātinā* 17 *ḥurrate a‘yunin ve‘c‘alnā lil-müttaḥīne imāmen ūlā‘ike yuḥzenūne‘l-ĥurfite bimā şabarū.* [71b] 1 ‘Ālim bu āyetüñ tefsīrine başladı. Eyitdi: Uçmaĥda köşkler vardur. 2 Direksüz ve zincirsüz bulut gibi hevāda tırĥurmuşdur 3 ve ol köşklere uçmaĥ ehli görür ki dünyā ehli gökde 4 yıldızlar gördüğü gibi ve ol köşklereñ her birinüñ üç yüz 5 ĥapısı vardur. Her ĥapunüñ ki açılır peygamber ĥazretin ve Hālillullāhı 6 gördiler ve her bir köşkte kızıl yaĥutdan bir taht 7 vardur ve her bir tahtuñ üzerinde nurdan biñ döşek 8 vardur. Döşenmiş ve her bir taht önünde biñ ırmaĥ akar ve her 9 taht üzerinde bir ĥūrī vardur ve ol ĥūrīnüñ her birisi 10 dört ‘unşurdan yaradılmışdur. Başından kitfeyne deĥin kāfūrdendür 11 ve kitfeynden göĥsüne deĥin ‘anberdendür ve göĥsünden dizine deĥin 12 müşgdendür ve dizinden ayağına deĥin zaĥferandandur ve her 13 birisi yüz ĥulle giyer. Yüz ĥulle dürlü dürlü reñkdendür. Ol 14 ĥullelereñ her birisi şol iplikdür. Yaĥutdan düzülmüşdür ve her taht 15 altında biñ ĥaravaş oturmuşdur ki anlaruñ ĥiysisin düzerler 16 ve her taht altında yetmiş ferişte şöyledür: Bezek ĥullelerin 17 ellerinde ĥomışlardur ve eger anlardan birisi dünyāya yüz gösterseydi [72a] 1 iki yañaĥlarınuñ nūrı iyi günü mat ideydi didi. Bu ĥātun 2 bu sözi işitdi. Eydür: Benüm oĥluma bu ĥūrīden ayruĥ kimse 3 gerekmez dir. Turageldi eydür: Tañrı raĥmet eylesün saña 4 iy Müsülmānlar imāmı. Bu ĥūriler ki dirsın kimüñ gibi kişinündür. 5 ‘Ālim eydür: Anuñ gibi vardur. Hātun eydür; ĥibin nedür? ‘Ālim eydür: 6 Dün namāzın ĥılmaĥ ve kendözin oruç tıتماĥ cānın Hāĥ Ta‘ālā 7 yoluna fedā itmekdür dir. Hātun eydür: Qabūl itdüm bu şartları 8 ki dirsın ve hem bu ĥaravaşuñ bu oĥlancuğına andan ayruĥ 9 almazın didi. Andan tırdı gitdi. Evine geldi kırĥ biñ 10 dīnār ĥamallara yükletdi. ‘Ālimüñ ĥatına iletđi. Önünde ĥodı. 11 Eydür: İy Müsülmānlar imāmı bu mal ol düĥünüñ muştuluğı olsun. 12 Dervişlere şadaĥa it didi ĥodı gitdi. Nice zamān bunuñ 13 üzerine geĥdi. Ba‘d-ez-zamān bir gün ‘ Abdullāh ĥaşd itdi ki 14 ĥazāya gide

iken çok halk cem⁶ oldu. Anuñla bile gitmege yarak **15** yaşak gördiler. Silāhların berkitdiler. Qavlü qarār eylediler. Fülān **16** gün çıkalım didiler. Nāgāh ol gün nefīr ü ‘ām oldu. Münādīler **17** çığırdılar ki iy Müsülmānlar üzerine gālib olursañuz ğanīmet māl **[72b]** **1** ve şevāb hāşıl olur ve eger ölürseñüz uçmağda dīzār hāşıl **2** olur ve önledür didiler. Pes halk bir kezden çıkdılar gitdiler. **3** Gördümdi ol oğlancuğ bir ata binmiş. Silāhın kendiye bezemiş. **4** Süñü eline almış halk gider. Anası çağırur ardınca Hağ Ta‘ālā seni **5** ol düğüne irgüre dir. Çün kāfirler leşkeri geldi. **6** Müsülmānlar şaf şaf durdılar. Tekbīr getürdiler. Ferištehlar **7** būkā başladılar. Bahādırlar şafdan çıkdılar. İlerü gitdiler. Ol **8** oğlancuğ gördüm. Yüzünden niķābın gidermiş ve küsin atuñ kulağına **9** ya‘ni kulağı arasına bırakmış. Müsülmānlar şafınuñ önüne çıka geldi. **10** Kāfirlerle ħarb itmege başladı. Bahādırlar gibi **11** hiç vaşif olmaz bir zamān başın kaldurup gök yüzüne **12** bakar. Yine ħarb itmege başlar. Tīz tīz sevin sevin söyle **13** cenk ider ki ben kōrka kōrka düşerin helāk ola diyü ilerü **14** vardum. Ben eytdüm: İy cānım kuzı cenk böyle tīz tīz gerekmez didüm. **15** İñile iñile kendözünü iken ilerü atma oğlansın cenk kolayın **16** bilmezsin didüm. Eydür: Ol ki ben göre tūrurun ölmek yā cān **17** fedā itmek ol yola ne nesnedür dir. Ben eytdüm: Ne göre tūrursın **[73a]** **1** didüm. Eydür: Yetmiş biñ hūrī gördüm. Başlarına tāt eginlerine **2** hulle giymişler ve başların uçmağ küngürelerinden çıkarmışlar. Beni **3** görmege meşğül olmuşlardur. Çün bu sözi işitdüm **4** beni ağlamak tutdı. Yine Allah Allah didiler. Kāfir leşkeri ne toğundı. **5** Kıra kıra vardı. İlerü gitdi yine kıra kıra geldi. Katı issi **6** oldu. Kendüye eydür: Niceye degin şabr idesin dir. Şundi **7** başından ışığın indürdi. Götürdi yabana atdı ve süñüsin **8** elinden yire bıraktı ve kılıcı eline aldı yine kāfir leşkerine **9** depdi. Tekbīrle Allaha şenāyla kılıcla dağı bunca kāfir depeledi ki **10** haddi yok. Çün kāfir görüp bir yire durdılar. Ol oğlancuğı araya **11** aldılar. Aña çok zaħm urdılar. Bir darb urdılar andan yire düşdi. **12** Halk içinde ħurūş kopdı. Müsülmānlar leşkeri dükeli ittifākıla tekbīr **13** getürdiler. Kāfir leşkerine qarışdılar. Cenk itdiler. Ol **14** oğlancuğ ayak altında kaldı. Çün ikindi namāzı vakit **15** oldu. Hağ Ta‘ālā Müsülmānlara fırsat virdi. Kāfir leşkeri şındı. **16** Çün iki leşker sākin oldu tūrdum. Ol oğlancuğı istedüm. **17** Yüzün koyu düşmiş yatur kanlara ğarğ olmuş. Toza toprağa bulaşmış **[73b]** **1** yatur. Henüz boğazında kan akar misk kōkusı andan şol vechile **2** gelür ki dimāğım dutdı ve iki yañağınuñ nūrı hevāya çıkmış. **3** Şöyle ki göz kamaşur götürdüm anı bir kōşeye çıkardum. Şöyle **4** sinle kazdum defn itdüm. Kendüm anası hem ol gice düşde görür ki **5** bir taht kurulmuş vaşfın ‘azametini Allah bilür. Ancağ ol oğlancuğ **6** ol

taht üzerinde oturmuş eydür: İy cānım oğul baña haber ver ki 7 ol didükleri gelini saña virdiler mi dir. Eydür: İy cānım ana kāfirler ki 8 öldürdüm. Ġazā itdüm. Ol benüm naşībüm olan hūrī etegin 9 devşürüp benüm üzerümde oturmuşdı. Baña muntazır idi. 10 Çünkü Hāḡ emriyle va‘de irişdi. Şehīd oldum hemān ol hūrīnün 11 yanında bulundum didi.

Hikāyet: Ebu Süleymān Dürdāni eydür: 12 Bir vakit Beytül-Muḡaddesde Peyğamber ‘Aleyhi’s-selām ziyāretin itmege 13 ‘azm eyledüm. Bir kızcugaz benümle bile gitdi. Baña eydür: İy şeyḡ ḡancarū 14 gidersin dir. Ben eyitdüm: Beytül-Muḡaddese giderüm didüm. Eydür: Elün 15 baña vir virdüm. Yum gözünü dir yumdum. Aḡ gözünü dir açdum. 16 Gördüm ki Beytül-Muḡaddise ağaḡları içine gelmişüz. Muteḡhayyir oldum. 17 Cebümde üç aḡḡe vardı ḡıḡardum. Ben eyitdüm: Sen bunda yalıñuzsın. [74a] 1 İşbu aḡḡe ḡelāl kesbinde ḡāsıl olmışdur. Al bunı nafaḡa idin didüm. 2 Baḡdum gördüm ki bir eli toḡtolu altun ve bir eli toḡtolu gümüş. Eydür: 3 İy şeyḡ dünyā benüm ḡatumda altun gümüşdür. Altunun gümüşün baña 4 ḡācet degüldür dir ve daḡı eydür: İy ‘āḡılsuz Tañrı ḡulına 5 ḡaravaşına rızḡ virmez mi şanursın dir.

Hikāyet: Ḥoca Ebū Bekr-i 6 Şeblinün bir ḡaravaşı vardı. Ol hikāyet ider eydür: Bir vakit 7 mektebhānede bir dervīş paşmaḡcının oḡlı vardı ve bir beg oḡlı 8 vardı. İttifāḡ şöyle düşmiş bu dervīş oḡlı bu beg oḡlunu 9 severdi. Bir sa‘at ansuz olmazdı. Bir gün şehriñ uluları 10 bu mu‘allim ḡatına bir maşlaḡata geldiler oturdılar. Nāḡāḡ anlarıñ birisi 11 eydür: Şol kimün oḡlıdur dir. Bu mu‘allim eydür: Ol beg oḡlıdur 12 ve ol biri dervīş oḡlıdur dir. Şoran ol mu‘allime eydür: Beg 13 oḡlıyla dervīş oḡlı bir mektebde münāsib degildür. Zirā ki melik 14 zādedür. Anuñ ḡabī‘atın ḡutarduñ himmet olur didi. Mu‘allim anuñ 15 söziyle dervīş oḡlın kitābhāneden ḡovdı giderdi. Bunuñ 16 üzerine nice zamān geḡdi. Melikzādeyi bu dervīş oḡlı 17 görmedi. Ḥarārı ḡalmadı. Neylesin bilmedi. Gice gündüz ağlamaḡı iş edindi. [74b] 1 Feryād u fiḡāna başladı. Tā şol ḡāle irdi ki ölüme ḡaḡın oldu. 2 Melikzādeye ḡaber virdiler ki ol dervīş oḡlı ḡatı ḡasta oldu. 3 Ölmelüdür yatur didiler. Melikzāde ādem gönderdi. Var şor 4 ḡastalıḡı nedür didi. Ol ādem geldi gördi ki ölmelü olmuş. 5 Ḥastalıḡuñ nedir diyü şordı. Eydür: Melikzādeye eyitdi ki; bu bīḡāre 6 za‘if gönli saña işmarlamışdur. Senün ḡamuñdan her gün cān virür 7 diyesin didi. Ol ādem geldi Melikzādeye şöyle didi ki; melik 8 zāde eydür: Ḥün gönlin bize işmarladı

anuñ katında neyler baña virsün 9 dir. Ol âdem geldi melikzâde haberin diyüverdi. Turu geldi 10 oturdu. Cānum üzerine hoş ola didi. Ammā sen taşra çık didi. 11 Yine giresin didi. Ol âdem taşra çıktı bu oğlancuğ yanında 12 tabakla yemiş tururdu. Aldı yimişi dökti. Bir bıçağıla karnın yardı. 13 Yüregın çıkardı. Ol tabağa koydu. Üzerine bir dest-māl urdu. 14 Kendüye büründi yatdı. Ol âdem içerü girdi. Al bu tabağı melik 15 zâdeye ilet didi. Aldı ilette. Melikzâde önünde kodı. 16 Melikzâde tabağı açdı gördi içi toptolu kan olmuş. Oğlancuğun 17 yüregi kan içinde ditrer turur. Melikzâde mütehayyir oldu. Eydür: [75a] 1 Var gör hâli noldı dir. Vardı gördi ki ağlaşma var. Şordı: Oğlancuğ 2 Hağğa cān ısmarlamış.

Hikāyet: Türkistanda bir beg vardı. Anuñ 3 bir kızı bulūğına irmişdi. Nāgāh bir gün halkdan nefret idüp 4 çıktı tağlara gitdi. Eyitdiler: Ol delü oldu didiler. Beg her şehre 5 âdem gönderdi. Her kim benüm kızımı uşlandura aña vireyin. Bunca 6 in' âmlarla didi. Her kişi tama' idüp virdiler. 'İlâc itdiler. Hiç 7 fâ'ide itmedi. Fâ'idesiz 'İlâc idenler hep öldürdi. Anuñ öcinden 8 nice kişiler helâk oldu. Ger bir gün Ebul-Hasan eydür: Ben dağı 9 varayın bu Müsülmānlar yok yire kırılıp yürümesinler kırtarayın 10 didi. Ol begün dergāhına vardı eydür: Ben 11 dağı hekīmim ol kızı baña gösterün 'İlâc ideyin didi. 12 Eyitdiler: Kız halkdan nefret itdi. Halk arasında çıktı 13 gitdi. Tağlara düşdi didiler. Gice gündüz ölür didiler. 14 Kimse anı görmez didiler. Varup anı kimse tutmaz 15 didiler. Ebul-Hasan vardı ol didükleri yire oturdu. 16 *E'üzü billāhi mine's-şeytān'ir-racīm bismillāh'ir-raḥmān'ir-raḥīm* 17 diyüp Bağara Süresin okudu. Çün bir kaç âyet okudu. [75b] 1 Ol tağ içinden bir avāz geldi ki yüregler deler. Bir nice âyet dağı 2 okudu. Ol avāz dağı yakın geldi durmadı okudu. Nāgāh 3 çıka geldi. 'Avrat tonında çün gördi. Eydür: Okuya 4 Hasan benüm dostum kelāmın diñleyenidir. Benüm ādım sen ne 5 bilürsin didüm. Eydür: Eger bilmeyeydim bu tağda nice arām ideydüm dir. 6 Andan baña didi sen Bağara Süresin ben Āl-i 'İmrān Süresin 7 okuyayın didi. Ben tamām itdüm. Ol dağı başladı okudu. Tamām itdüm. 8 İy dirig senün gibi kimse bu tağda neyler didüm. Eydür: Bīgāneler 9 içinde olmağda bunda olmağ hoşdur dir. Ben eyitdüm: Gel seni 10 ataña iledeyin baña 'avratlığa virsün tā benümle ansun 11 tutasın didüm. Eydür: Ben kimseyle ünüs dutmazam dir. Ben eyitdüm: 12 Senün mahremün olayın. Seni Ka'beyle iledeyin didüm. Ka'be nedür dir. 13 Eyitdüm: Tañrımuñ evi vardur. Yiryüzinde Ka'be dirler didüm. 14 Benüm Tañrımuñ yiryüzinde evi ola ben bilmeyem görmeyem dir. 15 Başın

yuşaru  aldurdu. Eyd r:  y Celeb m beni   n  o ru yola 16  ul a ızla d o . Beni b   nelerden  urtardu . Sen  n  izmet  ne 17 me   l itd  . D ny da sen  n ev  n varım   ni  n g stermezsin [76a] 1 diy p hem n dem ben m  atumdan segirtti gitdi. Ardınca vardum ol 2  a  n  zerinde bir ırma  a ardı. A a girdi  teye ge di. Hi  3 aya ı ı lanmadı. Ben ber  de  aldum. G rd mdi Ka  be ol  unu  4  te yanına gelmi . Ol  ız  urmi   av f ider ba a  a ırur. 5 Y  Ebul- asan her ki  o rı Allah ba a ol Ka  beye varma    cet 6 deg ld r Ka  be a a gel r didi.

Hik yet: B b r- R biu  7  a ere  ullaru n  ik yetin bey n ider ve hep  bn-i M nebbih 8 eyd r: Bir va it  br h m   Aleyh is-sel m beriyeden giderdi. 9 Bir yire irdi ki  atı issi g ndi dir.  a ıma  oluma 10 ba dum.  u amı dum hi   u g rmed m. Biraz iler  y r d m. Toz 11 g rd m. Hev ya  ı m   gider. Yolu  odum ol toza vardum. 12 Bir  abe i  ul g rd m.  obanlık ider iler  vardum. Sel m vird m. 13   Aleyk es-sel m y   al lull h dir. Ta  accub itd m. Ben eyitd m: Beni g rd   n 14 yokdur. Bu ben m adım ne bildi did m ve da ı eyitd m.  y  abe i hev  15  atı issi  usuzluk nef  me g lib oldu.   Aceb bir mi d r  u 16 virse  olmaz mı did m. Eyd r: Y   al l  r-Ra man s d mi yegd r 17 yoh sa  ovu   u mu yegd r sa a i mege dir. Ben eyitd m: Hev  issi bu bey n [76b] 1 yir  u  anda bulunur did m.  abe  n elinde bir  aya  vardı. Anu la 2 bir  a ı urdı.  a  i inden  u rev n oldu. A dı 3 s dden a   ardan  ovu .  ler  vardum. Ol  udan i d m. 4 G h  uya g h  abe e ba up ta  accub iderin.  abe i eyd r: Y   al l lull h 5 ne ta  accub idersin. Her ki Allah m     d r. Ol ne 6 dilerse Allah anı ider ve d keli nesne a a m     ider. Eger 7 eyd rse ki; i bu  a lar yirinden  opsun hev da mu  alla  8 dursun dirse  a  Ta   al  anı eyle ider. Anu n buyru ın  utar 9 diy p bu s zi tam m itmedin. Ol iki  a  birbirinden  opdı. 10 Hev da   yle mu  alla   urdı.  br h m m te ayyir oldu. G h 11 ol  a a g h  abe e ba ar g h Allah   a ametinden   ibrete  alur. 12 Hem n dem Cebr  il geldi eyd r: Y   al l  r-Ra man ne ta  accub idersin. Ni  n 13 ta  accub itmeyem? Bir  ula  a  Sub  neh  ve Ta   al  ne dilerse muradın 14 vire dir. Cebr  il eyd r: Y   al l  r-Ra man p di  h     lem sa a sel m 15 ider. Bu  ul iken  a  r kimsed r ve iken azıcık bah ya alınm   dur. 16 Vel kin anu n menzili   rmeti  okdur. T   ol  addiled r ki eger and 17 i er olsa adımım admazın t  d ny yı ve   ireti yı mayınca dise. [77a] 1 Anu n s z n  utma ı  n  ar b ide dir.

Ta'at Hikāyet: Bir kişi 2 eydür: Kul almak hācetüm oldu. Turdı geldüm kul karavaş 3 bazarına vardum. Bir kul gördüm. Başın aşağa itmiş oturur. 4 Anı katuma oğudum geldi. Ben eyitdüm: Seni şatun alaym mı didüm. 5 Eydür: Ben kulun iřtiyārim benüm elümde degildür dir. Ben ne iş 6 bilürsen ne buyurursaņ anı işlerin dir. Ben eyitdüm: Ne yirsin? 7 Ne virirseņ anı yirin dir. Ben eyitdüm: Ne giyersin? Eydür: Ne 8 giydürürseņ anı giyerin dir. Fikri itdüm ki bu kul 9 katı zeyrekdür. Tiz bahāsin virdüm. Aldum iy efendi 10 çün beni alduņ. Benüm bir şartım vardur dir. Nedür şartun 11 didüm. Eydür: Gündüz ne iş virürsen işleyin luř idüp 12 gice işlerinden benden elün çeksün dir. Ben eyitdüm: Hoş ola 13 didüm. Çün yatsu namāzın kıldığdan řoņra gider kancaru varur. 14 Bilmezın taņla yine katıma gelür. Ne hükm itsem anı tutardı. 15 Bir gün hātırıma geldi ki anuņ hālinden aęāh olam görem 16 kancaru gider. Bir gice turdum yirde ki evleri gezdüm tā kandadur 17 bilem diyü. Meger bir yıkuķ virāne ev vardı. Anuņ içine mezbele [77b] 1 dökerlerdi. Anda bir hālice yircügez vardı gördüm. Anda 2 bir şu' le görünür ilerü vardum. Diñledüm uęul uęul avāz işitdüm. 3 Münācāt idüp eydür: İy hüdāvend mihribān ve iy pādīřāhı 4 cāvizān dükeli halkuņ zārın bilür görürsün. Uş yine 5 gice oldu. Halk dükeli diñlediler murāda irişdiler. Dünyā 6 isteyenler buldılar ve āhiret isteyenler buldılar. Ben za' iflerün 7 iken elçisin bu za' ifi ve bu ğaribi murādına irişdür dir. Her gice böyle 8 diyüp zārilerle Taņrıya yalvarmış görmedüm. Bir yeşil 9 kandil başı üzerinde aşılı mu' allak turur. Dükeli evlere şu' le 10 virür. Çün anı eyle gördüm şakatüm kalmadı. Vardum kuluņ 11 ayağına düşdüm. Eyitdüm: İy ğulām bu ne bazardur ve ne mu' āmele 12 dür ki sen idersin didüm. Çün kul beni gördi. Allaha niyāz 13 itmeğe başladı. Eydür ki: İy Celebüm bunca zamānıdı beni řaķladuņ. 14 Senünle bazarum vardı. Bu güne değin senünle mu' āmele 15 iderdüm. şimdi ki hālde benüm perdem aķıldı. Dirliğüm uçdı. 16 Acı oldu. şimden girü baņa dirliğ gerekmez didi. Düşdi 17 cān işmarladı.

Hikāyet: Loķmān Hekīm evvelde kulıdı. [78a] 1 Ammā kātı 'ākilidi. Anı bir kişi şatun alup evine iletđi. Çün 2 gice oldu. Bir köşeyi iřtiyār eyledi anda namāza turdı. 3 Çün gicenün birazı geçđi. Efendisinin başı ucuna vardı. 4 Eydür: Efendi uçmağı bezediler ve şamuyı yandurdılar. Her ki 5 uçmağa ümiz var şamudan kaçar bunca uyumaķ gerekmez tur. 6 ' İbādet eyledi. Efendisi eydür: İy ğulām var ğit Taņrı 7 keremidür dir. Vardı yine namāza meřęül oldu. Bir sa' at 8 yine geçđi turdı. Efendisi katına vardı. Eydür: İy 9 efendi kārübān geçđi menzilin aldı sen dağı yatarsın. 10 Tur yola ğir kāruvāndan ğirü kılma

harāmiye tuş olursın 11 dir. Efendisi eydür: Hâk söylersin velîkin Allah kerîmdür dir. Yine 12 namāza meşgûl oldı. Çün tañla oldı. Yine efendisi katına 13 geldi. Eydür: İy efendi tır kuşlar düneginden uçdı. Tañrıya 14 tesbîh itmege başladı. Sen dağı yatarsın. Eger Allah tarafına 15 meylün varısa tır didi. Eydür: Ğulām bir laḥza dağı şabr it ki 16 Allah kerîmdür. Çün tañla oldı. Yine efendisi tırdı. On 17 kile arpa varıdı. Var fülān yire ek didi. Geldi on kile [78b] 1 arpayı Loḫmān ekdi. Ḳonşı evine varup taruya degışdi. 2 Vardı ol didigi yire ekdi. Güzel taru bitdi. 3 Bir gün efendisi Loḫmānla ekin üzerine vardılar. Gördiler ki 4 taru bitmiş. Efendisi eydür: İy ğulām bitmiş dir. Loḫmān eydür: 5 Allah kerîm rahîmdür dirsın. Arpa ekilen yirde taru biterse ne var 6 dir. İy efendi toyunca uyuyanlarla namāz kılanlar şevābı bir midür 7 dir. Efendisi ta‘accub itdi vardı gitdi.

Hikāyet: Bir kişinün 8 qaravaş almağa hâtırı oldı. Eydür: Bazara vardum gördüm. 9 Bir dellāl bir qaravaş gezdirür. İsteyü qaravaşı kim alır. Külli ‘aybla 10 on dīnāra dir. Anı katuma okudum geldi. Ben eyitdüm: Alayın mı seni 11 didüm. Cevāb virmedi. Söyle didüm başın kaldırdı. Benden yañā 12 baḳdı. Dağı katı katı geldi. Ben eyitdüm: Göñlüme delü ola mı şu didüm. 13 Henüz bu söz benüm hâtırımdan geçe tırurken eydür: *Vallahi mā ene 14 mecnūn bel ḳalbi mūḳīmūn yuḥibbū mevlāy’el-ḳayyūm* dir. Ben mütehayyir 15 oldum. Eyitdüm: İy Sübhānallahi bu benüm göñlümde geçeni ne bildi didüm. 16 Yine hâtırımdan geçince eydür: İy Sübhānallahe *men te‘allem’el-naḥfe leyse ‘ilmūhi 17 šekkūn velā raybūn* didi. Ben eyitdüm: Niçeye olursa bunu alayın didüm. [79a] 1 Tiz bahāsın virdüm. Eline yapışdum aldum eve geldüm. Baña 2 eydür: İy Efendi Ḳur’ān bilür misin dir. Ben eyitdüm: Bilürin 3 didüm. Eydür: Oḳu ḳayḡulu göñlümün mūnisidür ve mū‘minler göñlünün 4 şifāsıdır dir. Çün böyle didi. Ben başladum ki: *E‘ūzū billahi 5 min’eş-şeyṭān’ir-racīm bismillahirrahmānirrahīm* 6 bu qaravaş yüzi ḳoyun düşdi. Çaḡırdı şöyle ki cān 7 ıṣmarladı. Şanduk bir zamāndan soñra kendüye geldi. Yine oḳu 8 didi. *Bismillahirrahmānirrahīm* 9 didüm. Eydür: Dünyāda ol adı ḫalāveti bu resmedür. Āḫiretde 10 dīdār ḫalāveti kim bile nicedür dir. Çün gice oldı. Ben 11 eyitdüm. Tır tonuñ çıkar yatalum didüm. Eydür: Şabr it anca 12 yatasın kim ḫadden taşra ben eyitdüm. Belı eyle olacaḳdur 13 didüm. Eydür: Hiç Allah yatur mı dir. Ben eyitdüm: Uyḡu anuñ sıfatına 14 lāyık degildür uyumaz didüm. Eydür: Pes senün Tañrın uyumaz 15 sin utanmazmısın ki uyursın. Ol göze tırurken ayaḡın 16 uzada yatasın dir.

Hikāyet: ‘Abdullah Mübāreküñ bir kulu 17 vardı. Mekātib itmışidi. Günde bir akçeye bir gün ‘Abdullah [79b] 1 ol kuldandan bir dostu katında şākīrlık getürdi. Her gün 2 baña bir akçe virür yine benüm hizmetümde ider dir. Ol dostu 3 eydür: Senüñ ol kulun kefen şoyarmış ol akçeyi saña andan 4 virürmiş dir. ‘Abdullahı Mübārek melül oldı. Çün gice 5 oldı. Kulını gözetdi. Evden çıkıdı gitdi. ‘Abdullahı Mübārek 6 ardınca bile gitdi. Şehirden taşra sinlelere vardı. Bir büyük 7 sinlenüñ içine girdi. ‘Abdullahı Mübārek gördi. ‘Aklı şaşdı. 8 Zehresi çāk oldı. Gördüğü bir büyük sinle anuñ bir 9 köşesini bir mihrāb eylemiş. Ol kul bir palası giymiş ve boynunu 10 demürlemiş. Yüzün toprağa sürer ve zārı zārı ağlar. Hak Ta‘ālāya nāzu niyāz 11 eydür. Çün ‘Abdullah anı gördi. Añlıcak girü gitdi. Ol tuymasun 12 diyü vardı. İrakdan gözledi. Ol kul tā irteye degin namāz 13 kıldı ve tesbīh okudı. Yüzün yire sürdi. Münācāt 14 itdi. İnleyü inleyü andan şabāh oldı. Başın yukarı kaldırdı. 15 Eydür: İy Huzaya sen bilürsin kulların hālün. Uş yine gündüz 16 oldı. Bu mecāzı efendi benden akçe ister. Müflislere akçe viren 17 sensin ve dervişlerüñ gice senüñ katuñdadur. Ol mecāzı [80a] 1 efendiye virmege baña bir akçe vir. Hemāndem bir nūr göründi. Ol nuruñ 2 içinde bir akçe geldi. Avcunuñ içine düşdi. Çün ‘Abdullahı Mübārek 3 bu ‘alāmeti gördi. Tākātī kalmadı. Segirdi vardı. Ol kulu 4 kuçdı. Aña şarmaşdı. Çün kul bu ikrāmı gördi. 5 Melül oldı. Başın yukarı tutdı. Eydür: İy Celebüm çün beni 6 böyle eyledüñ. Benüm rāzımı āşikare eyledüñ. Ayruķ baña rahat 7 kalmadı. Senüñ ‘izzetüñ haķķıçün beni bu halk diline bırakmayasın. 8 Beni halka fitne eylemeyesin. Benüm cānım alasin didi. Hemāndem efendi 9 kucağında cān ısmarladı. ‘Abdullah mütehayyir olup zārı zārı 10 ağladı. Vardı dostlarına haber virdi. Tā cem‘ oldılar. 11 Kendü eliyle yudı. Namāzın kıldılar ve hem giydüğü palasıyla 12 kodılar. Çün gice oldı. ‘Abdullahı Rasül Hāzreti düşünde 13 gördiler. İbrāhīm peygamber ile buraqlara binmişler. Geldiler yā ‘Abdullah 14 ol Allah dostın niçün palasıyla koduñ didiler.

Hikāyet: 15 Rābi‘a evvelden qaravaş idi. Anuñ efendisi Başra ulularından 16 bir eridi. Her gün bu efendisine hizmet iderdi. Gündüz 17 oruc dutardı ve gice irteye degin namāz kıldı. Bir gice [80b] 1 efendisi dün yarusında taşra çıkıdı. Bir ayruķ ev içinde 2 ugul ugul bir avāz gelür. İşidüp ol evüñ penceresinden bakar. 3 Rābi‘a görür başın secdeye komış. Eydür: İlāhi sen bilürsin 4 ki benüm göñlüm senüñ buyruğundan senüñ fermānuñdan 5 taşra degüldür. Eger iş benüm elümde yemişe bir sa‘at 6 senüñ hizmetünden ve dāyım seni almağdan gāfil olmazdum. 7 Velikin beni maḥlūk eli altında

eyledüñ. Anuñ hizmetin baña 8 vâcib eyledüñ. Eger anuñ hükmi benüm üzerüme vâcib degülmissen 9 ben dāyīm gice gündüz saña ‘ibâdet ideydüm dir. Bu münâcâtı 10 ider başı üzerinde bir kandil aşılmış mu‘allağ durur. Anuñ 11 nūrından ol uruşan olmuş. Çün efendisi anı gördi. 12 Endāmına ditremek düşdi. Döndi evine geldi. Fikirle endîşeyle 13 irteye dek oturdu. Çün şabâh oldu. Râbi‘ ayı katına 14 okudu. Şâkirlik getürdi. Eydür: Yâ Râbi‘ a ben senden hoşnūdın. 15 Tañrı ‘aşkına seni azād kıldum didi. Râbi‘ a eydür: İy efendi 16 çünkü beni azād itdüñ. Tañrıya ısmarlaya her kanda dilersem 17 anda olam didi. Var kanda dilerseñ git didi. Râbi‘ a elin [81a] 1 öpdi çıkıdı gitdi. Hiç kimse bilmedi kanda gitdi. Andan 2 soñra anı bir virānda gördiler. Anda Allaha altmış yıl 3 ‘ibâdet itdi. Gecede ve gündüzde biñ rek‘ at namāz kılırdı. 4 Bir gün Râbi‘ aya eyitdiler: Niçün çok namāz kılırsın didiler. 5 Eydür: Kıyāmet günüñün zîrâ Hâzreti Rasûl peygamberler orta 6 sında tıracağdur. Feriştelerle benüm bitüm okuyacaklardır. Ol 7 vaktin hacālet vâki‘ olmasun diyü kılırun dir. Anuñ āhir 8 şu ki irişdi ki bir vakit hacca giderdi. Bir 9 eşecigi vardı. Yükün yapın ururdu. Beriye ortasında 10 ol eşecüğüñ öldi. Hâlâyıklar eyitdiler: Biz esbābuñ götürdi 11 virelüm didiler. Siz varuñ yoluñuza ben size şıgıñup gelmedüm. 12 Beni Allah ısmarlañ dir. Bunlar gitdiler Râbi‘ a yalıñuz kaldı. Başın 13 kaldırdı. Eydür: İy pâdişāhlar pâdişāhı ben qaravaşını 14 evüñe okuduñ. Beriye ortasında eşegi cânın alasin. 15 Beni yalıñuz koyasin. Henüz söz tamām olmadın. Ol eşek 16 silkindi tırdı geldi. Vardı Râbi‘ a yükün yükletdi. 17 Ol yoldaşları kārübāna irdi. Ravî şöyle eydür ki: [81b] 1 Ol eşegi gördüm. Bir ğayrıya şatdılar aldı gitdi dir.

Hikāyet: 2 Bir pîr bir gün bir maħalleye irişdi. Ğāyet susuz idi. 3 Qapu kağıdı. Bir içüm şucuğaz virüñ dir. Bir küçük 4 qaravaş geldi. Şu virdi. Ol pîr içdi. Ol qaravaş 5 eydür: Egnüñde ‘abā şağāluñ aq utanmazmısın gündüz şu içersin dir. 6

Hikāyet: Hoca Zennün–i Mısrî eydür: Bir gün şehre vardum. 7 Giderken bir çaya uğradum. Gördüm şu revān olmuş aqar. 8 Ol şu kenārında gözüm bir gökçek qaravaşa düş oldu. 9 Cemāli kemāli mükemmel diledüm ki aña söz söyleyem. Ya‘ni anuñla 10 qarışam. Yakın vardum eyitdüm: İy kızcuğaz kimsin didüm. Eydür: 11 İy Zennün–i Mısrî ırāqdan gördüm seni. Delü şandum. Çün ilerü 12 geldüñ abdest alduñ. Seni ‘ālim şandum fāriğ olduñ. Seni 13 ‘ārif şandum. Çün haqîqat nazar itdüm. Ne delüsin 14 ne ‘ālimsin ne ‘ārifsin neden didüñ didüm. Delüyimişseñ 15 abdest almazduñ ve eger ‘ālimseñ nā-

maḥreme nazār itmezdüñ. 16 ‘ Ārifimişseñ ḥaḳdan ğayrıya nazār itmezdüñ. Çün bu sözi 17 andan işitdüm. Müteḥayyir oldum. Baḳdım gördüm ğāyīb olmış. [82a] 1

Hikāyet: Ḥoca Mıṣrī Raḥmetullahi ‘ Aleyhi eyüdü: Bir vaḳt Ka‘ bede 2 bir ḳaraca ḳulcuğaz gördüm. Oturmuş dilin depredür. Gövdesi 3 ölüp epsem dura yine ḳaradır. Vardum ben eyitdüm: Ne dirisin 4 ki bu gövdeñ ağarur didüm. Eyüdü: Allah-ı Ekrem dirin. Ben eyitdüm: İy 5 Sübḥanallahi bu kişi Allah-ı eger gövdesi aḳ olur didüm. 6 Eydü: İy kişi ne ta‘ accub idersin. Bir kişi ḥudavendin alıcaḳ 7 ḳara gönüllere ağarur niçün ḳara ten ağarmaya dir.

Hikāyet: Yusuf 8 İbn-i ‘ Abdullah eydü: Bir gün Mıṣır içinde yolum bīmāristāna 9 uğradı. Bir ḳaraca ḳulcuğaz gördüm. Ayağına buḳağu urmuşlar. 10 İki elin demürlemişler. Beni gördi eyüdü: Yā ‘ Abdullah çün 11 yarın tañla ola. Benüm ḥaberim dostuma iriştüresin dir. Ta‘ accub 12 itdüm. Bu beni gördüğü yok. Ne bilür ki didüm. Eydü: Şöyle 13 diye; sen ki ol benüm ḥudavendüme ya‘ni beni bağladup ayağuma buḳağular 14 urdurup adımı delü daḳdırup dükeli seni severin didiğiçün 15 dūr. ‘ İzzeti ḥürmeti ḥaḳḳıçün eger yedi ḳat göği buḳağu eyleyüp 16 ve zincir eyleyüp boynuma Rabi‘ a [82b] 1 ḥātun ‘ aşere dervişler. Hikāyetlerindedür ḥaberde gelmişdür ki 2 bir gün Rasül Ḥazreti otururdu. Bir derviş geldi. 3 Eydü: Yā Rasülallah dervişin oğlancuḳlarum var. Muhtācam 4 Allah virdüğinden baña iḥsān eyle didi. Rasül Ḥazreti 5 ‘ Āyişe anamuza eydü: Yā ‘ Āyişe evde hiç nesne varmıdır ki 6 viresin dir. ‘ Āyişe anamuz ṭırdı. Eve girdi. Avucın 7 aradı. Hiç nesne bulmadı. Ol dervişe viregeldi. 8 Eydü: Yā Rasülallah evüñ için taşın gezdüm. Hep aradum. Bu 9 dervişe vireceḳ nesne bulmadum dir. Rasül Ḥazreti eydü: 10 İy derviş şimdi gicele de vireceḳ nesne bulmaduḳ. Bizi 11 ma‘ zūr dut ki bir vaḳit gine gelesin. İnşā‘allah ğaybe-l 12 fütūḥ gele. İḥsān ol vaḳit oluna dir. Derviş eydü: 13 Yā Rasülallah ehl-i ‘ ayāl göz ṭıtmışdur. Ümīz idüp 14 oturmuşlardur. Şimdi bize nesne gele diyüp ben anlarıñ 15 ḳatına nesne iletmeyem varam nedür diyem. Neyleyeyin bu nübüvvet 16 evinden ma‘ zūrlığıla dönem gidem nice revā ola didi. 17 Rasül Ḥazreti eydü: Yā ‘ Āyişe yine eve gir bir daḳı iste [83a] 1 ola ki bu dervişe ḥaḳḳında bir nesne bulasın dir. ‘ Āyişe 2 anamuz yine girdi. Evi istedi. Şol ḳadar cehd itdi. Bir ḥurma 3 çekirdeği buldı. Ayruḳ nesne bulmadı. Geldi eyitdi: 4 Yā Rasülallah ‘ izzetüñ ḥaḳḳıçün ki peygamberlik ṭonun giydüñ 5 işbu çekirdekden ki ğayrı nesne bulmadum dir.

Dervîş eydür: Çekirdegi 6 baña virün dir. Virdiler aldı gitdi. Ta evine vardı. 7 Hâtunı ilerü geldi. Eydür: Hiç nesne getürdün mi dir. 8 Dervîş eydür: İy hâtun Rasûlün evinde işbu çekirdekden 9 ğayrı nesne bulunmadı uş aldum geldüm dir. Çün oğlancuqlar 10 işitdiler. Ağlaşmağa başladılar. Açlıktan taqatleri qalmamış. 11 Nāgāh bu melāetile dervîş çekirdegi ucun ağızına aldı. 12 Çaynadı Hak Ta‘ālā ol dervîşün ağızını şehidle tıoldurdi. 13 Ağızı tıoldukca yutdı. Tamām qarnı tıoydı. ‘Avratına eydür: 14 Sen dağı işbu çekirdegi ağızına bırak diyü çekirdegi ‘avratına 15 virdi. Ol dağı çaynadı. Anuñ dağı qarnı tıoydı ve hem 16 oğlancuqlar ağızına qoydılar. Anlar dağı tıoydılar. Allaha şükür 17 itdiler. Bir erüce bez buldılar. Çekirdegi bağladılar. Tañla tıurdılar. [83b] 1 Gördiler avıcı düşen olmış. Ol bezi aldılar. Açdılar gördiler ki 2 çekirdek gevher olmış. Bazara iletdiler. Şarraflara gösterdiler. 3 Altmış biñ aqçeye şatdılar. Dükeli ‘ömürlerinde ol dervîş nafaqa 4 idindi.

Hikāyet: Dervîşlerden bir yigit varıdı. 5 Gāyet muşlihidi. Anuñ hālī şurīde olmışdı ve rüzgārı 6 teşvīşile geçürdi. Hâtun dāyīm aña huşūmet iderdi 7 şavaşurdi. Ben acılığa taqat idemezsin. Baña nafaqa gerek dirdi. 8 Dervîş mütehayyir olup eydür: İy hâtun melūl olma vireyin 9 aqçe hāşıl ideyin dir. Tıurdi ırğad bazarına vardı. 10 Oturdi halāyıqlar geldiler. ırğadlaruñ her birisin aldılar. İşlemege 11 gitdiler. Bu dervîşe kimse iltifāt itmedi. Kuşluqdan 12 oturdi. Nevmez olup durdi. Evine gitmege dağı varmadı. 13 ‘Avratından qorqup şehirden çıkup bir şahraya gitdi. 14 Bir hūb yirde bir biñar gördi. Andan abdest aldı. 15 Ol gün giceye degin namāz kıldı. ‘İbādet itdi. Nāzu niyāz 16 itdi ve tesbīh Kur‘ān okıdı. Çün aḥşām oldı. Aḥşām 17 namāzın kıldı. Döndi evine geldi. ‘Avratı kapuyı gözlemiş tıurur [84a] 1 eri nesne getüre diyü. Çün er geldi. ‘Avrat eydür: Qanı ne getürdün 2 dir. Dervîş eydür: Ol iş işledüğüm kişinün aqçesi azmış 3 kerem eyle şabr eyle yarın ki haqqıñla bile virem didi dir. Çün 4 hātun bu sözi işitdi. Nesne bilmedi. Biraz şavaşdı. 5 Epsem oldı. Ol gice aç yatdılar. Yarendaşı tıurdi. Yine 6 ırğad bazarına vardı. Yine dükeli ırğadları aldılar gitdiler. 7 Aña kimse iltifāt itmedi. Dervîş yine dünki yire vardı. 8 Abdest aldı. Yine giceye dek ‘ibādet eyledi. Çün gice oldı. 9 Nā-çār yōni girü evine geldi. ‘Avrat yine ‘itāb itdi. Niçün 10 nesne getürmedün diyü. Elbetde beni boşa diyü. Feryād itdi. 11 Dervîş eydür: İy hātun ol işin işledüğüm kişi iken 12 kerīmdür ve iken mürveti çok kişidür. Ol sebebden 13 andan aqçe istemege utandum. Yarın inşā‘allah üç 14 günlük haqqı vireler yine gerekse viresin didi. ‘Avrat 15 biraz cenk itdi. Dervîş incitdi. Benüm senünle didigüm 16 yoqdur bilmiş olasın didi. Yine ol gice aç

yatdılar. Çün 17 üçünci gün oldu. Dervîş diledi ki ırğad bazarına [84b] 1 gide. ‘Avrat getürdi bir tağarcık virdi. Eydür: Elbetde işledüğün 2 haqdan tıldur. Getürmezseñ ben senden ayrulurın. 3 Ayruq bu dirlige rāzı olmazın ve bu acılığa qatlanmazın 4 diyüp tağarcuğı virdi. Getürdi yine dervîş ırğad 5 bazarına vardı. Oturdi yine ırğadlar aldılar gitdiler. 6 Buña kimse muqayyed olmadı. Tırdı yine ol bñār 7 qatına vardı. Abdest aldı. ‘İbādete meşgūl oldu. 8 Tā aḥşam namāzın kıldı. Bu gice ‘avrata ne diyem ki inana didi. 9 Ol tağarcuğı kumile tıldurdi. Arkasına aldı. Evine geldi. 10 Evün taşra qapusından içeri girdi. ‘Avratından qorqa qorqa 11 tağarcuğı qapu yanında qodı. İlerü yürüdi. Ev içinden 12 bir qoqu gelür. Miskile ‘ūd qoqusı ta‘accub idüp 13 bu ne ola didi. Fikirdeyiken ‘avrat bunıñ ayağı tapurdasın 14 işitdi. Segirtti taşra çıqdı. Güle güle şād ḥurrem 15 olmış. Dervîş gördi ki ‘avrat güler şād ḥurrem olmış. 16 Eydür: İy ḥātun bu sevindüğün ve bu müşk ve ‘ūd qoqusı 17 nedir dir. ‘Avrat eydür: Ol sen işün işledüğün kimse iken [85a] 1 kerīm kişiyimiş sen haq söyler imişsin. Evde otururdum. Nāgāh 2 o qapusın qağıdılar çıqdum gördüm. Bir atlu tıurur yeşil 3 tınlar giyer. Ben eyitdüm: Kimsin didüm. Eydür: Ol kimseyem ki üç gūnlük 4 işledügi kimse gūndüzdi dir. Elüme bir tabaq şunu 5 virdi. Gitdi ve hem zinhār ol dervîşe eydesin ki: 6 Ol bize işledügi işi artursın bizde anuñ işin arturalum 7 didi. Çün içeri girdüm. Tabağı açdum gördüm. Elli dīnār 8 ve her dīnār ağı ol müşk ‘ūd qoqusı andan gelürmiş. 9 Çün dervîş bu ḥālī gördi. Ağladı ki ḥaddi yok. Döndi ‘avratına 10 eydür: İy ḥātun senden ne gizleyem ol ben işin işledüğüm 11 maḥlūq degildür yirün gögün Tañrısıdur. Bunca 12 bahāne hep senün qorquñdan idi ki iderdüm ve ol 13 tağarcuq kim baña virdün nesne qoy getür didün. Anuñ 14 içine kum qoydum. Senün qorquñdan çıkayın getüreyin 15 dir. Çıqdı tağarcuğı aldı. Geldi kumusın qayrın dōke. Yine 16 gördi ki içi toptolu inci olmış. Tañrı fermānıyla şādı 17 ḥurrem olup oturdılar.

Hikāyet: Başrada bir er vardı. [85b] 1 Dāyīm gice gūndüz ağlamaqdan melūl guşşalu görürlerdi. ‘Ömründe 2 anuñ güldigün kimse görmemişdi. Bir gün aña eyitdiler: İy şeyḫ 3 saña ne oldu ki dāyīm melūlsin ve ağlarsın didiler. Bilmez 4 likde bir gün Tañrı velīlerinden birine istiḥfāf 5 idüp gelüp tıururın. Ol qorqudan kendözüm devşürmezem 6 kendüme gelümezin kıyāmet gūninde Haq Ta‘ālā baña ‘ikāb ide 7 dirin. Göñlüm açılmaz dir. Ol nice kimsedür diyü şordılar. 8 Eydür: Bir vaqıt Hicāza gitmege niyyet eyledüm. Zād-ı raḥile düzdüm. Çün 9 şehirden çıqdum. Gitdüm dostlarum ve qavmü qabīle bir

fersenk 10 yol bile gitdiler. Ben eyitdüm: Kerem idüñ dönüñ didüm. Bizi Allah 11 ıřmarlañ didüm. Döndiler bir ıonşumuz dervış vardı. Benümle 12 biraz bile gitdi. Anuñ adına Zeydī dirlerdi. Ol dönüp 13 gitmedi. Bir menzil dağı gitdi. İkinci menzilde dön git didüm. Eydür: 14 Hoca ben dağı Hicāza giderem dir. Ben eyitdüm: Bence gök yok yimek 15 içmek yok nice gidersin didüm. Çok ilhāc itdüm. Dönmedi epsem 16 oldu. Gitdi yine söyledüm ıakıdum. Eydür: Seni azıgıla bendiyle 17 elinden Allah kādirdür. Beni dağı azıksuz bendesüz ilededür. [86a] 1 Buña hışm eyledüm. ıakıdum ıodum. Ayruı muıayyed olmadum. Tā Mekkeye 2 varınca görmedüm. Hac itdük. Mekkedden döndük. Dükeli hem şerrimüzile 3 bir araya cem^ç olduk. ıatuma derildiler. Bir zamān geıdı gördüm 4 di. Zeyd ııka geldi. Selām viridi oturdı. Ben eyitdüm: 5 Yā Zeyd hac itdüñ mi tavāf itdüñ mi didüm. Eydür: İtdüm dir. Ben eyitdüm: 6 Berāt alduñ mı didüm. Berāt nedür dir. Ben eyitdüm: Her ki hac ider 7 aña berāt virürler. Hac itdi diyü ayruı kiřinüñ anuñla 8 sözi ıalmaz didüm. Ben gelüp söyledüğim ol girçek şanmış. Baña 9 eydür: Andan ol berāti dağı niderler dir. Ben eyitdüm: Hācılar 10 berātiyla göricek aña tınmazlar didüm. Zeyd melūl oldu. 11 Eydür: İy hoca şöyle mi şanursın. Beglere berāt vireler 12 dervışlere virmeyeler didi. ııkıdı gitdi. Ayruı anı 13 görmedüm. Tā Medīneye irişdük. Ziyāret eyledük. ıadııda 14 oturdum. Gördüm Zeyd ııka geldi. Toza toprağa bulaşmış. 15 Yüzünden derler akar. Ben eyitdüm: İy Zeyd ıandan gelürsin. Eydür: 16 Mekkedden gelürin. Neylerdüñ didüm. Eydür: Ben dağı vardum berāt 17 aldum dir. ıanı berātuñ didüm. İşde dir. Elin ıoynuna şokıdı. [86b] 1 Bir nesne ııkardı. Taze gül yaprağına beñzer ne erişi var ve ne 2 argacı var anı gördüm. ıorka düşdüm. Hoř oldum. ıün 3 ^ç aklıım başıma geldi. Ol berāti elüme aldum. Öpdüm başıma ıodum. 4 Cānım başım üstünde cān içinde şakladum. Aldum şehrimüze 5 Başraya geldüm. Bir hoııkaya koydum. Hoıııayı şanduğa koydum. 6 şanduğı kilitledüm. Mühür urdum. Gāh gāh ııkardum. Yüzüme 7 sürerdüm. Yine yirine ıordum. Bir gün sefere gitdüm. Biraz 8 eglendüm. Yine evüme geldüm. Zeydi şordum. Allah hükmine 9 vardı didiler. Melūl oldum. Ol ıadar ağladum. Bilüm büküldi dilim 10 tutuladı. Ayruı yüzüm gülmedi. Gāh itdigim cefālariıün gāh 11 Hicāz yolında aña yimekten içmekten virmedigimiıün 12 haıāret göziyle baıdıgimiıün aldum. şanduğı öñüme getürdüm. 13 Mührin bozdum. Kilidin açdum. Hoıııayı ııkardum. Gördüm berāt hoıııadan 14 gitmiş. Melūlligim üstüne dağı melūllik hāřıl oldu. ıün 15 gice oldu. Yatdım uyudum. Düşümde gördüm uçmağa varmış 16 bir köřk gördüm ki vaşfını Allahdan ğayrı kimse bilmez. 17 Hūriler şabaklar tutmışlar dururlar. Envā^ç dürlü

koşularla ve ol [87a] 1 köşkün bir tahtı kurulmuş Zeyd ol taht üstünde oturur. 2 Nürdan başında bir tac egininde hulleler var. Vardum selām 3 virdüm. ‘Aleyke baña eydür: İy hoca ol sendeki berātumı 4 baña getürdiler virdiler sen anda degüldüñ kim virdi didüm. 5 Evvelden kim virdiyse yine ol ulaşırdı.

Hikāyet: 6 Zennūn-i Mısrī eydür: Bir vakit Hicāza gitmege niyyet eyledüm. 7 Gemiye bindüm. Ol gemide çok bāzırgānlar vardı. 8 Her dürlü metā‘ dan ol bāzırgānların biri feryādu 9 fiğān zāriya başladı. Eydür: İy Müsülmānlar benüm bunca aķçelik 10 gevherim gitdi. Bu arada elbetde bulunmak gerekdür dir. Çün 11 bunu böyle didi. Ol gemide bir derviş vardı. Halk 12 giyerdi. Bu halk dükelişi gevheri ol dervişde dirlerdi. 13 Ben eytdüm: Bu halk gevheri seni aldı dirler. Sen ne dirsın 14 didüm. Eydür: Benden mi tutarlardır senden tutarlar didüm. Başın 15 gökden yaña 16 kaldırdı. Eydür: İy Celebüm görürsın işidirsın 16 dir. Henüz başın aşığa egmedin şağdan şoldan deñizden 17 balıklar çıkdılar. Hep ağızlarında birer gevher var. Dervişüñ [87b] 1 katına geldiler. Gevherleri dervişe şunu virdiler. Şundı 2 derviş aldı. Ol gevheri giden kişiye virdi. Getürdi 3 kendüyi deñize atdı. Deñiz üzerinde yürüyi gitdi. Görünmez 4 oldu.

Hikāyet: Bir derviş vardı. Katı dindardı 5 ve muşlihiydi. Bir hātunı vardı. Ol dañı şālihiydi. Bunlar 6 bir pāre itmege muhtācdı. Dāyīm 7 karıncukları açdı. Üç gün 7 üzerlerinden geçirdi. Oruçların açmazlardı. Hiç nesne bulmazlardı. 8 Yimege bir gün ‘avratına derviş eydür: Bu gün üç 9 gündür ki bacamuzdan düttün düttmedi. Tırı gel tennüri yaķa tā 10 göreler bizi etmek bişirür şanurlar. Bizimçün evlerinde nesne 11 bişmez diyü gönülleri meşgöl olmışdur. Derhāl hātun 12 tırdı. Bir etek çörçöp getürdi. Tennūra odu yaķdı. 13 Çün 14 konşulardan biri tütün gördi. Od hācet olmuşdı 14 geldi 15 kapudan od diledi. Gir içeri al didiler. Vardı 15 od almağa tennūra baķdı. Gördi kim içi toptolu etmek. 16 Kıpķızıl bişmiş. Allah 17 kudretiyle bu ev issi hātununa çağırdı. [88a] 1 Eydür: Tennūra etmegi 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

gerekmisse Allah virürdi. Biz niçün fužulluḡ idelüm 11 dir. Hātun eydür: Celebden bir pāre nesnecük dileseñ 12 yigrekdür diyüp başın dīvāra ṭayadı uyudı. Derviş 13 ṭurdı. Abdest aldı. Namāz kıldı. Elin getürdi eyitdi: 14 İy Bār-i Hudāya sen bilürsin işidürsin ki benüm hiç dünyādan 15 arzum yoḡdur. İlla ‘avrat beni ḡomaz senden dilegüm oldur ki 16 aña dilegin viresin didi. Hemān dem dīvār yarıldı. Bir el çaḡdı. [88b] 1 Bir ağır bahālu gevher ṭutmuş ṭurur. Dervişüñ öñünde ḡodı. 2 Ol gevherüñ şu‘lesi ol evüñ için rüşen eyledi. 3 Bu derviş ‘avratın uyardı. Eydür: Al işde istedüḡüñ 4 Allah virdi dir. Hātun eydür: İy Tañrı ḡāşı noldı. 5 Uyarmayayduñ bir ‘aceb düḡ göre dururdum dir. Derviş 6 eydür: Ne göre ṭururduñ. Hātun eydür: Beni uçmaḡa iletdiler. 7 Uçmaḡda bir köşküñ gördüm. Mürvedinden anuñ küngüreleri 8 gevherden şöyle ‘aḡlım fikrim ol köşkte ḡaldı. Şordum 9 ol köşk kimüñdür didüm. Senüñ eriñüñdür didiler. Ol 10 ikinci köşküñ bir küngüresi yoḡ. Gözüme ḡoş gelmedi. Anuñ 11 küngüresi ḡanı didüm. Anuñ issi Tañrıdan dünyā diledi. Ol küngüreyi 12 aña virdiler. Her ki dünyāda nesne dilese āḡiret naşībinden 13 eksilür didiler. Biz bu sözdeyken sen beni uyarduñ. Ol 14 küngüre işbudur dir. Hātun eydür: İy Tañrı ḡāşı du‘ā ḡıl ki 15 bu küngüre yine yerine vara. Biz dervişligile nice gerekse didilerüz. 16 Tek ol köşk eksük olmasun dir. Andan derviş 17 du‘ā kıldı. El getürdi. Küngüre uçmaḡdaḡı yerine vardı. Tañrı fermānıyla. [89a] 1

Hikāyet: Bayāzıd-ı Beṣṭāmī Raḡmatullahi ‘Aleyh dāyīm ‘ādet 2 idinmişdi ki dervişlere nafaḡa virürdi. Eger nesnesi 3 olmasa borḡ idünürdi. Bir ḡayrı yirden fütüḡ olıcaḡ yine 4 virürdi. Bir zamān ṭaşradan nesne gelmedi. Borḡ aña 5 çoḡaldı. İki yüz binden ne artuḡ ne eksük oldı. 6 Bir rivāyetde yedi yüz biñ dīnār borḡlu oldı. Göñli 7 ḡatı melül oldı. İttifāḡ şöyle düşdigim ölüm ḡastalığı 8 irişdi. Ölmelü oldı. Ölümlüler işidüp ḡapuya geldiler şordılar 9 şeyḡüñ ḡāli nedür didiler. Eyitdiler ki: Zamān şöyledür ki ölmeḡe 10 yaḡlaşur yine kendüye gelür didiler. Ya bizüm ḡaḡḡımızdan ne dir ki didiler. 11 Şakirdinüñ biri ilerü vardı. Ağzını şeyḡüñ ḡulaḡına urdı. Eydür: 12 Elimlüler ḡapuya geldiler. Ḥaḡ ṭaleb iderler. Senüñ ḡālün böyle ne? 13 Cevāb virelüm. Vech gösterürsin didiler. Gözün açdı ağladı. Eydür: 14 İy Hudāvendüm elimlüler ḡapuya geldiler. Ḥaḡ isterler. Ben daḡı senden dilerin. 15 Cānum gövdemdeyiken anlaruñ hep ḡaḡḡın ödeyesin. Zīrā ben anlara dutup 16 olup dururın. Ḥaḡḡı öde ṭutuyı al didi. Hemān dem bir atlu ḡıḡa geldi. 17 Atdan indi. Hiç bu atluyı kimse gördüḡi yoḡ. Eydür: Ḳıḡıruñ şeyḡde [89b] 1 kimüñ elimi varısa gelsün virelüm didi. İşidüp dükeli elimlü cem‘ 2 oldılar. Her birine

borç tamām virildükden soñra bir avāz geldi ki 3 Bayāzıd öldi didiler. Anuñ yayın yarağın gördiler. Defn itdiler. Bir şākirdi 4 anı düşünde gördi. Ol gice şordı. Yā şeyh Allahu Ta‘ālā senüñle 5 neyledi dir. Eydür: Çün borç idünürdüñ. Beni boyun idünürdüñ. Dükeli dünyā 6 malın borç idinseñ hep öderdüm dir.

Hikāyet: İbrāhīm Edhem 7 eydür: Bir vakit Hırasanda bir hısmım öldi. Çok meblağ kaldı. Mal 8 hep saña deger didiler. İken mübālīga maldur ve hem helāldür varsañ 9 alsañ didiler. İbrāhīm kaşd itdi ki vara ele getüre dervişlere 10 şadağa ide. Ayağ getürdi gitdi. Yolu bir deñiz kenārına irdi. Baqdı bir kuş 11 gördi. Gözsüz bir taş üzerinde oturur. Bir zamāndan soñra deñizden bir kurbaga 12 çıkdı. Ağzında kurtcuğaz almış yakın vardı. Ol kuşa ol kuş agzın 13 açdı. Ol kurtcuğazı ol kuşuñ ağzına bırağıvirdi. Kurbaga yine 14 mekânına gitdi. İbrāhīm ‘acebledi. Eydür: Bu za‘ifliğila bu gözsüzlükle 15 Hāk Ta‘ālā buña rızq eksük etmez. Zaħmetsüz rızqın virür rezzākdur. 16 Bizden eksük itmeye diyüp döndi. Ol mırāsı terk itdi. Çün yönün [90a] 1 beriyye dönderdi. Bir iki menzil gitdi. Abdest almağ istedi. Bir kuyu 2 üstüne vardı. Koğasın içine şarkıtdı. Toptolu gümüş çıkdı. 3 Yine koğayu başın aşğa eyledi. Şu isterin altun gümüş istemezin 4 didi. Yine koğayu şarkıtdı. Bu kez toptolu yakut çıkdı. İbrāhīm 5 eydür: İy Hudāyā şu gerekdür ki abdest alam altunu gümüşü yakutı niderim. 6 Kancaru aldım dir. Koğayı yire bırağdı. Yüzün beriyye dutdı gitdi.

Hikāyet: 7 ‘Abdullah-ı Evzā‘i eydür: Bir bayram gicesi evde oturdum. Kapu kağıdılar. Gördümdi 8 bir konşumuz vardı. Bu kapuyı kağan olmuş. Ğāyet zāhid 9 idi ve hem oğlancukları vardı. Kapuyı açdum içerü girdi. Selām 10 viridi. ‘Aleyke aldum. Eydür: İy Müsülmānlar imāmı ben oğlancuklarum dağı 11 aç takşır fūrūmanda kılılmışuz. Kerem it bize feryād irişdür. ‘Avratuma 12 eyitdüm: Hiç nesne varmıdır? Bunlara viresin didüm. Yigirmi beş akçe vardur. 13 İrteye bayram ħarşlığı andan artuk nesne yokdur dir. Ben eyitdüm: İy 14 ħātun bu konşumuz faķırdür ve hem pırdür ve oğlancukları vardur. Gel ol 15 akçe hep buña virelüm. Hāk Ta‘ālā bize andan dağı yek ‘ivaızın vire 16 didüm. Ħātun ol akçeyi ilette viridi. Gelüp yirine oturmadañ kapu kağıdı. [90b] 1 Gördümdi bir kişi geldi. Ayağuma düşdi. Eydür: Senüñ kuluñam bunca zamāndı 2 kaçup dururdum. Şimdi pişmān oldum istigfāra geldüm. Ol kaçaldan berü 3 rençberlik iderin yidigümdeñ ğayrı uş yigirmi beş dīnār altun arturdım. 4 Kalan ħakķı baña helāl eyle didi. Altını çıkardı öñüme kōdı.

İşbu 5 altunu senüñdür kuluñam didi. ‘Abdullah altunu aldı. Kula 6 eyitdi: Var sen Allah ‘aşkına azād ol didi. Kul sevinüp du‘ā kılp 7 elin öpdi vardı gitdi. ‘Abdullah eydür: İy hātun ger Tañrı ‘aşkına 8 yigirmi beş akçe virdüñ. Hāk Ta‘ālā bize yigirmi beş dīnār altun virdi. 9 Kul dañı azād eyledüñ didi.

Hikāyet: Beni İsrā’ilden bir er vardı. 10 Ekincilik iderdi. Bir gün tañlacağ tırı geldi. Gitmege ‘avratına eydürdi: 11 Ekmek bişür ardumca getür didi. ‘Avrat etmegi bişürdi ki kocasına 12 ilede bir derviş kapuya geldi. Allaha şey lillah didi. Du‘ā kıldı. Bu ‘avrat 13 bu etmegi kesdi. Bu dervişe virdi. Bir emerce oğlancuğı vardı. 14 Oğlanla etmegi getürdi gitdi. Yol üzerine bir nesneye meşgöl oldu. 15 Oğlancuğı kodi bir kırt geldi. Oğlancuğı götürdi gitdi. Hātun çağırdı 16 figān itdi. Tañrıya yalvardı. İlāhi oğlancuğı baña vir didi. Hemān dem hevādan 17 bir kul geldi. Toğān şüretinde ol kırdüñ boğazına yapışdı dönderdi. [91a] 1 ‘Avratuñ öñüne getürdi. Faşīh dilile eydür: İşde oğlancuğın 2 dir. Ol evde dervişe bir pāre itmek virdüğüñ berekātında 3 ki Hāk Ta‘ālā ol kırdüñ loğmasın yine saña virdi. Ol lokma 4 yerine bu loğma saña hāşıl oldu didi. ‘Avrat kırt ağzından oğlancuğı 5 aldı. Vardı gitdi dir.

Hikāyet: Bir ‘avratuñ bir emerce oğlancuğı 6 vardı. Buniñ katında bir ‘avrat dañı vardı. Oturlardı bir dervişe 7 ‘avrat geldi. Anuñ dañı elinde emerce oğlancuğı var. Bu hātun 8 bu dervişe hātunuñ oğlancuğın gördi. Cıılcağ kendü oğlancuğı 9 gönlegin çıkardı. Ol oğlancuğa geyürdi. Hemān dem Tañrının kudretiyle 10 gökden bir gönlek indi. Kendü oğlunuñ egnine geyürdi. 11 Bir nesnedür ki ne gözler gördüğü var ve ne kulağlar işitdüğü 12 var. Ne kadar oğlan büyürdi ol gönlek bile uzadı. 13 Hergiz aña çalı çırpı ilmezdi ve yırtılmazdı ve eskimezdi ve hiç 14 yumağ hācet degildi. Ol oğlan ölünce ol gönlek aña yetdi. 15

Hikāyet: Bāb-ı ‘Aşere feryād itdiler. Feryād irişmekdür. Hikāyet gelmişdür. 16 Bir harāmi varıdı. Yollar kesici ve kanlar dökücü ve hācılar ve gāziler 17 telef idici. Gice gündüz gezerdi. Her kim ki yola gitse bile giderdi. [91b] 1 Anuñla yoldaş olurdu. Çün yol ıssızlığına varaydı. Anı 2 anda öldürürdi. Malın alurdu. Bir gün bir yigitle yoldaş 3 oldu. Ol yire irişdi ki niceleri anda helāk itmişdi. 4 İner ol yigide yapışur anı eşeginden yıkar aşığa alır. Eydür: Hay 5 bu ol yirdür ki nice senüñ gibinüñ başın kesüp dururın. 6 İşbu

yatan ulular ki vardur hep ben öldürüp dururın dir. 7 Bu yigit eydür: Benüm öldüğümden saña ne. Aşşı var nem varısa 8 al beni öldürme dir. Harāmi eydür: Ben muhtara iş işlemezsin. Evvel 9 seni öldürürün. Neñ varısa hod benüm olur didi. Yigit anuñ 10 elinden ‘aciz kaldı. Eydür: Bāri baña mühlet vir. İki rek‘at namāz kılayın 11 didi. Kıl didi. Yigit tekbīr bağladı. İki rek‘at namāz kıldı. 12 Şoñunda secdeye vardı. Göñlin Allaha meşgūl itdi. Nāzu niyāz 13 itdi. Ğafūr ve iy Vedūd baña feryād irişdi ki dermān da 14 kalmışlara feryād idici sensin didi. Başın secdeden 15 kaldırdı. Gördi ki gökden bir atlu indi. Elinde sūñü tutar. 16 Atınuñ dört ayağı segirdür. Sūñü oynadarak geldi. Ol sūñüyle 17 harāmi urdı öldürdi ve gönli şād oldu sevindi. Ol [92a] 1 atluya çağırdı. Eydür: Seni yaradan haqqıçün eyit kimsin dir. Ol 2 Haq Ta‘ālā bir köşesinde bir 3 elüme virmişdür. Baña bir kişi 4 buyurmuşdur ki kaçan dünyādan yā Vedūd diye aña irişsin 5 dimişdür. Ol vakitden bir intizāram tā şimdi sen yā Vedūd 6 didüñ. Ben işitdüm. Haq Ta‘ālā emr itdi. Tīz iriş didi. Uş 7 anı öldürdüm dir.

Hikāyet: Māliki Dīnār eydür: Bir vakit Hicāza girdüm. 8 Beriye ortasında bir qarğa gördüm. Hevāya degmiş gider. Ağzına 9 bir girde var ben eyitdüm. Elbetde bunuñ hikāyeti vardur didüm. Yolu 10 kodum. Anuñ ardisıra gitdüm. Gördüm bir eli ayağı bağılu yatur. Ol qarğa 11 vardı. Ol erüñ gögsi üzerine oturdu. Ol girdeyi 12 minķarıyla paraladı. Ol arada yidürdi uçdı gitdi. Tīz 13 yine geldi. Qırşağı şuyla toptolu eylemiş. Ol ağzına ağzın komış. 14 Ol şuyı içürdi. Ol girdenüñ yarusın dahı yidürdi. 15 Yine uçdı gitdi virdi. Yine qırşağıla şu getürdi içürdi. 16 Ta‘accub itdüm qatına vardum. Şordum ne kişisin ve bu ne hāldür 17 didüm. Eydür: Ben Hıorasandanam. Tañrı evine giderdüm. Nāgāh bir harāmi [92b] 1 beni işbu arada yalıñuz buldı. Beni bağladı. Malumı aldı virdi 2 gitdi. Nice gün bunda yatdum acılıktan. 3 Başum kaldurdum Allaha nāzu niyāz 4 ‘aciz ve fūrumānde kalmışsın didüm. Haq Ta‘ālā 5 baña işbu kuşu gönderdi. Gicede gündüzde bir gelür 6 qarnum toyurur yine virür gider dir.

Hikāyet: Bir pīr vardı. 7 Evliyālardan mağluc idi. Bir evde yalıñuz idi. Kimse 8 yoğıdı aña şucugaz vire, abdest ala. Şu bulmayup melūl 9 olup tıururdu. Qorqar ki namāz kazāya qala. Eydür: İy Bār-i Hūdā 10 baña feryād iriş tā namāzum kazāya qalmaya vaktim zāyi‘ olmaya 11 dir. Anuñ bir qonşısı vardı cellāhıdı. Otururken hātırına 12 bu düşdi. Eydür: Varayın ol pīri göreyin ola ki bir işi var ola 13 işleyem dir. Haq Ta‘ālā baña şevāb

vire dir. Geldi pîr katına **14** selâm virdi. Pîr ‘aleyke aldı. Hiç bitürecek işüñ var mıdur **15** dir. Andan pîr eydür: Şu gerek idi. Abdest alam derhâl **16** tırı geldi. Desti getürdi. Bîñāra vardı. Koğayı şarkıtdı. **17** Çekdi toptolu altun çıkdı. Vardı pîre haber virdi. **[93a]** **1** Pîr eydür: Ol senüñdür al git dir. Haḳ Ta‘ālā dilemez ki senüñ **2** minnetüñe abdest alam anı saña ücret virdi. Baña şu getür **3** meñiçün işte ücretüñ degdi. Var imdi şu getür abdest **4** alayın didi. Vardı cellāh şuyı getürdi. Abdest aldı. **5** Namāza meşgöl oldı.

Hikāyet: Bir beg gāyet zālimidi. **6** Bir vakit mühendisler cem‘ idüp köşkler yapmak diledi ki bünyādlar **7** gördiler ki bir qarıcığüñ evi vardı. Ol gitmeyince köşk **8** tamām olmaz. Ol qarıcığa eytdiler: Ol evüñü şat alalum didiler. **9** Qarıcığ eydür: Şatmazın dir. Qızcuğazlarumla qanda varayın **10** didüm. Bir gün bu qarıcığ bir maşlahata gider. Bunlar evi **11** yıkarlar. Qarı çün geldi görse ki evcügezin yıkmışlar. Qatı **12** Melül oldı. Eydür: İy Bār-i Hüdāya eger ben gāyib oldumsa **13** sen hāzırduñ niçün koduñ evcügezim yıkdurmağa dir. **14** Çün qarıcığ bu münācātı itdi. Derhāl Cebrā’ıl irdi. **15** Ol begi urdı. Köşküyle yire geçirdi.

Hikāyet: Bir pîr **16** vardı ululardan Mekkeye gitdi. Nāgāh bir qarañu gicede **17** gider. Ayağına bir süñük depdi. Şol vechile ki yire başmak mümkün **[93b]** **1** degül. Qāfile gitdi bu qaldı. Melül oldı başın qaldurdi. Eydür: **2** İy Bār-i Hüdāya pādīşāhlar za‘iflere şöyle ider bir yire yalıñuz **3** şöyle qaldum diyü. Deründan niyāz eyitdi. Uyğuya vardı. Uyğu içinde **4** gördi bir zeşt yılan gelür. Ol pîrüñ ökçesini ağızına alur **5** sorar: Ol be-ten süñüküñ çıkar gider. Pîr uyanur. Görse ki **6** ayağında ne ağırı var ve ne acı var ayak getürdi gitdi. Qāfileye **7** irişüp Allaha şükr itdi.

Hikāyet: İlerü zamānda **8** bir beg vardı. Oda tapardı. Şehrüñ bir yanında bir zāhid **9** vardı. ‘İsā dīninde idi. Müsülmānlıq iderdi. Ol begüñ **10** bir vezīri vardı. Begi dīninde olurdu. Bir oğlancuğı **11** vardı. Bir kişiye virüp tıururdu. Bu oğlan ol **12** kişiye varmazdı. Ol zāhid katına varurdu. İncıl **13** okurdu. Müsülmānlıq öğrenürdi. Bir gün ol zāhid **14** katında tıururdu. Gitdi yolda bir ejderha gördi. Şöyle **15** tıurur dükeli ḥalḳuñ yolunu bağlamış. Bu oğlan kendüye eydür: **16** Atam beni keşişlik öğrenmege virdi ki ol diler. Haḳ Ta‘ālā beni **17** bu zāhid katına qulağuzladı. Ben Müsülmānlıq öğrenürin **[94a]** **1** imdi. Celebüm bu uyduğum dīn ḥaḳḳısa bu atam dīni bāṭıl ise **2** bu ejderhayı öldürem helāk

idem dir. Şundi eline bir taş 3 aldı. Ol ejderhaya atdı. Tañrı emriyle ol taş bir degirmen 4 taşı gibi oldı. Ol ejderhanuñ başına doķundı. Hurdayı haş 5 oldı. Döndi zāhid kıatına geldi. Aña haber virdi. 6 Zāhid eydür: Senüñ elüñde ulu iş gelecekdür. Sen ulu 7 sa'ate irseñ gerekdür. Ammā beni ortaya kıomayasın benüm 8 belā çekmege tākıatüm yokdur. Pes şehre haber oldı. Bir oğlan 9 ol ejderhayı öldürdi didiler ve bege haber virdiler. Taptuğunuz 10 dīn bātıldur dimiş. Ol ejderhayı öldüren oğlan didiler. Andan 11 beg buyurđı. Oğlanı getürdiler. İy oğlan ne dirsın dir. Oğlan 12 eydür: Allah birdür ve bu dīn ki siz taparsuz bātıldur. Haķ 13 dīn oldur ki Allah birdür ve yiri göğü yaradan oldur dir. Hay 14 'aķluñ başuña dir. Ne dirsın didiler. Şöyle dirin ki; 15 Allah birdür mağrib maşrıķ yaratdı. Ayı günü gıceyi gündüzi 16 yaratdı dir. Beg eydür: Bunı deñize ğarķ idüñ dir. Aldılar gemiye 17 koydılar. Biraz yir gitdiler. Haķ Ta'ālā bir ferişte virdi. Ol gemiyi [94b] 1 başın aşığa eyledi. Dükeli kāfirler helāk oldı. Ol oğlan selāmet 2 kıurtulđı. Yine begüñ kıatına geldi. Eydür: Dün ol bātıl dīnden 3 bir Tañrıya tap ki deñizi ol kıuru pīr gibi iderdır. Beg eydür: 4 Elüñ bunı bir yüce kıayadan aşığa atuñ dir. İletdiler ki atalar. Haķ Ta'ālā 5 ol kāfirüñ dükelisini ol kıayadan aşığa yuvaladı. Cānı cehenneme 6 işmarladı. Oğlan sağ esen yine beg kıatına geldi. Beg eydür: 7 Cellād getürüñ eline kıılıc virüñ başın kesüñ bundan kıurtulalum 8 dir. Oğlan eydür: Beg beni öldürmek elüñden gelmez. İllā bir tarīķile. 9 Beg eydür: Nice eydür: bir ağaķ dikesin beni ol ağaca şarasın dükeli 10 halk şehirden kııķarasın elüñe ok yay alasın beni anuñla 11 öldüresin ancak dıdı. Derhāl bir ağaķ dikdiler. Oğlanı aña 12 şardılar. Beg eline ok yay aldı. Oğlan Tañrısı adına atdum 13 dıdı. Ok geldi oğlanuñ kıulağı tozuna doķundı. Oğlan 14 anı çekdi kııķardı atdı. Halk arasına nicelere cerāhat hāşıl 15 oldı. Halkuñ ortasına feryādu fıġān zārlık hāşıl 16 oldı. Sağdan şoldan çağrışdılar eyitdiler. Ol oğlan 17 Tañrısına döndük didiler. Halkuñ üç bölüğünden iki bölüğü [95a] 1 siyāhiden ra'ıyyetden Müsülmān oldılar. Çün bu beg halkuñ 2 Müsülmān olduğı ğördı. Bir yazıya kıırķ arşun bir kıuyu kıazdırdı. 3 Kıamış toldurđı. Üzerine nefı dökdi. Ol nefı üzerine od 4 yakdılar. Ol beg emr eyledi. Ne kıadar Müsülmān olmış varışa 5 ol oda atuñ dıdı. Bir nice kıışı dutdılar. Oda atdılar. Bir kıarıcuķ 6 dağı varıdı. Duttılar gel ol dīnden dön yoħsa seni oda ataruz 7 didiler ve hem oğlancuķlaruñ dağı ataruz didiler. Eydür: Ne dilerseñüz 8 idüñ ben ol dīnden dönmezın dir. Oğlanları oda atdılar. Bir emerce 9 oğlancuğı varıdı. Anı dağı getürdiler oda atmak istediler. Miskīn 10 kıarıcuğı ditremek dutdı. Diledi ki ol dinden döne. Oğlancuğa 11 Haķ Ta'ālā dil virdi şöyledi. Eydür: İy anacugum kıardaşlarum 12 hep uçmağa gitdiler. Kıo ben

dağı anların ardınca gideyin dir. 13 Ol oğlancuğı dağı atdılar. Ol karıcuğ ol kadar zârlık itdi ki 14 od deñiz gibi oldı. Düşdi kırk arşun yuğarı oldı. 15 Bunıñ leşkerinden artuğ gitdi. Begi köşkiyle şehriyle 16 yağıdı. Anlar qaldılar Müsülmân oldılar. Anların bir qılına 17 ziyân itmedi. Tañrı Ta‘âlâ anları oddan şaqladı. [95b] 1

Hikâyet: Bir gün bir sancağ begi haşem hademle bir köye irişdi. 2 Bir eve koydı. Ol ev issi eydür: Benim menşürüm vardur. 3 Evüme kimse qonmaz dir. Beg getir görelüm didi. Girdi evinden 4 Muşşafı çıkardı. Bu âyeti gösterdi. *Yâ eyyühellezîne âmenü* 5 *lâ tedhulü büyüten ğayra büyütiküm hattâ teste’nisü ve teslimü* 6 *‘ale ehlihâ* bunu oqudı. Bu beg eydür: Ben senüñ bitün var şandum 7 dir. Bu ev issi yüzün Allaha çevürdi. Eydür: Bâr-i Hüdâyâ gör ki 8 senüñ menşür ki iş işlemezler diyü bir âh itdi. Bir tarafa çatladı. 9 Şol sa‘at ol heybitiñe sancağ begi qaldı ve ne sipahileri 10 qaldı. Ol oda bir bir üstüne yıkıldı. Cân virdiler. Ev issinüñ 11 bir qılına ziyân olmadı.

Hikâyet: İbrâhîm Edhem eydür: Bir 12 gün bir yire giderdüm. Aşşam irişdi karañuluk oldı. Yolu 13 yavuqladum. Mütehayyir oldum. Nâgâh bir it avâzı işitdüm. Ol yaña 14 gitdüm. Tâ bir köye irişdüm. Nâgâh yüzüme bir şeble vurdılar iki gözümden 15 od çıqdı. Oturdum ellerümi yüzüme tutdum. İken katı zahmet çekdüm. 16 Başum qaldurdum. Eyitdüm: İy Bâr-i Hüdâyâ her ki saña gider şöyle mi 17 vururlar didüm. Henüz dağı yirimden tırmadın bir kimse geldi. [96a] 1 Eydür: Ol saña şöyle vuran parreyidür dir. Başın önüme 2 qodı. Eydür: İbrâhîm bizden gile itme her ki bizüm emrimüzde 3 ola. ‘Azîz ve mükerremdür. Sen bizüm emrimüzden çıqduñ. 4 İt önüne uyduñ. Gitduñ al ol kişinüñ başınüñ saña 5 şeple urdı dir. Qorqdum secdeye vardum tevbe eyledüm 6 ki ayruğ küstaqlık itmeyem. İy Celebüm didüm qodum gitdüm.

Hikâyet: 7 Mâlikî Dînâr Raḥmetullahi ‘Aleyhi eydür: Bir vakit hasta oldum. 8 Hastalık üzerime gâlib oldı. Kendözümden geçdüm. Yine eyüce 9 oldum. Göñlüm nesne istedi. Kimse bulmadum ki bazara gönderem. 10 Tırdum gitdüm bazara vardum. Şöyle ditreyi ditreyi adımum 11 gücile atardum. Nâgâh bazar ortasındaiken şehrüñ 12 begi geldi. Hay şavuluñ hay şavuluñ didiler. Benüm mecâlüm yoğıdı ki 13 tîz tîz gidem. Ol begüñ ‘avâneleri birisi baña eydür: Yürü baña 14 bir kaç kamçı vurdı. Yağrumdan göbege cânım çıqdı. Şandum 15 gözlerümden od çıqdı. Yaş revân oldı. Ben eyitdüm. Tañrı 16

elüñ kessin senüñ didüm. Yarındası yine bazara vardum. Gördüm 17 ol beni vuranüñ elin kesmişler. Bazarda gezdürürler. Boynına aşmışlardur. [96b] 1 Bābü's-Sādis 'aşere velīler elüñden şöña vilāyetlerin beyān ider. 2 Zunnūn-i Mısrīye dünyāda zind yokdur. Bīdīndür dirlerdi 3 ve mülhiddür dirlerdi. Öldügi vaqit katı issi idi. Çünkü 4 cenāzesin göturdiler. Hevādan kuşlar kanda kanda çatdılar. 5 Şol Süleymān Peygambere gölge oldukları gibi anuñ cenāzesi üzerine 6 gölge oldular. Mısır halkı mütehayyir kaldılar. Çün şehrüñ 7 dükeli ulusu geçisi geldiler. Anuñ namāzın kıldılar. Çün 8 mü'ezzinler önünde *eşhedü en lā ilāhe illallah ve eşhedü enne* 9 *muḥammeden 'abduhu ve rasūlühü* didi. Halk ta' accub itdiler. Şandılar ki diridür. 10 Cenāzeyi indürdiler. Tīz yüzün açdılar. Gördiler ki ölmüş. Ol 11 kimseler ta' accuba kaldılar. Defn itdiler. Ne kadar cehd itdiler. Ol barmağı 12 aşğa getürüp indüremediler. Yarındası sinle üzerinde bir haḫ 13 buldılar. Ādem oğlunu yazduğına beñzemez yazılmış ki *mate zenūn* 14 *ḥabibullahe ve men şevka katīlūllahe* diyü yazılmış dir.

Hikāyet: 15 'Ömer Bin 'Āmir eydür: 'Abd'ül-'Azīz hasta oldu. Hastalığı 16 üzerine iken gālib oldu. Nāgāh gözün açdı evi ḫalvet 17 kılūñ dir. Hep katından tağıldılar. Taşra gitdiler kapuyı yapdılar. [97a] 1 Çün irtedü oldu. Hātun 'Abd'ül-Melik İbn-i Mervān kızı Fāṭıma 2 ve Seleme Bint-i Melik kapuyı açdılar. İçerü girdiler gördiler ki 3 ölmüş yunmuş ve kefeni şarılmış. Kābileden yaña dönmiş yatur. 4 Mütehayyir oldılar. 'Ālimlere haber virdiler şöyle bulduk nice idelüm 5 didiler. 'Ālimler eyitdiler: Ol zühdi taḫvā anda idi. 'Aceb degül didiler. 6 Haḫ Ta'ālā uçmaḫdan ferīştelerle kefen viripdi. 'Ālimler eyitdiler: 7 Yine biraz şu koyun yun tā gūsul farz üzerinden gide didiler. 8 Biraz şuyula yudılar. Yine kefenine şardılar. Taşra çıkdılar. Namāzın 9 kılmāğa halk şol kadar cem' oldu ki 'Abd'ül-Melik ilerü vardı ki 10 namāzın kıla. Gögsüne urdılar. Girü düşdi. 'Azīzlerden 11 birisi daḫı ilerü erdi ki namāzın kıla. Anuñ daḫı gögsüne 12 urdılar. Arḫası üstüne düşdi. Ayruḫ üzerine kimse 13 varmadı. Halk ortasında bir ḫurūş ḫopdı. Mütehayyir olup 14 şöyle zār saḫt tırdılar. Nāgāh tekbīr avāzın irişdi. 15 İştidiler aña uydılar. 'Ulemā eyitdiler: Ol gelen Hızır dur didiler. 16 Andan defn itdiler. Üçüncü gün türbesi üzerinde bir ruḫ'a 17 buldılar. Yeşil nesne üzerine yazılmış açdılar gördiler gayrı [97b] 1 dilince yimiş şöyle yazılmışlar ki Haḫa Kitābün Minallahi'l-'Azīz'il-'Umr 2 İbn-i 'Abd'ül-'Azīz'ün-Necāt buldı. Tamu odundan diyü. Ol 3 ruḫ'ayı buldılar. Emīr'ül-mü'minīn katına getürdiler. Görüp 4 mütehayyir kaldılar. 'Aceb bu ne ola didiler. Kağıda

beñzemez didiler. 5 Harîre beñzemez didiler. Erişi argacı belürmez didiler. ‘Ulemâ 6 hep cem’ oldılar. Enes İbn-i Mâlik eydür: Ben itmeden işidüp tururın 7 dir. Hazreti Rasûlden rivâyet ider. Benüm ümmetümden bir kişi 8 olacaqdur. Aña ‘Ömer Aşfar dirler. Hâk Ta‘âlâ aña berâtlar virecekdür. 9 Tamudan halâş buldı diyü. Ol berât uçmağ ağacınıñ 10 yaprağından olacaqdur didi dir. ‘Ulemâ eyitdiler: Hem öyledür didiler. 11

Hikâyet: Ululardan birisi eydür: Bir vakit Mekkeye giderdüm. 12 Gemiye bindüñ. Deñiz içinde giderken bizüm ortamuzda bir yigit 13 varıdı. Nâgâh deñiz talğa oldı ve mevcler uyandı. 14 Gördüñdi yaqınumuzda bir cezîre var. Ol cezîreye çıkarduk. 15 Ol aramızdağı yigit vardı. Mişeyistân içine girdi. Bir sa‘ at 16 durdı. Yine geldi. Elinde bir pâre bez var ve ol bez içinde 17 bir nesne bağı turur. Eydür: İy cemâ‘ at baña ecel irişdi. Dilerin ki [98a] 1 şimdi ölem bu bez içinde kefenüm var tütüzecek var. Kefeni baña 2 kefeni buña şaruñ. Ol tütüzecegi tütüzüñ ve bu hırkâmı 3 aluñ. Çünkü deñizden çıkasız. Size karşı bir yigit gelecekdür. 4 Bu hırkatı dileyiserdür. Aña viresiz didi. Vardı yine 5 meşeyistâna girdi. Bir zamândan soñra ardınca varduk. 6 Gördük ölmüş yatur. Hırkatı alduk ol kefeni şarduk. 7 Ol tütüzecegi defn itdük. Gitdük çün deñizden taşra 8 çıkduk. Bir yigit karşı geldi. Laîf tonlar giyer. Bize eydür: Getürüñ 9 ol size virilen hırkatı dir. Ol emâneti ol yigide virdük. 10 Ol fahri tonlar bıraktı. Ol hırkatı giydi. Eydür: Aluñ ol 11 tonları siz şatuñ dervişlere şadağa idüñ dir. 12 Biz eyitdük: Allah ‘aşkına bize eyit kimsin didük. Eydür: 13 Ol yigit kırklardan idi. Aña Tañrı hükmi irişdi. 14 Beni anuñ yerine kodılar. Ben dağı ol dereceye irişdüm. 15 Hemân gâyıb oldı.

Hikâyet: Cüneydi Bağdâdî eydür: 16 Şâbit İbn-i Şafâ andan rivâyet idüp bir vakit Bağdâd 17 Girüstânına çıkdum. Misk kokuşu gelir. Kandan geldi diyü [98b] 1 ilerü yürüdüm. Nâgâh Ma‘rûf-u Kerhîñ türbesine irdüm. 2 Bir delik gördüm. Ol misk kokuşu andan gelür. Şöyle 3 ki ‘aqlum zâ’il oldı. Ol müşk kokuşından didi dir. 4

Hikâyet: Ululardan biri eydür: Bir gün bir yigit katuma 5 eydür: İy şeyh ulu yur mısın dir. Yurun didüm. Kerem it tur 6 gidelüm imdi dir. Turdum ol yigitle evine varduk. İçerü 7 girdük. Dört yaña bakdum. Hiç ulu yok. Baña eydür: Kerem eyle taşra 8 çık dir. Çıkdum biraz kapuda eglendüm. İçerü girdüm. Ol beni getüren 9 yigit gördümdü. Tañrı hükmine varmış yiter bildüm ki 10 bu yigit Tañrı hâşlarındandır. Tiz turdum. Anuñ yatın

yarağın 11 gördüm. Diledüm ki kefene şardum gözün açdı yüzüme bağıdı. 12 Geldi ben eyitdüm: İy Sübhānallahi eger uluyısañ gözün yum 13 ve eger diri iseñ turu gel didüm. Eydür: İy şeyh bilmez misin ki 14 Tañrı dostları olmaz niteki Hāzreti Rasūl buyurmuşdur. 15 *El-mü'minūne lā yamūtūn bel yunkalūn min dār'il-fenā' ilā dār'il* 16 *beḳā* bu hadīsi okudı. Yine gözlerin yumdı. Ben kendü 17 elümle yudum. Kefenledüm haber oldı dostlara namāzın kılduğ. [99a] 1 Defn eyledük.

Hikāyet: Sābit İbn-i Benānı eydürler: Aña ecel 2 irişdi. Cevreden işidüp geldiler. Cenāzesine hāzır 3 oldılar. Anı lahdine komağ dilediler. Aḫmed İbn- i Tuveyl ve Rebī' 4 İbn-i Saḫīḫ sinlesine girdiler ki anı def ideler. Hemāndem ellerinden 5 bir kuş gibi uçdı. Gökden yaña görünmez oldı. 6 Gitdi biz ardınca baḳaḳalduğ. Bu ḫalka fitne olmasun 7 diyü. Sinlesin tiz toprağıla taldurduğ gitdük. Çün Selīm 8 İbn-i 'Alī ḳatına geldük. Aña haber virdiler. Ta' accub itdi. Gice 9 oldı. Bir nice ḫalk varmışlar sinlesi açmışlar görmişler 10 sinlede nesne yok. Yine örtmüşler. Komuşlar gitmişler. 11 İkinci gün evine vardılar. Bir kızcuğazı vardı. Aña şordılar. 12 Atañ ne ta'at iderdi didiler. Nidersin şorup meger atamı 13 sinlede bulmaduñuz ola dir. İy Sübhānallahi ne bildüñ? 14 Benüm atam her gice Allaha yalvarurdı. İlāhi beni öldügümden soñra 15 yalıñuz ḳomayasın. Benüm rahatlığım senüñ ḫizmetümdür. Eger bir 16 kimse öldükden soñra saña ḫizmet itmiş varısa beni daḫı 17 ol dereceye irişdüresin dir didi.

Hikāyet: Ululardan [99b] 1 birisi Tañrı ḫükmine vardı. Anı yudılar. Kefene şardılar. 2 Namāzın kıldılar. Sinlesi üzerine ilettiler. Sinlenüñ içi toptolu 3 reyḫān bitmiş. Anı lahdine ḳodılar. Ol reyḫāndan birin bir kişi 4 üzere alur evine getürdi. Yitmiş gün evinde tırdı. Ne ḳurudı 5 ve ne buruşdı ve hiç nesfır olmadı. Ḫalk bir kezden ol reyḫān 6 görmege vardılar. Şehre fitne düşdi. Tā ki ol şehrüñ 7 begine irişdi. Bir kimse gönderdi anı getürdiler. Hāzıneye 8 koydı. Ol gice reyḫān yine gitdi.

Hikāyet: Çün Emīr'ül- 9 Mü'minīn 'Ömer Raḳıyallahu 'Anh Tañrı ḫükmine vardı. Öldükden 10 soñra nice müddet tağlardan taşlardan ağlamak avāzı 11 gelürdi. 'Ulemā eyitdiler ki; 'Ömerüñ vefatıçün ağlar didiler. 12 Bir 'ubād hikāyet ider. Eydür: Bir vaḳit bir yigit vardı. Ḳatı 13 şālihidi. Nāgāh ecel irişdi. Ğāyet issi gündi. Ben 14 eyitdüm: İssi biraz geḳsün gün soğusun çıkaravuz yuyavuz 15 didüm. Biraz geḳdi. Beni

uyhu tıtdı. Uyudum düşde görürin. **16** Ol sinleler içinde bir kûbbe düzülmüş. Gevherden ve ol **17** kûbbenüñ şu'lesi dükeli 'alemi rûşen eylemiş nâgâh ol kûbbe **[100a]** **1** yazılmış içinde bir hûrî çıkdı. Gözler gördüğü yok ve kulaqlar **2** işitdüğü yok. Ol hûrî benden yaña bakdı. Eydür: Ol yigidi **3** benden yaña irişdürmege niçün te'hîr itdüñ dir. Turu geldi. **4** Anı baña irişdür. Ben aña muntazırın dir. Çün uyğudan uyandum. **5** Beni ditremek tıtdı. Turu geldüm. Yudum namâzın kılduğ **6** iletdük. Ol hûrîyi gördüğüm yirde Bâbü't-Tâb' u 'aşere ululardan **7** biri. Eydür: İbrâhîm Edhem ölümünden soñra düşde gördüm. **8** Ben eyitdüm: İy şeyh Hâk Ta'âlâ saña nitdi neyledi didüm. Eydür: İy Huzâyâ **9** Ta'âlâ benüm cānumı buyurdı ki Bâbü's-Şemse iletdiler. Ben eyitdüm: Bâbü's **10** şems nedür didüm. Eydür: Bir depe vardur. 'Arşa qarşu Hâk Ta'âlâ **11** dostlarınıñ cānın anda qorlar. Hâk Ta'âlâ her gün aña nazar ider. **12** Anda olan cānlar Allahuñ luftıyla günde yitmiş kez Allahı görür dir. **13**

Hikâyet: Tañrı hâşlarından bir yigit vardı. Eydür: Düşümde **14** görürin bir yire hûn dökmüşler. On iki biñ ferişte ol **15** hûna qarşu el bağlayup tururlar. Ol hûn üzerine bunlar gölge **16** eylemişler. Ol hûnuñ kenârında bir kürsî komışlar kıvıllı yakutdan **17** ve ol kürsî üzerine bir yigit oturup ta'âm yir. Bu yigit kimdür **[100b]** **1** diyü şordum. Mâlikî Dînârdur diyü. Haber virdiler ve bu on iki biñ **2** ferişte Hâk selâmın getürmişlerdür. Biraz dağı yukaru yürüdüm. **3** Biraz gördüm iki elin pehlüsine komış iki gözi hevâda qalmış. **4** Şöyle şordum bu kimdür didüm. Eyitdiler: Ma'rûf-i Kerhîdür didiler. **5** Dost arzusında mest olmuş. Dost dîzârın **6** görmeyince eylemez didiler.

Hikâyet: Ululardan birisi eydür: **7** Hâzreti Rasûli düşümde gördüm. Bir kişi sağ yanında oturur. **8** Bir zamândan soñra bir kişi geldi. Diledi ki sağ yanında **9** tura aña yir virmedi. Şol yanına geçdi. Ol dağı yir **10** virmedi. Rasûl-i Hâzret anuñla diz be diz oturdı. Bakdum **11** gördüm ululardan haddi yok. İlerü vardum. Şordum bunlar **12** kimlerdür didüm. Eyitdiler: Şadrede oturan Rasûldür Şallallahu **13** 'Aleyhi ve Sellem sağ yanında oturan Ebû Bekir Hâzreti **14** Rağıyallahu 'Anhu ve şol yanında oturan 'Ömer Hâzretidür. Ol ki **15** şimdi geldi 'Ömer İbn-i 'Abd'ül-'Azîz Rağıyallahu 'Anhüm.

Hikâyet: **16** Yahyâ İbn-i Me'âz'üz-Zârî Raḥmetullâhi 'Aleyhi öldükden soñra **17** düşde gördiler. Eyitdiler: Yâ şeyh Hâk Ta'âlâ saña nitdi didiler. Eydür: **[101a]** **1** Beni

yine diri kıldı. ‘Arşa iletđi. Nidā kılup eyitđi. Yā Yahyā 2 dünyādan ne getürdüñ didi. Ben eyitdüm: İy Hudāvendim dünyāda 3 senüñ Rasülün buyurmışdur ki *ed dünyā sicin’ül-mü’minīn ve cennit’* 4 *ül-kāfirū* ya‘ni dünyā mü’mínlerün zindanıdur didi ve kāfirün 5 cennetidür didi. Dünyādan kibrü cebel kaftanlar ve uzun şabāh 6 ve ‘işyān var bunlardan artuķ nesne yok ben daķı anları 7 getürdüm didüm dir ve daķı Yahyā İbn-i Me‘āz şunuñ gibi kimseydi. 8 Dünyāda dervişleri ve fuķarāları görürdi. Her biri esirgeyüp 9 nesne virürdi. Kaķan zindān ehlin görse özi göyünürdi. 10 Anlara ‘atā bahşış iderdi. Dāyīm Allah nāzu niyāz iderdi. 11 Sen Erham’er-Rāḥimīnsin. Bu üftādeleri gördüm. Özüm 12 göyündi. İy Celebüm dirdi. Çün esirgemek anuñ gönlinde 13 geçerdi. Haķ Ta‘ālā eydür: Di yā Yahyā Erham’er-Rāḥimīn beni raḥmet 14 itmege ‘atālar virici beni var iy ķulum uçmaķa raḥmetümle 15 ulaş dir.

Hikāyet: Beşşār-ı Ğālib eydür: Rābi‘a öldükden 16 sonra düşümde gördüm. Ben eyitdüm: İy Rābi‘a dāyīm saña 17 du‘ālar iderin didüm. Eydür: İy Beşşār senüñ du‘āñ hediyyesi dāyīm [101b] 1 dāyīm baña gelür irişür dir. Nice irişür didüm. Eydür: Her şadaķa ki 2 ulular içün virürler ve her du‘ā ki iderler. Haķ Ta‘ālā kaķan ķabül 3 itse buyurur. Nürdan bir řabaķa koyarlar üzerine bir řarīr 4 örterler. Her şadaķa ve her du‘ā ki kime olsa ol kimsenüñ 5 sinlesine iledürler. İçinde yanına çıķırurlar. Bu hediyyeyi saña 6 fülān viripdi dirler. Senüñ daķı du‘āñ baña şöyle gelür didi. 7

Hikāyet: Tañrı ḥāşlarından biri eydür: Bir vaķit gemiye girdüm. Ol 8 gemiden bir yigit varıdı. Nāĝāh bir muḥālif yil çıķdı. Uş 9 gemi helāk ider. Ol geminüñ ıztırabından bu yigit nice oldı. 10 Bilmezin deñize düşdi boĝuldı. Ol gice ol yigidi düşümde 11 gördüm. Ben eyitdüm. Ḥālün nider? Haķ Ta‘ālā saña ne eyledi didüm. 12 Eydür: Hemān dem ki ĝarķ oldum. Bir kez şoyundum. Derḥāl şemsine 13 irişdüm. Ben eyitdüm: Şemsi nedür didüm. Eydür: Ol bir yirdedür ki 14 şuya ĝarķ olanlaruñ cānın anda iledürler didi.

Hikāyet: Mūsā İbn-i 15 ‘İsā eydür: Bir vaķit Ḥorasandan bir pīr geldi. Eydür: Şeddād 16 Mü’ezzīn didükleri kimdür dir. Nidersin didüñ. Bir gice düş gördüm 17 ki uçmaķa girmiş bir avāz işitdüm. Bekledi ben eyitdüm: Bu kimdür didüm. [102a] 1 Eyitdiler: Şeddād Mü’ezzīndür didiler.

Hikāyet: İbrāhīm Edhem eydür: Bir vakit 2 Bişr-i Hāfî düşde gördüm. Bir mescid kapusından çıkdı. 3 Gider yanında toptolu nesne var. Ben eyitdüm: Bişr-i Hāfî hālūñ nedür? 4 Haḫ Ta'ālā senūñle ne eyledi didüm. Eydür: Eyledi baña gerekdi dir. Ben 5 eyitdüm: Şimdi kandan gelürsün bu yüküñde ki nedür didüm. Eydür: Aḫmed 6 Hāmbelūñ cānın Haḫ Hāzretine getürdiler 'arz itdiler. Tā feriştehler tabaklarla 7 dürr-i yakut getürdiler. Anuñ cānına nişār itdiler. Yükümde ki andan getürdüm 8 dir. Ben eyitdüm: Yaḫyā İbn-i Mu'īnūñ ve Aḫmed İbn-i 'Abdullah hālleri nicedür 9 didüm. Eydür: Anlar Haḫ rahmetine ulaşup tururlar dir.

Hikāyet: 10 'Ömer İbn-i 'Abd'ül-'Azīz eydür: Rasūl Hāzretin düşümde gördüm. Ebū 11 Bekir ve 'Ömerle gördüm. Bir ev içine girmişler kapusın örtmüşler 12 bir zamāndan soñra 'ale't-tea' cille taşra da çıkdılar. Ğafereli 13 ve Rabb'ül-ka'beti dir. Bir zamāndan Mu'āviye beşāretle ol 14 daḫı sevini sevini çıkdı. Eydür: *Ğaferali rabb'ül-ka'beti* dir.

Hikāyet: 15 Şām elinden bir yigit kāfir elinden şehīd olmışdı. Atası 16 oḫlı ayruğından ḡāyet melūl idi. Dāyīm oḫlunu añup firāḫ 17 iderdi. Gördüḡi atası bunıñ firāḫına duymaz Tañrı emriyle [102b] 1 ol yigit her cum'a gicesi atasına düşinde görünürdi. 2 Atası daḫı oḫlın görmege ḫanā'at iderdi. Meger bir cum'a 3 gicesi görmedi iñen ḫatı melūl oldu. Yine gelesi cum'a gicesi 4 gördi. Eydür: Cānım oḫul geḫen cum'a gicesi baña niçün gelmedüñ 5 dir. Eydür: Baba geḫen cum'a gicesi 'Abd'ül-'Azīz Tañrı hūkmine 6 vardı. Haḫ Ta'ālā dūkeli şehīdlere buyurdi. Cenāzesine ḫāzır 7 oldılar. Beni bile ḫıḡırdılar. Bile vardum ḫizmete saña varmaduḡuma 8 ma'zūr dutasın dir.

Hikāyet: 'Ali Mūrāfīḫī eydür: Gicelerde 9 bir gice fikri endīşe iderdüm. Hātırıma bu geldikim bir dostum 10 vardı. Bunca zamāndı ki ölmüşidi. Anuñ ziyāretine varayın 11 didüm. Vardum anuñ ziyāretin bir sūre oḫudum. Du'ā ḫıldum. Nāḡāḫ gözüme 12 uyḫu geldi. Uyumuşın düşümde ol dostumı gördüm ki zincirle bağlamışlar 13 ve boynunu demürlemişler. 'Azāb feriştehleri 'azāb iderler. Ben eyitdüm: 14 İy dost bu ne ḫāldür didüm. Bunca zamāndur ki olup 15 durur. Ben ol vakıtden berü benüm 'azābum budur dir. Hemān bu ḫaberi 16 işitdüm. Derḫāl turu geldüm. Beni ditremek tutdı. Ol 'azāb 17 ḫorḫusundan düşdüm. 'Aḫlım gitdi. Üḫ günden soñra yine [103a] 1 ol dostumı gördüm.

Eginine yetmiş hülle geymiş ve başına tãc urmuş. Ben 2 eyitdüm: İy dost ol gice seni ‘azãbda gördüm. Bu gice böyle gördüm hikmet 3 nedür didüm. Eydür: Bir kãrubãn geldi. Anlaruñ ortasında bir Tañrı 4 hãşı vardı. İlerü yürüdi. Başladı e‘üzü okudı ve bismillah 5 okudı. Çün yüzün sinlerden yana çevirdi eyitdi: İlähi bunun şevãbın 6 Başranuñ ulularına bağışladum didi. Dükeli ululara anuñ şevãbın ulaşırdılar. 7 Baña dañı ol kadar şevãb degdi. Üzerüme ol ‘azãb gitdi. Dañı işbu 8 keremi buldum didi.

Hikâyet: Bãbü’s-Sãmin perãkende 9 hikâyetlerdür: ‘Aķbel Rağıyallahu eydür: Rasul Hãzretiyle yoldaş 10 oldum. Üç fersenk yirde üç dürlü ‘acãyib gördüm. Birisi oldur ki 11 Rasul Hãzreti tahãret itmek istedi. Dört yaña baķdı hiç nesne 12 görmedi. Ardına gice perdelene bir yirde iki ağac gördi eydür: 13 Yã ‘Aķbel var şol iki ağaca gel de dir. Vardum gelüñ Rasul 14 Hãzreti sizi okur didüm. Ol iki ağac kökleriyle yirinden ķopdı. 15 Benümle Rasul Hãzretine geldiler şöyledür diler. Rasul Hãzreti anlaruñ 16 ardına geçdi. Şugline meşgöl oldu. Andan fãriğ oldu 17 baña eydür: Eyit anlara yirlü yirine varsunlar dir. Ben anlara yirlü yirüñüze [103b] 1 varuñ didüm. Hemãndem yirlü yirine vardılar. İkinci budur ki bir devecügi bir hayãta 2 koymışlar dögerler. Dört yanından taşlar atarlar ki anı öldüreler 3 ki öldüreler. Ol devecük El-Müste‘ãn yã Rasulallah dir. Şol 4 oğullar önünde nice zãrlık iderse bu dañı şöyle itdi. Çün 5 ol devecük söyledüğün işitdiler. Halk bir kezden tağıldılar kaçdılar. 6 Rasul Hãzreti anlara eydür: Ne istersiz bu deveden dir. Eyitdiler: 7 Yã Rasulallah bu deve delü oldu bizi ısırur ve deper ve evlerümüze 8 sürinür yıķmaķ diler. Biz bundan incindük didiler. Rasul Hãzreti ‘Aleyhi’s- 9 selãm ol devecügi eydür: Bu halkı niçün incitürsin dir. Devecük 10 eydür: Yã Rasulallah ben delü olmadum ve bunlara kinüm dañı yoķdur. Velãkin 11 bunlar yatsu namãzın kılmazlar yaturlar uyurlar. Ben ķorķarın ki Tañrı bunlara 12 ‘azãb irişdüre. Bunlar helãk olalar. Ben dañı bile helãk olam 13 dirin dir ve bunlara bir hareket gösterin ki bunlar turalar yatsu 14 namãzın kılalar dirin. Namãz kıлмаға тұru gelmezler illã beni öldürmege 15 тұru gelür. Andan Rasul Hãzreti eydür: Ayruķ bu devecügi incitmek 16 ve yatsu namãzın terk itmek didi. Üçünci oldur ki; yã Rasulallah 17 şuşadum didüm yürü var şol tağa eyit ki Tañrı Rasuli saña [104a] 1 bir içim şu virsün de dir. Vardum ben eyitdüm: Yã tağ Tañrı Rasuli 2 bir içim şu virsün didi didüm. Nãgãh bir avãz işitdüm ki Rasul 3 Hãzretine eyit ki dir: Hãķ Ta‘ãlã tamu şıfatın aındı eyitdi ki; 4 *Veķūdüh’en-nãsü ve’l-ħicãratü* didi. Anı işildelden şol kadar ağladum ki 5 bende şu kãlmadı ve ot bitmedi dir.

Hikāyet Tarsusda 6 bir er vardı abdallardan idi. Aña Muhammed Mālik dirlerdi. 7 Ol eydür: Bir er vardı aña Muhammed İbn-i Aḥmed Ebu'l-‘Ābidīn dirlerdi. 8 Ol daḥı abdallardan idi. Ol eydür: Bir gün Beyt’ül-Muḥaddisde ikindi 9 namāzın kıldum. Süleymān ḳapusunda çıkup tururdum. Gördümdi iki 10 kişi geldi bu ḥalka beñzemez. Birisi uzun boylu yaşşı alınlı başı 11 büyük benüm ḳatuma geldiler. Selām virdiler. Birisi vardı anda oturdı 12 biri benümle. Ben eyitdüm: Ol kimdür didüm eydür: Ḳarındaşum İlyāsdur 13 dir. Bildüm ki bu Hızırdu ḳorḳdum. Eydür: Ḳorḳma biz seni 14 severüz dir ve daḥı Allahı dilermisin ki saña bir du‘ā öğredem. 15 Şonında ne dilerseñ ḳabūl ide dir. Dilerin öğret didüm. Çün 16 cum‘a gün ola ikindi namāzın kılsın. Yönüñi ḳibleye çeviresin. 17 Tā şol vaḳte gün ki güneş aşğa ine. Ol vaḳit eyit: Yā Allah [104b] 1 yā Raḥmān de dir. Sevindüm ben eyitdüm: Abdallar ve evliyālar ki yir yüzünde 2 vardur hep bilür misin didüm. Bilürin dir. Ben eyitdüm anlaruñ 3 erleri yazılı mıdur yoḥsa size görinür mi didüm ve ḳaçdur didüm. 4 Eydür: Ol vaḳit Rasūl Ḥazreti dünyādan gitdi aḡladı Tañrıya nāz u niyāz 5 itdi eyitdi: İy Celebüm ben ḳaldum tā ḳıyāmete degin benüm üzerüme 6 kimse enbiyādan ayaḡın başmaşa gerekdür dir. Ḥaḳ Ta‘ālā bize eyitdi: 7 Bu yirde erenler yaratdum anlaruñ göñli peygamberler göñlünce ola didi. 8 Ben eyitdüm: Anlardan ḳaç kişi ola didüm. Eydür: Üç yüz er vardur ki 9 anlara evliyā dirler ve yetmiş daḥı vardur ki anlara eḥibbā dirler 10 ve kırḳ daḥı vardur ki anlara evtād dirler ve otuz daḥı vardur ki 11 muḥtār dirler ve on daḥı vardur ki anlara ilḥād dirler ve yedi daḥı 12 vardur ki anlara ‘azābe dirler ve üç daḥı vardur ki anlara ḡavṣ 13 dirler ve bir daḥı vardur ki ḳuṭb dirler. Çün ḳuṭba ecel irişe 14 ol üçden birin ḳuṭb yirine ḳorlar. Yedi yirine irişür ve otuzdan 15 biri on yirine irişür ve kırḳdan biri kırḳ yirine irişür ve üç yüz 16 erden biri yitmiş yirine irişür ve dükeli ḥalkdan birisi üç yüz 17 er yirine irişür. Tā ḳıyāmete degin bunlardan cihān ḥālī degildür ve daḥı [105a] 1 anlardan kimse vardur ki göñülleri Nūḥ Peyḡamber göñlüncedür ve daḥı 2 anlardan kimse vardur ki Ḥalīl Peyḡamber göñlüncedür didi. Bu söz baña 3 ‘aceb geldi. Ben eyitdüm: Ya‘ni kimse olur mı ki göñli İbrāhīm Peyḡamber 4 göñli ola didüm. Belī olur Süleymān ‘İsā ve Eyyüb göñlünce de olur 5 dir ve daḥı Cebrā’ilüñ göñlünce de olur didi ve daḥı Ḳur’ānda oḳumadık mı 6 dir. *Fe-bihūdāhüm ef’tadiḥ* ve hiç peygamberlerde bu tarīḳden ṭaşra yoḳdur. 7 Bu tarīḳ üzerinedür tā ḳıyāmete degin her ḳadem ki gelür gider. Bu derece 8 üzerinedür tā ḳıyāmete degin munkāṭi‘ olmaz. Şoñ gelen evvel gelenüñ 9 yirin ṭutar ve eger bu biraz

sırrından ol üç erkân olaydı 10 bunı Tañrıya lâyıķ degildür diyelerdi ve eger bu üç er yedi erüñ 11 sırrından bilelerdi bu Tañrıya lâyıķ degildür diyelerdi ve eger bu yedi 12 er ol on erüñ sırrından bilelerdi bu Tañrıya lâyıķ degildür diyelerdi 13 ve eger bu otuz er ol kırķ erüñ sırrından bilelerdi bu Tañrıya lâyıķ degildür 14 diyelerdi ve eger bu kırķ er bu yitmiş erüñ sırrından bilelerdi bu Tañrıya 15 lâyıķ degildür diyelerdi ve ol yetmiş er ol üç yüz erüñ sırrından 16 bilelerdi anları Tañrıya lâyıķ degildür diyelerdi dir. Ben bu sözleri 17 işitdüm. Mütēhayyir oldum. Mūsā kışşası benümle nice olduğın unuttuñ mı [105b] 1 didi. Yahud ben ol kimse öldürdüm. *Mūsā katelte nefsen zekiyyeten 2 bi-ğayri nefsin* dir. Çün dīvāra irişdüm yıkdum. Mūsā eydür: *Lev şı'yite 3 latteħazte 'aleyhi ecran* dir. Çün bu sözi söyledi. Ben eyitdüm: Kanda 4 olursın didüm. Eydür: Deñizde olurun dir. Ben eyitdüm: Siz ikiñüz 5 ne vaķtın buluşursız didüm. Eydür: Ol vaķit ki buluşuruz evliyālardan 6 birisi Tañrı hūkmine vara. İkimüz anda hāzır olurun ve daķı 7 hac vaķtinde Mekke de Şerrefehullah buluşuruz. Ol evvel varursa benüm 8 bir kılum andadır. Ol kılı çererin irişürin ben evvel varsam anuñ bir kılı 9 bendedür. Ol kılı çererüm ol baña irişür dir. Ben eyitdüm: Evliyānuñ 10 ve abdallaruñ adların bile diyüvir didüm. Elin cebiñe şokdı. Bir defter 11 baña virdi. Baķdum gördüm evliyānuñ ve abdallaruñ adları ol defterde 12 yazılı tırur. Yine eline virdüm. Gitmege başladılar. Ben daķı 13 anlaruñ ardınca gitmek istedüm. Hızır eydür: Kancaru gidersin dir. Ben 14 eyitdüm: Sizüñle bile giderim didüm. Eydür: Sen bizümle gidemezsin dirsiz 15 kancaru gidersiz didüm. Eydür: Nidersin dir. Ben eyitdüm: Bir vaķit namāzı 16 bile kılsam dirin. Tā sizüñle kılinan namāzuñ berekātı baña irişse dirin 17 didüm. Hızır eydür: Ben namāzı Mekke de kıların rükn-ı Şām katında [106a] 1 sultān kōñşuluğa degin andan Mekkeyi tavāf iderin. Andan soñra 2 yaban yazıları gezerin. Bir kimse yoldan azmış varısa yola 3 getüririn. Kimsenüñ tavarcuğı yükün götürmese aña yardım iderin. 4 Çün öyle vaķit namāzı ola Medīneye varurun. Öyle namāzın anda 5 kıların. Yine gezmege giderin. Haķ emriyle meded sözlere meded irişürin. 6 Tā ikindi namāzın Medīnede gidüp Beyt'ül-Mukaddisde kıların. Çün aķşam namāzı 7 vaķit ola Tūr-i Sīnāya varurun. Aķşam yatsuyı anda kıların. Andan girü 8 giderin. Ye'cüc ve Me'cüc seddine varurun. Tā 'ibādet ve ta'at idüp du'ā 9 kıların ki Haķ Ta'ālā anlaruñ şerrinden hālāyığı şaķlar. Çün irte ola anlaruñ 10 şerrinden hālāyığı şaķlar. Çün irte ola anlaruñ çıkmasından emīn olurun. 11 Mekkeye giderin. Şerrefehullahu da irte namāzın anda kıların. Baña 12 ecel irince hālüm budur didi. Vardı gitdi.

Hikāyet: Bir kişi ‘Ömer İbn-i 13 Haṭṭāb kātına vardı. Eydür: İy emīr’ül-mü’minīn işbu oğlum benüm buyruğum 14 dutmaz. Baña ‘āşī olur didi. Emīr’ül-Mü’min ‘Ömer eydür: İy oğlan niçün anuñ 15 buyruğun dutmazsın. Atalık haqqın yirine getürmezsin dir. Oğlan eydür: 16 İy emīr’ül-mü’minīn ata haqqı oğul üzerine vardur. Oğul haqqı ata üzerine 17 yok mudur? Emīr’ül-mü’minīn eydür: Oğlunuñ ata üzerine üç haqqı vardur. Biri [106b] 1 buña eger everür ‘avrat eri yirden ala oğluna ‘ār olmaya. İkinci 2 ‘ilm-i edeb öğrenmege vire ve ögrede. Üçünci eyü ad kıoya. Andan 3 oğlan eydür: İy emīr’ül-mü’minīn bu üçden birin itmeyüp durur. Atam benüm 4 iki yüze alınmış sündüsdür ve benüm adum Cuğaldur. Kızcuğazlar bokı demek 5 olur ve Qur’ānda baña hiçbir āyet öğretmedi dir. Emīr’ül-mü’minīn 6 kaqqıdı. Eydür: Ol sen oğluña ‘āşī olmışsın oğluñ saña ‘āşī 7 olmamış.

Hikāyet: Kātib Ebu’l-Hasan eydür: Bir Tañrı hāşī gemiye 8 binmiş. Hacca gitmege çün deñiz ortasına irmişler. Muḥālif yıl olur 9 gemi ğarq ider. Bu Tañrı hāşī bir tahta üzerine oturdı kaldı. 10 Bir yıl çıkkı sürdi tahtayı bir cezīredeye çıkardı. Ol Tañrı hāşī 11 şükür idüp tahtadan iner. Cezīreye çıkar yürür anda gezerken bir 12 kârgir yapılmış mihrāb görür. Ol Tañrı hāşī eydür: Ol mihrābda 13 bir er gördüm oturur Tañrıya şükr itdüm. Sevindüm ilerü vardum. Ol 14 ere selām virdüm. ‘Aleyke aldı. Ne kişisin didüm. Kandan gelürsin 15 dir. Ben eyitdüm: Müsülmānın işbu deñizden çıkkı didüm. Eydür: Kaqqı dīndür? 16 Ben eyitdüm: Muḥammed ümmetinden didüm. Ben dağı aña şordum. Bāri siz 17 kaqqı kavümdensiz? Bu cezīrede de neylersiz didüm. Eydür: Mūsā kavmindenim [107a] 1 ki Haqq Ta‘ālā Kurānda añmışdur ve *min ba‘di mūsā ümmiten yehdūne bi’l-haqqı* 2 ve *bihi ya‘dilūne* dağı didi baña eydür: Bir kardaşım vardı. İkimüz 3 bu cezīrede ‘ibādet iderdük. Aña haqq emri irişdi. Defn 4 itdüm. Ben yalñuz kaldum. Eger elüñden gelürse bende benümle tırasın 5 ‘ibādet idesin. Bāķī ‘ömri bile geçirürüz dir. Ben eyitdüm: Başum üzerine 6 hoş ola didüm. Bir müddet anda tırdum. Tañrıya ‘ibādet itdük. 7 Bir gün cezīrede seyr iderken gördüm. Bir dereden şu akar. Ol şu 8 geldüğinden yaña gitdüm. Göreyin kandan gelür didüm. Nāgāh bir yire irdüm ki 9 ol dere andan gelür biraz dağı ilerü vardum bir kiři gördüm ol 10 şunuñ kenārında boğazında bir zincir ile aşmışlar tırrur. İlla şuşadum 11 diyü çağırır feryād ider. Anı gördüm ‘acebledüm bu kim ola didüm. Ol dağı 12 beni gördi eydür: İy yigit baña bir içim şucuğaz vir dir. Avcum tıldurdum 13 ilettdüm. İçürmege ağzına diledigini içe ol zincir havāya 14 çekildi.

Benüm avcumdan şu döküldi. Ben üç def'a böyle itdüm. **15** İçmek naşib olmadı. Mütehayyir oldum. Ben eyitdüm: İy 'aceb kimsin didüm **16** bu ne hâldür? Eydür: Ben âdem oğlunu Kâbilin kardaşım Hâbili öldürdüm. Andan **17** ötürü tâ kıyâmete degin şuşızlık 'azâbın iderler ve ol gün ki **[107b]** **1** kardaşım Hâbili öldürdüm öldürmegi halk içinde sünnet kodum. Pes ne kadar ki **2** zulümile kimse öldürdiler Haḫ Ta'ālā baña 'uḫûbet ider. Öldürene ne kadar 'azâb **3** olursa baña daḫı ol 'azâbı iderler dir. Çün bu sözi işitdi **4** korḫdum gövde mi ditremek dutdı. Ağlayu ağlayu döndüm ol 'azîzün **5** katına geldüm. Bu hikâyeti aña söyledüm. Allahuñ emrin dutmayanlara **6** 'azâb içinde olur didi. Çün anuñla oturdum. Bir gün göñlüme **7** 'avrat oğlan endîşesi düşdi. Melûl oldum ağladum. Benden yaña **8** beni aña ağlar didi. Evüñ qandadır dir. Başradadır didüm. Hemândem **9** başın yukaru qaldurdı. Gördüm ki bir bulut gider. Çağırdı ol buluda **10** bulud lebbeyk yâ Tañrı ḥaşı dir. Ne buyurursın didi. Ne yire gidersin **11** dir. Fülân yirde dir var git didi. Birazdan bir bulut daḫı geldi. **12** Aña daḫı çağırdı. Lebbeyk diyü avâz geldi. Qanḫı taraḫa gidersin. **13** Nereye buyurladuñ dir. Fülân yire dir. Aña daḫı var git dir. **14** Bir sa'atden soñra bir bulut daḫı geldi. Aña daḫı çağırdı. **15** Lebbeyk diyü avâz geldi. Qanḫı taraḫa gidersin dir eydür: Başraya **16** giderin. Götür işbu yigidi Başraya ilet dir. Hemândem ol bulut **17** beni qapdı yirimden götürdi. Ayruḫ ne olduḡın bilmedüm. Kendümi **[108a]** **1** evüm üstünde buldum dir.

Hikâyet: Sa'îd İbn-i Ḥubeyre ulu kimseydi. **2** 'Ulemâ'i tâbi' inden idi. Bir vaḫit Ḥuccâc Yusuf anı öldürmege qaşd eyledi. **3** 'Avânlardan yigirmi beş kişı viripdi. Anı getürmege her taraḫı istediler. **4** Taḡlara çıqdılar. Bir kâfir kişinün şavma'ası vardı. Aña **5** şordılar. Eydür: Ben anı bilmezsin dir. Şalḡın virdiler. Anuñ şavma'ası **6** fülân yirdedür dir. Cân itdiler vardılar Sa'îdi şavma'a önünde **7** gördiler. Başın secdeye qomış. Qatı avâzla münâcât ider. Qatına **8** katına vardılar. Selâm virdiler. Başın secdeden qaldurdı. Eydür: **9** Ne istersiz dir. Eyitdiler: Bizi beg gönderdi. Size geldük **10** didiler. Eydür: Benden beg ne diler dir. Eyitdiler: Bilmezüz velikin varmaḫ **11** gerek didiler. Sa'îd elin götürdi. Du'a şenâ itdi ve Rasûle esinlik **12** viripdi. Anlaruñla gitdi. Baña ol kişinün başın şavma'adan **13** çıkardı. Bildüñüz mi didi. Bilmez ki niçün isterler bulduḫ didiler. **14** Gelün işbu şavma'aya girün bunda arslan vardur sizi helâk ider **15** dir. Ol 'avânlar hep şavma'aya girdiler. Sa'îd girmedi. Gel gir didiler. Eydür: **16** Ben girmezsin dir. Eyitdiler: Sen qaçmaḫ istemezsin ammâ ol şavma'ada **17** kimse var benüm dînüme lâyıḫ degildür

anuñiçün girmezdir. ‘Avānlardan [108b] 1 eyitdiler: Biz seni taşra qomazuz. Ol ki seni arslanlar pāreleye. Biz begümüz 2 katında hācīl oluruz dir. Sa‘īd eydür: Siz varuñ fāriğ olun. 3 Beni Tañrı arslanlardan begler didi. Bunlar eyitdiler: Sen peygamber 4 degülsin. Emīnlik kendüñe revā görürsin. Velikin biz günāhkār 5 ‘āşī kulun dir. İlḥāc itdiler. And içdi. Anları indürdi. Kaçmayam 6 gitmeyem didi. ‘Avānlar ol şavma‘anuñ tamı üstüne çıkdılar. Oqıla 7 yayıla beklediler. Sa‘īdi gördiler ki irteye dek namāz kıldı 8 ve dükeli arslanlar geldiler. Sa‘īdüñ dört yanına tırdılar. 9 Beklediler Sa‘īdüñ qarşısına yüz yire sürdiler ve kıyruqların 10 gice irteye degin arslanlar pāzubānlıq eylediler. Çün gündüz oldu. 11 Canavarlar tağıldılar gitdiler. ‘Avānlar verdiler. Sa‘īdüñ eline 12 ayağına düşdiler. Eyitdiler: Canumuz saña fedā olsun didiler. Hāşā ki 13 senüñ gibi erüñ helākiñ anuñ gibi zālīm elinden ola velikin biz 14 seni istemege göndermişizdür. Tālāka ‘unāka and virmişdür. 15 Eger sen dilerseñ begümüz bizi senüñçün öldüre biz rāzı oluruz 16 didiler. Sa‘īd eydür: Ben dilemez ki benden ötürü bir gayrıya yozluk 17 ire ve hiç kimse Tañrı qazāsına kaçmak olmaz. Eger Tañrı qazāsı baña [109a] 1 irişmiş ola hiç kimse beni öldürmez didi. Pes Vāsıṭ şehrine 2 geldiler. Sa‘īd anlara eydür: İy qardaşlar bunca gündür sizüñle 3 hem size hiç sözüüm degmedi ve sizüñ daḥı baña degmedi. Ben bilürün ki 4 ḥaḳıḳat baña ecel irüpdür. Ol erüñ elinden ḥalāş olmaq yoḳdur. 5 Bu gice beni kendü ḥālūme koñ. Tā ki kendü işlerüme ‘özür dileyem. 6 Ḥaḳ Ta‘ālā beni Münkīr ve Nekīr qorqusından emīn eyleye 7 ve kor ‘azābından şaklaya dir. Bunlar eydür: Vay bizüm ḥālīmūze 8 bu Tañrı ḥāşı gör ki bu zāhidle Tañrıdan nice qorqdılar 9 ağlaşdılar. Eyitdiler: Biz nice ‘işyānıla ḥālīmüz nice ola didiler. 10 Çün aḥşam oldu. Kendü ṭonlarını baña pāk eri eyledi. Tā irteye 11 degin namāz kıldı. Yarındası Ḥuccāca Sa‘īdi götürdük didiler. 12 Yolda anda ‘acāyib nesneler gördük didiler. Ḥuccāc eydür: Anı şormazın 13 size Sa‘īdi aluñ getirüñ didi. Getürdiler. Ḥuccāc 14 eydür: Aduñ nedür? Sa‘īd eydür: Ādem Sa‘īd İbn-i Ḥubeyrdür dir. 15 Ḥuccāc eydür: Şaḳī İbn-i Küseyre degil midür dir. Sa‘īd eydür: Benüm 16 atam baña Sa‘īd diyü ad qoymışdur dir. Ḥuccāc eydür: Sen bedbaḥt 17 sın dir. Sa‘īd eydür: Ğaybı Allah bilür. Bedbaḥt kimdür ol bilür dir. [109b] 1 Ḥuccācuñ maḳşūdı oldu ki Sa‘īd yañıla da öldüre ve daḥı eydür: 2 Muḥammed ḥaḳḳından ne dirsın dir. Sa‘īd eydür: Ḥaḳ peygamberdür. Tañrınuñ 3 ḥalḳına toḒru yol gösterür. Ḥabībdür Tañrınuñ ḥalḳına selāmı anuñ 4 üzerine olsun dir. Ebū Bekir ḥaḳḳında ne dirsın? Sa‘īd 5 eydür: Maḡarada benümle bileydi dir ve daḥı Rasūl Ḥazretinden 6 soñra ḥalīfeydi dir. ‘Ömer Fāruḳ ḥaḳḳından ne dirsın dir. Ḥaḳ 7 dīne yaradıcı ve İslāmı ‘azīz dutucu ve kāfirleri qahr

idici 8 dūr dir. ‘Oşman haqqından ne dirsın? Sa‘İd eydür: Hâk-i pâyiñüzedür. 9 Haţâlardan beridūr ve harâm yimemüşdür ve nâ-hağ yire şehİd olmışdur 10 dir. ‘Ali haqqında ne dirsın? Eydür: Evvelde islâmdur âhiride islâmdur. 11 ‘İlminde dūkelinden ‘âlimdür. Huccâc çün bu sözleri işitdi. 12 Tâkati tāk oldı. Bir zamân epsem oldı. Andan eydür: Üzerüñe 13 veyl olsun. Uçmağdan girü qalır tamu ‘azābına giriftār olur 14 dur. Huccâc eydür: Seni ne resme öldürin dir. Sa‘İd eydür: Nice 15 dilerseñ öldür. Şimdi kışās elüñde şöyle itdigi saña 16 dağı ideceklerdür dir. Huccâc eydür: Dile benden seni ‘afv ideyin 17 dir. Sa‘İd eydür: ‘Afvı Allahdan dilemek gerekdür dir. Huccâc eydür: [110a] 1 Taşra çıkaruñ dir. Sa‘İdi aldılar gitdiler. Kapuya çıkacak güldi elüñ 2 beri dir. Yine içerü koydılar. Huccâc eydür: Niçün güldüñ? Ne gülmek 3 vaqtidür dir. Sa‘İd eydür: Senüñ hışmuñ Allahuñ hükmi şimdiki 4 hâlde bendedür. Kanķısı artuğ ola diyü oña ta‘accub idüp 5 gülerin dir. Huccâc buyurdı ki boğazlañ dir. Sa‘İd yonin kıbleye 6 dönderdi. Eydür: Anı *veccehtü vechini lillezi faţara’s-semāvāti 7 ve’l-arḍa hanİfen vemā ana mine’l-müşrikīn* dir. Huccâc eydür: Yonin kıbleden 8 dönderüñ dir. Kıbleden çevirdiler. Sa‘İd eydür: *Vallah’il-meşriķi 9 ve’l – mağribi fe-eynemā tüvellü fe-şemme vechullahi* dir. Huccâc eydür: Yüzi 10 üstüne yaturuñ dir. Yüzi üstüne yaturdılar. Sa‘İd eydür: 11 *Minhā ḥalaḡnakūm ve fihā nu‘İdükūm ve minhā nuḡricükūm tāreten uḡrā* dir. 12 Bıçağı eñsesine kodılar boğazladılar. Bıçağ eñsesindeyiken Sa‘İd 13 du‘ā kıldı. Eyitdi: İy Bār-i Huḡzāyā benden soñra beni kimse 14 üzerine musallaḡ kıлма didi. Çün Sa‘İdi öldürdiler. Andan 15 soñra Huccācuñ üzerine bir qorķu düşdi ki bir sa‘at 16 rahat olmadı. Şuşardı eline şu alurdi. Kıpkızıl kan 17 olurdi ve her vaķit ki gözüne uyķu gelürdi uyumazdı [110b] 1 incinürdi. Eydürdi: Ben Sa‘İde böyle iş itmege neme gerekdi dirdi. 2 Kırķ gün gice gündüz şusızlığıla feryādile cān virdi. 3

Hikāyet: Bir er vardı. Ümmetüñ ulularından aña Dāvūd 4 İbn-i Hind dirlerdi. Ol bir vaķit ḡasta oldı. Dūkeli dostları 5 ve şākirdleri görmege geldiler. ḡastalığı üzerine ḡālib olmuş. Anuñ 6 ḡayātından ümİz kesdiler. ‘Avratı ve oğlancuķları anuñ yöresine 7 dirildiler. Oturdılar nāḡāḡ gördiler ki evüñ saķfı açıldı. 8 Bir kapu gibi oldı. Gördiler gökden bir kara ‘Arab geldi. Çün ḡasta 9 bu ‘Arabı gördi. Gövdelerini ditremek düşdi. Zīrā agzından 10 gözünden odlar saçılurdi. Yine bundan soñra iki kimse 11 ol kapudan girüp geldi. Aķ ṡonlar giyerler ḡastanuñ kıtına 12 geldiler. Birisi başı ucına oturdi. Birisi ayağı ucuna 13 oturana başım ucunda oturana gör beni dir. Birisi ayaḡum barmaḡın 14 eline

aldı şıkıdı. Eydür: Cemā‘atile namāz kılmış ve ‘ilm meclisin 15 severmiş dir. Bu dağı başım ucunda oturana eydür: Gör sen de 16 dir. Ol dağı elin başuma kodı. Eydür: Qur‘ān okuyıcı vallahi birleyici 17 ve halka naşīhat idici görür. Ben pes bu ikisi ol kıarya tır [111a] 1 git dir. Tırdı gitdi. Ol başım ucunda oturan eydür: Henüz 2 bunun ‘ömrinden dağı vardır dir. Tırdılar gitdiler.

Hikāyet: Ebā 3 Hādım Mekkī eydür: Bir gün Emīr‘ül-Mü‘minīn ‘Ömer İbn-i ‘Abd‘ül-‘Azīz kıatına 4 vardım. Gördüm beñzi şararmış. Kıatı za‘if olmuş. Nice 5 gerekse tınlar giymiş. Gözleri çukur çukur olmuş. Ben eyitdüm: Medīnede 6 sen bizüm emīrimüzdüñ. Fağrı tınlar giyerdüñ ve abadan köşkleriñ 7 vardı. Haşem hadem iken çoğıdı. Şimdi ki hāde ne olduñ 8 ki seni böyle görürin didüm. Eydür: Yā Ebā Hādım eger beni görmek 9 dilerseñ şol vaktüni ölüm toprağa gömeler. İki gözüm dükeli ve kıarnum 10 birle beni kıurtcuğazlarla ve ol hadīs ki baña Medīnede söyledüñ. 11 Baña anı girü söyle dirin. Ben eyitdüm: Ebū Hureyreden işidüp tıruırın 12 ki Rasūl Hāzreti neden buyurmuşdur. Sizüñ önünüzde bir ‘aķabe 13 vardır. Ol ‘aķabeden kimse geçmez. Meger şol kimse geçe naķīf 14 nizār ola. Allah ta‘atinden teni üzölmiş geçmiş ola didüm ağladı. 15 Eydür: Yā Ebā Hādım beni melāmet eyledüñ. Bunı ben senden işitdüm. 16 Senüñ naşīhatüñle eritdüm tenimi. Ol ‘aķabeyi geçmegiçün dir. Hemān 17 geçdüñ didüm. Çün bu sözi işitdi. Şol kıadar ağladı ki ‘aķlı gitdi. [111b] 1 Uyur gibi oldu. Uyhu içinde şöyle dirlerdi ki şuya batmış gibi 2 oldu. Andan uyanur gibi oldu. Ağlamağa başladı. Şöyle ki dişleri 3 göründi. Bir zamāndan soñra tırugeldi otırdı. 4 Ben eyitdüm: İy emīr‘ül-mü‘minīn işbu sa‘atde sende ‘acāyib 5 hāller gördüm didüm. Sen sen dağı gördüñ mi dir. Gördüm didüm. 6 Hemāndem yine ağlamağa başladı. Eydür: Yā Ebā Hādım çünki kendözümnden 7 gitdüm gördüm ki kıyāmet günü ölmüş. Dükeli halkı ‘araşata cem‘ olmuşlar. 8 Hep ayağın tıruırlar. Şaflar bağlamışlar. Mağribden meşriķa degin bu ümmet 9 mü‘minlerinden seksen şaf tıtmışlar. Kıırķ ayruķ şaf tıtmışlar. Başları 10 aşāğa ğam-ğīn sergerdān tıruırlar ki ne emīr oluna diyü. Nāğāh 11 nidā eyledi ki kıanı ‘Abd‘ül-Ġaffār ya‘ni Ebū Bekir didiler. Gördümdi 12 bir er getürdiler. Küçücük yüzlü uzun boylu feriştehler anuñ 13 anuñ elin tıtmışlar. Hīsāb yirine getürdiler. Asān kıurtıldı. Uçmaga 14 iledüñ didiler. Bir dağı ‘Ömer Hāzretin getürdiler. Gördümdi bir er güzel 15 yüzlü ve buğday eñlü hīsāb yirine getürdiler ve dağı ‘Oşman İbn-i 16 Ġaffārı getürdiler. Uzun boylu gülünç çehrelü şordılar. Anı dağı uçmaga 17 gönderdiler ve dağı Hāzreti ‘Aliyi

getürdiler. Qavī endām ve güzel ve şirin [112a] 1 ol dağı anlaruñ ardınca uçmağa gitdi. Bildüm ki nevbet baña geldi. 2 Oldu ki kendümden gitdüm. Bildüm ki felanın nitdiler. Ammā nidā işidirin ki 3 fülān gelsün dirler. Nāgāh avāz işitdüm. ‘ Abd’ül-‘ Azīzi getürüñ 4 didiler. Ağladum oldu ki feriştehler geldiler. Elüme yapışdılar. Hisāb 5 yirine iletdiler. naķiru kıtmīr benden dağı şordılar. Şöyle şandum ki 6 hiç kırtulmayam. Tañrı Ta‘ālā baña kereminden rahmet idüp yarlıgadı. 7 Beni uçmağa iletdiler. Ol gülüp şādumān olduğum oldı. Feriştehler 8 beni uçmağa alup giderken bir kimseye uğradum. Düşmiş yatur. Ben eyitdüm: 9 Bu kimdür didüm. Feriştehler eydür: Anı qosan senüñ anuñla işüñ 10 yokdur didiler. Ben ilerü vardum. Ayagın depertdüm. Başın kıaldurdı. Kimsin 11 didi. ‘ Abd’ül-‘ Azīzin didüm. Haķ Ta‘ālā saña neyledi dir. Rahmet eyledi 12 didüm. Anı ağlamak dutdı. Sen kimsin didüm. Eydür: Yusuf Huccācın dir. Haķ Ta‘ālā 13 saña neyledi didüm. Eydür: Beni Allah kıatına iletdiler. Her kışikim öldürdüm. 14 Her birisi çün beni bir kez öldürdiler ve Sa‘īd İbn-i Hıbeyr içün 15 yetmiş kere öldürdiler. Yine diri eylediler. Ben eyitdüm: Bāri şimdi ki 16 hālde hālüñ nedür didüm. Mevķūf kıodılar. Kim bile nice ola ümīz var ki 17 uçmağa göndereler dir.

Hikāyet: Hıorasanda bir er vardı. Kıatı şālīhidi [112b] 1 ve zāhid kışı idi. Bir gün kıurdı. Dükeli malın devşürdi. Ehl-i 2 ‘ıyāliyle Hıcaza gitdi. Vardı kıavāf itdi. Nāzu niyāz ta‘at ve ‘ibādet 3 eyledi. Andan şonra her yıl hac iderdi ve dağı ırakdan ve yakından 4 gelen hacılara ni‘met virürdi ve emānet kıosalar alur şaķlardı. 5 Tā şöyle bilindi ki; anuñ adı ‘āleme meşhūr oldı ve ne kıadar 6 çok mal emānet kıosalar issi gelür mühriyle bulurdi. Şonra bir vakıt 7 bir hıoca geldi. Bunda çok mal emānet kıodı. Kendü gitdi bu emāneti 8 alan oğlanlarına bildürmedi. Bunlara i‘timād itmedi. Bu çok maldur tama‘ 9 ideler diyü ev içinde bir yire kıuyu kıazdı. Göme kıodı. Bunuñ üzerine 10 nice zamān geçdi. Bu emānet alan oldı. Dükeli halk anuñ ölümüne 11 melūl oldılar. Zühdinden şalāhatinden ötüri kıatı muşībet 12 oldı. Bunuñ üzerine nice yıllar geçdi. Bu emānet kıoyan hıoca geldi. 13 Bu kıışiyi şordı. Öldi didiler. Oğlanlarına vefātına gāzā itdi 14 ve dağı eyitdi ki; sizüñ atañuz kıatında ben bunca altun emānet 15 kıoyup dururın didi. Bunlar eyitdiler: Bizüm ol maldan habirimüz yok 16 didiler. Zīrā ki anları bunlara bildürmemişdi. Bu emānet issi ‘āciz 17 kıaldı. ‘Ulemā kıatına vardı. Eyitdi: Bir kıimsede emānet kıomışdum ol [113a] 1 emāneti bir yire gizlemişdür. Kendü āhirete gitmişdür didi. ‘Ulemā ittifāķ 2 itdiler. Biz ‘ilm içinde şöyle gördük ki her ki uçmaķdadur. Haķ Ta‘ālā 3 buyurur. Anuñ cānın Ka‘beye kıarşu

kapısı abu zemzem dirler. Ol 4 şunuñ aşlı uçmağdandır. Uçmaqlıklarun cānınuñ mevāsı ve 5 meskeni andadır. Var Ka‘beye dün yarısında Ka‘be hālī qalır. Halk 6 fāriğ olur. Yedi kez tavāf it iki rek‘at namāz kıl ve du‘ā it. 7 Andan başuñı abu zemzeme şarkıt. Ol emānet koduğun kişinun 8 adını çağırur. Haq Ta‘ālā senun avāzuñ ol kişinun kulağına işitdirür. 9 Saña ol vakıt cevāb vire. Emānetunı şor şalgın vire didiler. 10 Ol kişi vardı dün yarısında Mescidi Harāmda ‘ibādet 11 itdi. Tā halk dağıldı tavāf itdi tırdı. Zemzem kapusına 12 vardı. Başın şarkıtdı. Yā fülān diyü çağırdı. Hiç avāz gelmedi. 13 Nevmiz olup döndi. Yine ‘ulemā katına geldi. Anlara haber virdi. 14 Dükeli ağlaşup eyitdiler: *İnnā lillahi ve innā ileyhi rāci‘ūn* didiler ve dağı 15 eyitdiler: Bir ‘ulemādan işidüp tıururın. Yemende bir dere vardır. Berhuş 16 deresi dirler. Tamulıklarun cānı andandır. Ol derede bir kuyu 17 vardır. Tā haddi tamunun tütünü ol kuyudan çıkar. Tıurur anda var [113b] 1 ol kuyuya çağır. Andan saña cevāb gele didiler. Mal issi cān itdi. 2 Yemene vardı. Ol kuyu katına vardı. Dün yarısında ‘ibādet 3 eyledi. Andan ol kuyuya başın şarkıtdı. Çağırdı yā fülān didi. 4 Derhāl lebbeyk diyü avāz geldi. Ol kişiyi ditremek dutdı. Hele ‘aqlın 5 devşürdi. Eydür: İy ‘Azīz ne sebeble düşdün bunda dir. Seni 6 hod şālih-i zāhid kişiydün bunca ta‘atler sen iderdün ve zekāt 7 şadaķā virürdün bu ne hāldür dir. Eydür: Şakāvet belı geldi. 8 Dükeli ta‘atüm hebā‘en menşür kıldı dir. Ta‘accub idüp sebep nedür 9 didüm. Eydür: Benüm şehrimde kavmü kabīlem vardı. Mekkeye gelelden anları 10 añmadum ve şıla-i rahm itmedüm. Haq Ta‘ālā anlardan ötürü baña ‘itāb 11 itdi. Eyitdi: Kim çün sen Mekke de oturduñ kavmü kabīleñden 12 ayrıldıñ anları şıla-i rahm itmedün. Biz dağı seni rahmetimüzden 13 ayruķ ve dizārumdan mahrūm itdüm didi. Niteki sen anı 14 dizāruñdan mahrūm itdün didi dir. Ben eyitdüm: Bāri emānetümü 15 nitdün didüm. Eydür: Kimseye inanmadum çok maldur hāyin olalar didüm. 16 Ev içinde fülān yirde göme kodum didi. Hemāndem emānet issi 17 cān atdı geldi. Mekkeye irdi vardı oğlanlarına buluşdı. [114a] 1 Hikāyet diyüvirdi ol didügi yiri kazdılar. Kendü mühriyle emaneti 2 buldılar. Hoş sevindi malını aldı vardı gitdi.

Hikāyet: 3 Veheb İbn-i Menbiye eydür: İncilde şöyle buldum ki ‘İsā peygamber 4 ‘Aleyh’is-selām bir ulu deñiz kenārında irişdi ki yanından bir ırmaķ 5 aķar gelür bu deñize karışur. Ol ırmaķ şuyınuñ rengi kan gibi 6 kokuşu cīfeden artuķ. ‘İsā eydür: Bu ırmaķ şuyına Tañrı 7 şuyına beñzemez. Yir gök şuyına beñzemez bu ne ola didi. Anun 8 yanınca biraz gitdi. Tā bir tağa çıķdı. Anda bir mescid gördi. 9 Aķ incüden yapılmış

mināresi var kızıl altundan kapısı var yeşil 10 yakutla cevāhirle. Ol mescid içinde bir pīr var yünden 11 kaftan giyer. Lūlūden bir seccāde üzerine tırmış. Huzū' la 12 huşū' la Allah Ta'ālāya nāz u niyāz ider. 'İsā ol mescide 13 vardı. Es-selāmu 'aleyke yā 'Abdullah didi. Ol pīr eydür: 14 'Aleyk'es-selām yā 'İsā İbn-i Meryem didi. 'İsā eydür: Sen kimsin 15 dir veyahud benüm adum ne bildüñ dir. Ol pīr eydür: Niçün bilmeyem ki 16 altı yüz yıldur saña muntazırın dir. Ol vaqıtden berü üzerüme 17 kimse girmede yā Rasūlallah dir. 'İsā eydür: Hele bāri kimsin dir. [114b] 1 Eydür: Ben İblis oğlu Hırtalis oğlu Lağvas oğlu hem oğlu Hāmındür. 2 'İsā bundan dağı ta'accub itdi. Pes sen ya nice imān getürdüñ 3 atañ hod kāfırmış dir. Eydür: Yā 'İsā görmez misin Hāq Ta'ālā güli 4 dikenden çıkarur. Hāl budur ki gül koğar diken koğmaz. Pes ben dağı 5 imān getürdüm. Allah koğkusından ve dağı anuñ ödi koğkusundan. 6 Niteki kelāmı kadīmden buyurmışdur: *Le-emle enne cehennem mine'el-cinneti 7 ve'n-nāsi ecma'ın* buyurmışdur. Nūh peygāmbere imān getürdüm. Anuñla 8 altı yüz yıl 'ibādet eyledüm. Nūh dünyādan gitdi ben bu mescide geldüm. 9 Altı yüz yıl 'ibādet eyledüm. Andan hod peygāmbere viripdi. Aña 10 dağı imān getürdüm anuñla 'ibādet eyledüm. Ol dağı gitdi. Yine bu 11 mescide geldüm. Altı yüz yıl 'ibādet eyledüm. Andan Şālīh peygāmbere viripdi. 12 Aña dağı imān getürdüm anuñla 'ibādet eyledüm. Ol dağı gitdi. 13 Yine bu mescide geldüm. Altı yüz yıl 'ibādet eyledüm. Andan İbrāhīm 14 peygāmbere viripdi. Aña dağı imān getürdüm. Anuñla 'ibādet eyledüm. Ol 15 dağı gitdi. Yine bu mescide geldüm. Altı yüz yıl 'ibādet eyledüm. Andan Mūsā 16 Mūsā peygāmbere viripdi. Aña dağı imān getürdüm. Anuñla 'ibādet eyledüm. 17 Ol dağı gitdi. Yine bu mescide geldüm. Altı yüz yıl 'ibādet eyledüm. [115a] 1 Ol dağı gitdi. Aña muntazırın yā Rasūlallah didi. 'İsā peygāmbere 2 'İsā peygāmbere eydür: Pes senüñ 'ömrüñ ne kadardur eydür: Benüm 'ömrüm kimse 3 bilmez. Tañrıdan gayrı dir. 'İsā eydür: Ya bilür misin bu kan gibi akan 4 şu kandan gelür dir. Bilmezdir ammā oğlandum bu ırmağı gördüm dir. 5 Şuyu ağı idi. Şoñradan kızıl kan gibi oldu. Kıyāmdur ki 6 bu tağdan gelür. Pes 'İsā ol tağa çıkdı. Andan bir ulu taş 7 gördi. Uzunluğu bir mil yüceligi dağı bir mil koğusu miskden 8 yegrek ve yüzi güneş nūrından artuğ. Dört bucağı var bir bucağı 9 dīne dir. Bir bucağı haqīkatdan ve bir bucağı imāndan ve bir bucağı yakından. 10 Ol kan gibi akan şu ol taşdan çıkar. 'İsā ol taşa selām virdi. 11 Cevāb gelmedi. Melūl oldu. Eri abdest aldı iki rek'at namāz 12 kıldı. Başın kaldırdı. Eydür: İy Bār-i Hūdāya bu taş bana cevāb 13 virmedi didi. Pes nidā geldi ki; yā 'İsā bir dağı selām vir didi. 14 Andan 'İsā peygāmbere 'Aleyhi's-selām es-selāmü 'aleyke yā Hacer didi. Ol

taş 15 eydür: ‘Aleyke’s-selām yā ‘İsā İbn-i Meryem. ‘İsā eydür: İy taş 16 niçün evvelden baña cevāb virmedüñ dir. Eydür: Ben ādemilere nice 17 cevāb virdüm. Anlaruñ gönli za‘ifdür ve ‘amelleri uzundur ve ecelleri [115b] 1 yakındur. Dünyā işine meşgüldür. Andan ‘İsā eydür: Bu şu ne 2 şudur dir. Eydür: Bu şu benüm gözüm yaşıdur ki Allah korkusından 3 ol kadar ağladum ki gözüm yaşı kan gibi oldı dir. ‘İsā eydür: 4 Niçün ağlarsın sende hoz araz günāh yokdur dir. Eydür: Dört 5 biñ yıldur ki gök kapusın bir kez açık gördüm. Bakdum ‘arşda bu yazılmış 6 ki; *fē-in lem tef’alü ve len tef’alü fititteku’n-nāralliti ve kudühe’n-nāsü* 7 ve *’l-ḥicāratü* dir. Ol vaqitden berü ağların. Allah korkusından ve daḥı 8 od korkusından dir. Baña şefā‘ at it. Allahdan dile ola ki 9 oddan kıtulam didi. ‘İsā başın kaldırdı. Eydür: İy Bār-i Hudāya 10 azād eyle bu taş oddan didi. Andan Hāk Ta‘ālā ‘İsā peygambere 11 vahyitdi eyitdi: Yā ‘İsā ‘izzüm celālüm ḥaḳḳıçün azād itdüm. Kullarumdan 12 günāhlularını ve daḥı bu taḡı azād itdüm. Uçmaḳda köşk kıldum dostlarum 13 içün didi.

Hikāyet: Hārūn’ür-Reşīd bir gün Behlülü 14 Dānāya eyitdi: Niçün bir külāh ve bir kepenekden ḡayrı nesneyi 15 ihtiyār kılmazsın. Behlül eyitdi: Sultānım baña tiz bir şac getürüñ. 16 Fi’l-ḥāl bir şac getürdiler. Altına āteş yaḳdılar. Fi’l-ḥāl Behlül sacuñ 17 üstüne çıkup şıçradı. Kepenegin ve külāhın yabana atdı. Eyitdi: Pādişāhum [116a] 1 siz daḥı sacuñ üstüne binüñ didükde Hārūn’ür-Reşīd 2 şaca binmek istemedi. Behlül eyitdi: Pādişāhum yarın kıyāmet 3 güninde şırāt köprüsinde su’ālüm ḥisābum asān olsun içün 4 girmek istemem didi. Fi’l-ḥāl şırātuñ bir ucından bir ucına 5 cenneti na‘īme dāḥil olayın dirin. Didükde Hārūn’ür-Reşīd 6 ağladı. Dünyā āteşine şabrum yok cehennem āteşine nice şabrum ola didi. 7 ‘Aḳlı zā’il oldı. Ba‘dehu Behlül tevḥīd iderin ehl-i ḳubūra gitdi 8 dir.

Hikāyet: El-Bābü’t-Tāsi‘ ‘aşere bir gün Şeyḫ İbrāhīm Edhem rahmetullahi 9 ‘aleyh Ka‘beye vardı. Hāc itdükden soñra yolda gelürken 10 ḡāyet acıḳdı. Aḳçesi daḥı bulunmadı. Yüzünü dergāha dutup 11 münācāt kıldı. Eyitdi: Bu gün benüm rızḳum bağlanmasına bā’iş 12 sebep nedür didi. Hıṭāb geldikim yā İbrāhīm bu gün tevekkül 13 benden ḡayrısına kılduñ. Cebiñe ṭayanduñ denildükde İbrāhīm 14 el cebe urdı. Gördi dört aḳçe var. Götürdi yabana atdı. 15 Bār-i Ta‘ālā aña fi’l-ḥāl rızḳ virdi. Nitekim Rasūl ‘Aleyhi’s- 16 Selām buyurur: *Ḥubb’üd-dünyā rese külle ḥaṭi’itin ve terk’üd-dünyā re’sse*

17 *külle* ‘*ibādetin* ya‘ni kiři dūnyāyı sevmek cemī‘ hatānuñ başıdır [116b] 1 ve kiři dūnyā qarın kılmağ cemī‘ ‘ibādātuñ başıdır didi.

Hikāyet: 2 Hikāyet Sultān Maḥmūd gāyet ‘ādil pādīşāhidi. Bir gün 3 ümerāsını vezirini ‘ulemāsını şuleḥāsını sarayında cem‘ kılup 4 vāfir ziyāfet kılup ba‘dehu ḥalīfe eyitdi. Efendiler baña bir imām 5 naşb eyleñ didükde ‘ulemā bir ‘ālim imām naşb kıldılar. Sultān Maḥmūd 6 dağı ihtiyār kıldı. Bir gün namāzda ve’s-semāi zāt’il-bürüc okudı 7 ve bir rek‘ atında *ḳul hüvallahu eḥad* okudı. Dā‘imā beş vakitte bunları 8 okurdı. Lākin ḥāfzı kelāmullah idi. Bir gün Sultān Maḥmūd 9 ‘ulemāya ve vüzerāya eyitdi: Baña bir imām ihtiyār kılduñuz. Her ḥāl gökçek 10 velākin uzun sūrelerden okumaz hemān bu iki sūre ile namāz kıılır. 11 Su‘āl kıluñ niçün sā‘ir āyāt-ı beyyinātdan okumaz didükde ‘ulemā 12 vüzerā imām efendiye eyitdiler: Efendi niçün sā‘ir sūrelerden okumazsın? 13 Zikri sūreler ile kıılırsın didiler. Bā-ḥuşuş İmāmı Ḥāzık üstazsın 14 didiler. İmām efendi ağladı ve iki vech üzere cevāb virdi. 15 Eyitdi: Pādīşāh bu kadar ‘ulemā içinde beni ihtiyār kılup nice imām kıldıysa 16 ben dağı iki biñ altı yüz altmış altı āyeti beyyinātdan ve yüz on dört 17 sūreleruñ içinden zikr olan iki sūreyi ihtiyār kıldum didükde [117a] 1 bu āyeti beyān kıldı. Sā‘irinden şevāb ziyāde lākin ve ikinci cevāb 2 oldur kim ben iki heybet arasında kıaldum. Bir Sultān Ma‘būd heybeti 3 önümdedir. Bir Sultān Maḥmūd heybeti ardumdadur didükde eyitdi: 4 Pādīşāhum zikr olan heybetler arasında yañıldumsa dağı ma‘zūr 5 olsun diyüp, gāyet ağladı dir. Pes ‘ulemā vüzerā pādīşāh imām 6 sözine taḥşin kılup ḥil‘at geyürdi ve ‘aṭalar bağışladı. 7

Hikāyet: Şeyḫ Şehābeddīn Sühreverdi zamānesinüñ ḳutbı 8 idi. Bir gün cāmī‘ ḳapusunda bir sā‘il gördi. Haber ider 9 Ḥazreti Şeyḫ eyitdi: Okumağ bilür misin didükde sā‘il eyitdi: 10 Sūre-i Fātiḥa ve İḥlāş-ı Şerīf bilürin didi. Ḥazreti Şeyḫ eyitdi: 11 Derviş lillahi Ta‘ālā bir kerre okuñ şevābın benüm anam ve babam ruḥına 12 bağışla didükde sā‘il bir kerre okudı ve şevābın bağışladı. Ba‘dehu 13 şeyḫ on biñ akçe virmek istedi. Tā kim şevābın şata sā‘il akçeyi 14 almadı. Şevābın dūnyā metā‘ına şatmam Tañrıdan utanurın didi. 15 Bu āyeti okudı. Ba‘dehu gitdi. *Velā teşterū bi-eyāti semenen ḳalīlen* ba‘dehu 16 bir gün bir külḥana ısınmağa girdi. Sā‘il yeşiller giymiş bir şeyḫi kebīr gördi. 17 Oturur eyitdi: Sā‘il derviş Fātiḥanuñ ve Sūre-i Ḳul Hüvallahu Eḥadün [117b] 1 şevābın Ḥazreti Şeyḫ Şehābeddīn Sührevirdiyle biñ akçeye şatmadün 2 işde saña on biñ altun didi

ve ben Sûre-i Fâtihanun şevâbın didükde 3 bir emîr dahı geldi. Eyitdi: Ben Sûre-i İhlâşun şevâbın şabr ile âhirete 4 merâtibi a' lâ derecât-ı 'ulâ şâhibi olasin diyüp gitdiler. Bâkî 'ömri ğinâ 5 ile geçdi.

Hikâyet: Hâzreti Şeyh ' Abdullah İbn-i Mübârek zamânesinün 6 kuṭbı idi. Dünyâyı terk itmişdi. Vâ' İz ve nâşîḥ idi. Bir gün 7 hâtun aldı. Andan evlâdı oldu. Hâtun eyitdi: Efendi dün gice 8 vâķī' amda görürin. Baña eyitdiler: ' Azîze söyleñ fülân yiri qazsun 9 vâfir altun aķçe vardur. Anı çıkarsun ba' dehu faķîr fuķarâ ile yisün. 10 Tañrıya şükürler kılsun denildi. Ğaflet eyleme didükde hâzreti 11 Şeyh Nışf'ül-leyl de zıkr olan yire geldi. Qazmaq diledükde cānib-i 12 haķdan bir kudret şadâsı geldi ve *fi's-semâ'i rızķuküm ve mâ tū'adūn*. 13 Ya' ni yâ Muhammed ümmetüne söyle senün ve anlarun rızķı emrümle gökden 14 virilmege va' de olmuşdur. Pes imdi yâ ' Abdullah rızķını sen 15 niçün bizden istersin didi. Pes imdi Hâzreti Şeyh sa' âdet 16 hānesine geldi. Zıkr olan ma' nâyı hātununa beyān kılduķda ' avrat 17 şeyḥ kaķıdı. Eyitdi: Efendi elbette elbette saña didigim yiri qazı [118a] 1 didükde şeyḥ eyitdi: Ben rızķımı yerden aşı istemen didükde fi'l- 2 hāl bir koņsusı var idi. Aña zıkr olan vâķı' ayı beyān 3 kıldı. Altun aķçe isterseñ fülân yeri qazı didükde fi'l-hāl 4 koņsusı zıkr olan yeri qazıdı. Vâfir yılan çıyan çıķdı. 5 Ğāyet korķdı. İki kolunı ṭoldurđı. Ba' dehu Hâzreti Şeyḥün 6 havlısına kōdı. Eyitdi: Bi-iznillāhi Ta' ālā ' azîzün havlısını altun aķçe ile 7 ṭoldı. ' Abdullah İbn-i Mübârek teheccüd namāzına abdest almağa çıķdı. Gördi 8 altun aķçe yıldız gibi yaķut hātunına haber virdi. Vâfir devşürdiler. 9 Fuķarâ ile yidiler. Libāslandılar Tañrıya şükür kıldılar. İrtesi koņsusı 10 Hâzreti Şeyḥe geldi. Eyitdi: Efendi bu gice sizün evünüz cānibinden 11 bir bulut gelüp evüme vâfir altun aķçe yaĝdı. İki kōdı bilesine 12 didükde Cānib-i Haķdan bārgāh-ı ' aẓametümden bir şadâ geldi kim yâ ' Abdullah 13 Tañrı virdügi rızķa qanā' at itdüğinden ötüri bāri 14 Ta' ālā ' Azze ve Celle seni bu ' izzetile vāşıl kıldı didi. Hâzreti Şeyḥ 15 Tañrıya şükürler kıldı.

Hikâyet: Şeyḥ Ḥabīb-i ' Acem Hâzretlerinün 16 bir dervîşı aķçesin fā'ideye virürdi. Bir gün dervîş yolda 17 ' azîziyle giderken oĝlancuķlar eyitdiler. Şaķının şol riyāḥorun ayaĝı [118b] 1 türāb size doķunmasun didi. Şeyḥ eyitdi: Ba' dehu dervîşe evine 2 vardı. Hātuna eyitdi: Efendi aķçe fā'idesine duta bir koyun ve bir yük 3 odun getürdiler. Pes imdi oturun andan bir miķdār bişürdüm yiñ 4 didükde kapu kaķıldı. Kimdür didiler.

Meger bir sâ'il imiş. Fi'l-hâl 5 kapuyı kapadılar. 'Avrat tencereye geldi. Kapağın ref' itdükde görür bi-iznillâhi 6 Ta'âlâ kan olmuş hâtun bunu görür erine beyân kılur. Dervîş fi'l- 7 hâl habibüñ ve Hasan-ı Başrî'nüñ önünde imânı yigitler tevbe kılur. Akçesini 8 fuķarāya ulaşdurur. Ba' dehu evine giderken yolda oğlancuķlara yolda 9 rast gelür. Oğlancuķlar eyitdiler: Dervîşe yakın varuñ ammā ayağı gözün 10 tozu 'azîze toķunmasun. Kanā'at ihtiyār kılup böyle kıldı diyüp 11 cümlesi ta'zîm kıldılar.

Hikāyet: Şeyh Hasan-ı Başrî Hazretlerinin 12 bir dervîşi vefât ider. Hazreti Şeyh telķîn iderken düşer. 13 Uşşı gider. Ba' dehu fuķarāsı ehibbāsı Hazreti Şeyh evine getürür. Üç gün 14 üç gice dil ağzı virmez. Vaķta ki şabāh namāzına gelür. Ehibbāsından 15 birisi su'āl ider kim düşmeñüze bā' iş sebeb noldı didükde 16 Hasan-ı Başrî eyitdi: Ol vefât iden kimseye 'azāb ferîştehleri 17 geldi ve rahmet ferîştehleri geldi. Cemî' a' zāsın koķladılar. Eyitdiler: [119a] 1 Günāhı var ancak ayağıyla hasta şora varmamış elleriyle fuķarāya 2 şadaķa virmemiş didiler. Kulaķlarıyla 'ilm-i hikmet sözine 3 diñlememiş didiler. Ra' nā ağzından diline koķladuķda eyitdiler: Bunda 4 kelime-i tayyibe *eşhedü en lâ ilāhe illallah ve eşhedü enne muḥammedün rasūlullah* katı ziyāde 5 söylemiş. Tevhîdüñ güzel rāyiḥası var didükde rahmet 6 melekleri cennet'in-na' ĩme iletelüm diyüp aldılar gitdiler dir. 7

Hikāyet: Hazreti Rābi'a hasta oldu. Hasan-ı Başrî Eş-Şeyhi Dāvūd'ül-Māyi 8 hâtırını şormağa geldiler. Rābi'a eyitdi: Yirlerüñ kanķısı efďaldür 9 didükde Hasan-ı Başrî eyitdi: Kudüs Şerîf efďaldür. Dāvūd 10 eyitdi: Ka'be efďaldür. 'Azîzlerden bir 'azîz daḥı var idi. 11 Ol eyitdi: Yā Rābi'a cümlesinden müzeyyen cennetimüñ makamları 12 efďaldür didükde Rābi'a eyitdi: Girçek cennet efďaldür. 13 Velākin Hazreti Ādem 'Aleyh'is-Selām buğday yidüğinden 14 hiç fāyîde kıldığı eyitdiler: Fāyîde kılmadı. Taşra çıkardılar didükde 15 Rābi'a eyitdi: Yirlerüñ hayırlusı kiři kalbini pāk kılup tevhîd şıķālını 16 çalup *fece' alnallahü ve muḥabbeti rasūlullahi* taḥşîl kılmaķdur didükde 17 bu hadîři okudu. *Ķāle rasūlullahi külli şey'in şıķālün ve şıķāl'ül-ķalb* [119b] 1 *lā ilāhe illallāh muḥammedün rasūlullah* ya'ni Rasūl 'Aleyhi's-Selām buyurur ki; her nesnenüñ 2 maḥsūsı vardır. Lākin kalbüñ maḥbūsı kelime-i tayyibedür kim *lā ilahe* 3 *illallahu muḥammedün rasūlullāh* çok dimekdür didükde Hazreti Şeyh 4 Hasan-ı Başrî ve Şeyh Dāvūd hazretleri ve sāyiri bārekallahu diyüp 5 Rābi'anuñ şol güzel kelāmına taḥşîn kıldılar dir.

Hikāyet: Hāzreti 6 Rābi‘a hacca giderken bir yirde gāfile kōndi. Ba‘dehu Rābi‘a namāz kılurken 7 kāfile gitdi. Rābi‘a nazar kıldı. Merkebi daḥı vefāt itmiş. Aşlı kalmamış. 8 İllā bir kaç pīr hasta kimseler kalmış. Rābi‘a ağladı. Hastalar pīrler 9 bilesine ağladı eyitdi: Yā Rab kādırsin buyurduñ Tūr-i Sīnāda 10 Mūsā ‘Aleyhi’s-Selām yā Mūsā eger beni isterseñ şınık gönüllerde iste. 11 Ben anda hāzırın didüñ. İmdi yā Rabbi ihsān eyle bizi ğurbetde bırakma 12 didükde bi-iznillāhi Ta‘ālā merkeb dirildi ve hem ne kadar gāfilden ayrı 13 düşmüş kimse varısa sağ ve sālīm gitdiler. Huccāca yitişdiler. Rābi‘a 14 yüzi şuyı hürmetine dir.

Hikāyet: Dāvūd ‘Aleyh’is-Selāma 15 bir kimse geldi. Eyitdi: Sultānım Tañrıdan iste bir oğlum olsun 16 didükde Dāvūd ‘Aleyh’is-Selām vaḳta ki münācāta vardı. ‘Arz kıldı. 17 Hıttāb—ı müsteṭāb geldi kim yā Dāvūd ol kulum bir oğul virin. Velākin [120a] 1 hemān evlenüp gerdege girdükde rūḥını kabz iderin didükde Hāzreti 2 ‘Aleyh’is-Selām bu emri ol kimseye i‘lām kılduḳda ol kimesne eyitdi: 3 Yā Dāvūd rāzıyın didi. Hemān bir oğul yüzini göreyin didükde bi-iznillāhi 4 Ta‘ālā ol gice ḥātun ḥāmile oldı. Ba‘dehu bir altun pāresi gümüş 5 tamlası gibi bir güzel oğul oldı. Buyurdi hemān bālīg olduḳ gibi 6 meded beni everüñ dimege başladı. Babası te’ḥīr kılurdi. Evlendürmezdi 7 zīrā vefāt idecegin bilürdi. Kimesneye dimezdi. Bir gün eşine dosta 8 oğlan eyitdi: Lillāhi Ta‘ālā babam beni evlendürmeyür. İmdi sizden ricām 9 budur ki fülān ‘ābidüñ kıızı beni isteyür. Ben daḥı anı isterin. İmdi 10 ya beni everüñ ya kendümi helāk iderin didükde babası duymadın 11 everdiler babası duydi. Ğuşşaya düşdi ağladı. Eyitdiler ki: Yā kişi 12 sürür vaḳtinde niçün ağlarsın didiler. Eyitdi: Benüm bildüğimi siz bilmezsiz 13 didi. Vaḳta ki ‘ulemā şuleḥā fuḳarā fuḍelā Hāzreti Dāvūd ‘Aleyh’is-Selām oğlanuñ 14 cemi‘ iyyetinde cem‘ olup vāfir ta‘ām tedārük kılmış yidürdi içürdi 15 gördi. Bir derviş bir bucaḳda boynın burup oturur. Hemān güyegi 16 segirdüp keşkülün tōldurup vāfir aḳçe ihsān kılduḳda bu faḳīr 17 yüzünü dergāha dutdı. Eyitdi: Yā Rabbi bu çelebenüñ ‘ömrünü ziyāde kılgıl [120b] 1 didi. Bār-i Ta‘ālā Cebrā’ile eyitdi: Yā Cebrā’il tīz de o kulum var. Ol kulum 2 ol faḳīre ihsān kıldı. Hemān baña ihsān kıldı. Du‘āsını kabūl kıldum. 3 ‘İzzüm celālüm ḥaḳḳıçün luṭfile otuz yıl ‘ömür bağışladum. Bu gice rūḥını kabz 4 itsem gerekdi didi. Fi’l-hāl Hāzreti Cebrā’il ‘Aleyh’is-Selām bu ḥaberi 5 Dāvūd ‘Aleyh’is-Selāma beyān kıldı. Vaḳtā ki ol yigidi içeriye kōdılar 6 gitdiler. Babası ğuşşalu eve geldi. Şabāḥa

degin ağladı. İttifāk şafā ve ‘işret 7 kılduğda irtesi sağ sālīm babasına gelüp elini öpdü. Babası secde-i 8 şükürler kıldı. Dāvūd ‘Aleyh’is-Selāma bir gün babası geldi. Eyitdi: Bi-ḥamdillāhi 9 Ta‘ālā oğlum sağ sālīm geze yürür didükde Dāvūd ‘Aleyh’is-Selām Cebrā’il getürdüğü 10 haberi i‘lām kıldı. Oğluña otuz yıl ‘ömür bağışladı didükde fi’l-ḥaḳīka 11 otuz yıl dağı yaşadı dir. Nitekim Qur’ānda buyurur: *Yemḥullāhū mā yeṣā’ü yüşbitü* 12 ve *‘indehü ümmü’l-kitāb*. Ya‘ni kitāblaruñ anası ümmü’l-kitābdur. Ya‘ni levḥ-i maḥfūz 13 Bār-i Ta‘ālānuñ katındadır. Diledüğün şābit kadem kılar ve dilediğün maḥv 14 kılar. Nitekim Rasūl buyurur: *Aş-şadaḳatü tereddü’l-belā ve tezidü’l-‘emri ve berekatünfi’r-rızq*. 15 Ya‘ni bir kimesne faḳīre şadaḳa kılsa yetim olanlara in‘ām faḳīr olanlara 16 iḥsān kılsa Bār-i Ta‘ālā aña gelecek belā’yı ref’ider ve ‘ömrini ziyāde kılar 17 ve rızqına berekāt virür didi.

Hikāyet: Şeyḥ Cüneyd-i Bağdādī [121a] 1 Raḥmetullahi ‘Aleyh eyitdi: Otuz yıldur ḳalbimüñ pāsübānı oldum. Ḳalbimüñ 2 içine muḥabbetullāh ḳodum. Māsivāyı ḳomadum. Dā’imā ben Ḥazreti Ḥaḳıla 3 söyleşürin. Muṭlaḳ şanurın ḥaḳıla söyleşürin. Ḥarekāt-ı sekenātum 4 şer‘-i şerīf ve rızā’ullāha muṭābıḳ kılmışımdur didi. İmdi siz dağı 5 ‘abduñuzuñ begisiz yarın kıyāmet güninde gözünüñden ḳulağıñuzdan 6 ḳalbiñüzden su’āl olunursız didi. Şöyle ‘ādil olmazsañuz 7 cehennemde mu‘azzeb olursız. Eger şākirīnden olursañuz ehl-i cennet 8 olasız didi. Şeyḥ-i Cüneyd-i Bağdādī ağladı. Bu āyeti okudu. 9 *İnne’s-sem‘a ve’l-başara ve’lfü’āde küllü ülā’ike kāne ‘anhü mes‘ulen el-āyete* ve dağı ‘azīzi men 10 Ḥazreti Şeyḥ Cüneydi eyitdi: Bār-i Ta‘ālānuñ ‘azābı ‘iḳābı su’āl-i ‘itābı 11 katıdır. Her nefis kıyāmet güninde cezālanur. Dünyāda işlediği a‘mālden 12 eger kılduğı ‘amel ḥayr ise cennetde cezāsını görür ve eger kılduğı ‘amel 13 kötü ise tevbesüz gitdiyse günāhı ḳadar cehennemde ‘azāb görür didi. 14 Bār-i Ta‘ālānuñ aşla kimseye zerre kadar ḳulmi yokdur. Nitekim Qur’ānda 15 *el-yevme tüczā küllü nefsin bimā kesebet lā ḳulm’el-yevme innallāhe serī‘u’l-ḥisāb*. Bir gün eyitdiler: 16 Yā şeyḥ sizi var yire yok yire güler görmedük. El gülse siz ağlarsız. 17 El yise içse siz oruc tıatarsız didiler. El şafāda ‘işretde siz [121b] 1 ḥalvetde ‘uzletde. El şabāḥdan yatmada uyumada siz şabāḥa degin iḥyā kılmada 2 didükde Ḥazreti Şeyḥ Cüneydi Bağdādī eyitdi: ‘Azrā’il ‘Aleyhi’s-Selām 3 cān virdimmi ḳabirde Münkīr ve Nekīre cevāb virdimmi Ḥuzūru Ḥaḳda 4 a‘mālüm defterin okudummi şırātı geçdümme nice güleyin? Öñümde Bār-i Ta‘ālānuñ 5 nazarı sağ yanumda cennet şol yanumda ṭamu ayağum altında şırāt köprisini

6 hâzır bilürin ve eñsemde Hâzreti Melek'il-Mevti hâzır bilürin. İmdi 7 bu fikirde olan kimesne nice gülsin nice oynasın nice halkıla 8 ünsiyyet bağlasın didi. Pes imdi 'azîzi men ma' lûm-ı şerîf 9 olsun kim dünyâda Tañrıdan qorqup eyûlik eylemekden yigrek 10 nesne yok imiş. İmdi bu ben bîçâre kûl dahı işbu bâbda 11 bu kitâbı tamâm yazdım. Tâ kim okuyanlara ve yazanlara ve diñleyüp 'amel kılanlara 12 şevâb hâşıl ola. Ümîzdürki muţâli'a kılanlar yañlışın taşîh kılalar. 13 Bu za'ifi hayr du'âdan unutmayalar. İnşâ'allahü Tebâreke ve Ta'âlâ 14 'Azze ve Celle temmet bi-'avnillahi 15 ve hasune tevfiķihi 16 bi-raħmetike yâ erħame'r- 17 rāħimîn.

III. BÖLÜM

3. DİZİNLER

3.1. Genel Dizin

A

ab	: (Far.) Su 113a/3, 113a/7.
‘abā	: (Ar.) Derviş hırkası 81b/5.
abadan	: (Far.) Bayındırlık, imar edilmiş 111a/6.
abdal	: (Ar.) Dünya ile ilgisini kesen manevi makam sahibi kişi -lar 104b/1. -lardan 104a/6, 104a/8. -laruñ 105b/10, 105b/11.
abdest	: (Far.) Su ile yapılan arınma 68b/9, 81b/12, 81b/15, 83b/14, 84a/8, 84b/7, 88a/13, 90a/1, 90a/5, 92b/8, 92b/15, 93a/2, 93a/3, 93a/4, 115a/11, 118a/7.
‘abd	: (Ar.) Kul, köle, bende -uñuzuñ 121a/5.
‘ābid	: (Ar.) İbadet edinen, tapınan -e 65a/5. -üñ 120a/9.
āb u revan	: (Far.) Akıp giden su 63b/17.
‘acāyib	: (Ar.) Şaşılabak, yadırganacak şey 103a/10, 109a/12, 111b/4.
‘aceb	: Çok garip ve tuhaf olan 66a/3, 68a/1, 76a/15, 88b/5, 97a/5, 97b/4, 105a/3, 107a/15. -ledi 89b/14.

	-ledüm 107a/11.
acı	: Izdırap verici, üzüntü 77b/16, 93b/6.
‘âciz	: (Ar.) Gücü yetmeyen, güçsüz 91b/10, 92b/4, 112b/16.
acıķ-	: Acıkmak -a 83b/7, 84b/3. -dı 116a/10.
aç	: Tok olmayan, aç 84a/5, 84a/16, 90a/11. -dı 87b/6, 88a/5. -dılar 63a/6, 83b/1. -lıķdan 83a/10, 92b/2.
aç-	: Açmak 73b/15. -dı 74b/16, 89a/13, 89b/13, 96b/16, 98b/11. -dıķ 69a/16. -dılar 96b/10, 97a/2, 97a/17. -dum 69b/1, 73b/15, 85a/7, 86b/13, 90a/9. -mak 63a/7. -ıldı 77b/15, 110b/7. -ılır 71b/5. -ılmazdır 85b/7. -ılmışdır 64b/3. -mazlardı 87b/7. -mışlar 99a/9.
açık	: Kapalı, örtülü veya kilitli olmayan 62a/5, 115b/5.
ad	: İsim 106b/2, 109a/16. -ı 63b/12, 79a/9, 112b/5. -ım 75b/4, 76a/14. -ına 85b/12, 94b/12. -ını 113a/8. -ları 105b/11. -ların 105b/10. -ımı 82a/14. -um 106b/4, 114a/15.

	-uñ 109a/14.
‘ādet	: (Ar.) Davranış, huy, alışkanlık 89a/1.
adım	: Adım
	-ım 76b/17.
	-imum 96a/10.
adım ad-	: Adım atmak
	-mazın 76b/17.
ādem	: (Ar.) Kişi, şahıs 74b/3, 74b/4, 74b/7, 74b/9, 74b/11, 74b/14, 75a/5, 96b/13.
	-ilere 115a/16.
	-le 66a/3.
	-uñ 66a/1.
‘ādil	: (Ar.) Eşit davranmak, doğru insafli olmak 116b/2, 121a/6.
afāk	: (Ar.) Ufuklar
	-da 70b/14.
āfet	: (Ar.) Başa gelen üzücü hal 70a/14.
‘afv	: (Ar.) Af
	-ı 109b/17.
	-ideyin 109b/16.
ağaç	: Ağaç 103a/12, 103a/14, 94b/9, 94b/11.
	-a 94b/9, 103a/13.
	-ınuñ 97b/9.
	-lar 63b/15, 63b/16.
	-ları 73b/16.
agāh	: Haberi olan, haberdar 70a/13, 77a/15.
ağar-	: Ağarmak
	-maya 82a/7.
	-ur 82a/4, 82a/7.
ağır	: Ağır 61a/9, 88b/1.
ağız	: Ağız
	-ı 83a/13, 118b/14.
	-ın 70a/12, 89b/12, 92a/13.

-ına 61a/9, 61b/6, 83a/11, 83a/12, 83a/14, 83a/16, 89b/13, 92a/8, 92a/13, 93b/4, 107a/13.

-ında 89b/12.

-ından 61a/11, 91a/4, 110b/9, 119a/3.

-ını 89a/11.

-la 75b/16.

-larında 87a/17.

ağla-

: Ağlamak

-dı 67b/17, 70a/3, 80a/10, 85a/9, 89a/13, 104b/4, 111a/14, 111a/17, 116a/6, 116b/14, 117a/5, 119b/8, 119b/9, 120a/11, 120b/6, 121a/8.

-dum 67b/5, 86b/9, 104a/4, 107b/7, 112a/4, 115b/3.

-ğı 74a/17.

-mağa 67b/8, 111b/2, 111b/6.

-mağ 73a/4, 99b/10, 112a/12.

-mağdan 85b/1.

-maya 70a/1.

-r 61a/16, 69b/7, 69b/4, 70a/2, 79b/10, 99b/11, 107b/8.

-rın 61a/17, 115b/7.

-rsın 61a/16, 69b/7, 85b/3, 115b/4, 120a/12.

-sız 121a/16.

-şdırlar 109a/9.

-şma 63b/7, 75a/1.

-şmağa 83a/10.

-şup 113a/14.

-şurlar 63b/8.

-ya 69b/15.

-yaydı 69b/5.

-yu 61b/16, 107b/4.

ağrı

: Ağrı 85a/8, 93b/6.

āh it-

: Ah etmek

-di 95b/8.

‘ahd it-

: (Ar.) Yemin etmek, ant içmek

	-düm 64a/14.
āḥir	: (Ar.) Son 81a/7.
	-i 65b/2.
	-ide 109b/10.
āḥiret	: (Ar.) Ölümden sonra gidilecek olan alem 70a/10, 70a/11, 77b/6, 88b/12.
	-de 79a/9.
	-e 67a/9, 113a/1, 117b/3.
	-i 76b/17.
aḥşam	: Akşam 68b/10, 83b/16, 84b/8, 95b/12, 106a/6, 106a/7, 109a/10.
aḥ	: Ak, beyaz 76b/3, 81b/5, 82a/5, 110b/11, 114a/9, 115a/5.
aḥ-	: Akmak
	-an 115a/3, 115a/10.
	-dı 76b/2.
	-r 63b/17, 71b/8, 73b/1, 81b/7, 86a/15, 107a/7, 114a/5.
	-rdı 76a/2.
‘aḥab	: (Ar.) Bir zaman diliminin, bir vaktin ilerisi, sonrası
	-e 111a/12.
	-eden 111a/13.
	-eyi 111a/16.
aḥçe	: Para birimi 73b/17, 74a/1, 79b/2, 9b/16, 80a/1, 80a/2, 83b/9, 84a/13, 90a/12, 90a/15, 90b/8, 116a/14, 117a/13, 117b/9, 118a/11, 118a/3, 118a/6, 118a/8, 118b/2, 120a/16.
	-lik 87a/9.
	-si 84a/2, 116a/10.
	-sin 118a/16.
	-sini 118b/7.
	-ye 79a/17, 83b/3, 117b/1.
	-yi 79b/3, 90a/16, 117a/13.
‘aḥıl	: (Ar.) Akıl
	-suz 74a/4.
‘aḥıl	: (Ar.) Akıllı

‘akl

-idi 78a/1.

: bkz. ‘ākıl

-ı 63a/10, 79b/7, 111a/17, 116a/7.

-ım 86b/3, 88b/8, 102b/17.

-ın 113b/4.

-um 98b/3.

-uñ 94a/14.

al-

: Almak 74a/1, 74b/14, 87b/14, 88b/3, 89a/16, 91b/8, 93a/1, 96a/4.

-a 92b/8, 106b/1.

-alum 93a/8.

-am 90a/5, 92b/15, 93a/2.

-an 112b/8, 112b/10.

-asın 67a/12, 71a/9, 80a/8, 81a/14, 94b/10.

-ayın 68b/9, 77a/4, 78b/10, 78b/17, 93a/4.

-dı 61b/11, 65b/6, 67a/5, 67b/13, 68a/11, 68b/9, 70a/2, 73a/8, 74b/12, 74b/15, 78a/9, 81b/1, 83a/11, 83a/6, 83b/14, 84a/8, 84b/7, 84b/9, 85a/15, 87a/13, 87b/2, 88a/13, 90b/5, 91a/5, 92b/1, 92b/14, 93a/4, 94a/3, 94b/12, 106b/14, 110b/14, 114a/2, 115a/11, 117b/7.

-dılar 73a/11, 83b/1, 83b/10, 84a/6, 84b/5, 94a/16, 110a/1, 119a/6.

-dım 90a/6.

-duķ 98a/6.

-dum 66b/7, 67b/7, 68b/1, 77a/9, 79a/1, 83a/9, 86a/17, 86b/3, 86b/4, 86b/12, 90a/10.

-duñ 77a/10, 81b/12, 86a/6.

-ıcaķ 82a/6.

-ınmış 106b/4.

-mışdur 76b/15.

-ıvermezin 71a/7.

-madı 117a/14.

-maķa 78b/8, 87b/15, 118a/7.

-maķ 77a/2, 90a/1.

-maķdan 80b/6.

	-mazduñ 81b/15.
	-mazın 72a/9.
	-mış 61b/6, 66b/9, 72b/4, 89b/12.
	-sañ 89b/9.
	-uñ 98a/3, 98a/10, 109a/13.
	-up 61b/3, 66a/15, 68a/9, 78a/1, 112a/8.
	-ur 66a/8, 78b/9, 91b/4, 93b/4, 99b/4, 112b/4.
	-urdı 65a/13, 91b/2, 110a/16.
‘alāmet	: (Ar.) Belirti, işaret
	-i 80a/3.
‘ālem	: (Ar.) Kainat, bütün mahlukat 76b/14.
	-e 112b/5.
‘alem	: (Ar.) Bayrak, sancak
	-i 99b/17.
‘aleyke	: (Ar.) Senin üzerine, senin üstüne 65b/6, 87a/3, 90a/10, 92b/14, 106b/14.
alın	: Alın
	-lu 104a/10.
‘ālim	: (Ar.) İlim erbabı, bilgin 71b/1, 72a/5, 81b/12, 116b/5.
	-dür 109b/11.
	-ler 97a/5, 97a/6.
	-lere 97a/4.
	-lerinden 71a/11.
	-señ 81b/15.
	-sin 81b/14.
	-üñ 71a/13, 72a/10.
alt	: Alt kısım
	-ına 115b/16.
	-ında 63b/15, 68b/17, 70b/1, 71b/15, 71b/16, 73a/14, 80b/7, 121b/5.
altı	: Sayı 114a/16, 114b/8, 114b/9, 114b/11, 114b/13, 114b/15, 114b/17, 116b/16.

altmış	: Sayı 81a/2, 83b/3, 116b/16.
altun	: Altın 74a/2, 74a/3, 90a/3, 90b/3, 90b/8, 92b/17, 112b/14, 117b/2, 117b/9, 118a/11, 118a/3, 118a/6, 118a/8, 120a/4. -dan 114a/9. -ı 90b/4. -u 90a/5, 90b/5. -uñ 74a/3.
‘ām	: (Ar.) Seçkin olmayan, umuma hitap edecek seviyede olan, sıradan 72a/16.
‘amel	: (Ar.) Davranış, amel, hareket 121a/12, 121b/11. -leri 115a/17.
ammā	: Ama 67a/2, 74b/10, 78a/1, 94a/7, 108a/16, 112a/2, 115a/4, 118b/9.
añ-	: Anmak -dı 104a/3. -madum 113b/10. -mışdur 107a/1.
ana	: Anne 71a/1, 73b/7. -cağuma 67a/12. -cığum 67b/9. -cuğum 95a/11. -dur 67a/11. -m 117a/11. -muz 82b/6, 83a/2. -muza 82b/5. -sı 67b/10, 71a/10, 71a/6, 71a/12, 72b/4, 73b/4, 120b/12. -sına 67b/8, 69a/5. -yı 62b/13.
aña	: Ona 64b/6, 69b/4, 70b/14, 70b/16, 71a/5, 73a/11, 75a/5, 76a/2, 76a/6, 76b/6, 80a/4, 81b/9, 83b/6, 84a/7, 85b/2, 86a/7, 86a/10, 86b/11, 88a/16, 88b/12, 89a/4, 91a/13, 91a/14, 92a/4, 92b/8, 94a/5, 94b/11, 97a/15, 97b/8, 98a/4, 98a/13, 99a/1, 99a/8, 99a/11, 100a/4,

- 100a/11, 100b/9, 104a/6, 104a/7, 106a/3, 106b/16, 107a/3, 107b/5, 107b/8, 107b/12, 107b/13, 107b/14, 108a/4, 110b/3, 114b/9, 114b/12, 114b/14, 114b/16, 115a/1, 116a/15, 118a/2, 120b/16.
- ‘anber** : (Ar.) Güzel koku
-dendür 71b/11.
- anca** : Öyle öylece 79a/11.
- ancağ** : Ancak 62b/8, 73b/5, 94b/11, 119a/1.
- and** : Ant yemin 76b/16, 108b/5, 108b/14.
- anda** : Onda 62a/13, 62a/14, 66a/2, 68b/17, 69a/1, 69a/2, 77b/1, 78a/2, 80b/17, 81a/2, 87a/4, 91b/2, 91b/3, 97a/5, 100a/11, 100a/12, 101b/14, 104a/11, 105b/6, 106a/4, 106a/7, 106a/11, 106b/11, 107a/6, 109a/12, 113a/17, 114a/8, 119b/11.
-dur 105b/8, 113a/5.
-n 61b/12, 64b/5, 65a/3, 65b/8, 67a/7, 67a/10, 68a/8, 72a/8, 72a/9, 73a/11, 73b/1, 75b/6, 79b/3, 79b/14, 81a/1, 81b/17, 83b/14, 84a/13, 85a/8, 86a/9, 88a/7, 88b/16, 90a/13, 90a/15, 92b/15, 94a/10, 97a/16, 98a/16, 98b/2, 102a/7, 103a/16, 103b/15, 106a/1, 106a/7, 106b/2, 107a/9, 107a/16, 109b/12, 110a/14, 111b/2, 112b/3, 113a/7, 113b/1, 113b/3, 114b/9, 114b/11, 114b/13, 114b/15, 115a/6, 115a/14, 115b/1, 115b/10, 117b/7, 118b/3.
-ndur 113a/16.
- anı** : Onu 61a/15, 61b/5, 61b/11, 62b/7, 63a/1, 64a/1, 64a/7, 64a/12, 65b/15, 67a/14, 68b/14, 69a/16, 69b/11, 69b/14, 70b/1, 73b/3, 75a/14, 76b/6, 76b/8, 77a/4, 77a/6, 77a/7, 77a/8, 77a/14, 77b/10, 78a/1, 78b/10, 79b/11, 80b/11, 81a/2, 86a/12, 86b/2, 89b/4, 91b/1, 91b/4, 92a/7, 93a/2, 94b/14, 95a/9, 99a/3, 99a/4, 99b/1, 99b/3, 99b/7, 100a/4, 103b/2, 104a/4, 107a/11, 108a/2, 108a/3, 108a/5, 109a/12, 110a/6, 111a/11, 111b/16, 112a/9, 112a/12, 113b/13, 117b/9, 120a/9.
- anlar** : Onlar 83a/16, 95a/16, 102a/9.
-a 89a/15, 101a/10, 103a/17, 103b/6, 104b/10, 104b/11, 104b/9, 104b/12, 109a/2, 113a/13.

	-dan 71b/17, 104b/8, 105a/1, 105a/2, 113b/10.
	-ı 95a/17, 101a/6, 105a/16, 108b/5, 112b/16, 113b/9, 113b/12.
	-uñ 63a/2, 71b/15, 74a/10, 82b/14, 89a/15, 95a/12, 95a/16, 103a/3, 103a/15, 104b/2, 104b/7, 105b/13, 106a/9, 106a/10, 112a/1, 115a/17, 117b/13.
	-uñla 108a/12.
añla-	: Anlamak
	-ıcağ 79b/11.
	-up 102a/16.
ans	: Evlenme çağına gelmiş bir kızın ailesinin evinde çok kalması
	-un 75b/10
ansuz	: Onsuz 74a/9.
anuñ	: Onun 61b/8, 62a/5, 64b/6, 64b/7, 65a/9, 68a/5, 68b/3, 69a/11, 70b/15, 71a/2, 71a/3, 71a/5, 71a/12, 72a/5, 74a/14, 74b/8, 75a/2, 75a/7, 76b/8, 76b/16, 77a/1, 77a/15, 77a/17, 79a/13, 79b/8, 80a/15, 80b/7, 80b/8, 80b/10, 81a/7, 83a/15, 83b/5, 85a/6, 85a/13, 85b/2, 85b/12, 88b/7, 88b/10, 88b/11, 89b/3, 91a/7, 91b/9, 92a/10, 92b/11, 96b/5, 96b/7, 97a/11, 98a/14, 98b/10, 101a/12, 102a/7, 102b/10, 102b/11, 103a/6, 105b/8, 106a/14, 108a/5, 108b/13, 109b/3, 110b/5, 110b/6, 111b/12, 111b/13, 112b/10, 112b/5, 113a/3, 114a/7, 114b/5.
	-çün 63b/1.
	-içün 108a/17.
	-la 62b/6, 72a/14, 76b/1, 81b/9, 86a/7, 91b/1, 94b/10, 100b/10, 107b/6, 112a/9, 114b/7, 114b/10, 114b/12, 114b/14, 114b/16.
a' lā	: Yüksek yüce 117b/4.
a' māl	: Ameller
	-den 121a/11.
	-üm 121b/4.
a' zā	: Vücudu meydana getiren parçalar, uzuvlar
	-sın 118b/17.
'ār	: (Ar.) Utanma 64b/10, 106b/1.

ara	: Ara -da 87a/10, 92a/12, 92b/1. -muzdağı 97b/15. -sına 72b/9, 94b/14. -sında 75a/12, 117a/2, 117a/4. -ya 73a/10, 86a/3.
ara-	: Aramak -dı 82b/7. -dum 82b/8.
arām id-	: Durma dinlenme -eydüm 75/5.
‘araşat	: (Ar.) Mahşer yeri -a 111b/7.
ard	: Arka, geri -ına 63a/14, 103a/12, 103a/16. -ınca 63a/16, 63b/2, 66a/17, 72b/4, 76a/1, 79b/6, 95a/12, 98a/5, 99a/6, 105b/13, 112a/1. -umca 63a/16, 90b/11. -umdadur 117a/3. -umdan 66b/1, 66b/3.
ardısıra	: Arka arkaya 92a/10.
arğac	: Dokumacılıkta enine atılan iplik, atkı -ı 86b/2, 97b/5.
‘ārif	: (Ar.) İrfan sahibi, bilen 81b/13. -imişseñ 81b/16. -sin 81b/14.
arğa	: Arka -sı 97a/12. -sına 84b/9.
arpa	: Arpa 78a/17, 78b/5. -yı 78b/1.
‘arş	: (Ar.) Arş, gök

	-a 100a/10, 101a/1.
	-da 115b/5.
arslan	: Aslan 62b/10, 108a/14.
	-lanlar 108b/1, 108b/8, 108b/10.
	-lanlardan 108b/3.
arşun	: Uzunluk ölçüsü 95a/2, 95a/14.
artuk	: Fazla, ziyade 89a/5, 90a/13, 95a/15, 101a/6, 110a/4, 114a/6, 115a/8.
artur-	: Artırmak
	-alum 85a/6.
	-dım 90b/3.
	-sın 85a/6.
‘arz	: (Ar.) sunma, takdim etme 119b/16.
	-itdiler 102a/6.
arzu	: Arzu, istek 115b/4.
	-m 88a/15.
	-ñ 61b/9.
	-sında 100b/5.
	-yla 61b/13.
aş-	: Asmak
	-mışlar 107a/10.
	-mışlardır 96a/17.
asān	: (Far.) Kolay 111b/13, 116a/3.
aşıl-	: Asılmak
	-miş 80b/10.
	-u 77b/9.
‘āṣī	: (Ar.) Baş kaldıran, isyan eden 64a/3, 106a/14, 106b/6, 108b/5.
aşla	: (Ar.) Hiçbir vakit, hiçbir zaman 118a/1, 121a/14.
aşl	: (Ar.) Asıl
	-ı 113a/4, 119b/7.
	-ın 61b/10.
aşşı	: Fayda 91b/7.

aşağa	: Alt, aşağı 64a/4, 77a/3, 87a/16, 90a/3, 91b/4, 94b/1, 94b/4, 94b/5, 96b/12, 104a/17, 111b/10.
‘aşere	: (Ar.) On kişi veya on şeyin toplamı 65b/12, 76a/7, 82b/1, 96b/1, 100a/6, 116a/8.
‘aşk	: (Ar.) Aşk -ına 80b/15, 90b/6, 90b/7, 98a/12.
‘āşık	: (Ar.) Seven, sevdalı 63b/9.
āşikare eyle-	: Açık, belli, ayan eylemek -dũñ 80a/6.
at	: Binek hayvanı -a 66b/8, 72b/3. -dan 89a/17. -ı 66b/5, 66b/7. -ın 66b/11. -ınuñ 91b/16. -lu 85a/2, 89a/16, 91b/15. -luya 92a/1. -luyı 89a/17. -um 66b/11. -uñ 72b/8, 94b/4, 95a/5.
at-	: Atmak -ardum 96a/11. -arlar 103b/2. -dı 63b/13, 73a/7, 87b/3, 94a/3, 94b/14, 113b/17, 115b/17, 116a/14. -dılar 95a/5, 95a/8, 95a/13. -dum 94b/12. -ma 72b/15. -mağ 95a/9. -rın 67a/9. -ruz 95a/6, 95a/7.
ata	: Baba 70b/16, 106a/16, 106a/17.

	-am 64a/3, 93b/16, 94a/1, 99a/14, 106b/3, 109a/16.
	-lar 94b/4.
	-lık 106a/15.
	-mı 64a/15, 99a/12.
	-muñ 64a/2.
	-ñ 69b/7, 99a/12, 114b/3.
	-ña 75b/10.
	-ñuz 112b/14.
	-sı 64a/16, 70a/13, 102a/15, 102a/17, 102b/2.
	-sına 62b/10, 102b/1.
‘aṭā	: (Ar.) Bağışlanma, ihsan 101a/10.
	-lar 101a/14, 117a/6.
āteş	: (Far.) Ateş 115b/16.
	-ine 116a/6.
av	: Av
	-a 70a/17.
‘avān	: (Ar.) Yardımcılar, arka çıkanlar
	-eleri 96a/13.
	-lar 108a/15, 108b/6, 108b/11.
	-lardan 108a/3, 108a/17.
avāz	: (Far.) Ses, seda 61b/17, 69b/1, 75b/1, 75b/2, 77b/2, 80b/2, 89b/2, 101b/17, 104a/2, 107b/12, 107b/15, 112a/3, 113a/12, 113b/4.
	-ı 95b/13, 99b/10.
	-ın 97a/14.
	-la 108a/7.
	-uñ 113a/8.
‘avrat	: Kadın, eş 75b/3, 84a/1, 84a/9, 84a/14, 84b/1, 84b/13, 84b/15, 84b/17, 88a/15, 90b/11, 90b/12, 91a/4, 91a/6, 91a/7, 106b/1, 107b/7, 117b/16, 118b/5.
	-a 84b/8.
	-dan 61a/3.
	-dur 66b/6.

-ı 83b/17, 110b/6.
 -ın 88b/3.
 -ına 83a/13, 83a/14, 85a/9, 87b/8, 90b/10.
 -ından 83b/13, 84b/10.
 -lığa 75b/10.
 -lık 62b/5.
 -uma 90a/11.
 -uñ 61a/10, 91a/1, 91a/5.

av(u)c

: Avuç
 -cın 82b/6.
 -nuñ 80a/2.
 -um 107a/12.
 -umdan 107a/14.

avic

: bkz. avc

-ı 83b/1.

ayağ(k)

: Ayak
 -ı 61a/12, 66b/7, 69a/1, 69a/3, 76a/3, 84b/13, 91b/16, 110b/12, 118a/17.
 -ın 64a/10, 64a/17, 64b/10, 66b/5, 79a/15, 104b/6, 111b/8, 112a/10.
 -ına 67b/16, 71b/12, 77b/11, 82a/9, 93a/17, 108b/12.
 -ında 93b/6.
 -ıyla 119a/1.
 -u 92a/10, 118b/9.
 -um 69a/14, 110b/13, 121b/5.
 -uma 82a/13, 90b/1.
 -uñu 64a/9.

ayağ

: bkz. ayağ 73a/14, 89b/10, 93b/6.
 -ları 62a/14.
 -laruñ 62a/16.

‘ayāl

: (Ar.) Aile, çoluk, çocuk
 -iyle 82b/13, 112b/2.

‘ayb	: (Ar.) Kusur, eksik, noksanlık -la 78b/9.
āyāt-ı beyyināt	: (Ar.) Apaçık ayetler -dan 116b/11.
āyet	: (Ar.) Kur’an-ı Kerim’i meydana getiren cümlelerden herbiri 75a/17, 75b/1, 106b/5. -i 62a/2, 62b/12, 71a/15, 95b/4, 116b/16, 117a/1, 117a/15, 121a/8. -üñ 71b/1.
ay	: Ay -ı 94a/15. -lar 65a/17.
ayrı	: Ayrı 119b/12. -lduñ 113b/12.
ayru	: bkz. ayrı 63a/11. -ca 68b/13. -liğından 102a/16.
ayruk	: Ayrık 64a/14, 65a/7, 66a/4, 70a/13, 72a/2, 72a/8, 80a/6, 80b/1, 83a/3, 84b/3, 86a/1, 86a/7, 86a/12, 86b/10, 96a/6, 97a/12, 103b/15, 107b/17, 111b/9, 113b/13.
ayrul	: Ayrılmak -urın 84b/2.
az	: Az -acuk 69b/5. -ıcık 76b/15. -miş 84a/2.
az-	: Azmak -miş 106a/2.
‘azāb	: (Ar.) Azap, acı sıkıntı 102b/16, 103a/7, 103b/12, 107b/2, 107b/6, 118b/16, 121a/13. -da 103a/2. -e 104b/12. -ı 107b/3, 121a/10.

	-ın iderler 107a/17.
	-ına 109b/13.
	-ından 109a/7.
	-ideler 67a/17.
	-iderler 102b/13.
	-lar itdiler 64b/15.
	-um 102b/15.
azād	: (Far.) Serbest bırakma, serbestlik 80b/16, 90b/6.
	-itdüm 115b/11, 115b/12.
	-itdũñ 80b/15.
azād eyle-	: Azad eylemek 115b/10.
	-dũñ 90b/9.
‘azamet	: (Ar.) Büyüklük, ululuk, yücelik
	-in 73b/5.
	-inden 76b/11.
	-ümden 118a/12.
azdur -	: Azdırmak
	-masun 66b/2
azıġ(k)	: Azık
	-ıla 85b/16.
	-suz 85b/17.
‘azīm	: (Ar.) Ulu, muazzam 65a/11.
āzīne	: (Far.) Cuma günü 65a/6, 65a/7.
‘azīz	: (Ar.) İleri gelen, önemli, şerefli kimse 96a/3, 109b/7, 119a/10.
	-i 121a/9, 121b/8.
	-iyle 118a/17.
	-lerden 97a/10, 119a/10.
	-ũñ 107b/4, 118a/6.
‘azm eyle-	: Azmetmek
	-dim 73b/13.

B

bā' is	: (Ar.) Sebep olan şey 118b/15, 116a/11.
bābü's	: (Ar.) Bir kitabın bölümlerinden herbiri -sādis: Altıncı 96b/1. -şāliš-i: Üçüncü 65b/12. -şāmin: Sekizinci. 103a/8.
baba	: Baba 64b/1, 69b/17, 70a/3, 102b/5. -m 117a/11, 120a/8. -sı 120a/6, 120a/10, 120a/11, 120b/6, 120b/7, 120b/8. -sına 69b/17, 120b/7.
bāb	: (Ar.) Kapı -da 121b/10.
baça	: (Far.) Baca -muzdan 87b/9.
bağ	: (Far.) Bağ -ından 61b/11.
bağışla	: Bağışlamak 117a/12. -dı 117a/6, 117a/12, 120b/10. -dum 103a/6, 120b/3.
bağla-	: Bağlamak -dı 91b/11, 92b/1. -dılar 83a/17. -dup 82a/13. -mış 93b/15. -mışlar 102b/12, 111b/8. -ndı 66b/7. -ndum 66b/10. -nmasına 116a/11. -sın 121b/8. -yasın 66b/6. -yup 100a/15.
bağlı	: Bağlı 92a/10, 97b/17.

bağ(1)r	: Bağır, ciğer -ı 67a/5.
bahā	: Paha -lu 88b/1. -sın 77a/9, 79a/1. -ya 76b/15.
bahādır	: (Far.) Usta savaşçı -lar 66b/16, 72b/7, 72b/10.
bahāne	: (Far.) Bahane 85a/12.
baḥşış	: (Far.) Bir hizmet karşılığında bir kimseye verilen para 101a/10.
bā-ḥuṣūṣ	: (Far.) Bilhassa 116b/13.
bağ-	: Bakmak -a 66a/17, 71a/3, 76a/5. -aḳalduk 99a/6. -ar 72b/12, 76b/11, 80b/2. -dı 63a/14, 63a/15, 63b/5, 63b/14, 78b/12, 87b/15, 89b/10, 98b/11, 100a/2, 103a/11. -dığımıçün 86b/12. -dım 81b/17. -dum 74a/2, 76a/10, 98b/7, 100b/10, 105b/11, 115b/5. -sam 63a/12. -up 76b/4.
bāḳī	: (Ar.) Ebedi, ölümsüz 107a/5, 117b/4.
baḷçığ	: Balçık -ıla 61a/9.
balıg(k)	: Balık -ı 68a/14.
balıḳ	: bkz. balıg 68a/9, 68a/11. -lar 87a/17.
bāliḡ	: (Ar.) Buluğa eren 120a/5.
baña	: Ben zamirinin yönelme hali almış şekli 61b/12, 62a/9, 62a/12, 62b/6, 63b/10, 66b/2, 67a/1, 67a/3, 73b/6, 73b/9, 73b/13, 73b/15,

74a/3, 74b/8, 75a/11, 75b/6, 75b/10, 76a/4, 77b/16, 79a/1, 79b/2, 80a/1, 80a/6, 80b/7, 82b/4, 83a/6, 83b/7, 85a/13, 85b/6, 86a/8, 87a/3, 87a/4, 90b/4, 90b/16, 91b/10, 91b/13, 92a/3, 92b/10, 92b/5, 92b/13, 93a/2, 96a/13, 97b/17, 98a/1, 98b/7, 100a/4, 101b/1, 101b/6, 102a/4, 102b/4, 103a/7, 103a/17, 105a/2, 105b/9, 105b/11, 105b/16, 106a/11, 106a/14, 106b/5, 107a/2, 107a/12, 107b/3, 108a/12, 108b/17, 109a/3, 109a/4, 109a/10, 109a/16, 111a/10, 111a/11, 112a/1, 112a/6, 113b/10, 115a/12, 115a/16, 115b/15, 115b/8, 116b/4, 116b/9, 117b/8, 120b/2.

ba' dehu : (Ar.) Ondan sonra 116a/7, 116b/4, 117a/12, 117a/15, 117b/9, 118a/5, 118b/1, 118b/8, 118b/13, 119b/6, 120a/4.

ba' d-ez-zaman : (Ar.) O zamandan sonra 72a/13.

bardağ : Bardak 68b/15.

bārekallahu : Allah mübarek etsin 119b/4.

bārgāh-ı 'azamet : (Ar.) Yüce, huzur
-ümden 118a/12.

bāri : (Far.) Hiç olmazsa 91b/10, 106b/16, 112a/15, 113b/14, 114a/17.

barmağ : Parmak
-ı 96b/11.
-ın 66a/11, 110b/13.

baş- : Basmak 64a/9.
-dı 64a/10, 64a/11.
-mağ 93a/17.
-maşa 104b/6.

baş : Baş 64a/15.
-ı 77b/9, 78a/3, 80b/10, 104a/10, 110b/12, 111b/9.
-ıdur 116a/17, 116b/1.
-ım 86b/4, 110b/13, 110b/15, 111a/1.
-ıma 86b/3.
-ın 62a/5, 72b/11, 75b/15, 77a/3, 78b/11, 79b/14, 80a/5, 80b/3, 81a/12, 87a/14, 87a/16, 88a/12, 90a/3, 91b/5, 91b/14, 93b/1, 94b/1,

94b/7, 96a/1, 107b/9, 108a/7, 108a/8, 108a/12, 112a/10, 113a/12,
113b/3, 115a/12, 115b/9.

-ına 65a/2, 94a/4, 103a/1.

-ında 87a/2.

-ından 71b/10, 73a/7.

-inuñ 96a/4.

-ların 73a/2.

-larına 73a/1.

-um 92b/3, 95b/16, 107a/5.

-uma 110b/16.

-uñ 94a/14.

-uñı 113a/7.

başla-

: Başlamak

-ladı 64a/13, 67b/8, 70a/1, 71b/1, 72b/10, 74b/1, 75b/7, 77b/13,
78a/14, 87a/9, 103a/4, 111b/2, 111b/6, 120a/6.

-ladılar 66b/17, 72b/7, 83a/10, 105b/12.

-ladum 79a/4.

-lar 72b/12.

bat-

: Batmak

-mış 111b/1.

bāṭıl

: (Ar.) Doğru ve sahih olmayan 94a/1, 94b/2.

-dur 64b/8, 94a/10, 94a/12.

bayram

: Bayram 90a/7, 90a/13.

bazar

: (Far.) Pazar 96a/11.

-a 68a/10, 78b/8, 83b/2, 96a/9, 96a/10, 96a/16.

-da 96a/17.

-dur 77b/11.

-ına 77a/3, 83b/9, 84a/6, 84a/17, 84b/5.

-um 77b/14.

bāzīrgān

: (Far.) Tüccar, tacir

-lar 87a/7.

-larun 87a/8.

becer-	: Becermek -mek 63a/7.
bedbaht	: (Far.) Bahtsız, talihsiz 109a/16, 109a/17.
beg	: Bey 70a/6, 74a/7, 74a/8, 74a/11, 74a/12, 75a/2, 75a/4, 93a/5, 93b/8, 94a/11, 94a/16, 94b/3, 94b/6, 94b/8, 94b/9, 94b/12, 95a/1, 95a/4, 95b/3, 95b/6, 108a/9, 108a/10. -e 94a/9. -i 93a/15, 93b/10, 95a/15, 95b/1, 95b/9, 96a/12. -ine 99b/7. -isiz 121a/5. -ler 108b/3. -lere 86a/11. -ümüz 108b/1, 108b/15. -ün 75a/10, 93b/9, 94b/2, 96a/13.
bekle-	: Beklemek -di 101b/17. -diler 68a/15, 108b/7, 108b/9. -ler 64a/17.
belā	: (Ar.) İnsana sıkıntı veren durum 94a/8. -yı 120b/16. -sından 61a/10.
beli	: (Ar.) Evet 64b/6, 79a/12, 105a/4, 113b/7.
belür-	: Belirmek -mez 97b/5.
ben	: Birinci teklik şahıs zamiri 62b/3, 63a/7, 63b/3, 64a/8, 64b/6, 64b/12, 65a/10, 65b/2, 65b/16, 66a/1, 66a/3, 66a/8, 66a/13, 66a/14, 66b/2, 66b/10, 66b/12, 67a/1, 67a/14, 67b/1, 67b/5, 67b/12, 67b/17, 68a/1, 68a/13, 68a/16, 68b/2, 68b/6, 68b/7, 68b/11, 68b/16, 69a/4, 69a/6, 69a/11, 69a/15, 69a/16, 71a/6, 72b/13, 72b/14, 72b/16, 72b/17, 73b/14, 73b/17, 75a/8, 75a/10, 75b/6, 75b/7, 75b/9, 75b/11, 75b/14, 76a/3, 76a/13, 76a/17, 77a/4, 77a/5, 77a/6, 77a/7, 77a/12, 77b/6, 78b/10, 78b/12, 78b/14, 78b/17, 79a/2,

79a/4, 79a/10, 79a/12, 79a/13, 80b/9, 80b/14, 81a/11, 81a/13, 82a/3, 82a/4, 82b/14, 83b/7, 84b/2, 85a/3, 85a/10, 85b/10, 85b/14, 86a/4, 86a/5, 86a/6, 86a/8, 86a/9, 86a/15, 86a/16, 87a/13, 89a/14, 89a/15, 90a/10, 90a/13, 91b/6, 91b/8, 92a/6, 92a/9, 92a/17, 93a/12, 93b/17, 95a/8, 95a/12, 95b/6, 96a/15, 97b/6, 98a/14, 98b/12, 98b/16, 99b/13, 100a/4, 100a/8, 100a/9, 101a/2, 101a/6, 101a/16, 101b/11, 101b/13, 101b/17, 102a/3, 102a/4, 102a/8, 102b/13, 102b/15, 103a/1, 103a/17, 103b/10, 103b/11, 103b/12, 104a/1, 104a/12, 104b/1, 104b/2, 104b/5, 104b/8, 105a/3, 105a/16, 105b/1, 105b/3, 105b/4, 105b/8, 105b/9, 105b/12, 105b/13, 105b/15, 105b/17, 106b/15, 106b/16, 107a/4, 107a/5, 107a/14, 107a/15, 107a/16, 108a/5, 108a/16, 108b/16, 109a/3, 110b/1, 110b/17, 111a/5, 111a/11, 111a/15, 111b/4, 112a/8, 112a/10, 112a/15, 112b/14, 113b/14, 114b/1, 114b/4, 114b/8, 115a/16, 116b/16, 117a/2, 117b/2, 117b/3, 118a/1, 119b/11, 120a/9, 121a/2, 121b/10.

-ce 85b/14.

-de 104a/5, 107a/4.

-dedür 105b/9, 110a/4.

-den 77a/12, 78b/11, 79b/16, 87a/14, 100a/2, 100a/3, 107b/7, 108a/10, 108b/16, 109b/16, 110a/13, 112a/5, 116a/13.

-desüz 85b/17.

-i 65a/5, 65a/15, 67a/3, 67a/10, 67a/17, 67b/8, 68a/2, 68a/6, 69a/13, 70a/9, 73a/2, 73a/4, 75b/15, 75b/16, 76a/13, 77a/10, 77b/12, 77b/13, 80a/5, 80a/7, 80a/8, 80b/7, 80b/16, 81a/12, 81a/15, 82a/10, 82a/12, 82a/13, 84a/10, 85b/17, 88a/15, 88b/6, 88b/13, 89b/5, 90b/9, 91b/8, 92b/1, 93b/16, 94a/7, 94b/8, 94b/9, 94b/10, 96a/17, 98a/14, 98b/8, 99a/14, 99a/16, 99b/15, 100a/5, 101a/1, 101a/13, 101a/14, 102b/7, 102b/16, 103b/14, 107a/12, 107b/8, 107b/17, 108b/3, 109a/1, 109a/5, 109a/6, 110a/13, 110b/13, 111a/8, 111a/10, 111a/15, 112a/7, 112a/8, 112a/13, 112a/14, 116b/15, 119b/10, 120a/6, 120a/8, 120a/9, 120a/10.

-im 95b/2.

-üm 61b/6, 62b/7, 63a/16, 64a/3, 64a/7, 64a/10, 65a/15, 66a/4, 66b/4, 66b/17, 67a/8, 67a/11, 69a/3, 70a/8, 72a/2, 73b/8, 73b/9, 74a/3, 75a/5, 75b/4, 75b/14, 76a/1, 76a/14, 77a/5, 77a/10, 77b/15, 78b/13, 78b/15, 79b/2, 80a/6, 80a/8, 80b/4, 80b/5, 80b/8, 81a/6, 82a/11, 82a/13, 84a/15, 87a/9, 88a/14, 91b/7, 91b/9, 94a/7, 96a/12, 97b/7, 99a/14, 99a/15, 100a/9, 102b/15, 104a/11, 104b/5, 105b/7, 106a/13, 106b/3, 106b/4, 107a/14, 108a/17, 109a/15, 113b/9, 114a/15, 115a/2, 115b/2, 116a/11, 117a/11, 120a/12.

-ümle 73b/13, 75b/10, 85b/11, 103a/15, 104a/12, 105a/17, 107a/4, 109b/5.

bend	: (Far.) Bağ -iyle 85b/16.
beñize-	: Benzemek -mez 96b/13, 97b/4, 97b/5, 104a/10, 114a/7. -r 86b/1.
beñ(i)z	: Beniz, yüz, yüzün rengi -i 111a/4.
berāt	: (Ar.) Temiz ve arı olmak 86a/6, 86a/7, 86a/11, 86a/16, 86b/13, 97b/9. -ı 86a/9, 86b/3. -ıyla 86a/10. -lar 97b/8. -umı 87a/3. -uñ 86a/17.
berekāt	: (Ar.) Bereketler 120b/17. -ı 105b/16. -ında 91a/2.
beri	: Beri 64a/9, 110a/2. -dür 109b/9. -ye 81a/9, 81a/14, 92a/8. -yeden 76a/8. -yye 90a/1, 90a/6.

berk	: Sağlam, kuvvetli -ilü 69a/17.
berkit -	: Sağlamlaştırmak -diler 63a/5, 72a/15. -dügüm 69a/16. -dük 68b/16.
berü	: bkz. Beri 76a/3, 90b/2, 102b/15, 114a/16, 115b/7.
beş	: Sayı 69b/16, 90a/12, 90b/3, 90b/8, 108a/3.
beşâretle	: (Ar.) Müjde iyi haber 102a/13.
beyân	: (Ar.) Açıklama, anlatma 76a/17. -ider 76a/7, 96b/1. -kıldı 117a/1, 118a/2, 120b/5. -kıldukda 117b/16. -kılur 118b/6.
beyt	: (Ar.) Ev, mesken 63a/9.
beyyinât	: (Ar.) Deliller, şahitler -dan 116b/11, 116b/16.
bez	: Bez 83a/17, 97b/16, 98a/1. -i 83b/1.
beze-	: Bezemek -diler 78a/4. -miş 72b/3.
bezek	: Süs, ziynet 71b/16.
bıçağ (k)	: Bıçak -ı 110a/12. -ıla 74b/12.
bıçak	: bkz. bıçağ 110a/12.
bıñār	: Pınar 83b/14, 84b/6. -a 92b/16.
bırağ(k)-	: Bırakmak -ıvirdi 89b/13.
bırağ-	: bkz. bırağ 83a/14.

	-dı 61b/7, 73a/8, 90a/6, 98a/10.
	-dılar 61a/9.
	-ma 119b/11.
	-mayasın 80a/7.
	-mış 72b/9.
bīçāre	: (Far.) Çaresiz 66a/8, 69a/2, 74b/5, 121b/10.
	-yi 62b/3.
bī-din	: (Ar.) Dinsiz
	-dür 96b/2.
bīgāne	: (Far.) Yabancı
	-ler 75b/8.
	-lerden 75b/16.
bi-ḥamdillāhi	: (Ar.) Hamd ile 120b/8.
bi-iznillāhi	: (Ar.) Allah'ın izniyle 118a/6, 118b/5, 119b/12, 120a/3.
bil-	: Bilmek 64a/5.
	-di 76a/14, 78b/15.
	-dügimi 120a/12.
	-düm 64a/8, 98b/9, 104a/13, 112a/1, 112a/2.
	-dün 99a/13, 114a/15.
	-dünüz 108a/13.
	-dürmedi 112b/8.
	-dürmemişdi 112b/16.
	-elerdi 105a/11, 105a/12, 105a/13, 105a/14, 105a/16.
	-em 77a/17.
	-eydi 109b/5.
	-indi 112b/5.
	-medi 74a/17, 81a/1, 84a/4.
	-medüm 107b/17, 114a/15.
	-meyem 61b/10, 75b/14.
	-meyeydim 75b/5.
	-mez 85b/3, 86b/16, 108a/13, 115a/3.
	-mezin 66b/12, 69b/2, 77a/14, 101b/10, 108a/5, 115a/4.

	-mezmisin 98b/13.
	-mezsın 72b/16.
	-mezsiz 120a/12.
	-mezüz 108a/10.
	-miş 84a/16.
	-ür 65a/4, 67a/10, 73b/5, 77b/4, 79a/2, 82a/12, 104b/2, 109a/17, 109a/17, 115a/3, 117a/9.
	-ürdi 120a/7.
	-ürin 79a/2, 104b/2, 117a/10, 121b/6.
	-ürsen 77a/6.
	-ürsin 66a/9, 75b/5, 79b/15, 80b/3, 88a/14.
	-ürsüz 63a/4, 68b/8.
	-ürsün 67b/6.
	-ürün 109a/3.
bile	: İle birlikte, beraber 63a/15, 67b/9, 68b/4, 68b/7, 72a/14, 73b/13, 79a/10, 79b/6, 84a/3, 85b/10, 85b/12, 91a/12, 91a/17, 102b/7, 103b/12, 105b/10, 105b/14, 105b/16, 107a/5, 112a/16.
	-sine 118a/11, 119b/9.
bil	: Bel
	-üm 86b/9.
bīmāristān	: (Far.) Hastane
	-a 82a/8
biñ biñ	: Binlerce kez 82a/17.
biñ	: Sayı 63a/9, 69b/11. 71b/7, 71b/8, 71b/15, 72a/9, 73a/1, 81a/3, 83b/3, 89a/6, 100a/14, 100b/1, 115b/5, 116b/16, 117a/13, 117b/1, 117b/2.
	-den 89a/5.
bin-	: Binmek
	-düm 87a/7.
	-dün 97b/12.
	-ecegün 66a/1.
	-erdi 66b/8.

-mek 116a/2.

-miş 72b/3, 106b/8.

-mişler 80a/13.

-ün 116a/1.

bir

: Sayı, bir tek 61a/9, 61a/12, 61b/5, 61b/6, 61b/7, 61b/14, 61b/15, 61b/17, 62a/3, 62a/4, 62a/7, 62a/8, 62a/11, 62a/14, 62b/4, 62b/5, 62b/10, 62b/14, 62b/17, 63a/4, 63a/13, 63a/14, 63a/15, 63b/4, 63b/8, 63b/9, 63b/12, 64a/3, 64b/4, 64b/11, 64b/15, 64b/16, 64b/17, 65a/1, 65a/5, 65a/6, 65a/7, 65a/8, 65b/1, 65b/4, 65b/5, 65b/13, 65b/14, 66a/3, 66a/6, 66a/7, 66a/15, 66a/17, 66b/1, 66b/4, 66b/8, 66b/13, 67a/2, 67a/4, 67a/5, 67a/6, 67a/9, 67a/12, 67a/13, 67b/14, 68a/1, 68a/7, 68a/10, 68a/11, 68a/12, 68a/14, 67b/14, 68b/2, 68b/12, 68b/14, 68b/15, 69a/1, 69a/7, 69b/2, 69b/3, 69b/4, 69b/15, 69b/16, 70a/3, 70a/4, 70a/6, 70a/7, 70a/14, 70a/16, 70b/1, 70b/4, 70b/11, 70b/13, 70b/14, 71a/3, 71a/10, 71b/6, 71b/7, 71b/8, 71b/9, 72a/13, 72b/2, 72b/3, 72b/11, 73a/10, 73a/11, 73b/3, 73b/5, 73b/12, 73b/13, 74a/2, 74a/6, 74a/7, 74a/9, 74a/10, 74a/13, 74b/12, 74b/13, 75a/2, 75a/3, 75a/8, 75a/17, 75b/1, 76a/2, 76a/8, 76a/9, 76a/12, 76a/15, 76b/1, 76b/2, 76b/13, 77a/1, 77a/3, 77a/10, 77a/15, 77a/16, 77a/17, 77b/1, 77b/2, 77b/8, 78a/1, 78a/2, 78a/7, 78a/15, 78b/3, 78b/6, 78b/7, 78b/9, 79a/7, 79a/16, 79a/17, 79b/1, 79b/2, 79b/6, 79b/8, 79b/9, 80a/1, 80a/2, 80a/16, 80a/17, 80b/1, 80b/2, 80b/5, 80b/10, 81a/2, 81a/4, 81a/8, 81b/1, 81b/2, 81b/3, 81b/6, 81b/7, 81b/8, 82a/1, 82a/2, 82a/6, 82a/8, 82a/9, 82b/2, 82b/11, 82b/17, 83a/1, 83a/2, 83a/17, 83b/4, 83b/13, 83b/14, 84b/1, 84b/12, 85a/2, 85a/4, 85a/17, 85b/2, 85b/4, 85b/8, 85b/9, 85b/11, 85b/13, 86a/3, 86b/1, 86b/5, 86b/7, 86b/16, 87a/1, 87a/2, 87a/6, 87a/11, 87b/4, 87b/5, 87b/6, 87b/8, 87b/12, 88a/11, 88a/16, 88b/1, 88b/5, 88b/7, 88b/10, 89a/3, 89a/4, 89a/6, 89a/16, 89b/2, 89b/3, 89b/7, 89b/10, 89b/11, 90a/1, 90a/7, 90a/8, 90b/1, 90b/9, 90b/10, 90b/12, 90b/13, 90b/14, 90b/15, 90b/17, 91a/2, 91a/5, 91a/6, 91a/10, 91a/11, 91a/16, 91b/2, 91b/15, 92a/2, 92a/3, 92a/5, 92a/7,

92a/8, 92a/9, 92a/10, 92a/17, 92b/5, 92b/6, 92b/7, 92b/11, 92b/12, 93a/5, 93a/6, 93a/7, 93a/10, 93a/15, 93a/16, 93a/17, 93b/10, 93b/2, 93b/4, 93b/8, 93b/11, 93b/13, 93b/14, 94a/2, 94a/3, 94a/8, 94a/17, 94b/3, 94b/4, 94b/8, 94b/9, 94b/11, 95a/2, 95a/5, 95a/8, 95a/16, 95b/1, 95b/10, 95b/2, 95b/8, 95b/11, 95b/12, 95b/13, 95b/14, 95b/17, 96a/7, 96a/14, 96b/12, 97a/13, 97a/16, 97b/7, 97b/11, 97b/12, 97b/14, 97b/15, 97b/16, 97b/17, 98a/3, 98a/5, 98a/8, 98a/16, 98b/2, 98b/4, 99a/5, 99a/9, 99a/11, 99a/15, 99b/12, 99b/16, 99b/3, 99b/5, 99b/7, 100a/1, 100a/10, 100a/13, 100a/14, 100a/16, 100a/17, 100b/7, 100b/8, 101b/3, 101b/7, 101b/8, 101b/12, 101b/13, 101b/15, 101b/16, 101b/17, 102a/1, 102a/2, 102a/11, 102a/12, 102a/13, 102a/15, 102b/2, 102b/9, 102b/11, 103a/3, 103a/12, 103b/1, 103b/5, 103b/13, 104a/1, 104a/2, 104a/6, 104a/7, 104a/8, 104a/14, 104b/13, 105b/8, 105b/10, 105b/15, 106a/2, 106a/12, 106b/7, 106b/9, 106b/10, 106b/11, 106b/13, 107a/2, 107a/6, 107a/7, 107a/8, 107a/9, 107a/10, 107a/12, 107b/6, 107b/9, 107b/11, 107b/14, 108a/2, 108a/4, 108b/16, 109b/12, 110a/15, 110b/3, 110b/4, 110b/8, 111a/3, 111a/12, 111b/3, 111b/12, 111b/14, 112a/8, 112a/14, 112a/17, 112b/1, 112b/6, 112b/7, 112b/9, 112b/17, 113a/1, 113a/15, 113a/16, 114a/4, 114a/8, 114a/10, 114a/11, 115a/6, 115a/7, 115a/8, 115a/9, 115a/13, 115b/5, 115b/13, 115b/14, 115b/15, 115b/16, 116a/4, 116a/8, 116b/2, 116b/4, 116b/5, 116b/6, 116b/7, 116b/8, 116b/9, 117a/2, 117a/3, 117a/8, 117a/11, 117a/12, 117a/16, 117b/3, 117b/6, 117b/12, 118a/2, 118a/11, 118a/12, 118a/16, 118b/2, 118b/3, 118b/4, 118b/12, 119a/10, 119b/6, 119b/8, 119b/15, 119b/17, 120a/3, 120a/4, 120a/5, 120a/7, 120a/15, 120b/8, 120b/15, 121a/15.

-dür 94a/12, 94a/13, 94a/15.

-er 87a/17.

biraz	: Biraz 62b/9, 62b/16, 66b/7, 71a/13, 76a/10, 84a/4, 84a/15, 85b/12, 86b/7, 94a/17, 97a/7, 97a/8, 98b/8, 99b/14, 99b/15, 100b/2, 100b/3, 105a/9, 107a/9, 114a/8. -dan 107b/11. -ı 78a/3.
birbiri	: Bir biri -nden 76b/9.
biri	: Birisi 62a/5, 66a/6, 69b/13, 74a/12, 87a/8, 87b/13, 89a/11, 98b/4, 100a/7, 101a/8, 101b/7, 104a/12, 104b/15, 104b/16, 106a/17. -n 67a/5, 67a/6, 99b/3, 104b/14, 106b/3. -ne 85b/4, 89b/2. -nün 71b/4. -si 66a/7, 66a/13, 71b/9, 71b/13, 71b/14, 71b/17, 74a/10, 96a/13, 97b/11, 99b/1, 100b/6, 103a/10, 104a/10, 104a/11, 104b/16, 105b/6, 110b/12, 110b/13, 112a/14, 118b/15. -sin 62a/12, 83b/10.
birle	: İle 71a/10, 111a/10.
birle-	: Bir etmek, bir tek yapmak, bir duruma getirmek -yici 62b/1, 110b/16.
birlik(k)	: Birlik -ile 62b/2.
biş-	: Pişmek -irür 87b/10. -mez 87b/11. -miş 87b/16. -ür 90b/11. -ürdi 90b/11. -ürdüm 118b/3.
bit-	: Bitmek -di 65a/2, 78b/2. -en 93b/5. -erse 78b/5.

	-medi 104a/5.
	-miş 63b/15, 78b/4, 99b/3.
	-ürecek 92b/14.
bit(i)	: Kitap, belge
	-üm 81a/6.
	-ün 95b/6.
biz	: Biz 66b/14, 67a/16, 68b/16, 81a/10, 88a/10, 88b/13, 88b/15, 98a/12, 99a/6, 103b/8, 104a/13, 108b/1, 108b/4, 108b/13, 108b/15, 109a/9, 113a/2, 113b/12.
	-de 85a/6.
	-den 89b/16, 96a/2, 117b/15.
	-e 61a/3, 68b/7, 74b/8, 82b/14, 85a/6, 88a/8, 88a/10, 90a/11, 90a/15, 90b/8, 98a/8, 98a/12, 104b/6.
	-i 82b/10, 85b/10, 87b/10, 103b/7, 108a/9, 108b/15, 119b/11.
	-imçün 87b/10.
	-imle 88a/4.
	-üm 89a/10, 96a/2, 96a/3, 97b/12, 109a/7, 111a/6, 112b/15.
	-ümle 105b/14.
bizeg	:bkz. bezeg
	-in 62b/10.
boğaz	: Boğaz
	-ına 66a/11, 90b/17.
	-ında 73b/1, 107a/10.
boğazla-	: Boğazlamak
	-dılar 110a/12.
	-lañ 110a/5.
boğul-	: Boğulmak
	-dı 101b/10.
boğ	: Dışkı, pislik
	-ı 106b/4.
borç	: Geri verilmek için alınan para yahut şey 89a/3, 89a/4, 89b/2, 89b/5, 89b/6.

	-lu 89a/6.
boş	: Boş
	-a 84a/10.
boy	: Boy
	-lu 104a/10, 111b/12, 111b/16.
boy(u)n	: Boyun 89b/5.
	-ın 120a/15.
	-ına 96a/17.
	-uma 82a/16.
	-una 67b/16.
	-unı 79b/9, 102b/13.
boz-	: Bozmak
	-dum 86b/13.
bölüg	: Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım
	-i 94b/17.
	-ü 70b/4.
	-ünden 94b/17.
böyle	: Bunun gibi, buna benzer 62a/10, 72b/14, 77b/7, 79a/4, 80a/6, 87a/11, 89a/12, 103a/2, 107a/14, 110b/1, 111a/8, 118b/10.
bu	: İşaret sıfatı ve zamiri 61a/4, 61a/5, 61a/7, 61a/10, 62a/2, 62b/12, 63a/3, 63a/7, 63a/9, 63b/1, 63b/8, 64a/14, 64b/5, 65a/8, 65a/11, 65b/2, 65b/4, 66b/4, 66b/6, 66b/14, 67a/9, 67b/1, 67b/9, 67b/15, 68b/6, 68b/7, 68b/13, 69a/7, 69a/12, 69a/13, 69b/7, 69b/13, 69b/17, 70a/1, 70a/13, 70b/2, 70b/17, 71a/8, 71a/10, 71a/15, 71b/1, 72a/1, 72a/2, 72a/4, 72a/7, 72a/8, 72a/11, 73a/3, 74a/8, 74a/10, 74a/11, 74a/16, 74b/5, 74b/11, 74b/14, 75a/9, 75b/5, 75b/8, 76a/14, 76a/17, 76b/9, 76b/15, 77a/8, 77b/7, 77b/11, 77b/14, 78b/13, 78b/15, 79a/6, 79a/9, 79b/16, 80a/3, 80a/4, 80a/7, 80a/16, 80b/9, 81b/16, 82a/4, 82a/5, 82a/12, 82b/8, 82b/15, 83a/1, 83a/11, 83b/11, 84a/4, 84b/3, 84b/8, 84b/13, 84b/16, 85a/9, 87a/10, 87a/12, 87a/13, 87b/8, 87b/16, 88a/7, 88b/3, 88b/13, 88b/15, 89a/17, 89b/14, 90a/4, 90a/8, 90a/14, 90b/12, 90b/13, 91a/4, 91a/7, 91a/8, 91b/5,

91b/7, 92a/16, 92b/12, 93a/10, 93a/14, 93b/1, 93b/11, 93b/15, 93b/17, 94a/1, 94a/2, 94a/12, 95a/1, 95b/4, 95b/6, 95b/7, 97b/4, 98a/1, 98a/2, 98a/4, 98b/10, 98b/16, 99a/6, 100a/17, 100b/1, 100b/4, 101a/11, 101b/5, 101b/9, 101b/17, 102a/5, 102b/9, 102b/14, 102b/15, 103a/2, 103b/4, 103b/6, 103b/7, 103b/9, 103b/15, 104a/10, 104a/13, 104b/7, 105a/2, 105a/6, 105a/7, 105a/9, 105a/10, 105a/11, 105a/12, 105a/13, 105a/14, 105a/16, 105b/3, 106b/3, 106b/9, 106b/17, 107b/3, 107b/5, 107a/11, 107a/16, 109a/5, 109a/8, 109b/11, 110b/9, 110b/15, 110b/17, 111a/17, 111b/8, 112a/9, 112b/7, 112b/8, 112b/10, 112b/12, 112b/13, 112b/16, 113b/7, 114a/5, 114a/6, 114a/7, 114b/8, 114b/10, 114b/13, 114b/15, 114b/17, 115a/3, 115a/4, 115a/6, 115a/12, 115b/1, 115b/2, 115b/5, 115b/10, 115b/12, 116a/11, 116a/12, 116b/10, 116b/15, 117a/1, 117a/15, 118a/10, 118a/14, 119a/17, 120a/2, 120a/16, 120a/17, 120b/3, 120b/4, 121a/8, 121b/7, 121b/10, 121b/11, 121b/13.

-dan 67a/16, 94b/7, 103b/8, 110b/10, 114b/2.

-dur 102b/15, 103b/1, 106a/12, 114b/4, 120a/9.

-ña 84b/6, 86a/1, 89b/15, 90a/15, 98a/2, 106b/1.

-nda 62b/6, 68b/13, 71a/14, 73b/17, 75b/9, 92b/2, 108a/14, 112b/7, 113b/5, 119a/3.

-nı 68b/2, 74a/1, 78b/17, 87a/11, 94a/16, 94b/4, 95b/6, 105a/10, 111a/15, 118b/6.

-niñ 84b/13, 91a/6, 95a/15, 102a/17, 111a/2.

-nlar 62b/16, 63a/2, 81a/12, 87b/5, 88a/5, 93a/10, 100a/15, 100b/11, 103b/11, 103b/12, 103b/13, 108b/3, 109a/7, 112b/15.

-nlara 63a/1, 70b/5, 90a/12, 103b/10, 103b/11, 103b/13, 112b/8, 112b/16.

-nlardan 64b/10, 101a/6, 104b/17.

-nları 116b/7.

-nuñ 66b/7, 67b/2, 69b/11, 70b/17, 72a/12, 74a/15, 92a/9, 103a/5, 112b/9, 112b/12.

	-nuñla 66b/5.
bucağ(ı)	: Kenar, köşe ve yer
	-ı 65b/4, 115a/8, 115a/9.
	-da 120a/15.
buğday	: Buğday 111b/15, 119a/13.
bukağı	: Bukağı, kuşak, bağ 67b/14, 82a/9.
	-lar 82a/13.
	-yu 67b/16.
bukağı eyle-	: Bağ eylemek
	-üp 82a/15.
bul-	: Bulmak
	-a 65a/15.
	-asın 83a/1.
	-dı 67b/13, 83a/3, 92b/1, 97b/2, 97b/9.
	-dılar 77b/6, 83a/17, 96b/13, 97a/17, 97b/3, 114a/2.
	-duğ 97a/4, 108a/13.
	-dum 103a/8, 108a/1, 114a/3.
	-duysa 67b/11.
	-laydum 70b/10.
	-madı 82b/7, 83a/3.
	-maduğ 82b/10.
	-madum 82b/9, 83a/5, 96a/9.
	-maduñuz 99a/13.
	-mayup 92b/8.
	-mazlardı 87b/7.
	-urdu 112b/6.
bulaş-	: Bulaşmak
	-mış 73a/17, 86a/14.
bulud	: Bulut 107b/1, 071b/2, 107b/9, 107b/11, 107b/14, 107b/16, 118a/11.
	-a 107b/9
bulūğ	: (Ar.) Baliğ olma, erginlik

	-ına 75a/3.
bulun-	: Bulunmak
	-dum 73b/11.
	-madı 83a/9, 116a/10.
	-mağ 87a/10.
	-ur 71a/9, 76b/1.
buluş-	: Buluşmak
	-dı 113b/17.
	-ursız 105b/5.
	-uruz 105b/5, 105b/7.
bunca	: Epey çok 65a/16, 65a/17, 69b/1, 70b/13, 70b/16, 73a/9, 75a/5, 77b/13, 78a/5, 85a/11, 87a/9, 90b/1, 102b/10, 102b/14, 109a/2, 112b/14, 113b/6.
bur-	: Burmak
	-up 120a/15.
burak	: (Ar.) Peygamberimizin miraca çıkarken kullandığı binek
	-lara 80a/13.
burka^c	: (Ar.) Kadınların yüzlerini gizlemek için kullandığı örtü 71a/3.
buruş-	: Buruşmak
	-dı 99b/5.
buyruğ	: Emir, hüküm
	-ın 76b/8.
	-um 106a/13.
	-un 106a/15.
	-uñdan 80b/4.
buyrul-	: Emredilmek
	-an 62a/13.
buyur-	: Emretmek
	-dı 64b/13, 64b/15, 94a/11, 100a/9, 102b/6, 110a/5, 120a/5.
	-duñ 119b/9.
	-laduñ 107b/13.
	-mışdur 101a/3, 111a/12, 114b/6, 114b/7.

	-muşdur 92a/4, 98b/14.
	-ur 101b/3, 113a/3, 116a/16, 119b/1, 120b/11, 120b/14.
	-ursañ 77a/6.
	-ursın 107b/10.
büķā	: (Ar.) Ağlama, ağlayış 72b/7.
bükül-	: Bükülmek
	-di 86b/9.
bülbül	: Bülbül
	-ler 63b/16.
bünyād	: (Far.) Esas, temel
	-lar 93a/6.
bürün-	: Bürünmek
	-di 74b/14.
büyü-	: Büyümek
	-rdi 91a/12.
büyük	: Büyümek 79b/6, 79b/8, 104a/11.

C

cāmi^c	: (Ar.) Müslümanların içinde ibadet ettikleri büyük mescid 117a/8.
cān	: (Ar.) Can 62a/3, 63a/17, 65b/11, 66a/11, 66a/12, 72b/16, 74b/6, 75a/2, 77b/17, 79a/6, 80a/9, 86b/4, 95b/10, 110b/2, 113b/17, 121b/3.
	-ı 94b/5, 113a/16.
	-ım 64a/14, 70a/2, 71a/12, 72b/14, 73b/6, 73b/7, 80a/8, 86b/4, 96a/14, 102b/4.
	-ın 72a/6, 81a/14, 100a/11, 101b/14, 102a/6, 113a/3.
	-ına 102a/7.
	-ınuñ 113a/4.
	-itdi 113b/1.
	-itdiler 108a/6.
	-lar 100a/12.
	-um 74b/10, 89a/15.

	-umı 100a/9.
	-umuz 108b/12.
canavar	: (Far.) Korkunç hayvan
cānib	: (Ar.) Yan, taraf, yön
	-inden 118a/10.-lar 108b/11.
cāvizān	: (Far.) Ebedi, kalıcı, daimi 77b/4.
ceb	: Cep
	-e 116a/14.
	-iñe 105b/10, 116a/13.
	-ümde 73b/17.
cebel	: (Ar.) Dağ 101a/5.
cefā	: (Ar.) Eziyet, sıkıntı
	-lariçün 86b/10.
cehd it-	: (Ar.) Çabalamak
	-di 70b/7, 83a/2.
	-diler 96b/11.
cehennem	: (Ar.) Cehennem 116a/6.
	-de 121a/7, 121a/13.
	-e 94b/5.
celāl	: (Ar.) Yücelik, büyüklük, ululuk
	-üm 115b/11, 120b/3.
celeb	: Çalap, Hak, Rab
	-den 88a/11.
	-üm 62a/11, 67b/1, 67b/5, 68a/6, 75b/15, 77b/13, 80a/5, 87a/15, 94a/1, 96a/6, 101a/12, 104b/5.
cellād	: (Ar.) İdam hükmünü yerine getirmekle görevli kimse 70b/8, 94b/7.
cellāh	: (Ar.) Meşhur kişi, namlı ve şöhretli adam 93a/4.
	-ıdı 92b/11.
cemāl	: (Ar.) Yüz güzelliği, güzel yüz
	-i 81b/9.
cemā'at	: (Ar.) Topluluk, meclis 97b/17.

	-ile 110b/14.
cemī'	: (Ar.) Cümle, bütün, hepsi 116a/17, 116b/1, 118b/17.
cemī' iyyet	: (Ar.) Topluluk, kalabalık
	-inde 120a/14.
cem'	: (Ar.) Toplama, yığma 72a/14, 97a/9, 120a/14.
	-itdi 70a/15.
	-idüp 93a/6.
	-kılup 116b/3.
	-oldılar 80a/10, 89b/1, 97b/6.
	-olduk 86a/3.
	-olmuşidi 71a/12.
	-olmuşlar 111b/7.
cenāze	: (Ar.) Ölü
	-si 96b/5.
	-sin 96b/4.
	-sine 99a/2, 102b/6.
	-yi 96b/10.
cenk	: (Far.) Savaş, harp, muharebe 67a/14, 72b/14, 72b/15.
	-ider 72b/13.
	-idesin 66b/14.
	-itdi 84a/15.
	-itdiler 73a/13.
cennet	: (Ar.) Cennet 119a/12, 121a/7, 121b/5.
	-de 121a/12
	-i 116a/5.
	-idür 101a/5.
	-imüñ 119a/11.
cenneti'n-na' ĩme	: (Ar.) Cennetlerden birinin adı 119a/6
cerāḥat	: (Ar.) Yara 94b/14.
cevāb	: (Ar.) Cevap 62a/12, 65a/10, 78b/11, 89a/13, 113a/9, 113b/1, 115a/11, 115a/12, 115a/16, 115a/17, 116b/14, 117a/1, 121b/3.
cevāhir	: (Ar.) Cevherler

	-le 114a/10.
cevre	: Çevre
	-den 99a/2.
cezā	: (Ar.) İyi veya kötü karşılık
	-lanur 121a/11.
	-sını 121a/12.
cezāre	: (Ar.) Ada 97b/14.
	-de 106b/17, 107a/3, 107a/7.
	-ye 106b/10, 97b/14, 106b/11.
cıbıl	: Çıplak
	-cağ 91a/8.
cife	: (Ar.) Kokmuş, leş
	-den 114a/6.
cihān	: (Far.) Evren, dünya 64b/11, 71a/14, 104b/17.
cism	: Gövde, beden, vücut
	-üm 63a/11.
cömerd	: (Far.) Eli açık 65b/17.
cum‘a	: (Ar.) Perşembeden sonraki gün 65b/1, 102b/1, 102b/2, 102b/3, 102b/4, 102b/5, 104a/16.
	-ya 65a/13.
cümle	: (Ar.) Bütün, hep
	-si 118b/11.
	-sinden 119a/11.

Ç

çadır	: (Far.) Bez örtü
	-da 86a/13.
çağır-	: Çağırarak 113b/1.
	-dı 64a/4, 79a/6, 87b/16, 90b/15, 92a/1, 107b/9, 107b/12, 107b/14, 113a/12, 113b/3.
	-duğ 69a/17.
	-dum 67b/7.

	-ur 66b/3, 66b/9, 72b/4, 76a/4, 107a/11, 113a/8.
çağrış-	: Çağrışmak -dılar 94b/16.
çāk	: (Far.) Yırtık, yarık 79b/8.
çaķ-	: Çakmak -dı 88a/16.
çelebi	: Efendi -inüñ 120a/17.
çalı çırpı	: Odunumsu ağaçtan küçük kuru bitkiler 91a/13.
çal	: Çalmak -up 119a/16.
çardak	: (Far.) Ağaç dallarından örülmüş barınak 68b/14, 68b/17. -a 69a/16. -da 69a/6.
çat-	: Çatmak -dılar 96b/4.
çatla-	: Çatlamak -dı 95b/8.
çay	: Irmaktan küçük akarsu -a 81b/7.
çayna-	: Çiynemek -dı 83a/12, 83a/15.
çehre	: (Far.) Yüz, surat -lü 111b/16.
çek-	: Çekmek -di 92b/17, 94b/14. -düm 95b/15. -erin 105b/8. -erüm 105b/9. -mege 94a/8. -sün 77a/12.
çekil-	: Çekilmek

	-di 107a/14.
çekiç	: Çekiç 64a/15.
çekirdek	: Çekirdek 83b/2.
	-i 83a/11, 83a/3, 83a/5, 83a/14, 83a/17.
	-den 83a/5, 83a/8.
çevir-	: Çevirmek
	-di 95b/7, 103a/5.
	-diler 110a/8.
	-esin 104a/16.
çığır -	: Çığırmaq, seslenmek
	-dılar 72a/17.
	-urlar 101b/5.
çık-	: Çıkmak 74b/10, 98b/8.
	-a 65b/5, 72b/9, 75b/3, 86a/4, 86a/14, 89a/16.
	-acağ 110a/1.
	-alım 72a/16.
	-ar 79a/11, 106b/11, 113a/17, 115a/10.
	-asız 98a/3.
	-ayın 85a/14.
	-dı 66a/16, 67b/10, 74b/11, 75a/4, 75a/12, 79b/5, 80b/1, 81a/1, 84b/14, 85a/15, 86a/12, 89b/12, 90a/2, 90a/4, 92b/17, 95b/15, 96a/14, 96a/15, 100a/1, 101b/8, 102a/2, 102a/14, 106b/10, 114a/8, 115a/6, 118a/4, 118a/7.
	-dılar 61b/17, 66b/16, 72b/2, 72b/7, 87a/17, 97a/8, 102a/12, 108a/4, 108b/6.
	-duğ 68a/17, 98a/8.
	-dum 61b/5, 68b/7, 69a/16, 85a/2, 85b/9, 98a/17, 98b/8, 106b/15.
	-duñ 96a/3.
	-masına 63b/11.
	-masından 106a/10.
	-miş 66a/7, 73b/2, 76a/11.
	-sun 69b/11.

	-uñ 61b/15.
	-up 104a/9, 115b/17, 83b/13.
çıkar-	: Çıkarmak
	-aralar 67a/17.
	-arasın 94b/10.
	-aravuz 99b/14.
	-ardı 63b/4, 66b/4, 67b/14, 74b/13, 86b/1, 88a/2, 90b/4, 91a/9, 94b/14, 95b/4, 106b/10, 108a/13.
	-ardılar 67b/4, 68a/4, 119a/14.
	-arduğ 97b/14.
	-ardum 73b/3, 73b/17, 86b/6, 86b/13.
	-ardup 68a/2.
	-mış 63b/6.
	-mişlar 73a/2.
	-sun 117b/9.
	-uñ 110a/1.
	-up 63b/10.
	-ur 114b/4.
çıkar	: Çıkar, menfaat
	-iñdur 93b/5.
çıyan	: Zehirli bir tür böcek 118a/4.
çobanlık id-	: Çobanlık etmek
	-er 76a/12.
çoğal-	: Çoğalmak
	-dı 89a/5.
çoğ(ık)	: Çok
	-ıdı 70b/12, 111a/7.
çoğ	: bkz. çoğ 70a/9, 70b/7, 72a/14, 73a/11, 81a/4, 84a/12, 85b/15, 87a/7, 89b/7, 112b/6, 112b/7, 112b/, 113b/15, 119b/3.
	-dur 70a/8, 76b/16.
çörçöp	: Çerçöp 87b/12.
çukur	: Derin kuyu 111a/5.

çü	: (Far.) Çünkü, mademki 63a/12.
çün	: (Far.) ...dığı zaman, için, çünkü 61a/7, 61a/13, 62a/2, 62b/16, 63a/5, 63b/1, 63b/12, 63b/14, 64a/1, 66b/5, 67b/6, 69a/8, 69a/11, 72b/5, 73a/3, 73a/10, 73a/14, 73a/16, 74b/8, 75a/17, 75b/3, 75b/15, 77a/10, 77a/13, 77b/10, 77b/12, 78a/1, 78a/3, 78a/12, 78a/16, 79a/4, 79a/10, 79b/4, 79b/11, 80a/2, 80a/4, 80a/5, 80a/12, 80b/11, 80b/13, 81b/11, 81b/13, 81b/16, 82a/10, 83a/9, 83b/16, 84a/1, 84a/3, 84a/8, 84a/16, 85a/7, 85a/9, 85b/8, 86b/2, 86b/14, 87a/10, 87b/13, 89b/5, 89b/16, 91b/1, 93a/11, 93a/14, 95a/1, 96b/6, 96b/7, 97a/1, 98a/7, 99a/7, 99b/8, 100a/4, 101a/12, 103a/5, 103b/4, 104a/15, 104b/13, 105b/2, 105b/3, 106a/4, 106a/6, 106a/9, 106a/10, 106b/8, 107b/3, 107b/6, 108b/10, 109a/10, 109b/11, 110a/14, 110b/8, 111a/17, 112a/14, 113b/11.
çünkü	: (Far.) Bundan dolayı 73b/10, 80b/16, 96b/3, 98a/3, 111b/6.

D

da	: Dahi anlamındaki bağlaç 61b/3, 91b/13, 97b/12, 102a/12, 106a/11, 109b/1.
dā'imā	: (Ar.) Her vakit, her zaman 116b/7, 121a/2.
dağıl-	: Dağılmak -dı 113a/11.
dahı	: De, dahi, bile 61b/15, 62b/3, 63a/2, 63a/15, 63b/15, 64a/6, 64b/7, 64b/8, 65b/2, 65b/3, 66b/11, 67a/5, 67a/6, 67a/7, 67a/9, 67a/10, 67a/14, 68b/16, 69a/17, 69b/12, 70a/2, 70a/3, 71a/3, 73a/9, 74a/4, 75a/11, 75a/8, 75b/1, 75b/2, 75b/7, 76a/14, 78a/9, 78a/14, 78a/15, 78b/12, 82a/17, 82b/17, 83a/14, 83a/15, 83a/16, 83b/12, 85b/13, 85b/14, 85b/17, 86a/9, 86a/16, 86b/14, 87b/5, 89a/14, 90a/10, 90a/15, 90b/9, 91a/6, 91a/7, 92a/14, 95a/6, 95a/7, 95a/9, 95a/12, 95a/13, 95b/17, 97a/11, 98a/14, 99a/16, 100b/2, 100b/9, 101a/6, 101a/7, 101b/6, 102a/14, 102b/2, 103a/7, 103b/4, 103b/10, 103b/12, 104a/8, 104a/14, 104b/9, 104b/10, 104b/11, 104b/12, 104b/13, 104b/17, 105a/1, 105a/5, 105b/6, 105b/12, 106b/16,

107a/2, 107a/9, 107a/11, 107b/3, 107b/11, 107b/12, 107b/13, 107b/14, 109a/3, 109b/1, 109b/5, 109b/16, 110b/15, 110b/16, 111a/2, 111b/5, 111b/14, 111b/15, 111b/16, 111b/17, 112a/1, 112a/5, 112b/3, 112b/14, 113a/14, 113b/12, 114b/2, 114b/4, 114b/5, 114b/10, 114b/12, 114b/14, 114b/15, 114b/16, 114b/17, 115a/1, 115a/7, 115a/13, 115b/7, 115b/12, 116a/1, 116a/10, 116b/6, 116b/16, 117a/4, 117b/3, 119a/10, 119b/7, 120a/9, 120b/11, 121a/4, 121a/9, 121b/10.

dāhil	: (Ar.) İçinde, içinde bulunan (kimse veya şey) 116a/5.
daḳ-	: Takmak -ardı 67b/16. -arlarsa 82a/16. -dırup 82a/14.
dal	: Bir ağaç gövdesinde çıkan kolların herbiri -larında 63b/16.
da‘vet id-	: (Ar.) Çağırarak -eyim 64a/16.
darb	: (Ar.) Vurma, vuruş 73a/11.
dāyīm	: (Ar.) Her vakit, her zaman 61a/1, 61a/5, 80b/6, 80b/9, 83b/6, 85b/1, 85b/3, 87b/6, 89a/1, 101a/10, 101a/16, 101a/17, 101b/1, 102a/16.
de	:Dahi anlamındaki bağlaç 66b/10, 76a/3, 82b/10, 103a/13, 104a/1, 104b/1, 105a/4, 105a/5, 106b/17, 110b/15, 117b/11, 120b/1.
defn it-	: (Ar.) Gömmek, gömülmek -düm 67a/16, 73b/4, 107a/3. -dük 98a/7. -diler 89b/3, 96b/11, 97a/16. -yledük 99a/1.
def‘a	: (Ar.) Kere, kez, sefer 107a/14.
def‘id -	: (Ar.) Def etmek -eler 99a/4.
defter	: (Ar.) Defter 105b/10.

	-de 105b/11.
	-in 121b/4.
deg-	: Deymek
	-di 65a/4, 93a/3, 103a/7.
	-er 89b/8.
	-medi 109a/3.
	-miş 92a/8.
değil	: Değil, olumsuzluk bildiren edat 109a/15.
	-di 91a/14.
	-dür 67b/9, 68a/16, 71a/9, 74a/13, 77a/5, 79a/14, 85a/11, 104b/17, 105a/10, 105a/11, 105a/12, 105a/13, 105a/15, 105a/16, 108a/17.
degin	: Dek, denli 65a/13, 67a/12, 69a/7, 71b/10, 71b/11, 71b/12, 73a/6, 77b/14, 79b/12, 80a/17, 83b/15, 104b/5, 104b/17, 105a/7, 105a/8, 106a/1, 107a/17, 108b/10, 109a/11, 111b/8, 120b/6, 121b/1.
degirmen	: Değirmen 94a/3.
değiş -	: Değişmek
	-di 78b/1.
degül	: bkz. değil 93b/1, 97a/5.
	-dün 87a/4.
	-dür 63a/8, 68b/3, 68b/5, 69b/9, 74a/4, 76a/6, 80b/5.
	-misse 80b/8.
	-sin 108b/4.
	-üm 66a/9.
dek	: Değin, kadar 67b/17, 80b/13, 84a/8, 108b/7.
del-	: Delmek
	-er 75b/1.
	-ik 98b/2.
dellāk	: (Ar.) Tellak, hamamda erkekleri yıkayan keseleyen kimse 62a/7, 62a/8, 62a/9.
dellāl	: (Ar.) Tellal, Durulması gereken bir haberi yüksek sesle bağırarak duyuran kimse 78b/9.
delü	: Deli 75a/4, 78b/12, 81b/11, 82a/14, 103b/7, 103b/10.

	-sin 81b/13.
	-yimişseñ 81b/14.
dem	: (Far.) Zaman, an, çağ. Nefes, soluk 76a/1, 76b/12, 88a/16, 89a/16, 90b/16, 91a/9, 101b/12.
de-	: Demek
	-rler 86a/15.
demür	: Demir
	-lemiş 79b/10.
	-lemişler 82a/10, 102b/13.
deñiz	: Deniz 62b/14, 87b/3, 89b/10, 95a/14, 97b/12, 97b/13, 106b/8, 114a/4.
	-de 105b/4.
	-den 87a/16, 89b/11, 98a/3, 98a/7, 106b/15.
	-e 87b/3, 94a/16, 101b/10, 114a/5.
	-i 94b/3.
dep-	: Tepmek
	-di 73a/9, 93a/17.
	-eledi 73a/9.
	-er 103b/7.
depe	: Tepe 100a/10.
depred-	: Sallamak, titretmek
	-ür 82a/2.
depret-	: bkz. depred 112a/10
der -	: Bir araya gelmek
	-ildiler 86a/3.
dere	: Dere 107a/9, 113a/15.
	-de 113a/16.
	-den 107a/7.
	-si 113a/16.
derecāt-ı ‘ulā	: (Ar.) Yüksek dereceler 117b/4.
derece	: (Ar.) Derece 105a/7.
	-ñ 67a/2.

	-ye 65a/6, 98a/14, 99a/17.
dergāh	: (Far.) Dervişlerin zikir ve ibadet ettikleri, içinde yaşadıkları yer 70a/10.
	-a 116a/10, 120a/17.
	-ına 75a/10.
derḥāl	: (Far.) Süratle, acilen 61a/7, 61b/7, 64a/3, 87b/11, 92b/15, 93a/14, 94b/11, 101b/12, 102b/16, 113b/4.
dermān	: (Far.) şifa, deva, çare 91b/13.
derūn	: (Far.) Derin, kalp, yürek, iç
	-dan 93b/3.
dervīş	: (Far.) Tarikata girip bağlanan, tarikat müntesibi 74a/7, 74a/8, 74a/12, 74a/13, 74a/15, 74a/16, 74b/2, 82b/2, 82b/10, 82b/12, 83a/5, 83a/8, 83a/11, 83b/3, 83b/8, 84a/2, 84a/7, 84a/11, 84a/15, 84a/17, 84b/4, 84b/15, 85a/9, 85b/11, 87a/11, 87b/2, 87b/4, 87b/8, 88a/4, 88a/9, 88a/12, 88b/3, 88b/5, 88b/16, 90b/12, 117a/11, 117a/17, 118a/16, 118b/6, 120a/15.
	-de 87a/12.
	-e 82b/7, 82b/9, 83a/1, 83b/11, 85a/5, 87b/1, 90b/13, 91a/2, 91a/6, 91a/8, 118b/1, 118b/9.
	-i 118a/16, 118b/12.
	-in 82b/3.
	-ler 82b/1.
	-lerden 83b/4.
	-lere 70b/16, 72a/12, 86a/12, 89a/2, 89b/9, 98a/11.
	-leri 101a/8.
	-lerüñ 79b/17.
	-ligile 88b/15.
	-üñ 83a/12, 87a/17, 88b/1.
desti	: (Far.) Testi 92b/16.
dest-māl	: (Far.) El ve yüz silmeye yarayan mendil 74b/13.
destūr	: (Far.) İzin, ruhsat, müsaade 63a/3, 65b/9, 68a/12.
deve	: Deve 103b/7.

-cügi 103b/1, 103b/9, 103b/15.

-cük 103b/3, 103b/5, 103b/9.

-den 103b/6.

devşür-

: Devşirmek. Toplamak, dermek

-di 112b/1, 113b/5.

-diler 118a/8.

-mezem 85b/5.

-üp 73b/9.

di-

: bkz. de 101a/13.

-di 61a/2, 61a/8 ,61b/1, 61b/3, 61b/12, 62a/9, 62a/12, 62b/4, 62b/12, 63a/4, 63a/8, 63a/17, 63b/3, 63b/5, 64a/9, 64a/11, 64a/13, 64a/15, 64a/16, 64b/4, 64b/17, 65b/4, 65b/6, 65b/7, 65b/8, 65b/9, 65b/10, 66a/11, 67a/12, 67a/13, 68a/7, 68b/4, 68b/6, 69b/6, 70a/12, 70b/4, 71a/14, 72a/1, 72a/9, 72a/12, 73b/11, 74a/14, 74b/4, 74b/7, 74b/10, 74b/11, 74b/15, 75a/6, 75a/10, 75a/11, 75b/6, 75b/7, 76a/6, 77b/16, 78a/15, 78a/17, 78b/17, 79a/4, 79a/8, 80a/8, 80b/15, 80b/17, 82b/4, 82b/16, 84a/3, 84a/14, 84a/16, 84b/8, 84b/13, 85a/7, 86a/12, 87a/11, 88a/16, 89a/16, 89b/1, 90a/4, 90b/4, 90b/5, 90b/6, 90b/9, 90b/11, 90b/12, 90b/16, 91a/4, 91b/9, 91b/11, 91b/14, 92a/6, 93a/4, 94b/11, 94b/13, 95a/5, 95b/3, 96b/9, 97b/10, 98a/4, 98b/3, 99a/17, 101a/2, 101a/4, 101a/5, 101b/6, 101b/14, 103a/6, 103a/8, 103b/16, 104a/2, 104a/4, 104b/7, 105a/2, 105a/5, 105b/1, 106a/12, 106a/14, 107a/2, 107b/6, 107b/8, 107b/10, 107b/11, 108a/13, 108b/3, 108b/6, 109a/1, 109a/13, 110a/14, 112a/11, 112b/15, 113a/1, 113b/3, 113b/13, 113b/14, 113b/16, 114a/7, 114a/13, 114a/14, 115a/1, 115a/13, 115a/14, 115b/9, 115b/10, 115b/13, 116a/4, 116a/6, 116a/12, 116b/1, 117a/10, 117a/14, 117b/2, 117b/15, 118a/14, 118b/1, 120a/3, 120a/13, 120b/1, 120b/4, 120b/17, 121a/4, 121a/6, 121a/8, 121a/13, 121b/8.

-digi 78b/2.

-digiçün 82a/14.

-digim 117b/17.

-digüm 84a/15.

-diler 61a/3, 61a/7, 61a/10, 61a/17, 61b/3, 63a/4, 63b/11, 70b/5, 72a/16, 72b/2, 73a/4, 74b/3, 75a/4, 75a/13, 75a/14, 75a/15, 80a/14, 81a/4, 81a/11, 85b/3, 86b/9, 87b/14, 88b/9, 88b/13, 89a/9, 89a/10, 89a/13, 89b/3, 89b/8, 89b/9, 93a/8, 94a/9, 94a/10, 94a/14, 94b/17, 95a/7, 96a/12, 97a/5, 97a/7, 97a/15, 97b/4, 97b/5, 97b/10, 99a/12, 99b/11, 100b/4, 100b/6, 100b/17, 102a/1, 103b/8, 108a/10, 108a/11, 108a/13, 108a/15, 108b/12, 108b/16, 109a/9, 109a/11, 109a/12, 111b/11, 111b/14, 112a/4, 112a/10, 112b/13, 112b/16, 113a/9, 113a/14, 113b/1, 116b/13, 116b/14, 118b/4, 119a/2, 119a/3, 120a/12, 121a/17.

-nildi 117b/10

-nildükde 116a/13

-nile 66b/6

-dügi 114a/1.

-dük 98a/12.

-dükde 116a/1, 116a/5, 116b/5, 116b/11, 116b/17, 117a/3, 117a/9, 17a/12, 117b/2, 117b/10, 118a/1, 118a/3, 118a/12, 118b/4, 118b/15, 119a/5, 119a/9, 119a/12, 119a/14, 119a/16, 119b/3, 19b/12, 19b/16, 120a/1, 120a/3, 120a/10, 120b/9, 120b/10, 121b/2.

-dükleri 73b/7, 75a/15, 101b/16.

-düm 61b/9, 65b/15, 65b/17, 66a/2, 66a/14, 66b/3, 66b/13, 66b/14, 67a/2, 67a/4, 67b/3, 67b/6, 67b/11, 67b/13, 68a/1, 68a/3, 68a/4, 68a/13, 68a/16, 68b/3, 68b/5, 68b/6, 68b/8, 68b/14, 69a/5, 69a/6, 69a/7, 69a/13, 69a/15, 72b/14, 72b/16, 73a/1, 73b/14, 74a/1, 75b/5, 75b/8, 75b/11, 75b/12, 75b/13, 76a/14, 76a/16, 76b/1, 77a/4, 77a/11, 77a/13, 77b/12, 78b/11, 78b/12, 78b/15, 78b/17, 79a/3, 79a/9, 79a/11, 79a/13, 79a/14, 81b/10, 81b/14, 82a/4, 82a/5, 82a/12, 85a/3, 85b/10, 85b/11, 85b/13, 85b/15, 86a/5, 86a/6, 86a/8, 86a/10, 86a/16, 86a/17, 87a/4, 87a/14, 88b/9, 88b/11, 90a/12, 90a/16, 92a/9, 92a/17, 92b/4, 93a/10, 95b/17, 96a/6, 96a/16, 98b/5, 98b/13, 99b/15, 100a/8, 100a/10, 100b/4, 100b/12, 101a/7,

101a/17, 101b/1, 101b/11, 101b/13, 101b/17, 102a/4, 102a/5, 102a/9, 102b/11, 102b/14, 103a/3, 103a/14, 103b/1, 103b/17, 104a/2, 104a/12, 104a/15, 104b/2, 104b/3, 104b/8, 105a/4, 105b/4, 105b/5, 105b/10, 105b/14, 105b/15, 105b/17, 106b/14, 106b/15, 106b/16, 106b/17, 107a/6, 107a/8, 107a/11, 107a/15, 107b/8, 111a/8, 111a/14, 111a/17, 111b/5, 112a/9, 112a/11, 112a/12, 112a/13, 112a/16, 113b/9, 113b/15.

-dün 81b/14, 85a/13, 92a/6, 101b/16, 119b/11.

-dünđi 70a/4, 70a/5.

-mege 120a/6.

-mekdür 119b/3.

-mezdi 68a/9, 120a/7.

-miş 63b/11, 94a/10.

-mişdür 92a/5.

-r 61a/2, 61b/2, 61b/5, 61b/10, 61b/16, 62a/6, 62a/7, 62a/10, 62a/13, 62b/1, 62b/2, 62b/5, 62b/8, 62b/12, 63b/1, 64a/3, 64a/6, 64a/7, 64b/6, 64b/7, 64b/8, 64b/9, 64b/12, 64b/13, 65b/8, 65b/9, 65b/16, 66a/3, 66b/3, 66b/7, 66b/10, 67a/1, 68a/5, 68a/13, 68a/15, 68a/16, 68b/5, 68b/9, 68b/11, 69a/6, 69a/11, 69a/14, 69b/15, 69b/17, 70a/1, 70a/3, 70a/6, 70a/10, 72b/5, 72a/3, 72a/7, 72b/17, 73a/6, 73b/7, 73b/14, 73b/15, 73b/15, 74a/4, 74a/5, 74a/11, 74a/12, 74b/9, 75a/1, 75b/5, 75b/9, 75b/11, 75b/12, 75b/14, 76a/9, 76a/13, 76a/17, 76b/14, 77a/1, 77a/5, 77a/6, 77a/7, 77a/8, 77a/10, 77a/12, 77b/7, 78a/7, 78a/11, 78b/4, 78b/6, 78b/7, 78b/10, 78b/14, 79a/2, 79a/4, 79a/10, 79a/13, 79a/16, 79b/2, 79b/4, 80b/9, 81a/7, 81a/12, 81b/1, 81b/3, 81b/5, 82a/7, 82a/11, 82a/17, 82b/6, 82b/9, 82b/12, 83a/1, 83a/5, 83a/6, 83a/7, 83a/9, 83b/9, 84a/2, 84a/3, 84b/17, 85a/4, 85a/15, 85b/14, 86a/5, 86a/6, 86a/9, 86a/17, 87a/10, 87a/16, 88a/2, 88a/4, 88a/5, 88a/9, 88a/11, 88b/4, 88b/5, 88b/14, 88b/16, 89a/10, 89b/5, 89b/6, 90a/6, 90a/13, 91a/2, 91a/5, 91b/6, 91b/8, 92a/1, 92a/7, 92b/6, 92b/11, 92b/13, 92b/15, 93a/1, 93a/9, 93a/13, 94a/2, 94a/11, 94a/13, 94a/14, 94a/16, 94b/4, 94b/8, 95a/8, 95a/12,

95b/3, 95b/7, 96a/1, 96a/5, 96b/14, 96b/17, 97b/7, 97b/10, 98a/9, 98a/11, 98b/3, 98b/5, 98b/6, 98b/8, 99a/13, 99a/17, 100a/3, 100a/4, 100a/12, 101a/7, 101a/15, 101b/1, 101b/16, 102a/4, 102a/8, 102a/9, 102a/13, 102a/14, 102b/5, 102b/8, 102b/15, 103a/13, 103a/17, 103b/3, 103b/6, 103b/9, 103b/13, 104a/1, 104a/3, 104a/5, 104a/13, 104a/14, 104a/15, 104b/1, 104b/2, 104b/6, 105a/5, 105a/6, 105a/16, 105b/2, 105b/3, 105b/4, 105b/9, 105b/13, 105b/15, 106a/15, 106b/5, 106b/15, 107a/5, 107a/12, 107b/3, 107b/8, 107b/10, 107b/11, 107b/13, 107b/15, 107b/16, 108a/1, 108a/5, 108a/6, 108a/9, 108a/10, 108a/15, 108a/16, 108a/17, 108b/2, 108b/5, 109a/7, 109a/14, 109a/15, 109a/16, 109a/17, 109b/2, 109b/4, 109b/5, 109b/6, 109b/8, 109b/10, 109b/14, 109b/16, 109b/17, 110a/1, 110a/2, 110a/3, 110a/5, 110a/7, 110a/8, 110a/9, 110a/10, 110a/11, 110b/13, 110b/15, 110b/16, 111a/1, 111a/2, 111a/16, 111b/5, 112a/11, 112a/12, 112a/17, 113b/5, 113b/7, 113b/8, 113b/14, 114a/15, 114a/16, 114a/17, 114b/3, 115a/3, 115a/4, 115a/9, 115a/16, 115b/2, 115b/3, 115b/4, 115b/7, 115b/8, 116a/8, 117a/5, 119a/6, 119b/5, 119b/14, 120b/11.

-rdi 63b/14, 65a/12, 65a/15, 70b/11, 71a/8, 83b/7, 101a/12, 110b/1.

-rin 82a/4, 85b/7, 94a/14, 103b/13, 103b/14, 105b/16, 111a/11, 116a/5.

-riz 64b/9.

-rler 75b/13, 87a/13, 97b/8, 101b/6, 104b/9, 104b/10, 104b/11, 104b/12, 104b/13, 112a/3, 113a/3, 113a/16.

-rlerdi 71a/6, 71a/9, 71a/11, 85b/12, 87a/12, 96b/2, 96b/3, 104a/6, 104a/7, 110b/4, 111b/1.

-rmişsin 61a/6.

-rse 76b/8.

-rsin 72a/4, 72a/8, 78b/5, 87a/13, 94a/11, 94a/14, 109b/2, 109b/4, 109b/6, 109b/8, 109b/10.

-rsiz 105b/14.

-se 76b/17.

-ye 82a/13, 92a/4.

-yekim 65a/14.

-yeler 66b/7.

-yelerdi 105a/10, 105a/11, 105a/12, 105a/14, 105a/15, 105a/16.

-yem 82b/15, 84b/8.

-yesin 74b/7.

-yüp 61b/14, 63a/1, 68b/8, 75a/17, 76a/1, 76b/9, 77b/8, 82b/14, 84b/4, 88a/12, 89b/16, 117a/5, 117b/4, 118b/10, 119a/6, 119b/4.

dik-

: Dikmek

-diler 94b/11.

-esin 94b/9.

diken

: Diken 70b/1, 114b/4.

-den 114b/4.

dil

: Dil 95a/11, 118b/14.

-im 86b/9.

-in 82a/2.

-ince 97b/1.

-ine 70a/14, 80a/7, 119a/3.

-ile 91a/1.

-süz 70a/16.

-üm 63a/10.

dile-

: Dilemek 109b/16, 115b/8.

-di 65b/1, 68a/9, 84a/17, 87b/14, 88b/11, 93a/6, 95a/10, 100b/8.

-digini 107a/13.

-diler 99a/3.

-dügin 120b/13.

-dükde 117b/11.

-düm 68a/2, 81b/9, 98b/11.

-mek 109b/17.

-mez 93a/1.

-mezin 108b/16.

-r 61b/1, 61b/2, 61b/3, 93b/16, 103a/15, 103b/8, 108a/10.

-rin 61b/1, 61b/2, 62b/8, 89a/14, 97b/17, 104a/15.
 -rmisin 104a/14.
 -rse 76b/13, 76b/6.
 -rsem 80b/16.
 -rseñ 64b/12, 70a/11, 80b/17, 104a/15, 108b/15, 109b/15, 111a/9.
 -rseñüz 95a/7.
 -rüz 89b/15
 -se 65a/17, 69a/4, 88b/12.
 -señ 88a/11.
 -yiserdür 98a/4.
 -yem 109a/5.

dileg(k)

: Dilek, istek
 -i 68a/5, 68a/7, 70b/12.
 -in 62b/11, 88a/16.
 -üm 62b/5, 88a/15.
 -üñ 62b/4.
 -ile 63a/5

dimāğ

: (Ar.) Damak
 -ım 73b/2.

dīn

: Din 94a/1, 94a/10, 94a/12, 94a/13.
 -den 64a/14, 64b/14, 94b/2, 95a/6, 95a/8, 95a/10.
 -dür 106b/15.
 -e 64a/15, 109b/7, 115a/9.
 -i 94a/1.
 -in 64b/7.
 -inde 93b/9, 93b/10.
 -inden 64b/13.
 -ine 64b/5, 64b/7.
 -üme 108a/17.
 -üñ 64a/15, 64b/8.

dīñ-

: Dinmek
 -mez 69b/4.

dīnār	: (Ar.) Para birimi 72a/10, 85a/7, 85a/8, 89a/6, 90b/3, 90b/8. -a 78b/10.
dīndār	: (Ar.+Far.) Dinin emir ve yasaklarına hakkıyla uyan -dı 87b/4.
dīñle-	: Dinlemek -diler 77b/5. -düm 77b/2. -memiş 119a/3. -yelüm 71a/13. -yenidir 75b/4. -yüp 121b/11.
dīñlen-	: Dinlenmek -mez 61a/1.
direk	: Direk -süz 71b/2.
dirig	: (Far.) Eyvah, yazık 75b/8.
diri	: Diri 98b/13, 101a/1, 112a/15. -idür 96b/9. -isin 82a/3. -idesin 64b/4.
diril-	: Dirilmek -ildi 119b/12. -ildiler 110b/7.
dirlig(k)	: Dirlik, düzen -e 84b/3. -üm 77b/15.
dirlik	: bkz. dirlig 77b/16.
diş	: Diş -leri 111b/2.
ditre-	: Titremek -mek 80b/12, 95a/10, 100a/5, 102b/16, 107b/4, 110b/9, 113b/4. -r 74b/17.

	-yi 96a/10.
dīvār	: (Far.) Duvar 88a/16. -a 69b/3, 88a/12, 105b/2.
diyü	: Diye 68b/2, 70a/14, 72b/13, 74b/5, 77a/17, 79b/12, 81a/7, 83a/14, 84a/1, 84a/10, 85b/7, 86a/7, 87b/11, 93b/3, 95b/8, 96b/14, 97b/2, 97b/9, 98a/17, 99a/7, 100b/1, 100b/1, 107a/11, 107b/12, 107b/15, 109a/16, 110a/4, 111b/10, 112b/9, 113a/12, 113b/4.
diyüvir-	: Deyivermek 105b/10. -di 74b/9, 114a/1. -düm 61b/10, 68b/3.
diz	: Diz -inden 71b/12. -ine 71b/11.
diz be diz	: Diz dize 100b/10.
dizār	: Didar. Güzel yüz, çehre 69b/10, 69b/12, 72b/1, 79a/10. -ın 69b/10, 100b/5. -umdan 113b/13. -uñdan 113b/14.
doğun-	: Dokunmak -dı 94a/4, 94b/13. -masun 118b/1.
dost	: (Far.) Samimi, sevilen arkadaş 69b/14, 100b/5, 102b/14, 103a/2. -ın 80a/14. -lara 98b/17. -ları 98b/14, 110b/4. -larına 80a/10. -larınuñ 100a/11. -larum 85b/9, 115b/12. -laruñdan 62a/11. -luğun 61a/6. -u 79b/1, 79b/2. -um 62a/13, 75b/4, 102b/9.

- uma 82a/11.
 -umı 102b/12, 103a/1.
 -uñ 65b/7.
- dög-** : Dövmek 75b/16.
 -diler 64b/14.
 -erler 103b/2.
- dök-** : Dökmek
 -di 95a/3.
 -e 85a/15.
 -erlerdi 77b/1.
 -müşler 100a/14.
 -ti 74b/12.
 -üci 91a/16.
 -üldi 107a/14.
- dön-** : Dönmek 85b/13, 95a/6.
 -di 80b/12, 83b/17, 85a/9, 89b/16, 94a/5, 113a/13.
 -diler 85b/11.
 -dük 64b/6, 86a/2, 94b/17.
 -düm 64a/8, 67b/6, 107b/4.
 -e 68b/4, 95a/10.
 -em 82b/16.
 -esin 66b/5.
 -medi 64b/14, 85b/15.
 -meyem 64a/14.
 -mezin 64b/13, 95a/8.
 -miş 97a/3.
 -üñ 85b/10.
 -üp 85b/12.
- dönder-** : Döndürmek
 -derdi 90a/1, 90b/17, 110a/6.
 -dermiş 69b/3.
 -derüñ 110a/8.

dört	: Sayı 62a/15, 71b/10, 91b/16, 98b/7, 103a/11, 103b/2, 108b/8, 115a/8, 115b/4, 116a/14, 116b/16.
döşeg(k)	: Döşek, yatılacak yer -ine 61a/15.
döşek	: bkz. döşeg 71b/7.
döşe-	: Döşemek
döy-	: Tahammül etmek, dayanmak -ememiş 63b/11. -nmiş 71b/8.
du‘ ā	: (Ar.) Dua, yakarış 101b/2, 101b/4, 104a/14, 108a/11, 113a/6. -dan 121b/13. -lar iderin 101a/17. -ñ 101a/17, 101b/6. -kıl 88b/14. -sını 120b/2.
du‘ ā kıl-	: Dua etmek -dı 88b/17, 90b/12, 110a/13. -dum 102b/11. -urın 106a/8. -up 88a/8, 90b/6.
dur-	: Durmak -a 82a/3. -dı 83b/12, 97b/16. -dılar 72b/6, 73a/10. -madı 75b/2. -maz 69b/4. -sun 76b/8. -ur 69a/17, 80b/10, 102b/15, 106b/3. -urdum 88b/5, 90b/2. -urın 89a/16, 91b/5, 91b/6, 112b/15. -urlar 86b/17. -urun 71a/6.

dut-	: Tutmak 82b/11. -a 118b/2. -ardı 80a/17. -asın 102b/8. -dı 67a/7, 73b/2, 90a/6, 95a/10, 107b/4, 112a/12, 113b/4, 120a/17. -dılar 95a/5, 95a/6 -mayanlara 107b/5. -maz 62a/14, 106a/14. -mazam 75b/11. -mazsın 106a/15. -ucu 109b/7. -up 89a/15, 116a/10.
duy-	: Duymak -dı 120a/11. -madın 120a/10. -maz 102a/17.
düğün	: Düğün -e 72b/5. -üñ 72a/11.
dükeli	: Hepsi, bütün, cümle 65a/1, 62a/17, 69a/17, 71a/2, 71a/4, 73a/12, 76b/6, 77b/4, 77b/5, 77b/9, 82a/14, 83b/3, 84a/6, 86a/2, 89b/1, 89b/5, 93b/15, 94b/1, 94b/9, 96b/7, 99b/17, 102b/6, 103a/6, 104b/16, 108b/8, 110b/4, 111a/9, 111b/7, 112b/1, 112b/10, 113a/14, 113b/8. -nden 109b/11. -ne 63a/12. -si 87a/12. -sini 94b/5.
dükkān	: (Ar.) Dükkan -ına 67b/7.
dün	: Gece 63b/8, 69a/2, 69a/8, 72a/6, 80b/1, 94b/2, 113a/10, 113a/5, 113b/2, 117b/7.

	-ki 84a/7.
düneg(k)	: Tünek
	-inden 78a/13.
dünyā	: (Ar.) Dünya 71b/3, 74a/3, 77b/5, 88a/8, 88a/10, 88b/11, 89b/5, 101a/4, 115b/1, 116a/6, 116b/1, 117a/14.
	-da 70b/12, 70b/15, 75b/17, 79a/9, 88b/12, 96b/2, 101a/2, 101a/8, 121a/11, 121b/9.
	-dan 70a/10, 88a/14, 92a/4, 101a/2, 101a/5, 104b/4, 114b/8.
	-ya 71b/17.
	-yı 76b/17, 116a/17, 117b/6.
dürlü	: Türlü 61b/15, 64b/15, 70a/14, 71b/13, 86b/17, 87a/8, 103a/10.
dürr-i yakut	: (Ar.) Değerli yakut taşı 102a/7.
dürüst	: (Far.) Dürüst 65a/1.
düş	: Rüya 81b/8, 88b/5, 101b/16.
	-de 73b/4, 99b/15, 100a/7, 100b/17, 102a/2.
	-inde 102b/1.
	-ümde 86b/15, 100a/13, 100b/7, 101a/16, 101b/10, 102a/10, 102b/12.
	-ünde 80a/12, 89b/4.
düş-	: Düşmek
	-di 61a/15, 66a/11, 67a/5, 67a/6, 67a/7, 73a/11, 75a/13, 77b/16, 79a/6, 80a/2, 80b/12, 90b/1, 92b/12, 95a/14, 97a/10, 97a/12, 99b/6, 101b/10, 107b/7, 110a/15, 110b/9, 120a/11.
	-diğim 89a/7.
	-diler 108b/12.
	-düm 77b/11, 86b/2, 102b/17.
	-dün 113b/5.
	-en 83b/1,
	-er 118b/12
	-erin 72b/13.
	-meñüze 118b/15.
	-miş 66b/1, 73a/17, 74a/8, 112a/8, 119b/13.

	-ürdi 61a/8, 65a/8.
düt-	: Tütmek
	-medi 87b/9.
dütün	: Tütün 87b/9.
düz-	: Düzmek
	-düm 85b/8.
	-em 70a/10.
	-erler 71b/15.
	-ülmiş 99b/16.
	-ülmüşdür 71b/14.
düzen	: Düzen
	-in 70a/10.
E	
ecel	: (Ar.) Ölüm zamanı 65b/3, 97b/17, 99a/1, 99b/13, 104b/13, 106a/12, 109a/4.
	-leri 115a/17.
edeb	: (Ar.) Terbiye, nezaket, zerafet 106b/2.
	-ile 64a/12.
efdal	: (Ar.) Faziletli, çok üstün
	-dür 119a/8, 119a/9, 119a/10, 119a/12.
efendi	: Efendi 78a/4, 78a/9, 78a/13, 78b/6, 79a/2, 79b/16, 80a/8, 80b/15, 116b/12, 116b/14, 117b/7, 17b/17, 118a/10, 118b/2.
	-ler 116b/4.
	-si 78a/6, 78a/8, 78a/11, 78a/12, 78a/16, 78b/3, 78b/4, 78b/7, 80a/15, 80b/1, 80b/11.
	-sine 80a/16.
	-sinüñ 78a/3.
	-ye 80a/1, 116b/12.
eger	: (Far.) Edat 61a/6, 63a/3, 66a/10, 67b/1, 67b/12, 68a/12, 68b/12, 69a/12, 69b/10, 69b/12, 69b/14, 70a/11, 70b/9, 71b/17, 72b/1, 75b/5, 76b/6, 76b/16, 78a/14, 80b/5, 80b/8, 81b/15, 82a/5, 82a/15,

88a/10, 89a/2, 93a/12, 98b/12, 98b/13, 99a/15, 105a/9, 105a/10, 105a/11, 105a/13, 105a/14, 106b/1, 107a/4, 108b/15, 108b/17, 11a/8, 119b/10, 121a/7, 121a/12.

egin

: Sırt, arka
-lerine 73a/1.
-inde 87a/2.
-ine 91a/10, 103a/1.

eg(i)n

: bkz. egin
-üñde 81b/5.

eglen-

: Eğlenmek
-düm 86b/8, 98b/8.
-ür 62b/7.

eg-

: Eymek
-medin 87a/16.

ehibbā

: (Ar.) dostlar, ahbablar 104b/9.
-sı 118b/13.
-sından 118b/14.

ehl-i ‘ıyāl

: (Ar.) Aile ehli 82b/13.
-iyle 112b/1.

ehl-i k̲ubūr

: Kabir ehli
-a 116a/7.

ehl-i cennet

: Cennet ehli 121a/7.

ehl

: (Ar.) Bir yerin, bir topluluğun halkından olanlar, oraya mensup olanlar
-i 71b/3.
-in 101a/9.

ejderha

: (Far.) Korkunç masal hayvanı 93b/14.
-nuñ 94a/4.
-ya 94a/3.
-yı 94a/2, 94a/9, 94a/10.

ek-

: Ekmek 78a/17.
-di 78b/1, 78b/2.

	-ilen 78b/5.
ekin	: Ekin 78b/3.
ekincilik id-	: Ekincilik etmek
	-erdi 90b/10.
ekmek	: Ekmek 90b/11.
eksil	: Eksilmek
	-ür 88b/13.
eksüg	: Eksik
	-üm 63a/7.
eksük	: Eksik 88b/16, 89a/5, 89b/15, 89b/16.
el	: Yabancı 121a/16, 121b/1, 121a/17.
el	: El 88a/16, 88b/17, 116a/14.
	-e 89b/9.
	-i 69a/1, 69a/3, 74a/2, 80b/7, 92a/10.
	-imi 89b/1.
	-in 66b/4, 70a/2, 80b/17, 82a/10, 86a/17, 88a/13, 90b/7, 96a/17, 100b/3, 105b/10, 108a/11, 110b/16, 111b/13.
	-inde 68a/11, 71a/1, 76b/1, 91a/7, 91b/15, 97b/16.
	-inden 66b/1, 68b/1, 73a/8, 85b/17, 91b/10, 102a/15, 108b/13, 109a/4.
	-ine 63b/4, 66b/8, 70a/2, 72b/4, 73a/8, 79a/1, 94a/2, 94b/7, 94b/12, 105b/12, 108b/11, 110a/16, 110b/14.
	-ini 120b/7.
	-iyle 80a/11.
	-leri 62a/14.
	-lerinde 71b/17.
	-lerinden 99a/4.
	-leriyle 119a/1.
	-lerümi 95b/15.
	-lerüñ 62a/16.
	-üm 61b/7, 69a/14.
	-ümde 77a/5, 80b/5.

	-üme 85a/4, 86b/3, 92a/3, 112a/4.
	-ümle 66a/15, 98b/17.
	-üñ 73b/14, 77a/12, 94b/4, 96a/16, 110a/1.
	-üñde 94a/6, 109b/15.
	-üñden 64b/3, 94b/8, 96b/1, 107a/4.
	-üñe 94b/10.
el bağla	: Saygı için elini göbeğin üstüne koyup durmak -yup 100a/15.
elbetde	: Elbette 84a/10, 84b/1, 87a/10, 92a/9.
elbette	: bkz. elbetde 117b/17.
elçi	: Aracı -sin 77b/7.
elimlü	: Ölümlü 89b/1. -ler 89a/12, 89a/14.
elli	: Sayı 85a/7.
emānet	: (Ar.) Geri alınmak üzere verilen şey 112b/4, 112b/6, 112b/7, 112b/10, 112b/12, 112b/14, 112b/16, 112b/17, 113a/7, 113b/16. -i 67b/7, 67b/13, 98a/9, 112b/7, 113a/1, 114a/1. -üm: 67a/11. -ümi 113b/14. -üñi 113a/9.
emceg(k)	: Meme -in 64b/15.
emcek	: bkz. Emceg -leri 65a/1.
emerce	: Memeden kesilmemiş, meme emecek yaşta olan 90b/13, 91a/5, 91a/7, 95a/8.
emīn	: (Ar.) Güvenilir, inanılır 106a/10. -lik 108b/4. -idesin 67b/2.
emīn eyle-	: Emin eylemek -ye 109a/6.

emīr	: (Ar.) Emir, buyruk 117b/3, 111b/10. -imüzdüñ 111a/6.
emr	: bkz. emīr -i 107a/3, 120a/2. -imüzde 96a/2. -imüzden 96a/3. -in 107b/5. -itdi 92a/6. -iyle 73b/10, 94a/3, 102a/17, 106a/5. -ümle 117b/13.
emīr'ül-mü'minīn	: (Ar.) Müminlerin emiri 62a/4, 97b/3, 99b/8, 106a/13, 106a/16, 106a/17, 106b/3, 106b/5, 111b/4.
emr eyle-	: Emir etmek -di 95a/4.
enbiyā	: (Ar.) Nebiler, peygamberler -dan 104b/6.
endām	: (Far.) Beden, vücut 111b/17. -ı 61a/13, 65a/1. -ına 80b/12. -laruñ 62a/17.
endişe	: (Far.) Kaygı, tasa, gam 65a/14. -deyken 65b/4. -si 107b/7. -yle 80b/12. -iderdüm 102b/9.
eñ	: Renk, beniz rengi -lü 111b/15.
eñse	: Ense -mde 121b/6. -sindeyiken 110a/12. -sine 110a/12.
envā'	: (Ar.) Neviler, çeşitler, türler 86b/17.

epsem	: Sessiz, ses çıkarmayan, susan 82a/3, 84a/5, 85b/15, 109b/12.
er	: Erkek kişi 70b/11, 84a/1, 85a/17, 90b/9, 104a/6, 104a/7, 104b/8, 104b/17, 105a/10, 105a/12, 105a/13, 105a/14, 105a/15, 106b/13, 110b/3, 111b/12, 111b/14, 112a/17. -den 104b/16. -e 106b/14. -i 84a/1, 106b/1, 109a/10, 115a/11. -idi 80a/16. -iñüñdür 88b/9. -ine 88a/3, 118b/6. -leri 104b/3 -üñ 92a/11, 105a/10, 105a/12, 105a/13, 105a/14, 105a/15, 108b/13, 109a/4.
er-	: Ermek -di 97a/11.
eren	: Ermiş veli, yatır, evliya -ler 104b/7.
eriş	: (Far.) Bilek, arşın, endaze -i 86b/1.
erit-	: Hissedilmeyecek duruma getirmek -düm 111a/16.
erkān	: (Ar.) Bir topluluğun başlıca kimseleri, ileri gelenleri 105a/9.
erüce	: İrice 83a/17.
esbāb	: (Ar.) Sebepler -uñ 81a/10.
esen	: Sağ salim, sıhhatli 94b/6. -ligimüz 67a/13.
esin	: İçeride doğan şey, ilham -lik 108a/11.
esirge-	: Korumak, himaye etmek -geyüp 101a/8. -mek 101a/12.

eski	: Çok zamandan beri var olan -mezdi 91a/13.
es-selāmü	: (Ar.) Selam veren 65b/6. -‘aleyke 114a/13, 115a/14.
eşecig	: Eşekcik -i 81a/9. -i 81a/14, 81b/1 -inden 91b/4. -üñ 81a/10.
eşek	: Eşek 81a/15.
eşine dosta	: Tanındıklara, dostlara 120a/7.
eteg	: Etek -in 61a/8, 73b/8.
etek	: bkz. eteg 87b/12.
etmeg	: bkz. ekmek -i 65b/11, 68a/13, 88a/1, 88a/2, 88a/6, 90b/11, 90b/13, 90b/14.
etmek	: bkz. ekmek 68a/11, 70a/8, 87b/10, 87b/15.
et-	: Etmek -mez 89b/15.
e‘üzü	: (Ar.) Besmelenin uzun şeklinin baş kısmı 103a/4.
ev	: Ev 63a/1, 63a/4, 63b/7, 68b/13, 77a/17, 80b/1, 84b/11, 87b/16, 95b/2, 95b/7, 95b/10, 102a/11, 112b/9, 113b/16. -cügezim 93a/13. -cügezin 93a/11. -de 68a/10, 82b/5, 85a/1, 90a/7, 91a/2, 92b/7. -den 79b/5. -e 62a/5, 63a/5, 66a/2, 67b/6, 68a/17, 68b/1, 68b/10, 68b/16, 79a/1, 82b/6, 82b/17, 95b/2, 120b/6. -i 65b/15, 69a/1, 75b/13, 75b/14, 83a/2, 93a/7, 93a/10, 96b/16. -in 65b/4. -inde 62a/4, 83a/8, 99b/4. -inden 82b/16, 95b/3.

	-ine 63b/1, 63b/8, 63b/9, 72a/9, 78a/1, 78b/1, 80b/12, 83a/6, 83b/12, 83b/17, 84a/9, 84b/9, 92a/17, 98b/6, 99a/11, 99b/4118b/1, 118b/8, 118b/13.
	-lere 77b/9.
	-leri 77a/16.
	-lerinde 87b/10.
	-lerine 67b/7.
	-lerümüze 103b/7.
	-üm 108a/1.
	-üme 86b/8, 95b/3, 118a/11.
	-üñ 75b/17, 80b/2, 82b/8, 84b/10, 88b/2, 107b/8, 110b/7.
	-ünde 61a/2.
	-üne 81a/14, 93a/8.
	-üñüz 118a/10.
ever-	: Evlendirmek
	-diler 120a/11.
	-üñ 120a/6, 120a/10.
	-ür 106b/1.
evlen-	: Evlendirmek
	-dürmeyür 120a/8.
	-dürmezdi 120a/6.
	-üp 120a/1.
evlād	: Oğullar, kızlar
	-ı 117b/7.
evliyā-	: (Ar.) Seçkin ve has kullar, ermişler, veliler 104b/9.
	-lar 104b/1.
	-lardan 92b/7, 105b/5.
	-nuñ 105b/9, 105b/11.
evtād	: (Ar.) Kendilerine olaylara hükmetme izni verilmiş velilerin belli bir mertebede olanlarına verilen isim 104b/10.
evvel	: (Ar.) Evvela, ilk önce, başlangıçta 91b/8, 105a/8, 105b/7, 105b/8.
	-de 77b/17, 109b/10.

eyd-

-den 80a/15, 87a/5, 115a/16.

: Söylemek

-ür 61a/1, 61a/17, 61b/1, 61b/3, 61b/4, 61b/9, 61b/10, 61b/12, 61b/15, 62a/6, 62a/7, 62a/11, 62a/15, 62a/16, 62b/1, 62b/2, 62b/4, 62b/5, 62b/11, 63a/7, 63a/16, 63a/17, 63b/2, 63b/8, 64a/2, 64a/5, 64a/6, 64a/8, 64a/9, 64a/13, 64b/1, 64b/5, 64b/6, 64b/12, 65b/7, 65b/8, 65b/9, 65b/13, 65b/15, 66a/2, 66a/7, 66a/17, 66b/3, 66b/9, 66b/17, 67a/8, 67b/9, 67b/10, 67b/15, 68a/1, 68a/4, 68a/12, 68a/15, 68b/3, 68b/8, 69a/6, 69b/2, 69b/7, 69b/8, 69b/13, 69b/15, 69b/17, 70a/2, 70a/3, 70a/8, 70a/11, 70b/3, 70b/9, 71a/12, 72a/2, 72a/3, 72a/5, 72a/7, 72a/11, 72b/16, 73a/1, 73a/6, 73b/6, 73b/7, 73b/11, 73b/13, 73b/14, 74a/2, 74a/4, 74a/6, 74a/11, 74a/12, 74b/5, 74b/8, 74b/17, 75a/8, 75a/10, 75b/3, 75b/5, 75b/8, 75b/11, 75b/15, 76a/8, 76a/16, 76b/4, 76b/12, 76b/14, 77a/2, 77a/5, 77a/7, 77a/11, 77b/3, 77b/13, 78a/4, 78a/6, 78a/8, 78a/11, 78a/13, 78a/15, 78b/4, 78b/8, 78b/13, 78b/16, 79a/2, 79a/3, 79a/9, 79a/11, 79a/13, 79a/14, 79b/3, 79b/11, 79b/15, 80a/5, 80b/3, 80b/14, 80b/15, 81a/13, 81a/5, 81a/17, 81b/5, 81b/6, 81b/10, 82a/1, 82a/6, 82a/8, 82a/10, 82a/12, 82b/3, 82b/5, 82b/8, 82b/9, 82b/12, 82b/17, 83a/5, 83a/7, 83a/8, 83a/13, 83b/8, 84a/1, 84a/2, 84a/11, 84b/1, 84b/16, 84b/17, 85a/3, 85a/10, 85b/8, 85b/13, 85b/16, 86a/5, 86a/9, 86a/11, 86a/15, 86a/16, 87a/3, 87a/6, 87a/9, 87a/14, 87a/15, 87b/8, 88a/1, 88a/3, 88a/4, 88a/7, 88a/9, 88a/11, 88b/3, 88b/4, 88b/6, 88b/14, 89a/11, 89a/13, 89a/17, 89b/5, 89b/7, 89b/14, 90a/5, 90a/7, 90a/10, 90b/1, 90b/7, 91a/1, 91b/4, 91b/7, 91b/8, 91b/10, 92a/1, 92a/7, 92a/17, 92b/9, 92b/12, 92b/15, 93a/1, 93a/9, 93a/12, 93b/1, 93b/15, 94a/6, 94a/12, 94a/16, 94b/2, 94b/3, 94b/6, 94b/8, 94b/9, 95a/7, 95a/11, 95b/2, 95b/6, 95b/7, 95b/11, 96a/1, 96a/2, 96a/7, 96a/13, 96b/15, 97b/6, 97b/11, 97b/17, 98a/8, 98a/10, 98a/12, 98a/15, 98b/4, 98b/5, 98b/7, 98b/13, 99b/12, 100a/2, 100a/7, 100a/8, 100a/10, 100a/13, 100b/6, 100b/17, 101a/13, 101a/15, 101a/17, 101b/1, 101b/7, 101b/12, 101b/13, 101b/15, 102a/1, 102a/4, 102a/5, 102a/9,

102a/10, 102a/14, 102b/4, 102b/5, 102b/8, 103a/3, 103a/12, 103a/17, 103b/6, 103b/9, 103b/10, 103b/15, 104a/7, 104a/8, 104a/12, 104a/13, 104b/4, 104b/8, 105b/2, 105b/4, 105b/5, 105b/13, 105b/14, 105b/15, 105b/17, 106a/13, 106a/14, 106a/15, 106a/17, 106b/3, 106b/6, 106b/7, 106b/12, 106b/15, 106b/17, 107a/2, 107a/12, 107a/16, 107b/15, 108a/5, 108a/8, 108a/10, 108a/15, 108b/2, 108b/16, , 109a/12, 109a/14, 109a/15, 109a/16, 109a/17, 109b/1, 109b/2, 109b/5, 109b/8, 109b/10, 109b/12, 109b/14, 109b/16, 109b/17, 110a/2, 110a/3, 110a/6, 110a/7, 110a/8, 110a/9, 110a/10, 110b/14, 110b/15, 110b/16, 111a/1, 111a/3, 111a/8, 111a/15, 111b/6, 12a/9, 112a/12, 112a/13, 113b/5, 113b/7, 113b/9, 113b/15, 114a/3, 114a/6, 114a/13, 114a/14, 114a/15, 114a/17, 114b/1, 114b/3, 115a/2, 115a/3, 115a/12, 115a/15, 115a/15, 115a/16, 115b/1, 115b/2, 115b/3, 115b/4, 115b/9.

-esin 85a/5.

-ürdi 65a/8, 69a/10, 71a/6, 90b/10, 110b/1.

-ürin 64b/8.

-ürler 99a/1.

-ürlerdi 71a/8.

-ürse 76b/7.

-ürsin 68a/5.

eyit-

: bkz. eyd- 92a/1, 98a/12, 103a/17, 103b/17, 104a/17, 104a/3.

-di 62a/9, 71b/1, 74b/5, 83a/3, 88a/13, 90b/6, 93b/3, 101a/1, 103a/5, 104a/3, 104b/5, 104b/6, 110a/13, 112b/14, 112b/17, 113b/11, 115b/11, 115b/14, 115b/15, 115b/17, 116a/11, 116a/2, 116b/4, 116b/9, 116b/15, 117a/3, 117a/9, 117a/10, 117a/17, 117b/3, 117b/7, 117b/17, 118a/1, 118a/6, 118a/10, 118b/1, 118b/2, 118b/16, 119a/8, 119a/9, 119a/10, 119a/11, 119a/12, 119a/15, 119b/9, 119b/15, 120a/2, 120a/8, 120a/12, 120a/17, 120b/1, 120b/8, 121a/1, 121a/10, 121b/2.

-diler 61a/2, 61a/5, 61a/16, 61b/1, 61b/2, 62b/17, 63a/2, 63b/8, 75a/4, 75a/12, 81a/4, 81a/10, 85b/2, 89a/9, 93a/8, 94b/16, 97a/5, 97a/6, 97a/15, 97b/10, 99b/11, 100b/4, 100b/12, 100b/17, 102a/1, 103b/6, 108a/9, 108a/10, 108a/16, 108b/1, 108b/3, 108b/12, 109a/9, 112b/15, 113a/14, 113a/15, 116b/12, 117b/8, 118a/17, 118b/9, 118b/17, 119a/3, 119a/14, 121a/15.

-dük 98a/12.

-düm 65b/16, 66a/1, 66a/3, 66a/13, 66b/2, 66b/12, 67a/1, 67b/1, 67b/5, 67b/12, 67b/17, 68a/1, 68a/16, 68b/2, 68b/6, 68b/7, 68b/12, 69a/4, 69a/6, 69a/11, 69a/15, 72b/14, 72b/17, 73b/14, 73b/17, 75b/9, 75b/11, 75b/13, 76a/13, 76a/14, 76a/17, 77a/4, 77a/6, 77a/7, 77a/12, 77b/11, 78b/10, 78b/12, 78b/15, 78b/17, 79a/2, 79a/11, 79a/12, 79a/13,, 81b/10, 82a/3, 82a/4, 85a/3, 85b/10, 85b/14, 86a/15, 86a/4, 86a/5, 86a/6, 86a/9, 87a/13, 90a/12, 90a/13, 92a/9, 95b/16, 96a/15, 98b/12, 99b/14, 101a/2, 100a/8, 100a/9, 101a/16, 101b/11, 101b/13, 101b/17, 102a/3, 102a/5, 102a/8, 102b/13, 103a/2, 104a/1, 104a/12, 104b/1, 104b/2, 104b/8, 105a/3, 105b/3, 105b/4, 105b/9, 105b/14, 105b/15, 106b/15, 106b/16, 107a/5, 107a/15, 111a/5, 111a/11, 111b/4, 112a/15, 112a/8, 113b/14.

eyle-

: Yardımcı fiil, eylemek 65b/9, 82b/4, 84a/3, 90b/4, 98b/7, 119b/11.

-den 121b/9.

-di 70b/7, 70b/8, 78a/2, 78a/6, 88b/2, 90a/3, 94b/1, 95a/4, 108a/2, 109a/10, 111b/11, 112a/11, 112b/2, 113b/2.

-diler 66a/6, 66b/14, 108b/10.

-dim 73b/13.

-dük 86a/13, 99a/1.

-düm 66a/14, 85b/8, 86a/1, 87a/6, 96a/5, 114b/8, 114b/9, 114b/10, 114b/11, 114b/12, 114b/13, 114b/14, 114b/15, 114b/16, 114b/17.

-dün 80a/6, 80b/7, 86b/7, 90b/9, 111a/15.

-me 117b/10.

-meyesün 80a/8.

	-miş 79b/9.
	-mişler 100a/15.
	-mez 100b/6.
	-sün 72a/3.
	-üp 82a/15.
	-ye 109a/6.
eyle	: Öyle 70a/1, 76b/8, 79a/12.
eyü	: İyi 106b/2.
	-ce 96a/8.
eyüd-	: bkz. eyd-
	-ür 82a/4.
eyülik eyle-	: İyilik eylemek
	-den 121b/9.

F

fā'īde	: (Ar.) Fayda, işe yarama
	-sine 118b/2
	-siz 75a/7
	-ye 118a/16
	-itmedi 75a/7.
fahri	: (Ar.) Ücretsiz, karşılıksız 98a/10, 111a/6.
fakīr	: (Ar.) Yoksul kimse 117b/9, 120a/16, 120b/15.
	-dür 90a/14.
	-e 120b/2, 120b/15.
fāriğ	: (Ar.) Vazgeçmiş, terketmiş, el çekmiş (Ar.) 81b/12, 103a/16, 108b/2, 113a/6.
farz	: (Ar.) İslam dininde Allah'ın emri kesin bir dille sabit olan 97a/7.
faşīh	: (Ar.) Açık, anlaşılır, ahenkli 91a/1.
fāyīde kıl-	: Fayda kılmak
	-madı 119a/14.
fedā	: (Ar.) Bir şey uğruna değerli bir şeyden vazgeçme 108b/12.
	-itmek 72b/17.

	-itmekdür 72a/7.
felan	: Falan, söylenmesi istenmeyen veya gerekli görülmeyen bir ismin yerini tutan kelime -ın 112a/2.
ferište	: (Far.) Melek 64b/16, 64b/17, 71b/16, 94a/17, 100a/14, 100b/2. -lerle 97a/6.
ferišteh	: (Far.) Melek -ler 72b/6, 102a/6, 111b/12, 112a/4, 112a/7, 112a/9. -leri 102b/13, 118b/16, 118b/17. -lerle 81a/6.
fermān	: (Far.) Emir, buyruk -ıyla 85a/16, 88b/17 -uñdan 80b/4.
fersenk	: (Far.) Fersah 85b/9, 103a/10.
feryād	: (Far.) Yüksek sesle bağırma, yakınma 67b/8, 90a/11, 91b/13, 92b/10. -ile 110b/2 -u 74b/1, 87a/8, 94b/15 -itdi 84a/10. -itdiler 91a/15.
feryat id-	: Feryat etmek -ici 91b/14. -er 107a/11.
fırşat	: (Ar.) Bir şeyin yapılması için uygun düşen durum, zaman 73a/15.
fi'l-ḥaḳīḳa	: (Ar.) Gerçekten, hakikatte 120b/10.
fi'l-ḥāl	: (Ar.) O anda hemen şimdi 65a/17, 115b/16, 116a/4, 116a/15, 118a/1, 118a/3, 118b/4, 118b/6, 120b/4.
fiḡān	: (Far.) İztiyapla bağırma 87a/9, 94b/15 -a 74b/1 -itdi 90b/16.
fikir	: (Ar.) Düşünce, zihinde tasarlanan şey -de 121b/7

	-deyiken 84b/13
	-le 80b/12.
fıkr	: bkz. fikir
	-i 77a/8, 102b/9.
	-im 88b/8.
	-üñ 63a/10.
	-itdi 63a/6.
fırāk	: (Ar.) Ayrılık, ayrılma
	-ına 102a/17.
	-ıyla 69b/14.
	-iderdi 102a/16.
feth	: (Ar.) Fetih
	-i 65b/12.
fitne	: (Ar.) Karışıklık, fesat 63b/3, 99a/6, 99b/6.
	-sinden 71a/4.
	-eylemeyesün 80a/8.
fuḍelā	: (Ar.) Fazıllar, faziletli kimseler 120a/13.
fukarā	: (Ar.) Fakirler, yoksullar 117b/9, 118a/9, 120a/13.
	-ları 101a/8.
	-rāsı 118b/13.
	-rāya 118b/8, 119a/1.
fuzulluk id-	: (Ar.) Gereksiz, fazla söz söylemek
	-elüm 88a/10.
fülān	:bkz. felan 62a/12, 72a/15, 78a/17, 101b/6, 107b/11, 107b/13, 108a/6, 112a/3, 113a/12, 113b/3, 113b/16, 117b/8, 118a/3, 120a/9.
fürūman	: (Far.) Yorgun, bitkin
	-da 90a/11, 92b/4.
fütūh	: (Ar.) Fetihler 82b/12, 89a/3.
G	
gāfil	: (Ar.) Gaflet içinde bulunan 80b/6.

	-den 119b/12.
	-e 119b/6.
ġaflet	: (Ar.) Basiretsizlik, aymazlık, gafillik -le 65a/9. -eyleme 117b/10.
ġāh	: (Far.) Zaman, vakit 76b/4, 76b/10, 76b/11, 86b/6. -itdigim 86b10.
ġālib	: (Ar.) Üstün gelen, yenen 72a/17, 76a/15, 96a/8, 96b/16, 110b/5.
ġam	: (Ar.) Kaygı, tasa, keder -uñdan 74b/6.
ġam-ġīn	: (Ar.) Gamlı, kederli 111b/10.
ġanīmet	: (Ar.) Savaşta düşmandan alınan savaş esirleri, mallar, hazineler 72a/17.
ġarīb	: (Ar.) Garip, Kimsesiz, zavallı -i 77b/7.
ġarġ	: (Ar.) Bir şeyle aşırı derecede dolmuş olma 73a/17, 101b/12, 101b/14. -ider 106b/9. -idüñ 94a/16.
ġavṣ	: (Ar.) En yüce mertebede olan veli 104b/12.
ġāyb	: (Ar.) Göz önünde olmayan, gözle görülemeyen -ı 109a/17.
ġaybe-l fütūh	: (Ar.) Göz önünde olmayan ilahi yardımlar, ruhani nimetler, gönül ferahlığı 82b/11.
ġāyet	: (Ar.) Çok, pek çok, son derece 81b/2, 83b/5, 90a/8, 93a/5, 99b/13, 102a/16, 116a/10, 116b/2, 117a/5, 118a/5.
ġāyīb	: bkz. ġāyb 66a/4, 81b/17, 93a/12, 98a/15.
ġayrı	: (Ar.) Başka 66a/3, 70a/4, 83a/5, 83a/9, 86b/16, 89a/3, 90b/3, 97a/17, 115a/3, 115b/14. -sına 116a/13. -ya 81b/1, 81b/16, 108b/16.
ġazā	: (Ar.) İslam dini uğruna yapılan savaş 67a/9, 73b/8.

	-dan 67b/6.
	-ya 66b/1, 66b/5, 72a/14.
	-itdi 112b/13.
ġāzi	: (Ar.) Gazadan şehit olmadan dönen kimse
	-ler 91a/16.
	-lerüñ 66b/6.
geber	: Ölmek
	-di 67a/7.
gibin	: Gibisi 72a/5.
gece	: Gece
	-de 81a/3.
geç	: Geç 68b/11, 68b/12.
geç-	: Geçmek
	-di 61b/15, 65a/17, 70b/17, 72a/13, 74a/16, 76a/2, 78a/3, 78a/8, 78a/9, 86a/3, 99b/15, 100b/9, 103a/16, 112b/10, 112b/12, 117b/5.
	-düm 96a/8.
	-dümme 121b/4.
	-düñ 111a/17.
	-e 70a/10, 78b/13, 111a/13.
	-en 102b/4, 102b/5.
	-eni 78b/15.
	-erdi 87b/7, 101a/13.
	-ince 78b/16.
	-irdi 93a/15.
	-irürüz 107a/5.
	-megiçün 111a/16.
	-mez 111a/13.
	-miş 111a/14.
	-mişdi 65b/14.
	-mişdür 70a/9.
	-sün 99b/14.
	-üp 68a/16.

gel-

-ürdi 83b/6.

: Gelmek 71a/13, 75b/9, 87b/9, 90a/14, 95a/6, 98b/13, 103a/13, 108a/15.

-di 62a/12, 63b/1, 64a/16, 65b/2, 65b/5, 66b/4, 66b/17, 67a/8, 67b/9, 68a/11, 69a/3, 72a/9, 72b/5, 72b/9, 73a/5, 74b/4, 74b/7, 74b/9, 75b/1, 75b/2, 75b/3, 76b/12, 77a/4, 77a/15, 78a/13, 78a/17, 78b/10, 78b/12, 79a/7, 80a/2, 80b/12, 81a/16, 81b/4, 82b/2, 83a/3, 83a/7, 83b/17, 84a/1, 84a/9, 84b/9, 85a/15, 86a/4, 86a/14, 86b/3, 87b/14, 88a/2, 89a/16, 89b/2, 90b/1, 90b/10, 90b/12, 90b/15, 90b/17, 91a/7, 91b/16, 92a/13, 92b/13, 92b/16, 93a/11, 94a/5, 94b/2, 94b/6, 94b/13, 95b/17, 96a/12, 97b/16, 98a/8, 98a/17, 98b/12, 100a/3, 100b/15, 100b/8, 101b/15, 102b/12, 103a/3, 104a/10, 105a/3, 107b/11, 107b/12, 107b/14, 107b/15, 110b/8, 110b/11, 112a/1, 112b/7, 112b/12, 113a/13, 113b/4, 113b/7, 113b/17, 115a/13, 117b/3, 117b/11, 117b/12, 117b/16, 118a/10, 118a/12, 118b/5, 118b/17, 119b/15, 119b/17, 120b/6, 120b/8.

-digi 61b/6.

-dikim 102b/9, 116a/12.

-diler 61a/5, 63a/4, 67b/3, 74a/10, 80a/13, 83b/10, 87b/1, 89a/8, 89a/12, 89a/14, 96b/7, 99a/2, 103a/15, 104a/11, 108b/8, 109a/2, 110b/5, 110b/12, 112a/4, 119a/8.

-düginden 107a/8.

-dük 68b/10, 99a/8, 108a/9.

-düm 67b/6, 68b/17, 69a/14, 77a/2, 79a/1, 83a/9, 86b/5, 86b/8, 90b/2, 100a/5, 102b/16, 107b/5, 114b/8, 114b/11, 114b/13, 114b/15, 114b/17.

-dün 65b/8, 67b/10, 81b/12.

-e 65a/15, 82b/12, 82b/14, 113b/1.

-ecek 120b/16.

-ecekdür 94a/6, 98a/3.

-elden 113b/9.

-eler 67a/17.

- en 97a/15, 105a/8, 112b/4.
- enün 105a/8.
- esi 65a/13, 102b/3.
- ir 98a/17.
- medi 69b/1, 88b/10, 89a/4, 113a/12, 115a/11.
- medüm 81a/11.
- medün 102b/4.
- mez 64b/4, 94b/8.
- mezler 103b/14.
- miş 76a/4.
- mişdür 82b/1, 91a/15.
- mişüz 73b/16.
- sün 65b/9, 68b/4, 89b/1, 112a/3.
- ümezin 85b/6.
- ün 66a/14, 68a/15, 103a/13, 108a/14, .
- üp 61a/11, 63b/9, 85b/5, 86a/8, 90a/16, 118a/11, 120b/7.
- ür 61b/6, 62b/6, 63a/14, 63a/16, 65a/14, 66b/1, 73b/2, 76a/6, 77a/14, 80b/2, 84b/12, 89a/10, 92b/5, 93b/4, 98b/2, 101b/1, 101b/6, 103b/15, 105a/7, 107a/8, 107a/9, 112b/6, 114a/5, 115a/4, 115a/6, 118b/14, 118b/9.
- ürdi 99b/11, 110a/17.
- ürem 63b/1.
- ürin 86a/16.
- ürken 62b/10, 63b/8, 116a/9.
- ürmiş 85a/8.
- ürse 107a/4.
- ürsin 86a/15, 106b/14, 102a/5.
- esin 82b/11.
- gelin** : Gelin
- i 73b/7.
- gemi** : Gemi 66a/6, 101b/9, 106b/9.
- de 87a/7, 87a/11.

	-den 101b/8.
	-nüñ 101b/9.
	-ye 87a/7, 94a/16, 97b/12, 101b/7, 106b/7.
	-yi 94a/17.
ger	: (Far.) Eğer, şayet 75a/8, 90b/7.
girçe	: (Far.) Eğer, şayet 63a/3.
gerdeg	: (Far.) Gelinle damadın düğün gecesi yalnız kaldıkları oda -e 120a/1.
gerek	: Gerek 63a/7, 83b/7, 83b/7, 108a/11, 92b/15. -di 102a/4, 110b/1, 120b/4. -dür 64b/2, 69b/13, 87a/10, 90a/5, 94a/7, 104b/6, 109b/17. -mez 61b/12, 62a/9, 63b/11, 72a/3, 72b/14, 77b/16, 78a/5. -misse 88a/10 -se 62b/4, 84a/14, 88a/5, 88b/15, 111a/5.
getür-	: Getirmek 85a/13, 90b/11, 93a/2, 93a/3, 95b/3. -di 64b/17, 68a/14, 68b/2, 68b/2, 70a/14, 70b/6, 79b/1, 80b/14, 84b/1, 84b/4, 87b/2, 87b/12, 88a/13, 88b/17, 89b/10, 90b/14, 91a/1, 92a/15, 92b/16, 93a/4, 93b/6, 99b/4 -diler 62a/8, 72b/6, 73a/13, 87a/4, 88a/6, 94a/11, 95a/9, 97b/3, 99b/7, 102a/6, 102a/7, 109a/13, 111b/12, 111b/13, 111b/14, 111b/15, 111b/16, 111b/17, 115b/16, 118b/3. -dügi 120b/9. -düm 69a/2, 86b/12, 101a/7, 102a/7, 114b/5, 114b/7, 114b/10, 114b/12, 114b/14, 114b/16. -düñ 61b/9, 66a/15, 83a/7, 84a/1, 101a/2, 114b/2. -e 84a/1, 89b/9. -en 98b/8. -eyin 85a/14. -irin 106a/3. -medüñ 84a/10. -mege 108a/3. -mezseñ 84b/2.

	-mezsın 106a/15.
	-mişlerdür 100b/2.
	-ün 62a/7, 94b/7, 98a/8, 109a/13, 112a/3, 115b/15.
	-üp 65a/4, 96b/12.
	-ür 70a/5, 118b/13.
gevher	: (Far.) Cevher, mücevher 83b/2, 87a/17, 88b/1.
	-den 88b/8, 99b/16.
	-i 87a/12, 87a/13, 87b/2.
	-im 87a/10.
	-leri 87b/1.
	-ün 88b/2.
gey-	: Giymek
	-miş 103a/1.
	-ürdi 91a/9, 91a/10, 117a/6.
gez-	: Gezmek
	-dirür 78b/9.
	-düm 77a/16, 82b/8.
	-dürürler 96a/17.
	-e 120b/9.
	-erdi 91a/17.
	-erin 106a/2.
	-erken 106b/11.
	-mege 106a/5.
ğınā	: (Ar.) Zenginlik 117b/4.
gibi	: Gibi 61b/6, 61b/8, 61b/13, 64a/7, 64a/11, 65a/9, 66a/16, 69a/16, 69b/11, 70b/15, 71a/1, 71b/2, 71b/4, 72a/4, 72a/5, 72b/10, 75b/8, 94a/4, 94b/3, 95a/14, 96b/5, 99a/5, 101a/7, 108b/13, 110b/8, 111b/1, 111b/2, 114a/5, 115a/3, 115a/5, 115a/10, 115b/3, 118a/8, 120a/5
	-nün 91b/5.
gice	: Gece 61a/1, 61a/4, 63a/5, 63a/6, 67b/15, 67b/16, 68a/5, 68b/6, 68b/7, 68b/13, 69a/7, 69b/4, 73b/4, 74a/17, 75a/13, 77a/12, 77a/16,

77b/5, 77b/7, 78a/2, 79a/10, 79b/4, 79b/17, 80a/12, 80a/17, 80b/9, 84a/5, 84a/8, 84a/16, 84b/8, 85b/1, 86b/15, 89b/4, 91a/17, 99a/8, 99a/14, 99b/8, 101b/10, 101b/16, 102b/9, 103a/2, 103a/12, 108b/10, 109a/5, 110b/2, 117b/7, 118a/10, 118b/14, 120a/4, 120b/3.

-de 92b/5, 93a/16.

-le 82b/10.

-lerde 102b/8.

-nün 78a/3.

-si 65a/6, 65a/7, 65b/1, 90a/7, 102b/1, 102b/3, 102b/4, 102b/5.

-ye 83b/15, 84a/8.

-yi 94a/15.

giç-

: Geçmek

-e 61b/5.

gid-

: Gitmek

-e 68b/4, 72a/14, 84b/1, 97a/7.

-elüm 98b/6.

-em 82b/16, 96a/13.

-emezsin 105b/14.

-en 87b/2.

-ene 61b/14.

-er 62a/8, 62b/6, 66a/1, 66b/9, 69a/4, 72b/4, 76a/11, 77a/13, 77a/16, 92a/8, 92b/6, 93a/10, 93a/17, 95b/16, 102a/3, 105a/7, 107b/9, 118b/13.

-erdi 65b/11, 71a/10, 71a/15, 74a/15, 76a/8, 81a/8, 91a/17.

-erdüm 65b/13, 66b/1, 92a/17, 95b/12, 97b/11.

-erem 85b/14.

-erim 105b/14.

-erin 65b/16, 67a/10, 106a/5, 106a/8, 106a/11, 107b/16.

-erken 63a/14, 66a/15, 81b/7, 97b/12, 112a/8, 118a/17, 118b/8, 119b/6.

- ersin 65b/15, 65b/17, 67a/3, 73b/14, 85b/15, 105b/13, 107b/10, 107b/12, 107b/15.
- ersiz 105b/15.
- erüm 73b/14.
- evüz 67a/17.
- eyin 95a/12.
- üp 106a/6.
- gider-** : Gidermek
- erdiler 61a/11.
- ermiş 72b/8.
- erüp 65a/16.
- erürdi 65a/12.
- gil** : (Ar.) Düşmanlık, kin
- e 96a/2.
- gine** : Yine 82b/11.
- gir-** : Girmek 61a/7, 64a/9, 78a/10, 82b/17, 87b/14, 108a/15.
- di 61a/8, 62a/5, 68b/15, 74b/14, 76a/2, 79b/7, 82b/6, 83a/2, 84b/10, 90a/9, 95b/3, 97b/15, 98a/5, 117a/16.
- diler 62a/2, 71a/15, 97a/2, 99a/4, 108a/15.
- dük 68a/17, 69a/17, 98b/7
- dükde 120a/1.
- düm 61b/9, 64b/7, 68b/1, 68b/5, 69b/1, 85a/7, 92a/7, 98b/8, 101b/7.
- elüm 71a/13.
- esin 74b/11.
- medi 108a/15, 114a/17.
- mek 116a/4.
- mezin 108a/16, 108a/17.
- miş 101b/17.
- mişler 102a/11.
- üñ 108a/14.
- üp 110b/11.

girçeg	: Gerçek -üñüz 62b/17.
girçek	: bkz. girçeg 68a/5, 86a/8, 119a/12.
girde	: (Far.) Bir çeşit gözleme, pide 92a/9. -nüñ 92a/14. -yi 92a/11.
girebil-	: Girebilmek -ür 64a/6
giriftār	: (Far.) Tutulmuş, yakalanmış 109b/13.
girü	: Geri 77b/16, 78a/10, 79b/11, 84a/9, 97a/10, 106a/7, 109b/13, 111a/11, 66b/13.
git-	: Gitmek 64b/11, 78a/6, 80b/17, 85b/13, 93a/1, 107b/11, 107b/13, 111a/1. -di 62a/10, 62b/9, 63a/8, 63a/15, 63b/6, 65a/4, 66a/16, 67a/13, 72a/9, 72a/12, 73a/5, 73b/13, 75a/4, 75a/13, 76a/1, 78b/7, 79b/5, 79b/6, 79b/11, 81a/1, 81b/1, 83a/6, 83b/13, 85a/5, 85b/12, 85b/13, 85b/16, 86a/12, 87a/10, 87b/3, 89b/10, 89b/14, 90a/1, 90a/6, 90b/7, 90b/14, 90b/15, 91a/5, 92a/12, 92a/15, 92b/2, 93a/16, 93b/1, 93b/6, 93b/14, 95a/15, 99a/6, 99b/8, 102b/17, 103a/7, 104b/4, 106a/12, 108a/12, 111a/1, 111a/17, 112a/1, 112b/2, 112b/7, 114a/2, 114a/8, 114b/8, 114b/10, 114b/12, 114b/15, 114b/17, 115a/1, 116a/7, 117a/15, 119b/7. -diler 61a/10, 62b/16, 70a/17, 72b/2, 72b/7, 81a/12, 83b/11, 84a/6, 84b/5, 85b/10, 94a/17, 95a/12, 96b/17, 108b/11, 110a/1, 111a/2, 117b/4, 119a/6, 119b/13, 120b/6. -diyse 121a/13. -dük 68a/14, 98a/7, 99a/7. -düm 85b/9, 86b/7, 92a/10, 95b/14, 96a/6, 96a/10, 107a/8, 111b/7, 112a/2. -dün 96a/4. -medi 85b/13. -mege 72a/14, 83b/12, 85b/8, 87a/6, 90b/10, 105b/12, 106b/8

	-mek 68a/16, 68b/11, 105b/13.
	-meyem 108b/6.
	-meyince 93a/7.
	-miş 62b/11, 86b/14.
	-mişdür 69b/2, 113a/1.
	-mişler 99a/10.
	-se 91a/17.
giy-	: Giymek
	-di 65a/2, 98a/10.
	-dün 83a/4.
	-dürürseñ 77a/8.
	-dügi 80a/11.
	-er 71b/13, 85a/3, 98a/8, 114a/11.
	-erdi 67b/15, 87a/12.
	-erdün 111a/6.
	-erin 77a/8.
	-erler 110b/11.
	-ersin 77a/7.
	-miş 111a/5, 117a/16, 79b/9.
	-mişler 73a/2.
giysi	: Giysi
	-sin 71b/15.
gizle-	: Gizlemek
	-mişdür 113a/1.
	-yem 85a/10.
göbeg	: Göbek
	-e 96a/14.
gög	: Gök
	-e 62b/2.
	-i 82a/15, 94a/13.
	-ün 85a/11.
gög(ü)s	: Göğüs

	-i 92a/11.
	-ünden 71b/11.
	-üne 71b/11, 97a/10, 97a/11.
gök	: bkz. gög 72b/11, 85b/14, 114a/7, 115b/5.
	-de 71b/3.
	-den 87a/15, 91a/10, 91b/15, 99a/5, 110b/8, 117b/13.
gökçek	: Güzel, sevimli, hoş 81b/8, 111b/12, 116b/9.
gölge	: Gölge 96b/5, 96b/6.
gölge eyle-	: Gölge eylemek
	-mişler 100a/15.
göm-	: Gömmek
	-e 112b/9, 113b/16.
	-eler 111a/9.
gönder-	: Göndermek
	-di 74b/3, 75a/5, 92b/5, 99b/7, 108a/9.
	-diler 111b/17.
	-eler 112a/17.
	-em 96a/9.
	-mişizdür 108b/14.
gönleg	: Gömlek
	-in 91a/9.
gönlek	: bkz. gönleg 91a/10, 91a/12, 91a/14.
gön(ü)l	: Gönül
	-i 64a/6, 65a/17, 68a/9, 74b/6, 89a/6, 91b/17, 104b/7, 105a/3, 105a/4, 115a/17.
	-in 91b/12.
	-inden 101a/12.
	-üm 62b/1, 62b/6, 62b/7, 63a/11, 64a/7, 67b/2, 80b/4, 85b/7, 96a/9.
	-ümden 78b/15.
	-üme 78b/12, 107b/6.
	-ümi 70a/5.
	-ümün 79a/3.

-üñ 61b/1.
 -ün 74b/8.
 -ünce 104b/7, 105a/4, 105a/5.
 -üncedür 105a/1, 105a/2.
 -üñde 62b/4.
 -üne 65b/2.
 -üni 64a/1.
 -ünün 79a/3.

göñül

: bkz. göñl 63a/17.
 -lerde 119b/10.
 -lere 82a/7.
 -leri 87b/11, 105a/1.

gör-

: Görmek 75a/1, 88a/3, 95b/7, 109a/8, 110b/13, 110b/15.
 -di 62a/5, 62a/14, 63a/14, 63a/15, 63b/5, 63b/10, 63b/14, 63b/17,
 64a/1, 67b/8, 69b/6, 70b/2, 74b/4, 74b/16, 75a/1, 75b/3, 77b/12,
 79b/7, 79b/11, 80a/3, 80a/4, 80b/11, 82a/10, 83b/14, 84b/15, 85a/9,
 85a/16, 87b/13, 87b/15, 88a/2, 89b/4, 89b/11, 91a/8, 91b/15,
 93b/4, 93b/14, 95a/2, 102b/4, 103a/12, 107a/12, 110b/9, 114a/8,
 115a/7, 116a/14, 117a/8, 117a/16, 118a/7, 120a/15.
 -diler 61a/12, 61a/13, 61a/16, 71b/6, 72a/15, 78b/3, 80a/13, 81a/2,
 83b/1, 89b/3, 93a/7, 96b/10, 97a/2, 97a/17, 100b/17, 108a/7,
 108b/7, 110b/7, 110b/8.
 -dügi 62a/9, 63b/3, 63b/10, 71b/4, 79b/8, 82a/12, 89a/17, 91a/11,
 100a/1, 102a/17.
 -dügüm 100a/6.
 -dügüñ 76a/13.
 -dük 98a/6, 109a/12, 113a/2.
 -düm 61b/5, 61b/8, 62a/6, 62a/9, 63a/17, 65b/14, 66a/7, 66a/12,
 66b/8, 66b/17, 67a/15, 67b/3, 72b/8, 73a/1, 73b/16, 74a/2, 76a/11,
 76a/12, 77a/3, 77b/10, 78b/8, 81b/1, 81b/11, 81b/17, 82a/2, 82a/9,
 85a/2, 85a/7, 86a/3, 86a/14, 86b/2, 88b/7, 86b/13, 86b/15, 86b/16,
 92a/8, 92a/10, 96a/16, 98b/2, 98b/11, 100a/7, 100b/3, 100b/7,

100b/11, 101a/11, 101a/16, 101b/1, 101b/16, 102a/2, 102a/10, 102a/11, 102b/12, 103a/1, 103a/2, 103a/10, 105b/11, 106b/13, 107a/7, 107a/9, 107a/11, 107b/9, 111a/4, 111b/5, 111b/7, 115a/4, 115b/5.

-dümdi 86a/4, 72b/3, 76a/3, 77b/1, 90a/7, 90b/1, 98b/9, 104a/9, 111b/11, 111b/14.

-dün 62a/6, 68a/3, 69a/16, 111b/5.

-dünđi 97b/14.

-e 72b/16, 72b/17, 88b/5, 88b/6.

-eler 87b/10.

-elüm 95b/3.

-em 77a/15.

-esin 62a/13.

-esiz 63a/1.

-eyin 63b/14, 92b/12, 107a/8, 120a/3.

-icek 86a/10.

-inür 104b/3.

-medi 70b/1, 74a/17, 102b/3, 103a/12.

-medük 121a/16.

-medüm 66a/5, 76a/10, 86a/2, 86a/13.

-medümdi 77b/8.

-mege 62b/14, 69b/10, 69b/12, 73a/3, 99b/6, 102b/2, 110b/5.

-megiçün 69b/11.

-mek 111a/8.

-memişdi 85b/2.

-meyem 75b/14.

-meyince 100b/6.

-mez 62a/14, 62a/17, 75a/14, 114b/3.

-miş 63b/9.

-mişler 99a/9.

-se 63b/7, 93a/11, 93b/5, 101a/9.

-ündi 80a/1, 111b/3.

-ünmez 65a/4, 66a/16, 87b/3, 99a/5.

-ünür 77b/2.

-ünürdi 102b/1.

-üp 73a/10, 97b/3.

-ür 71b/3, 73b/4, 80b/3, 100a/12, 106b/12, 110b/17, 118b/5,
118b/6, 121a/12, 121a/13.

-ürdi 101a/8.

-ürem 63a/12.

-ürin 99b/15, 100a/14, 111a/8, 117b/8.

-ürlerdi 85b/1.

-ürsin 87a/15, 108b/4.

-ürsün 77b/4.

göster-

: Göstermek 62a/12.

-di 95b/4.

-diler 83b/2.

-düm 68b/15.

-in 103b/13.

-mezsın 75b/17.

-üñ 75a/11.

-ür 109b/3.

-ürsin 89a/13.

-seydi 71b/17.

götür-

: Götürmek 107b/16.

-di 73a/7, 81a/10, 90b/15, 107b/17, 108a/11, 116a/14.

-diler 96b/4.

-düm 73b/3.

-dük 109a/11.

-eyin 68a/13.

-mese 106a/3.

gövde

: Gövde

-mde 64a/14.

-mdeyiken 89a/15.

	-mi 107b/4.
	-ñ 82a/4.
	-si 82a/2, 82a/5.
	-sini 110b/9.
güyeği	: Güveyi 120a/15.
göyün-	: Yanmak
	-di 101a/12.
	-ürdi 101a/9.
göz	: Göz 63a/17, 63b/10, 63b/11, 66b/5, 69b/11, 69b/13, 73b/3, 82b/13.
	-e 79a/15.
	-i 63b/3, 100b/3.
	-in 63b/5.
	-iyle 86b/12.
	-ler 91a/11, 100a/1.
	-leri 62a/14, 71a/4, 111a/5.
	-lerin 63b/9, 98b/16.
	-lerümden 96a/15.
	-lerüñ 62a/17.
	-süz 69b/5, 69b/8, 89b/11.
	-süzlükle 89b/14.
	-üm 69b/9, 81b/8, 111a/9, 115b/2, 115b/3.
	-ümden 66a/4, 95b/14.
	-üme 88b/10, 102b/11.
	-üñ 118b/9.
	-ün 63b/10, 89a/13, 96b/16, 98b/11, 98b/12.
	-ünden 110b/10.
	-üne 110a/17.
	-üni 63b/4, 71a/3, 73b/15, 73b/15.
	-üñüzden 121a/5.
gözet-	: Gözetmek
	-di 79b/5.

gözle-	: Gözlemek -di 79b/12. -miş 83b/17. -rdi 63b/13.
ġulām	: (Ar.) Delikanlı, genç oġlan 77b/11, 78a/15, 78a/6, 78b/4.
ġurbet	: (Ar.) Yabancı memleket -de 119b/11.
ġuşsa	: (Ar.) Gam, keder, hüžün -ya 120a/11. -lu 85b/1, 120b/6.
ġusūl	: (Ar.) Yıkanma, temizlenme 97a/7.
ġüc	: Güç -ile 96a/11.
ġül	: Gül, çiçek 86b/1, 114b/4. -i 114b/3. -ler 64b/2.
ġül-	: Gülmek -di 110a/1. -digün 85b/2. -dün 110a/2. -e 84b/14. -er 84b/15, 121a/16. -erin 110a/5. -eyin 121b/4. -medi 86b/10. -mek 110a/2. -se 121a/16. -sin 121b/7. -üp 112a/7.
ġülünç	: Gülünç 111b/16.
ġülistān	: (Far.) Gül bahçesi 63b/15.
ġümüř	: Gümüş 74a/2.

	-dür 74a/3.
gümüş	: Gümüş 90a/2, 90a/3, 120a/4. -i 90a/5. -ün 74a/3.
gün	: Gün 61a/4, 62a/4, 62a/11, 63a/9, 63a/13, 68a/10, 69b/2, 69b/16, 70a/7, 70a/16, 71a/10, 72a/13, 72a/16, 74a/9, 74b/6, 75a/3, 75a/8, 77a/15, 78b/3, 79a/17, 79b/1, 80a/16, 81a/4, 81b/2, 81b/6, 82a/8, 82b/2, 83b/15, 84a/17, 85b/2, 85b/4, 86b/7, 87b/6, 87b/8, 88a/5, 90b/10, 91b/2, 92b/2, 93a/10, 93b/13, 95b/1, 95b/12, 97a/16, 98b/4, 99a/11, 99b/4, 99b/14, 100a/11, 104a/8, 104a/16, 104a/17, 107a/7, 107a/17, 110b/2, 107b/6, 111a/3, 112b/1, 115b/13, 116a/8, 116a/11, 116a/12, 116b/2, 116b/6, 116b/8, 117a/8, 117a/16, 117b/6, 118a/16, 118b/13, 120a/7, 120b/8, 121a/15. -de 79a/17, 100a/12. -den 61a/11, 102b/17. -di 76a/9, 99b/13. -dür 87b/9, 109a/2. -e 77b/14. -i 94a/15, 72a/1, 111b/7. -içün 81a/5. -inde 69b/9, 85b/6, 116a/3, 121a/5, 121a/11, 65a/15, 66b/6. -lük 84a/14, 85a/3.
günle-	: Günlemek -yüp 70a/1.
günāh	: (Far.) Günah 115b/4. -ı 119a/1, 121a/13. -kār 108b/4. -lularını 115b/12.
gündüz	: Gündüz 68a/5, 69b/4, 74a/17, 75a/13, 77a/11, 79b/15, 80a/16, 80b/9, 81b/5, 85b/1, 91a/17, 108b/10, 110b/2. -de 81a/3, 92b/5. -di 85a/4.

	-i 94a/15.
güneş	: Güneş 115a/8, 104a/17.
güzel	: Güzel 63a/14, 70a/16, 71a/7, 71a/8, 78b/2, 111b/14, 111b/17, 119a/5, 119b/5, 120a/5.

H

haber	: Haber, bilgi 61a/3, 73b/6, 74b/2, 80a/10, 92b/17, 94a/5, 94a/8, 94a/9, 97a/4, 98b/17, 99a/8, 100b/1, 113a/13, 118a/8. -de 82b/1. -i 102b/15, 120b/4, 120b/10. -im 82a/11. -imüz 112b/15. -in 74b/9. -ider 117a/8.
hac	: (Ar.) Arapça 105b/7. -ca 81a/8, 106b/8, 119b/6. -ider 86a6. -iderdi 112b/3. -itdi 86a/7. -itdük 86a/2. -itdükden 116a/9. -itdüm 66a/5. -itdüñ 86a/5.
hacâlet	: (Ar.) Utanma, mahçup olma 81a/7. -ile 65a/11.
hacer	: (Ar.) Taş 115a/14.
hâcet	: (Ar.) Gerek duyulan, muhtaç olunan şey 68a/2, 74a/4, 76a/5, 87b/13, 91a/14. -üm 77a/2.
hâcî	: (Ar.) Hacı -lar 86a/9, 91a/16. -lara 112b/4.

ḥācīl	: (Ar.) Utancından kimsenin yüzüne bakamayacak duruma düşmüş olan 108b/2.
ḥad	: (Ar.) Yetki, sorumluluk -den 79a/12. -di 63b/15, 64b/3, 73a/10, 85a/9, 100b/11, 113a/17. -diledür 76b/16.
ḥadem	: (Ar.) Hizmet edenler, hadim olanlar 64a/17, 64b/10, 111a/7. -le 70a/17, 95b/1.
ḥadīṣ	: (Ar.) Hadis 111a/10. -i 98b/16, 119a/17.
ḥadsüz	: (Ar.) Hesapsız, ölçüsüz 70b/11
hafta	: (Far.) Hafta -lar 65a/16.
ḥāfz	: (Ar.) Aşırı olmama hali -ı 116b/8.
ḥaḳ	: (Ar.) Doğru, gerçek, adalet, pay, hisse, hususunda 69b/9, 85a/1, 89a/12, 89a/14, 109b/8. -dur 64b/8. -ısa 61a/6.
ḥaḳḳ	: bkz. ḥaḳ -ı 89a/16, 90b/4, 106a/16, 106a/17. -içün 80a/7, 82a/15, 83a/4, 92a/1, 115b/11, 120b/3. -ın 89a/15, 106a/15. -ından 109b/2, 109b/6, 109b/8. -ında 83a/1, 109b/4, 109b/10. -ımızdan 89a/10. -ısa 94a/1.
ḥaḳāret	: (Ar.) Küçük düşürme, horlama 86b/12.
ḥaḳīḳat	: (Ar.) Asıl olan durum ve şekil, gerçek, asıl 81b/13, 109a/4. -dan 115a/9.
ḥaḳīr	: (Ar.) Değersiz, itibarsız, küçük 76b/15, 84a/14.
ḥaḳ-i pāy	: (Far.) Ayağının tozu

	-inüzedür 109b/8.
ḥalāş	: (Ar.) Kurtulma, kurtuluş 97b/9, 109a/4.
ḥalāvet	: (Ar.) Hoşluk, tatlılık -i 79a/9, 79a/10.
ḥalāyık	: (Ar.) Kadın, köle, cariye 66a/13, 71a/12. -lar 66a/6, 81a/10, 83b/10. -ı 106a/9, 106a/10.
ḥāl	: (Ar.) Hal, durum, vaziyet. Bir şeyin içinde bulunduğu şartların ve niteliklerin bütünü 61b/15, 114b/4, 116b/9. -de 77b/15. -de 67a/1, 110a/4, 111a/7, 112a/16. -den 70a/13. -dür 63b/8, 92a/16, 102b/14, 107a/16, 113b/7. -e 74b/1. -i 63b/14, 69b/9, 75a/1, 83b/5, 85a/9, 89a/9, 104b/17, 113a/5. -ice 77b/1. -im 65a/11, 65a/15. -imüz 109a/9. -imüze 109a/7. -inden 77a/15. -ine 62b/5. -ler 111b/5. -leri 102a/8. -üm 106a/12. -üme 109a/5. -ün 79b/15, 89a/12, 101b/11, 102a/3, 112a/16.
ḥalīfe	: (Ar.) Halife 116b/4. -ydi 109b/6.
ḥālīş	: (Ar.) Karışık olmamak 62b/7.
ḥalk	: (Ar.) İnsan topluluğu 66a/16, 71a/2, 72a/14, 72b/2, 72b/4, 73a/12, 75a/12, 77b/5, 80a/7, 87a/11, 87a/12, 87a/13, 94b/10, 94b/14,

96b/9, 97a/9, 97a/13, 99a/9, 99b/5, 103b/5, 107b/1, 112b/10, 113a/5, 113a/11.

-a 63b/2, 80a/8, 99a/6, 104a/10, 110b/17.

-dan 75a/3, 75a/12, 104b/16.

-ı 64b/11, 103b/9, 111b/7.

-ıla 109b/3, 121a/3, 121b/7.

-uñ 77b/4, 93b/15.

-un 94b/15, 94b/17, 95a/1.

ḥalvet : (Ar.) Yalnız kalma, tenhalık

-de 121b/1.

-idüñ 61b/16.

-kılıñ 96b/16.

ḥamal : (Ar.) Ücretle yük taşıyan kimse

-lara 72a/10.

ḥāmīle : (Ar.) Hamile 120a/4.

ḥāmin : (Far.) Bela, zahmet, meşakkat

-dür 114b/1.

ḥāne : (Far.) Ev, hane

-de 70a/8.

-sine 117b/16.

-ye 70a/7.

ḥarāb id- : (Ar.) Harap etmek

-e 77a/1.

ḥarām : (Ar.) Haram 109b/9.

-dur 61b/12.

ḥarāmi : (Ar.) Haydut, yol kesen kimse 91a/16, 91b/17, 91b/8, 92a/17.

-ye 78a/10.

ḥarb : (Ar.) Silahlı çarpışma, savaş, cenk

-itmege 66b/16, 72b/10, 72b/12.

-itmek 66b/12.

ḥarekāt : (Ar.) Hareketler, davranışlar

-ı 121a/3.

hareket	: (Ar.) Davranış 103b/13.
ḥarīr	: (Ar.) İpek elbise 101b/3, 64a/11. -e 97b/5.
ḥarşlıĝ	: Harçlık -ı 90a/13.
ḥāş	: (Ar.) Özgü, mahsus, tam, doğru, hususi -ı 88a/3, 88a/7, 88b/4, 88b/14, 103a/4, 106b/7, 106b/9, 106b/10, 106b/12, 107b/10, 109a/8. -larından 100a/13, 101b/7. -larındandır 69a/15, 98b/10.
ḥāşıl	: (Ar.) Meydana gelmek, netice, elde etmek 72b/1, 94b/14, 94b/15. -ideyin 83b/9. -ola 71a/14, 121b/12. -oldı 86b/14, 91a/4. -olmuşdur 74a/1.
ḥasret	: (Ar.) Hasret -ile 65b/3.
ḥasta	: (Far.) Hasta 74b/2, 96a/7, 96b/15, 110b/4, 110b/8, 119a/1, 119a/7, 119b/8. -lar 119b/8. -lığı 74b/4, 89a/7, 96b/15, 110b/5. -lıĝuñ 74b/5. -lık 96a/8. -nuñ 110b/11.
ḥaş	: (Far.) Kırıntı döküntü 94a/4.
ḥāşā	: (Ar.) Saygısız ve özellikle dince kusur sayılan bir şey söylenirken 108b/12.
ḥaşem	: (Ar.) Bir kimsenin yanında bulunan adamları, maiyet 64b/10, 70a/17, 95b/1, 111a/7. -ile 64a/17.
ḥatā	: (Ar.) Aslına uygun olmayan, doğru olmayan şey -nuñ 116a/17.

	-lardan 109b/9.
ḥātun	: (Ar.) Kadın 61a/7, 62a/3, 62a/8, 63a/13, 63b/1, 63b/2, 63b/5, 63b/8, 63b/9, 65a/5, 65b/6, 65b/8, 65b/9, 65b/10, 66b/1, 67a/11, 72a/1, 72a/5, 72a/7, 82b/1, 83a/8, 83b/6, 83b/8, 84a/11, 84a/4, 84b/16, 85a/10, 87b/11, 88a/2, 88a/7, 88a/9, 88a/11, 88b/4, 88b/6, 88b/14, 90a/14, 90a/16, 90b/7, 90b/15, 91a/7, 97a/1, 117b/7, 118b/6, 120a/4. -a 61a/5, 118b/2. -ı 83a/7, 87b/5. -ına 118a/8. -larından 62a/4. -uñ 91a/8. -una 87b/16, 117b/16.
ḥāṭır	: (Ar.) Gönül, duygu kuvveti -ı 78b/8. -ım 61b/3. -ıma 77a/15, 102b/9. -ımdan 78b/13, 78b/16. -ına 65a/8, 65a/13, 92b/11. -ını 119a/8.
havā	: (Ar.) Hava 65b/14. -dan 67b/3, 68a/3. -ya 66a/16, 107a/13.
havlı	: Üzeri havlı bulunacak şekilde dokunmuş kumaş -sına 118a/6. -sını 118a/6.
havż	: (Ar.) Havuz 63b/17.
hay	: Seslenme edatı, ünlem 91b/4, 94a/13, 96a/12.
hayāt	: (Ar.) Hayat -a 103b/1. -ından 110b/6.
ḥāyin	: Hayin

	-olalar 113b/15.
ḥayr	: (Ar.) Hayır, iyi ve makbul olan hal ve iş 121a/12, 121b/13.
ḥayrlu	: Hayırlı
	-sı 119a/15.
ḥaz	: (Ar.) Hoşa giden 96b/12.
ḥāzır	: (Ar.) Mevcut bulunan, hazır olmak 66b/9, 105b/6, 121b/6.
	-duñ 93a/13.
	-ın 119b/11.
	-eyledüm 66a/14.
	-itdi 66b/12.
	-oldılar 99a/2, 102b/6.
ḥazīne	: (Ar.) Hazine
	-si 70a/8.
	-ye 99b/7.
ḥazret	: (Ar.) Saygı ve ululamak için kullanılan tabir, huzur
	-e 61b/14.
	-i 117b/10.
	-in 71b/5.
	-leri 119b/4.
	-üñde 67b/1.
hebā	: (Ar.) Boşa gitme, ziyan olma
	-'en 113b/8.
hediye	: (Ar.) Hediye
	-yi 101b/5.
	-si 101a/17.
ḥekīm	: (Ar.) Hekim
	-im 75a/11.
helāk	: (Ar.) Ölme, helak olma
	-iñ 108b/13.
	-idesin 64b/4.
	-ider 101b/9, 108a/14.
	-iderin 120a/10.

- idem 94a/2.
 -itmişidi 91b/3.
 -ola 72b/13.
 -olalar 103b/12.
 -olam 103b12.
 -oldı 75a/8, 94b/1.
- helāl** : (Ar.) Dinen kullanılması caiz olan 74a/1.
 -dür 89b/8.
 -eyle 90b/4.
- hele** : (Far.) Özellikle, bilhassa, her şeyden önce 113b/4, 114a/17.
- hem** : (Far.) Zaten üstelik, ayrıca 72a/8, 73b/4, 80a/11, 83a/15, 85a/5, 86a/2, 89b/8, 90a/9, 90a/14, 95a/7, 97b/10, 109a/3, 114b/1, 119b/12.
- hemān** : (Far.) Derhal o anda, hemen 64a/8, 69a/13, 70a/12, 70b/12, 73b/10, 76a/1, 76b/12, 88a/16, 89a/16, 90b/16, 91a/9, 98a/15, 101b/12, 102b/15, 111a/16, 116b/10, 120a/1, 120a/3, 120a/5, 120a/15, 120b/2.
 -dem 61a/9, 66a/11, 80a/1, 80a/8, 99a/4, 103b/1, 107b/8, 107b/16, 111b/6, 113b/16.
- henüz** : (Far.) Daha, hala 73b/1, 78b/13, 81a/15, 95b/17, 87a/16, 111a/1.
- hep** : (Far.) Hep, tamamıyla 61a/13, 75a/7, 76a/7, 82b/8, 85a/12, 87a/17, 89a/15, 89b/6, 89b/8, 90a/15, 91b/6, 95a/12, 97b/6, 96b/17, 104b/2, 108a/15, 111b/8.
- her** : (Far.) Her 61a/1, 63a/6, 63a/7, 63a/9, 64a/5, 64a/6, 65a/6, 66a/6, 66a/7, 67b/15, 67b/16, 69a/3, 70b/4, 71a/2, 71b/4, 71b/5, 71b/6, 71b/7, 71b/8, 71b/9, 71b/12, 71b/14, 71b/16, 74b/6, 75a/4, 75a/5, 75a/6, 76a/5, 76b/5, 77b/7, 78a/4, 79b/1, 80a/16, 82a/16, 83b/10, 85a/8, 86a/6, 87a/8, 88b/12, 89b/2, 91a/17, 95b/16, 96a/2, 99a/14, 101a/8, 100a/11, 101b/1, 101b/2, 101b/4, 102b/1, 105a/7, 108a/3, 110a/17, 112a/13, 112a/14, 112b/3, 113a/2, 116b/9, 119b/1, 121a/11.
- hergiz** : (Far.) Asla, hiçbir suretle 61a/1, 91a/13.

hevā	: (Ar.) Heves, istek, arzu 76a/14, 76a/17. -da 71b/2, 76b/7, 76b/10, 100b/3. -dan 90b/16, 96b/4. -ya 65a/4, 73b/2, 76a/11, 92a/8.
heybet	: (Ar.) İnsanda korku ve saygı duygusu uyandıran etkili görünüş 117a/2. -i 117a/2, 117a/3. -ler 117a/4. -iñe 95b/9.
hırka	: (Ar.) Hırka -mı 98a/2.
hırkat	: (Ar.) Yakma, hararet, sıcaklık -ı 98a/4, 98a/6, 98a/9, 98a/10.
hışım	: (Far.) Hiddet, kızgınlık 64b/9. -edüp 64b/10. -eyledi 70b/8. -eyledüm 86a/1.
hışm	: bkz. hışım -uñ 110a/3.
hıtāb	: (Ar.) Sözü veya yazıyı bir kimseye yöneltme 116a/12.
hıtāb-ı müsteṭāb	: (Ar.) Hoşa giden, beğenilen 119b/17.
hiç	: (Far.) Hiç, asla 61b/2, 62b/4, 64a/2, 65a/17, 66b/13, 68a/9, 72b/11, 75a/6, 76a/2, 76a/10, 79a/13, 81a/1, 82b/5, 82b/7, 83a/7, 87b/7, 88a/14, 89a/17, 90a/12, 91a/13, 92b/14, 98b/7, 99b/5, 103a/11, 105a/6, 108b/17, 109a/1, 109a/3, 112a/6, 113a/12, 119a/14.
hiçbir	: Hiçbir 69b/4, 106b/5.
hikāyet	: (Ar.) Hikaye 61a/14, 61b/10, 62a/3, 62a/11, 62b/13, 63a/13, 63b/11, 65a/5, 66a/17, 68a/7, 69b/2, 69b/15, 70a/6, 70b/11, 73b/11, 74a/5, 75a/2, 76a/6, 77a/1, 77b/17, 78b/7, 79a/16, 80a/14, 81b/1, 81b/6, 82a/1, 82a/7, 83b/4, 85a/17, 87a/5, 87b/4, 89a/1, 89b/6, 90a/6, 90b/9, 91a/5, 91a/15, 92a/7, 92b/6, 93a/5, 93a/15, 93b/7,

95b/1, 95b/11, 96a/6, 96b/14, 97b/11, 98a/15, 98b/4, 99a/1, 99a/17, 99b/8, 100a/13, 100b/6, 100b/15, 101a/15, 101b/7, 101b/14, 102a/1, 102a/9, 102a/14, 102b/8, 103a/8, 104a/5, 106a/12, 106b/7, 108a/1, 110b/3, 111a/2, 112a/17, 114a/1, 114a/2, 115b/13, 116a/8, 116b/1, 116b/2, 117a/7, 117b/5, 118a/15, 118b/11, 119a/7, 119b/5, 119b/14, 120b/17.

-i 92a/9, 107b/5.

-in 68b/3, 76a/7.

-lerdür 103a/9.

-lerindedür 82b/1.

-ider 74a/6, 99b/12.

hikmet : (Ar.) Hikmet 103a/2, 119a/2.

hıl'at : (Ar.) Kıymetli, süslü elbise, kaftan 70b/6, 117a/6.

himmet : (Ar.) Gayret etmek, çaba 61b/14, 74a/14.

hisāb : Hesap, sayı 111b/13, 111b/15, 112a/4.

-um 116a/3.

hizmet : (Ar.) İş görme, vazife

-e 102b/7.

-in 80b/7.

-ümde ider 79b/2.

-ümdür 99a/15.

-ünden 80b/6.

-üñe 75b/16.

-ider 62b/6.

-iderdi 80a/16.

-itmiş 99a/16.

hizmetkār : (Ar.+Far.) Hizmet eden kimse 62a/7.

-a 62a/6.

-larından 62a/5.

hoca : (Far.) Hoca 74a/5, 85b/14, 86a/11, 87a/3, 112b/7, 112b/12.

-sı 70a/11.

-sına 70a/7.

ḥod	: (Far.) Kendi, bizzat 91b/9, 113b/6, 114b/3, 114b/9.
ḥokḳa	: (Ar.) Metal cam veya topraktan küçük kap -dan 86b/13. -ya 86b/5. -yı 86b/13, 86b/5.
ḥoş	: (Far.) Beğenilen, güzel, zevk veren 62b/3, 64a/12, 68a/13, 68a/16, 88b/10, 114a/2. -dur 75b/9. -nūd ide 65a/9. -nūdın 80b/14. -ola 74b/10, 77a/12, 107a/6. -oldum 86b/2.
ḥūb	: (Far.) Güzel, hoş, iyi 65b/5, 70b/15, 83b/14. -lıkda 71a/1.
ḥudāvend	: (Far.) Hükümdar -im 101a/2. -in 82a/6. -üm 66a/7, 89a/14. -üme 82a/13.
ḥudāvend mihribān	: (Far.) Merhamet eden, şefkatli, hükümdar 77b/3.
ḥulle	: (Ar.) Cennet elbisesi 71b/13, 73a/2, 103a/1. -ler 64b/17, 87a/2. -leri 65a/2. -lerin 71b/16. -lerüñ 71b/14.
ḥūn	: (Far.) Kan 100a/14, 100a/15, 115b/4. -a 100a/15. -uñ 100a/16.
ḥurda	: (Far.) Ufak, küçük, kırıntı, döküntü -yı 94a/4.
ḥūrī	: (Far.) Cennet kızı 71b/9, 73a/1, 73b/8, 100a/1, 100a/2. -den 72a/2.

	-ler 72a/4, 86b/17.
	-nün 71b/9, 73b/10.
	-yi 100a/6.
hurma	: (Far.) Hurma 61b/3, 61b/6, 83a/2.
	-dur 61b/7.
	-ya 61b/4, 61b/13.
hurrem	: (Far.) Sevinçli, şen, gönül açıcı 84b/14, 84b/15, 85a/17.
hurüş	: (Far.) Coşma, güreleme, şamata 73a/12, 97a/13.
huşūmet id-	: (Ar.) Hasımlık, düşmanlık etmek
	-erdi 83b/6.
huşū'	: (Ar.) Varlığının farkında olmayacak derecede kendini karşısında bulunduğu şeyin heybet ve cazibesine kaptırma
	-la 114a/12.
huzū'	: (Ar.) Alçak gönüllülük, tevazu
	-la 114a/11.
hükūm	: (Ar.) Emir, hüküm
	-i 80b/8, 98a/13, 110a/3.
	-ine 86b/8, 98b/9, 99b/1, 99b/9, 102b/5, 105b/6.
	-itsem 77a/14.
hürmet	: (Ar.) Saygı
	-i 69a/12, 76b/16, 82a/15.
	-ine 119b/14.
hüsn	: (Ar.) Güzellik
	-ile 70b/14.
	-inde 71a/2.

I

ırak	: Uzak
	-dan 79b/12, 81b/11, 112b/3.
ırgad	: Tarım veya yapı işçisi 83b/9, 84a/6, 84a/17, 84b/4.
	-lar 84b/5.
	-ları 84a/6.
	-laruñ 83b/10.

ırmak	: Irmak, nehir 71b/8, 76a/2, 114a/4, 114a/5, 114a/6. -ı 115a/4.
ısınmag-	: Isınmak -a 117a/16.
ısır-	: Isırmak -ur 103b/7.
ışlan-	: Islanmak -madı 76a/3.
ışmarla-	: Buyurmak, teslim etmek -dı 65b/12, 66a/12, 74b/8, 77b/17, 79a/7, 80a/9, 94b/6. -mış 75a/2. -mışdur 74b/6. -ñ 81a/12, 85b/11. -ya 80b/16.
issız	: Kimsenin bulunmadığı, boş, تنها -lığına 91b/1.
ışığ	: Cisimlerin görülebilmesini sağlayan enerji -ın 73a/7.
ıztırab	: (Ar.) Acı, üzüntü, sıkıntı -ından 101b/9.

İ

‘ibādāt	: (Ar.) İbadetler -uñ 116b/1.
‘ibādet	: (Ar.) İbadet 83b/15, 84a/8, 84b/7, 106a/8, 107a/5. -e 65a/16, 65b/1, 88a/9. -eyledi 78a/6, 112b/2, 113b/2. -eyledüm 114b/8, 114b/9, 114b/10, 114b/11, 114b/12, 114b/13, 114b/14, 114b/15, 114b/16, 114b/17. -iderdi 62b/15. -itdi 81a/3, 113a/10. -iderdük 107a/3.

- idesin 107a/5.
- ideydüm 80b/9.
- itdük 107a/6.
- ‘ibret** : (Ar.) Bir olaydan çıkarılan uyarıcı ders 64b/12.
- e 76b/11.
- iç** : İç, dahili 69a/17.
- i 64b/2, 74b/16, 85a/16, 87b/15, 99b/2.
- im 104a/1, 104a/2, 107a/12.
- inde 67b/14, 73a/12, 74b/17, 75b/9, 80a/2, 80b/1, 82a/8, 86b/4, 93b/3, 97b/12, 97b/16, 98a/1, 99b/16, 100a/1, 101b/5, 107b/1.
- indedür 63a/10.
- inden 75b/1, 76b/2, 84b/11, 116b/17.
- ine 65a/3, 73b/16, 77a/17, 79b/7, 80a/2, 85a/14, 90a/2, 97b/15, 102a/11, 121a/2.
- üm 81b/3.
- iç-** : İçmek
- di 81b/4, 108b/5.
- düm 76b/3.
- e 107a/13.
- ecegün 65b/16.
- er 76b/17.
- ersin 81b/5.
- mege 76a/17.
- megi 66a/1.
- mek 85b/15, 107a/15.
- mekden 86b/11.
- se 121a/17.
- ürdi 92a/14, 92a/15, 120a/14.
- ürmege 107a/13.
- içeri** : İçeri
- ye 120b/5.

içerü	:bkz. içeri 62a/2, 69a/17, 74b/14, 84b/10, 85a/7, 87b/14, 90a/9, 97a/2, 98b/6, 98b/8, 110a/2. -de 69b/1. -den 68b/15.
için	: Amacıyla, maksadıyla 82b/8, 88b/2.
içün	: İçin 69b/13, 101b/2, 115b/13, 116a/3.
i-	: Ek fiil -di : 62a/4, 62a/10, 63b/12, 70b/12, 73b/9, 80a/15, 81b/2, 85a/12, 90a/9, 92b/7, 93a/5, 93b/9, 96b/3, 97a/5, 98a/13, 99b/13, 102a/16, 104a/6, 104a/8, 108a/2, 112a/17, 112b/1, 115a/5, 116b/8, 117a/8, 117b/6, 118a/2, 119a/10. -miş 64a/2, 118b/4, 121b/10. -mişsin 85a/1.
id-	: Etmek -e 65a/9, 69b/14, 77a/1, 89b/10, 100b/12, 104a/15, 109b/10. -ecegin 120a/7. -eler 61b/14, 67a/17, 99a/4, 112b/8. -elüm 68b/6, 68b/7, 88a/10. -em 94a/2. -emezsin 83b/7. -en 118b/16. -enler 75a/7. -er 62b/6, 64a/7, 72b/13, 74a/6, 76a/4, 76a/7, 76a/12, 76b/14, 86a/6, 96b/1, 97b/7, 99b/12, 100a/11, 101b/9, 104a/12, 106b/9, 107a/11, 107b/2, 108a/7, 108a/14, 117a/8, 118b/12, 118b/15, 120b/16. -erdi 62b/15, 71a/11, 80a/16, 83b/6, 90b/10, 93b/9, 99a/12, 101a/10, 102a/16, 102b/2, 112b/3. -erdük 107a/3. -erdüm 77b/14. -erin 64b/11, 66a/10, 76b/4, 90b/3, 101a/17, 106a/1, 116a/7, 120a/1, 120a/10.

	-erken 107a/7.
	-erler 89a/12, 102b/13, 107a/17.
	-erlerdi 71a/5.
	-erseñ 68b/13.
	-ersin 62b/1, 76b5, 76b/12, 82a/6.
	-esin 64b/4, 66b/14, 67a/3, 73a/6, 107a/5.
	-eydi 72a/1.
	-eydüm 75/5, 80b/9.
	-eyim 64a/16.
	-eyin 65b/10, 75a/11, 83b/9, 109b/16.
	-ici 91b/14.
	-üñ 61b/15, 61b/16, 85b/10, 94a/16, 98a/11.
	-üp 64b/10, 71a/6, 75a/3, 75a/6, 77a/11, 82b/13, 85b/4, 93a/6, 98a/16, 112a/6.
idin-	: Edinmek
	-di 74a/17, 83b/4.
	-mişdi 89a/2.
	-señ 89b/6.
	-ürdi 89a/3.
	-ürdüñ 89b/5.
iḫār id-	: (Ar.) İftar etmek
	-elüm 68b/7.
iḫsān	: (Ar.) Lütuf, yardım, iyi davranış 82b/12.
	-eyle 82b/4, 119b/11.
	-kıldı 120b/2.
	-kılduḫda 120a/16.
	-kılsa 120b/16.
iḫtiyār	: (Ar.) Yaşlı, kocamış olan kimse 115b/15, 116b/6, 116b/9, 116b/17, 118b/10.
	-ım 77a/5.
	-eyledi 78a/2.
	-kılmazsın 115b/15.

ihyā	: (Ar.) Yeniden canlılık kazandırma, canlandırma 121b/1.
‘ikāb	: (Ar.) Azap, eza, eziyet -ı 121a/10. -ide 85b/6.
iki	: Sayı adı. Birden fazla, üçden az 61a/12, 63b/4, 63b/5, 63b/9, 64b/15, 67a/17, 68a/8, 69b/13, 71a/14, 72a/1, 73a/16, 73b/2, 76b/9, 82a/10, 89a/5, 90a/1, 91b/10, 91b/11, 94b/17, 95b/14, 100a/14, 100b/1, 100b/3, 103a/12, 103a/13, 103a/14, 104a/9, 106b/4, 110b/10, 111a/9, 113a/6, 115a/11, 116b/10, 116b/14, 116b/16, 116b/17, 117a/2, 118a/5, 118a/11. -den 69b/9. -müz 105b/6, 107a/2. -iñüz 105b/4. -si 110b/17.
ikinci	: İkinci 85b/13, 88b/10, 99a/11, 103b/1, 106b/1, 117a/1.
ikindi	: İkinci 73a/14, 104a/8, 104a/16, 106a/6.
ikrām	: (Ar.) Ağır lama, Kıymet vererek hürmet etme -ı 80a/4.
il-	: Değmek, dokunmak -mezdi 91a/13.
‘ilāc	: (Ar.) İlaç -idenler 75a/7. -ittiler 75a/6. -ideyin 75a/11.
‘ilāf	: (Ar.) Alıştırma, ülfet ettirme 67b/6.
ilāhi	: (Ar.) Ey benim Allah'ım 80b/3, 90b/16, 99a/14, 103a/5.
ile	: İle birlikte beraber 80a/13, 107a/10, 116b/10, 116b/13, 117b/3, 117b/5, 117b/9, 118a/6, 118a/9.
iled-	: İletmek, götürmek veya getirmek, ulaştırmak -e 90b/12 -edür 85b/17. -eyin 75b/10, 75b/12.

	-ün 111b/14.
	-ürler 101b/5, 101b/14.
ilerü	: İleri, önce, evvel 62b/9, 66b/8, 68a/11, 72b/7, 72b/13, 72b/15, 73a/5, 76a/10, 76a/12, 76b/3, 77b/2, 81b/11, 83a/7, 84b/11, 89a/11, 93b/7, 97a/9, 97a/11, 98b/1, 100b/11, 103a/4, 106b/13, 107a/9, 112a/10.
ilet-	: bkz. iled 64b/16, 64b/17, 74b/15, 107b/16.
	-di 72a/10, 74b/15, 78a/1, 90a/16, 101a/1.
	-diler 63a/5, 83b/2, 88b/6, 94b/4, 99b/2, 100a/9, 112a/5, 112a/7, 112a/13.
	-dük 100a/6.
	-düm 67b/7, 107a/13.
	-elüm 119a/6.
	-meyem 82b/15.
ilhād	: (Ar.) Gerçek inançtan dönme 104b/11.
illā	: (Ar.) Ancak, yalnız, sadece 70b/1, 88a/15, 94b/8, 103b/14, 107a/10, 119b/8.
‘ilm	: (Ar.) İlim 110b/14, 113a/2.
	-i 106b/2, 119a/2.
	-inde 109b/11.
iltifāt	: (Ar.) İltifat
	-itmedi 83b/11, 84a/7.
imām	: (Ar.) İmam 116b/4, 116b/5, 116b/9, 116b/12, 116b/14, 116b/15, 117a/5.
	-ı 66b/9, 67a/8, 69b/3, 72a/4, 72a/11, 90a/10.
imān	: (Ar.) İman etme, Allaha inanma 114b/2, 114b/5, 114b/7, 114b/10, 114b/12, 114b/16.
	-dan 115a/9.
	-ı 118b/7.
imdi	: Şimdi, artık 62a/7, 64a/8, 68b/8, 93a/3, 94a/1, 98b/6, 117b/14, 117b/15, 118b/3, 119b/11, 120a/8, 120a/9, 121a/4, 121b/6, 121b/8, 121b/10.

inan-	: İnanmak -a 84b/8. -madum 113b/15.
‘ināyet	: (Ar.) Lütuf, ihsan, iyilik 62b/3. -itdi 64a/2.
inci	: İnci 85a/16. -den 114a/9.
incin-	: İncinmek -ürdi 110b/1.
incit-	: İncitmek, kırmak, üzme -ürsin 103b/9. -dük 103b/8. -di 84a/15. -mek 103b/15.
in-	: İnme -di 64a/4, 89a/17, 91a/10, 91b/15. -diler 67b/3, 68a/3. -dürdi 73a/7, 108b/5. -dürdiler 96b/10. -düremediler 96b/12. -e 104a/17. -er 91b/4, 106b/11.
iñen	: Oldukça, iyice 102b/3.
iñ(i)le	: Acı ve üzüntü ifade eden kesik kesik sesler çıkarmak 72b/15. -yü 79b/14.
in‘ām	: (Ar.) Lütuf ve ihsanda bulunma 120b/15. -larla 75a/6.
inṣā’allah	: (Ar.) Allahın izniyle 82b/11, 84a/13. -ü 121b/13.
intizār	: (Ar.) Bekleme, bekleyiş -am 92a/5.
i‘lām	: (Ar.) Bildirme 120a/2, 120b/10.

i‘timād it-	: (Ar.) Güven duymak -medi 112b/8.
iplik	: İplik -dür 71b/14.
ir-	: Ermek, yetişmek, ulaştırmak, bir noktaya varmak -di 74b/1, 76a/9, 81a/17, 89b/10, 93a/14, 113b/17. -düm 98b/1, 107a/8. -e 108b/17. -güre 72b/5 -mezdi 71a/3. -mişdi 75a/3. -mişler 106b/8. -señ 94a/7 -üpdür 109a/4.
irin	: İltihaplanmayla oluşan sıvı -ce 106a/12.
iriş-	: Erişmek, yetişmek 92a/6, 92b/10. -di 66b/15, 67b/13, 70a/14, 73b/10, 81a/8, 81b/2, 89a/8, 91b/3, 91b/13, 95b/1, 95b/12, 97a/14, 97b/17, 98a/13, 99a/2, 99b/7, 99b/13, 107a/3, 114a/4. -diler 77b/5. -dük 68a/15, 86a/13. -düm 95b/14, 98a/14, 101b/13, 105b/2. -dür 77b/7, 90a/11, 100a/4. -düre 70a/9, 103b/12. -düresin 99a/17. -dürmege 100a/3. -e 65a/10, 104b/13. -mekdür 91a/15. -miş 65b/3, 109a/1. -mişdi 65a/6. -mişdür 67a/9.

- se 105b/16.
 -sin 92a/4.
 -türesin 82a/11.
 -üp 62b/6, 93b/7.
 -ür 62b/4, 101b/1, 104b/14, 104b/15, 104b/16, 104b/17, 105b/9.
 -ürin 105b/8, 106a/5.
- irte** : Sabah vakti 97a/1, 106a/9, 106a/10, 106a/11.
 -si 118a/9, 120b/7.
 -ye 67b/17, 69a/7, 79b/12, 80a/17, 80b/13, 90a/13, 108b/7, 108b/10, 109a/10.
- ise** : İse 94a/1, 121a/12, 121a/13.
 -ñ 98b/13.
- issi** : Bir şeyin sahibi 65b/14, 73a/5, 76a/9, 76a/15, 76a/17, 87b/16, 88b/11, 95b/2, 95b/7, 96b/3, 99b/13, 99b/14, 112b/6, 112b/16, 113b/1, 113b/16
 -nüñ 95b/10.
- iste-** : İstemek 82b/17, 119b/10, 119b/15.
 -di 83a/2, 90a/1, 96a/9, 103a/11, 117a/13.
 -diler 95a/9, 108a/3.
 -dügüñ 88b/3.
 -düm 73a/16, 105b/13.
 -medi 116a/2.
 -mege 84a/13, 108b/14.
 -mem 116a/4.
 -men 118a/1.
 -mezin 90a/3.
 -mezsın 88a/8, 108a/16.
 -r 79b/16.
 -rin 90a/3, 120a/9.
 -rler 89a/14, 108a/13.
 -rseñ 118a/3, 119b/10.
 -rsin 117b/15.

	-rsiz 103b/6, 108a/9.
	-yenler 77b/6.
	-yü 78b/9.
	-yür 120a/9.
istiğfār	: (Ar.) Bağışlanmayı dileme, tövbe etme
	-a 90b/2.
	-itdiler 61a/14.
istiḥfāf id-	: (Ar.) Küçük görmek, hor görmek
	-üp 85b/4.
‘iṣyān	: (Ar.) İsyan 101a/6.
	-ıla 109a/9.
iş	: İş 68a/1, 74a/17, 77a/5, 77a/11, 80b/5, 84a/2, 91b/8, 94a/6, 95b/8, 110b/1.
	-i 85a/6, 92b/12.
	-in 84a/11, 85a/10, 85a/6.
	-ine 115b/1.
	-leri 63a/7.
	-lerin 77a/6.
	-lerinden 77a/12.
	-lerüme 109a/5.
	-üm 67a/8.
	-ümden 61a/17.
	-üñ 84b/17, 92b/14, 112a/9.
	-iderin 64b/11.
işbu	: İşte bu 61a/7, 68a/12, 71a/13, 74a/1, 76b/7, 83a/5, 83a/8, 83a/14, 90b/4, 91b/6, 92b/1, 92b/5, 103a/7, 106a/13, 106b/15, 107b/16, 108a/14, 111b/4, 121b/10.
	-dur 88b/14.
işde	: İşte 61b/9, 67b/9, 86a/17, 88b/3, 91a/1, 117b/2.
işid-	: İşitmek. Duymak
	-irin 112a/2.
	-irsin 87a/15.

- üp 70b/4, 80b/2, 89a/8, 89b/1, 97b/6, 99a/2, 111a/11, 113a/15.
 -ürsin 88a/14.
- işit-** : bkz. işid
 -di 61a/7, 72a/2, 84a/4, 84b/14, 107b/3, 109b/11, 111a/17.
 -diler 61b/17, 62a/2, 83a/10, 97a/15, 103b/5.
 -dirür 113a/8.
 -dügi 91a/11, 100a/2.
 -düm 61b/8, 69a/11, 73a/3, 77b/2, 81b/17, 92a/6, 95b/13, 101b/17, 102b/16, 104a/2, 105a/17, 112a/3.
 -dümdi 111a/15.
- işildelden** : İşittikten 104a/4.
- işle-** : İşlemek, yapmak
 -dügi 85a/4, 85a/6, 121a/11.
 -dügüm 84a/2, 84a/11, 85a/10.
 -dügün 84b/1, 84b/17.
 -mege 83b/10.
 -mezin 91b/8.
 -mezler 95b/8.
 -yem 92b/13.
 -yin 77a/11.
- işte** : bkz. işde 93a/3.
- ‘işret** : (Ar.) İçki, içki içme 120b/6.
 -de 121a/17.
- ‘itāb** : (Ar.) Azarlama, tersleme
 -ı 121a/10.
 -itdi 84a/9, 113b/10.
- it-** : bkz. id 61a/3, 64b/12, 65b/10, 66b/17, 72a/12, 78a/15, 79a/11, 90a/11, 98b/5, 113a/6, 115b/8.
 -di 63a/6, 63a/8, 64a/2, 64a/10, 66b/12, 68b/14, 69a/8, 70a/15, 70b/7, 72a/13, 75a/12, 78b/7, 79b/13, 81a/3, 83a/2, 84a/9, 84a/10, 84a/15, 86a/7, 89b/9, 89b/16, 90b/16, 91b/12, 92a/6, 93b/7, 95b/8,

99a/8, 108a/11, 112b/2, 112b/13, 113a/10, 113a/11, 113b/10, 113b/11, 114b/2, 115b/11.

-digim 86b10.

-diler 61a/14, 64b/15, 67a/14, 68a/4, 70b/17, 73a/13, 75a/6, 83a/17, 88a/6, 89b/3, 91a/15, 96b/9, 96b/11, 97a/16, 102a/6, 102a/7, 108a/6, 108b/5, 113a/1.

-düginden 118a/13.

-dük 64b/6, 86a/2, 98a/7, 107a/6.

-dükde 118b/5.

-dükden 116a/9.

-düm 64a/14, 64b/7, 66a/5, 67a/16, 72a/7, 73b/4, 75b/7, 76a/13, 81b/13, 82a/11, 85b/15, 92a/16, 106b/13, 107a/3, 113b/13, 115b/11, 115b/12.

-dün 75b/17, 80b/15, 86a/5, 113b/14.

-medi 75a/7, 83b/11, 84a/7, 112b/8.

-medin 76b/9.

-mege 65b/15, 66b/16, 72b/10, 72b/12, 77b/12, 87b/6.

-mek 66b/12, 72b17, 91a/2, 103a/11, 103b/16.

-mekdür 72a/7.

-meyem 76b/13.

-mezdi 70b/16.

-mezdün 81b/15, 81b/16.

-miş 62a/3, 66a/12, 99a/16, 119b/7.

-mişdi 91b/3, 117b/6.

-se 62b/7, 101b/2.

-sem 77a/14, 120b/3.

it

: Hayvan, köpek 95b/13, 96a/4.

ittifāk

: (Ar.) Birleşme 74a/8, 89a/7, 120b/6.

-ıla 73a/12.

-itdiler 113a/1.

‘ivaž

: (Ar.) Bedel, karşılık

-ın 90a/15.

iy : Ey (Ünlem) 61b/4, 61b/14, 62a/11, 62a/16, 64b/1 63a/3, 65b/17, 66a/7, 66a/13, 66b/9, 66b/12, 67a/8, 67b/1, 67b/5, 67b/9, 67b/10, 67b/15, 68a/5, 68a/12, 68a/15, 68b/7, 69b/3, 69b/7, 69b/9, 69b/17, 70a/2, 70a/3, 71a/12, 72a/4, 72a/11, 72a/17, 72b/14, 73b/6, 73b/7, 73b/13, 74a/3, 74a/4, 75b/8, 75b/15, 76a/14, 77a/9, 77b/3, 77b/11, 77b/13, 78a/6, 78a/8, 78a/13, 78b/4, 78b/6, 78b/15, 78b/16, 79a/2, 79b/15, 80a/5, 80b/15, 81a/13, 81b/10, 81b/11, 82a/4, 82a/6, 82b/10, 83a/8, 83b/8, 84a/11, 84b/16, 85a/10, 85b/2, 86a/11, 86a/15, 87a/3, 87a/9, 87a/15, 88a/3, 88a/7, 88a/9, 88a/14, 88b/4, 88b/14, 89a/14, 90a/5, 90a/10, 90a/13, 90b/7, 91b/13, 92b/9, 93a/12, 93b/2, 94a/11, 95a/11, 95b/16, 96a/6, 97b/17, 98b/5, 98b/12, 98b/13, 99a/13, 100a/8, 101a/2, 101a/12, 101a/14, 101a/16, 101a/17, 102b/14, 103a/2, 104b/5, 106a/13, 106a/14, 106a/16, 106b/3, 107a/12, 107a/15, 109a/2, 110a/13, 111b/4, 113b/5, 115a/12, 115a/15, 115b/9.

iyi : İyi 72a/1.

‘izzet : (Ar.) Değer, kıymet, itibar, şeref
-i 69a/13, 82a/15.

-ile 118a/14.

-ün 80a/7, 83a/4, 88a/8.

‘izz : (Ar.) Kıymet, itibar, büyüklük, yücelik
-üm 115b/11, 120b/3.

K

ķabīle : (Ar.) Aynı soydan gelen ve bir başkanın yönetiminde yaşayan topluluk 85b/9.

-den 97a/3.

-m 113b/9.

-ñden 113b/11.

ķabir : (Ar.) Mezar

-de 121b/3.

ķabūl : (Ar.) Kabul 62b/11, 63a/2, 68a/7, 120b/2.

	-ide 104a/15.
	-ider 64a/7.
	-iderseñ 68b/13.
	-itdi 68b/14.
	-itse 62b/7, 101b/2.
	-itdüm 64b/7, 72a/7.
ķabz	: (Ar.) Tutulacak yer, tutma
	-iderin 120a/1.
	-itse 120b/3.
ķaç	: Bir şeyin niceliğini sormak için kullanılır 75a/17, 96a/14, 104b/8, 119b/8.
	-dur 104b/3.
ķaç-	: Kaçmak
	-aldan 90b/2.
	-an 65a/17, 92a/4, 101a/9, 101b/2.
	-ar 78a/5.
	-dı 69b/16.
	-dılar 103b/5.
	-maķ 108a/16, 108b/17.
	-mayam 108b/5.
	-up 90b/2.
ķaçankim	: Ne vakit ne zamanki 65a/7.
ķadar	: Kadar, gibi, denli, ölçüsünde, derecesinde 64b/14, 70a/15, 83a/2, 86b/9, 88a/7, 91a/12, 95a/13, 95a/4, 96b/11, 97a/9, 103a/7, 104a/4, 107b/1, 107b/2, 111a/17, 112b/5, 115b/3, 116b/15, 119b/12, 121a/13, 121a/14.
	-dur 115a/2.
ķadem	: (Ar.) Uğur 105a/7, 120b/13.
	-den 114b/6.
ķādir	: (Ar.) Kudret ve kuvvet sahibi, yapabilme gücüne sahip kimse 66a/9.
	-dür 85b/17, 88a/4.

	-sin 119b/9.
ķadır	: (Ar.) Değer, kıymet
	-i 69a/12.
ķāfile	: (Ar.) Birlikte yolculuk edenlerin meydana getirdiği topluluk
	93b/1, 119b/7.
	-ye 93b/6.
ķāfir	: (Ar.) Allaha inanmayan kimse 66b/10, 66b/15, 67a/5, 73a/4,
	73a/8, 73a/9, 73a/10, 73a/13, 73a/15, 102a/15, 108a/4.
	-e 67a/13, 67a/4, 67a/6, 67a/7.
	-ler 67a/17, 68a/2, 72b/5, 73b/7, 94b/1.
	-leri 109b/7.
	-lerle 72b/10.
	-miş 114b/3.
	-ũn 94b/5, 101a/4.
ķaftan	: Bir çeşit ipekli uzun, sũslũ giysi 114a/11.
	-lar 101a/5.
ķāfũr	: Kafir
	-dendũr 71b/10.
ķaęıd	: (Far.) Kağıt
	-a 97b/4.
ķahr	: (Ar.) Ŭzũntũ, sıkıntı, keder 109b/7.
ķak-	: Vurmak, itmek, ķalmak
	-an 90a/8.
	-ıdı 64b/10, 70b/8, 81b/3, 90a/16, 106b/6, 117b/17.
	-ıdılar 85a/2, 90a/7.
	-ıdum 85b/16, 86a/1.
	-ıldı 118b/4.
ķal-	: Kalmak, beklemek, olmak, bulunmak
	-a 92b/9.
	-an 90b/4.
	-dı 66b/11, 68b/17, 71a/1, 73a/14, 81a/12, 88b/8, 89b/7, 91b/10,
	93b/1, 95b/9, 95b/10, 106b/9, 112b/17.

	-dılar 66a/17, 71a/2, 95a/16, 96b/6, 96b/11, 97b/4.
	-dum 66b/11, 76a/3, 93b/3, 104b/5, 107a/4, 117a/2.
	-ma 78a/10.
	-maya 92b/10.
	-mamış 83a/10, 119b/7.
	-madı 74a/17, 77b/10, 80a/3, 80a/7, 104a/5.
	-maz 86a/8, 100b/3, 119b/8.
	-mişlara 91b/14.
	-mişsin 92b/4.
	-sa 62b/8.
	-ur 76b/11, 109b/13, 113a/5.
kıaldur-	: Kaldırmak
	-dı 75b/15, 78b/11, 79b/14, 81a/13, 87a/15, 91b/15, 93b/1, 107b/9, 108a/8, 112a/10, 115a/12, 115b/9.
	-dum 92b/3, 95b/16.
	-up 72b/11.
kıalb	: (Ar.) Kalp
	-imüñ 121a/1.
	-ini 119a/15.
	-iñüzden 121a/6.
	-üñ 119b/2.
kıamaş-	: Kamaşmak
	-ur 73b/3.
kıamçı	: Kırbaç 96a/14.
kıamış	: Sulak yerlerde yetişen, çeşitli türleri olan, içi boş, yüzü boğumlu bitki 95a/3.
kıan	: Damarlarda oluşan sıvı 73b/1, 74b/16, 74b/17, 110a/16, 114a/5, 115a/3, 115a/5, 115a/10, 115b/3, 118b/6.
	-lar 91a/16.
	-lara 73a/17.
kıanā'at	: (Ar.) Elindekinden hoşnut olma durumu 118b/10.
	-iderdi 102b/2.

	-itdüğünden 118a/13.
ķancararu	: Nereye, neresi, ne tarafa 65a/4, 65b/14, 69b/2, 73b/13, 77a/13, 77a/16, 90a/6, 105b/13, 105b/15.
ķanda	: Nerede 69a/4, 71a/9, 76b/1, 80b/16, 80b/17, 81a/1, 93a/9, 96b/4, 96b/4, 105b/3. -dur 77a/16, 107b/8. -n 61b/9, 86a/15, 98a/17, 102a/5, 106b/14, 107a/8, 115a/4.
ķandil	: (Ar.) Sıvı haldeki yağa batırılmış bir fitilin yanması suretiyle ışık veren aydınlatma aleti 77b/9, 80b/10. -e 64b/17, 65a/1.
ķanı	: Hani 84a/1, 86a/17, 88b/11, 111b/11.
ķanķı	: Hangi 62a/17, 106b/15, 106b/17, 107b/12, 107b/15.
ķanķısı	: Hangisi 110a/4, 119a/8.
ķap-	: Kapmak -dı 107b/17. -ye 75b/12, 76a/5, 113a/3, 113a/5, 116a/9.
ķapa-	: Kapamak -dılar 118b/5.
ķapaę	: Kapak -ın 118b/5.
ķapla-	: Kaplamak -dı 64a/1.
ķapu	: Kapı 69a/17, 81b/3, 84b/11, 90a/16, 90a/7, 110b/8, 118b/4. -da 98b/8. -dan 87b/14, 110b/11. -lar 63a/6. -nuń 68b/16, 71b/5. -sı 71b/5, 113a/3, 114a/9. -sın 85a/2, 102a/11, 115b/5. -sına 63b/2, 68a/14, 113a/11. -sında 104a/9, 117a/8. -sından 84b/10, 102a/2.

- ya 89a/8, 89a/12, 89a/14, 90b/12, 110a/1.
 -yı 63a/5, 83b/17, 90a/8, 90a/9, 96b/17, 97a/2, 118b/5.
- ķara** : Kara 82a/7, 110b/8.
 -dur 82a/3.
 -ñu 93a/16.
 -ñuluķ 95b/12.
 -dan 76b/3.
- ķaraca** : Zavallı 82a/2, 82a/9.
- ķarār** : (Ar.) Kesin hüküm, karar 63a/10, 72a/15.
 -ı 74a/17.
- ķaravaş** : Cariye, köle 71b/15, 77a/2, 78b/8, 78b/9, 79a/6, 80a/15, 81b/4.
 -a 81b/8.
 -ı 74a/6, 78b/9.
 -ımı 64a/10.
 -ına 74a/5.
 -ıñı 81a/13.
 -uma 64b/16.
 -uñ 63b/4, 72a/8.
- ķardaş** : Kardeş
 -cığum 67b/9.
 -ım 107a/2, 107a/16, 107b/1.
 -ı 67b/8.
 -lar 109a/2.
 -larum 95a/11.
 -um 68b/1.
 -uma 68b/5, 69a/15.
 -umuñ 68b/17.
- ķarġa** : Karga 61b/11, 61b/6, 92a/8, 92a/10.
- ķārgir** : (Far.) Taş veya tuġladan yapılmış 106b/12.
- ķarı** : Eş, zevce. Yaşlı, ihtiyar 93a/11.
 -cık 62a/14, 62a/16, 93a/14.
 -cuġa 93a/8.

	-cuğı 95a/10.
	-cuğıñ 62b/11, 93a/7.
	-cuķ 93a/9, 93a/10, 95a/5, 95a/13.
ķarĩñ kılmaķ	: Terkermek 116b/1.
ķarınca	: Karınca
	-lar 62a/15.
ķarındaş	: bkz. ķardaş
	-ı 68a/7.
	-um 104a/12.
ķarış-	: Karışmak
	-am 81b/10.
	-dılar 73a/13.
	-ur 114a/5.
ķarın	: Vücudun karın bölgesi
	-cuķları 87b/6.
ķar(ı)n	: bkz. ķarın
	-ı 83a/13, 83a/15.
	-ın 74b/12.
	-um 92b/6, 111a/9.
ķarşu	: Karşı, e doğru 98a/3, 98a/8, 100a/10, 100a/15, 113a/3.
	-sına 64a/17, 108b/9.
kārubān	: Karavan 78a/9, 103a/3.
	-a 81a/17.
kāruvān	: Karavan
	-dan 78a/10.
ķarya	: Köy 110b/17.
ķaşd	: (Ar.) Niyet, istek, amaç
	-ın 68b/11.
	-itdi 72a/13.
	-eyledi 108a/2.
	-itdi 89b/9.
ķat	: Makam, huzur 82a/15.

	-ıma 77a/14.
	-ına 61b/8, 64a/12, 64a/16, 64a/4, 66b/11, 70b/6, 72a/10, 74a/10, 78a/8, 78a/12, 80b/13, 82b/15, 84b/7, 87b/1, 92a/16, 92b/13, 93b/12, 93b/17, 94a/5, 94b/2, 94b/6, 97b/3, 99a/8, 106a/13, 107b/5, 108a/7, 108a/8, 110b/11, 111a/3, 112a/13, 112b/17, 113a/13, 113b/2.
	-ında 74b/8, 79b/1, 88a/7, 91a/6, 93b/14, 105b/17, 108b/2, 112b/14.
	-ındadır 120b/13.
	-ından 96b/17.
	-uma 66b/17, 67a/8, 69a/3, 77a/4, 78b/10, 86a/3, 98b/4, 104a/11.
	-umda 74a/3.
	-umdan 64b/11, 76a/1.
	-uñda 69a/12.
	-uñdadur 79b/17.
katı	: Sert, kesin 63a/1, 65b/14, 70a/3, 73a/5, 74b/2, 76a/15, 76a/9, 77a/9, 78a/1, 78b/12, 87b/4, 89a/7, 93a/11, 95b/15, 96b/3, 99b/12, 102b/3, 108a/7, 111a/4, 112a/17, 112b/11, 119a/4.
	-dur 121a/11.
katlan-	: Katlanmak
	-mazın 84b/3.
kavî	: (Ar.) Güçlü, kuvvetli, sağlam 88a/9, 111b/17.
kavl	: (Ar.) Söz
	-ü 72a/15.
kavm	: (Ar.) Kavim
	-indenim 106b/17.
	-ü 85b/9, 113b/9, 113b/11.
kavüm	: (Ar.) bkz. kavm
	-densiz 106b/17.
kaya	: Kaya
	-dan 94b/4, 94b/5.
kaygu	: Kaygı

	-lu 69b/8, 79a/3.
ķaynař-	: Bir arada ve devamlı hareket halinde olmak
	-ur 62a/15.
ķayr	: Kalın kum, taşlı toprak
	-ın 85a/15.
ķazā	: (Ar.) Allah tarafından takdir edilen olayların meydana gelmesi
	-sı 108b/17.
	-sına 108b/17.
	-ya 92b/9, 92b/10.
ķaz-	: Kazmak
	-dı 112b/9.
	-dılar 114a/1.
	-dırdı 95a/2.
	-dum 73b/4.
	-ı 117b/17, 118a/3.
	-ıdı 118a/4.
	-maķ 117b/11.
	-sun 117b/8.
ķebīr	: (Ar.) Büyük 117a/16.
ķefen	: (Ar.) Kefen 79b/3, 97a/6.
	-e 97a/3, 98b/11, 99b/1.
	-i 98a/1, 98a/2, 98a/6.
	-ine 97a/8.
	-ledüm 98b/17.
	-üm 98a/1.
ķelām	: (Ar.) Tek kelime veya kelimelerden meydana gelmiş sōz
	-ı 114b/6.
	-ın 75b/4.
	-ına 119b/5.
ķelāmullah	: (Ar.) Kuran 116b/8.
ķelime-i ķayyibe	: (Ar.) Gūzel ve hoř kelime 119a/4.
	-dür 119b/2.

kemāl	: (Ar.) Olgunluk -e 70a/9. -i 81b/9.
kenār	: Kenar -ına 89b/10. -ında 62b/14, 81b/8, 100a/16, 107a/10, 114a/4. -ından 64a/4.
kendi	: Kendi -ye 72b/3.
kendöz	: Kendi -in 72a/6. -ümi 66a/10. -üm 85b/5. -ümden 96a/8, 111b/6. -üñi 72b/15.
kendü	: Kendi 61a/17, 66a/14, 66a/9, 80a/11, 91a/8, 91a/10, 98b/16, 109a/5, 109a/10, 112b/7, 113a/1, 114a/1. -m 73b/4 -mden 112a/2 -me 85b/6, 73a/6, 74b/14, 79a/7 -mi 107b/17, 120a/10 -ñe 108b/4 -ye 89a/10, 93b/15 -yi 87b/3.
kepeneg(k)	: Çoban üstlüğü -in 115b/17. -den 115b/14.
kere	: (Ar.) Defa, kez, sefer 112a/15
kerre	: (Ar.) bkz. kere 117a/11, 117a/12
kerem	: (Ar.) Lütuf, ihsan, cömertlik 66b/17, 90a/11, 98b/5. -i 103a/8. -idür 78a/7.

	-ile 70b/7.
	-in 61b/2, 88a/3.
	-inden 112a/6.
	-eyle 65b/9, 84a/3, 98b/7.
	-idüñ 61b/15, 85b/10.
kerîm	: (Ar.) Cömert 65b/17, 78b/5, 85a/1.
	-dür 78a/11, 78a/16, 84a/12, 88a/4.
kesb	: (Ar.) Kazanç
	-inde 74a/1.
kes-	: Kesmek
	-di 90b/13.
	-diler 64b/15, 110b/6.
	-ici 91a/16.
	-mişler 96a/17.
	-sin 96a/16.
	-üñ 94b/7.
	-üp 91b/5.
keşiş	: (Far.) Hıristiyan papaz
	-lik 93b/16.
keşkûl	: (Far.) Keşkûl
	-in 120a/16.
kethudā	: Devlet büyüklerinin buyruğunda çalışan, onların birtakım işlerini gören kimse
	-ları 71a/5.
kez	: Kere, defa, kez 65a/6, 70a/3, 90a/4, 100a/12, 101b/12, 112a/14, 113a/6, 115b/5.
	-den 72b/2, 99b/5, 103b/5.
kible	: (Ar.) Kible
	-den 110a/7, 110a/8.
	-ye 104a/16, 110a/5.
kığır-	: Çağırarak
	-dılar 102b/7.

kı

-uñ 89a/17.

: Tüy 66b/4.

-ı 66b/7, 105b/8, 105b/9.

-ıdur 66b/5.

-ına 95a/16, 95b/11.

-ıyla 66b/7.

kıl-

: Kılmak 88b/14, 113a/6.

-alar 121b/12.

-alum 68a/15.

-anlar 78b/6.

-ayın 91b/10.

-dı 69a/8, 79b/12, 83b/15, 88a/13, 88b/17, 90b/12, 91b/11, 108b/7, 109a/11, 110a/13, 116a/11, 117a/1, 118a/2, 119b/7, 120b/2, 120b/5.

-dılar 118a/9.

-duğ 68a/17.

-duğda 117b/16, 120a/16.

-dum 67a/16, 67b/1, 68a/2, 102b/11.

-madı 119a/14.

-mağa 103b/14.

-mağ 116b/1.

-mazsın 115b/15.

-mışımdur 121a/4.

-sa 120b/15, 120b/16.

-uñ 96b/16, 116b/11.

-up 88a/8, 90b/6, 116b/3, 116b/4.

-ur 61a/12, 64a/1, 66a/1, 116b/10, 118b/6, 118b/7, 120b/16.

-urdi 63a/9, 67b/17, 80a/17, 81a/3.

-urın 106a/8.

-urken 119b/6.

-urmuş 110b/14.

-ursın 81a/4.

kılıc	: Kılıç 94b/7. -ı 73a/8. -la 73a/9.
kıpkızıl	: Çok kızıl 61a/4, 87b/16, 110a/16.
kır-	: Kırmak -a 73a/5. -ılup 75a/9.
kırk	: Kırk 62b/15, 72a/9, 95a/14, 95a/2, 104b/10, 104b/15, 105a/13, 105a/14, 110b/2, 111b/9. -dan 104b/15. -lardan 98a/13.
kışās	: (Ar.) Eski hukukda işlenen suça karşılık aynı şekilde cezalandırma 109b/15.
kışşa	: (Ar.) Kısa hikaye, rivayet -sı 105a/17.
kıyām	: (Ar.) Ayakta durma, dik durma -dur 115a/5.
kıyāmet	: (Ar.) Kıyamet 65a/15, 66b/6, 69b/9, 81a/5, 85b/6, 111b/7, 116a/2, 121a/5, 121a/11. -de 67a/2. -e 67a/12, 104b/5, 104b/17, 105a/7, 105a/8, 107a/17.
kıymet	: (Ar.) Değer 61b/13, 61b/4.
kız-	: Kızmak -durdı 61a/4. -sun 61a/2.
kız	: Kız 62b/9, 63b/13, 64a/11, 64a/7, 64a/9, 64b/1, 64b/12, 67b/8, 68a/7, 68b/1, 68b/5, 68b/17, 70a/2, 71a/7, 71a/9, 75a/12, 76a/4. -cuğaz 69a/3, 69b/7, 69b/8, 70a/1, 73b/13, 81b/10. -cuğaza 69a/5, 69b/6. -cuğazı 69b/16, 99a/11. -cuğazlar 106b/4. -cuğazlarumla 93a/9.

-cuğazum 69b/3.

-ı 63b/12, 64b/14, 69a/1, 70b/12, 75a/11, 75a/3, 97a/1, 120a/9.

-ım 62b/5.

-ımı 75a/5.

-ına 64b/11.

-ların 71a/5.

-uñ 69a/4.

kızıl

: Kızıl renk 71b/6, 100a/16, 114a/9, 115a/5.

ki

:(Far.) Bağlaç 61a/1, 61b/4, 61b/7, 61b/10, 61b/17, 62a/2, 62b/2, 62b/5, 62b/15, 63a/6, 63a/11, 63a/12, 63a/15, 63a/17, 63b/5, 63b/7, 63b/10, 63b/14, 63b/15, 64a/5, 64a/9, 64b/2, 64b/3, 64b/4, 64b/5, 64b/8, 64b/14, 64b/16, 65a/6, 65a/8, 66a/2, 66a/9, 66b/6, 66b/9, 67a/11, 67a/16, 67b/3, 68a/2, 68b/3, 68b/12, 69a/17, 69b/5, 69b/6, 69b/8, 69b/9, 69b/12, 69b/13, 70a/1, 70a/4, 70a/5, 70a/9, 70a/15, 70b/4, 70b/8, 71a/2, 71a/6, 71a/7, 71a/9, 71a/13, 71b/3, 71b/5, 71b/15, 72a/4, 72a/8, 72a/13, 72a/17, 72b/13, 72b/16, 73a/9, 73b/2, 73b/3, 73b/4, 73b/6, 73b/7, 73b/16, 74a/2, 74a/13, 74b/1, 74b/2, 74b/4, 74b/5, 74b/7, 75a/1, 75b/1, 76a/5, 76a/9, 76b/5, 76b/7, 76b/16, 77a/8, 77a/15, 77a/16, 77b/12, 77b/13, 77b/15, 78a/4, 78a/15, 78b/3, 79a/4, 79a/6, 79a/15, 80b/4, 81a/8, 81a/17, 81b/9, 82a/4, 82a/12, 82a/13, 82b/1, 82b/5, 82b/11, 83a/1, 83a/4, 83a/5, 83b/1, 84a/3, 84a/17, 84b/8, 84b/15, 85a/3, 85a/5, 85a/9, 85a/12, 85a/16, 85b/3, 86a/6, 86b/16, 87b/9, 88a/8, 88a/14, 88a/15, 88b/12, 88b/14, 89a/2, 89a/9, 89a/10, 89b/2, 89b/9, 90a/5, 90b/11, 91a/3, 91a/11, 91a/17, 91b/3, 91b/5, 91b/6, 91b/13, 91b/15, 92a/4, 92b/9, 92b/12, 93a/1, 93a/6, 93a/7, 93a/11, 93a/17, 93b/5, 93b/16, 94a/12, 94a/13, 94a/14, 94b/3, 94b/4, 95a/10, 95a/13, 95b/7, 95b/8, 95b/16, 96a/2, 96a/6, 96a/9, 96a/12, 96b/9, 96b/10, 96b/13, 97a/2, 97a/9, 97a/11, 97b/1, 97b/17, 98b/3, 98b/9, 98b/11, 98b/13, 99a/4, 99b/6, 99b/11, 100a/9, 100b/8, 100b/14, 101a/3, 101b/1, 101b/2, 101b/4, 101b/12, 101b/13, 101b/17, 102a/5, 102a/7, 102b/10, 102b/12, 102b/14, 103a/10, 103b/1, 103b/2, 103b/3, 103b/11, 103b/13,

103b/16, 103b/17, 104a/2, 104a/3, 104a/4, 104a/13, 104a/14, 104a/17, 104b/1, 104b/8, 104b/9, 104b/10, 104b/11, 104b/12, 104b/13, 105a/1, 105a/2, 105a/3, 105a/7, 105b/5, 106a/9, 107a/1, 107a/8, 107a/17, 107b/1, 107b/9, 108a/13, 108b/1, 108b/7, 108b/12, 108b/16, 109a/3, 109a/5, 109a/8, 109b/1, 110a/5, 110a/15, 110a/17, 110b/7, 111a/7, 111a/8, 111a/10, 111a/12, 111a/17, 111b/2, 111b/7, 111b/1, 111b/10, 111b/11, 112a/1, 112a/2, 112a/4, 112a/5, 112a/15, 112a/16, 112b/5, 112b/14, 112b/16, 113a/2, 114a/3, 114a/4, 114a/15, 114b/4, 115a/5, 115a/13, 115b/2, 115b/3, 115b/5, 115b/6, 115b/8, 118b/14, 119b/1, 119b/16, 120a/9, 120a/11, 120a/13, 120b/5.

kibr : (Ar.) Büyüklenme, kibirlenme
-ü 101a/5.

kile : (Ar.) Tahıl ölççeği 78a/17.

kilid : (Far.) Kilit
-in 86b/13.

kilit : bkz. kilid
-ledüm 86b/6.

kim : Bağlaç, soru zamiri 65b/1, 65b/2, 68b/2, 69a/6, 71a/2, 75a/5, 78b/9, 79a/10, 79a/12, 85a/13, 87a/4, 87a/5, 87b/15, 91a/17, 107a/11, 112a/16, 113b/11, 117a/2, 117a/13, 118a/12, 118b/15, 119b/2, 119b/17, 121b/9, 121b/11.
-dür 88b/9, 100a/17, 100b/4, 101b/16, 101b/17, 104a/12, 109a/17, 112a/9, 118b/4.
-e 101b/4.
-ki 65b/17.
-lerdür 100b/12.
-sin 65b/6, 81b/10, 85a/3, 92a/1, 98a/12, 107a/15, 112a/10, 112a/12, 114a/14, 114a/17.
-ün 72a/4, 74a/11, 89b/1.

kimesne : Kimse, hiç kimse 120a/2, 120b/15, 121b/7.
-nün 65a/8.

	-ye 120a/7.
kimse	: Herhangi bir kimse 64b/4, 67a/1, 69b/1, 70a/4, 70b/1, 70b/15, 72a/2, 75a/14, 75b/8, 81a/1, 83b/11, 84a/7, 84b/6, 84b/17, 85a/4, 85b/2, 86b/16, 89a/17, 92b/7, 95b/3, 95b/17, 96a/9, 97a/12, 99a/16, 99b/7, 104b/6, 105a/1, 105a/2, 105a/3, 105b/1, 106a/2, 107b/2, 108a/17, 108b/17, 109a/1, 110a/13, 110b/10, 111a/13, 114a/17, 115a/2, 119b/13, 119b/15.
	-de 112b/17.
	-dür 76b/15, 85b/7.
	-kim 64a/6.
	-ler 96b/11, 119b/8.
	-nüñ 101b/4, 106a/3.
	-ydi 101a/7, 108a/1.
	-ye 67a/1, 68a/9, 70a/13, 112a/8, 113b/15, 118b/16, 120a/2, 121a/14.
	-yem 85a/3.
	-yle 75b/11.
	-ymiş 64a/3.
kin	: (Far.) Kin
	-üm 103b/10.
kişi	: Kişi 65b/17, 67b/9, 70b/17, 75a/6, 77a/1, 78a/1, 82a/5, 82a/6, 84a/11, 90b/1, 92a/3, 95a/5, 97b/7, 99b/3, 100b/7, 100b/8, 104a/10, 104b/8, 106a/12, 107a/9, 108a/3, 112b/1, 113a/10, 116a/17, 116b/1, 119a/15, 120a/11.
	-dür 84a/12.
	-iler 75a/8.
	-kim 112a/13.
	-nüñ 78b/7, 84a/2, 86a/7, 96a/4, 108a/4, 108a/12, 113a/7, 113a/8.
	-nündür 72a/4.
	-sin 92a/16, 106b/14.
	-ydüñ 113b/6.
	-ye 87b/2, 93b/11, 93b/12.

	-yi 112b/13, 113b/4.
	-yimiş 85a/1.
kitāb	: (Ar.) Kitap 70a/7, 70a/8.
	-ı 121b/11.
	-laruñ 120b/12.
kitābhāne	: (Ar.) Kütüphane
	-den 74a/15.
kitfeyn	: (Far.) İki omuz küreği
	-e 71b/10.
	-den 71b/11.
kitle-	: Kitlemek
	-mek 63a/6.
ko-	: Koymak 68a/6, 95a/12.
	-dı 62b/9, 72a/10, 72a/12, 74b/15, 84b/11, 88b/1, 90b/4, 90b/15, 96a/2, 110b/16, 112b/7, 112b/9, 118a/6, 118a/11.
	-dılar 80a/12, 98a/14, 99b/3, 110a/12, 112a/16, 120b/5.
	-duğuñ 113a/7.
	-duķ 68b/10.
	-dular 61a/10.
	-dum 61b/9, 68a/14, 68b/1, 76a/11, 86a/1, 86b/3, 92a/10, 96a/6, 107b/1, 113b/16, 121a/2.
	-duñ 80a/14, 93a/13.
	-maķ 99a/3.
	-madum 121a/2.
	-mayasın 94a/7, 99a/15.
	-maz 88a/15.
	-mazuz 108b/1.
	-miş 62b/10, 80b/3, 92a/13, 100b/3, 108a/7.
	-mişdum 112b/17.
	-mişlar 100a/16.
	-mişlardur 71b/17.
	-muşlar 99a/10.

	-ñ 109a/5.
	-ndı 119b/6.
	-nmaz 95b/3.
	-rdum 86b/7.
	-salar 112b/4, 112b/6.
	-san 112a/9.
	-rlar 100a/11, 104b/14.
koça	: Kadının evli olduğu erkek eş
	-sına 90b/11.
koğa	: Kova
	-sın 90a/2.
	-yı 90a/6, 92b/16.
	-yu 90a/3, 90a/4.
koķ-	: Kokmak
	-ar 114b/4.
	-ladılar 118b/17.
	-laduķda 119a/3.
	-maz 114b/4.
koķu	: Koku 84b/12.
	-larla 86b/17.
	-lu 65b/5.
	-sı 73b/1, 84b/12, 84b/16, 85a/8, 98a/17, 98b/2, 114a/6, 115a/7.
	-sından 98b/3.
koļay	: Kolay
	-ın 72b/15.
koļ	: Kol
	-unı 118a/5.
koņşı	: Komşu 78b/1.
	-sı 92b/11.
koņşu	: bkz. koņşı
	-lardan 87b/13.
	-muz 85b/11, 90a/14.

	-muz 90a/8.
	-sı 118a/2, 118a/4, 118a/9.
	-luğa 106a/1.
konuk	: Misafir, konuk 68b/7.
	-dur 69a/7.
	-lığına 65b/17.
	-idelüm 68b/6.
kop-	: Kopmak
	-dı 73a/12, 76b/9, 97a/13, 103a/14.
	-sun 76b/7.
kor	: Ateş 109a/7.
kork-	: Korkmak
	-a 72b/13, 84b/10, 86b/2.
	-ar 92b/9.
	-arın 69b/5, 69b/8, 103b/11.
	-dı 118a/5.
	-dılar 109a/8.
	-dum 96a/5, 104a/13, 107b/4.
	-ma 64a/9, 104a/13.
	-up 83b/13, 121b/9.
korkı	: Korku
	-sından 62a/10, 114b/5, 115b/2.
korku	:bkz. korkı 110a/15.
	-dan 85b/5.
	-ñdan 85a/12, 85a/14.
	-sından 109a/6.
	-sundan 102b/17, 114b/5.
kov-	: Kovmak
	-dı 74a/15.
koy-	: Koymak 85a/13.
	-a 65a/8, 106b/2.
	-alum 68a/13.

- an 112b/12.
 -arlar 101b/3.
 -asın 81a/15.
 -asız 63a/1.
 -dı 63b/4, 74b/13, 95b/2, 99b/8.
 -dılar 83a/16, 94a/17, 110a/2.
 -dum 85a/14, 86b/5.
 -mışdur 109a/16.
 -mışlar 103b/2.
 -up 112b/15.
 -un 97a/7.
- koyun** : Kuçak, göğüş 79a/6.
 -una 66b/4, 86a/17.
- koyun** : Küçükbaş hayvan 66a/6, 118b/2.
- kök** : Kök
 -leriyle 103a/14.
- köpri** : Köprü
 -sini 121b/5.
 -sinde 116a/3.
- kör** : Gözü görmeyen 69b/12.
- köşe** : (Far.) Kuytu, تنها, yer
 -sinde 92a/2.
 -sini 79b/9.
 -ye 73b/3.
 -yi 78a/2.
- köşk** : (Far.) Köşk 88b/9, 86b/16, 93a/7, 115b/12.
 -de 71b/6, 88b/8.
 -den 64a/3.
 -iyle 95a/15.
 -ler 71b/1, 93a/6.
 -leri 71b/3.
 -lerüñ 71b/4, 111a/6.

	-üñ 87a/1, 88b/7, 88b/10.
	-üyle 93a/15.
kötek	: Dövmek, dayak
	-leye 70b/8.
köti	: Kötü 121a/13.
köy	: Köy
	-e 95b/1, 95b/14.
ķubbe	: (Ar.) Kubbe 64b/16, 65a/3, 99b/16, 99b/17.
	-nũñ 65a/3, 99b/17.
	-sinden 64b/17.
ķubūr	: Boru biçiminde içi boş kap
	-a 116a/7.
ķucağ	: Kucak
	-ında 80a/9.
ķudret	: (Ar.) Her şeye gücün yetmesi 117b/12.
	-i 62b/3, 88a/5.
	-iyle 87b/16, 91a/9.
ķūfte	: (Far.) Ezilmiş, dövülmüş 64b/14.
ķul	: Allahın yarattığı insan 75b/16, 76a/12, 76b/15, 77a/2, 77a/3, 77a/8, 77b/12, 79b/9, 79b/12, 80a/4, 90b/6, 90b/9, 90b/17, 121b/10.
	-a 76b/13, 90b/5.
	-cuğaz 82a/2, 82a/9.
	-cuğuzuñ 66a/8, 67b/2.
	-dan 79b/1.
	-ı 79a/16, 80a/3
	-ıdı 77b/17.
	-ına 74a/4.
	-ını 79b/5.
	-ların 79b/15.
	-larına 62b/16.
	-larumdan 115b/11.

	-laruñ 76a/7.
	-um 101a/14, 120b/1.
	-uma 119b/17, 120b/1.
	-un 77a/5, 79b/3, 108b/5.
	-uñ 69a/12, 77b/10.
	-uñam 90b/1, 90b/5.
ķulağ	: Kulak
	-ı 72b/9, 94b/13.
	-ına 72b/8, 89a/11, 113a/8.
	-uñuzdan 121a/5.
ķulağuzla-	: Kılavuzluk etmek, yönlendirmek
	-dı 93b/17.
ķulak	: bkz. ķulağ
	-lar 91a/11, 100a/1.
	-larıyla 119a/2.
ķum	: Kum 85a/14.
	-ile 84b/9.
ķumru	: Kuş
	-lar 63b/16.
ķumus	: Kum, taş, toprak
	-ın 85a/15.
ķur-	: Kurmak
	-up 71a/11.
ķurbağa	: Kurbağa 89b/11, 89b/13.
ķurbān	: (Ar.) Kurban 66a/5, 66a/8.
	-eylediler 66a/6.
	-iderin 66a/10.
ķurd(t)	: Kurt 90b/15, 91a/4.
	-uñ 90b/17, 91a/3.
ķurşag	: Kursak
	-ı 92a/13.
	-ıla 92a/15.

	-ında 68a/6.
ķurtar-	: Kurtarmak
	-alum 61a/3.
	-asın 69a/13.
	-ayın 75a/9.
	-duñ 75b/16.
ķurt	: bkz. ķurd
	-cuğaz 89b/12.
	-cuğazı 89b/13.
	-cuğazlarla 111a/10.
ķurtul-	: Kurtulmak
	-alum 94b/7.
	-am 115b/9
	-dı 94b/2, 111b/13.
	-duķ 61a/10.
	-mayam 112a/6.
ķuru	: Kuru, kurumuş 94b/3.
	-dı 99b/4.
ķurul-	: Kurulmak
	-mış 73b/5, 87a/1.
ķuş	: Kuş 66a/15, 70b/1, 70b/2, 89b/10, 89b/12, 99a/5.
	-a 89b/12.
	-ı 92b/5.
	-lar 67b/3, 68a/3, 68a/6, 78a/13, 96b/4.
	-uñ 89b/13.
ķuşluk	: Kuşluk vakti 65b/13.
	-dan 83b/11.
ķuıb	: Bir konuda elde edilebilecek bütün bilgilere sahip olan, aynı gruptakilerin başı durumundaki kimse 104b/13, 104b/14.
	-a 104b/13.
	-ı 117a/7, 117b/6.
ķuvvet	: (Ar.) Güç, kuvvet 88a/8.

kuyruk	: Kuyruk -ların 108b/9.
kuyu	: Kuyu 66a/7, 90a/1, 95a/2, 112b/9, 113a/16, 113b/2. -dan 113a/17. -ya 113b/1, 113b/3.
küçük	: Küçük 81b/3.
külâh	: (Far.) Tek parça keçeden yapılmış baş giyeceği 115b/14. -ın 115b/17.
külhan	: (Far.) Kapalı büyük ocak -a 117a/16.
küllî	: (Ar.) Hep, bütün 78b/9.
küngüre	: (Far.) Her şeyin tabaka tabaka en yüksek olan tepesi 88b/14, 88b/15, 88b/17. -leri 88b/7. -lerinden 73a/2. -si 88b/10, 88b/11. -yi 88b/11.
kürsî	: (Ar.) Yerin kürsüsü, arşın altındaki tabaka 100a/16, 100a/17.
küs	: (Far.) Savaşlarda, alaylarda at, deve ve atın üzerinde taşınan işaret vermek için kullanılan davul -in 72b/8.
küstah	: Küstah olmak -lık 96a/6.

L

lahd	: (Ar.) Lahit, mezar -ine 99a/3, 99b/3.
lahza	: (Ar.) Zamanın göz açıp kapayıncaya kadar geçen en kısa parçası 78a/15, 82a/16.
lâkin	: (Ar.) Ama, fakat 116b/8, 117a/1, 119b/2.
laîf	: (Ar.) Yumuşak, hoş, ince bir güzelliği olan 65b/5, 98a/8.
lâyık	: (Ar.) Uygun, münasip 69b/11, 69b/12, 79a/14, 105a/10, 105a/11, 105a/12, 105a/13, 105a/15, 105a/16, 108a/17.

	-ola 69b/10.
lebbeyk	: (Ar.) Buyur, emret manalarına gelen hitap 107b/10, 107b/12, 107b/15, 113b/4.
leşker	: (Far.) Asker 73a/16. -i 66b/10, 66b/15, 72b/5, 73a/4, 73a/12, 73a/15. -inden 95a/15. -ine 73a/8, 73a/13.
levh-i mahfûz	: (Ar.) Allah'ın takdir ettiği, olmuş ve olacak bütün şeylerin üzerinde yazılı bulunduğu kabul edilen levha 120b/12.
libās	: (Ar.) Elbise, giyecek şey -landılar 118a/9.
loķma	: (Ar.) Lokma 67b/4, 91a/3, 91a/4. -sın 91a/3.
lūlū	: (Ar.) İnci -den 114a/11.
luţf	: (Ar.) Kerem ve iyilikte bulunma, lütuf -ıla 70b/7. -ın 61b/2, 88a/3. -ıyla 100a/12. -ile 120b/3. -idüp 77a/11.

M

mağara	: Mağara -da 109b/5.
mağrib	: (Ar.) Batı, garb 94a/15. -den 111b/8.
maħalle	: (Ar.) Yerleşim yeri, bölge -ye 81b/2.
maħbūs	: (Ar.) Kapatılmış, hapsedilmiş -ı 119b/2.
maħlūk	: (Ar.) Yaratılmış, insan, hayvan 80b/7, 85a/11.

maḥrem	: (Ar.) Yasaklanan, saklanan -üñ 75b/12.
maḥrūm	: (Ar.) Bir şeyden menetmek -itdüm 113b/13. -itdüñ 113b/14.
maḥsūs	: (Ar.) Hususi, tahsis edilmiş -ı 119b/2.
maḥv	: (Ar.) Harab olma, ortadan kalkma, bozulma 120b/13.
makam	: (Ar.) Durulacak yer, durak, mekan -ları 119a/11.
maḳbūl	: (Ar.) Kabul olunmuş, beğenilmiş 70a/10.
maḳşūd	: (Ar.) Niyet edilen, istenilen -ı 109b/1.
mal	: (Ar.) Varlık, servet, mülk 70b/11, 72a/11, 72a/17, 89b/7, 112b/6, 112b/7, 113b/1. -dan 112b/15. -dur 89b/8, 112b/8, 113b/15. -ın 89b/6, 91b/2, 112b/1. -ını 114a/2. -umı 92b/1.
ma‘lūm	: (Ar.) Belli olan, bilinen 70a/5. -ı 121b/8.
ma‘nā	: (Ar.) Mana -yı 117b/16.
ma‘ṣīyet	: (Ar.) İsyan, itaatsizlik -ümden 61a/17.
ma‘zūr	: (Ar.) Mazur 82b/11, 102b/8, 117a/4. -lığıla 82b/16.
māsivā	: (Ar.) Bir şeyin dışında kalan ve ondan başka olan her şey -yı 121a/2.
maşlahat	: (Ar.) İş, emir, husus 68a/16. -a 63a/13, 71a/10, 74a/10, 93a/10.

maşrık	: (Ar.) Doğu 94a/15.
mat id-	: (Far.) Parlaklığını yok etmek -eydi 72a/1.
mazlûm	: (Ar.) Haksızlığa uğramış 61b/11.
meblağ	: (Ar.) Para miktarı 89b/7.
mecāl	: (Ar.) Güçlü, derman, dinçlik -üm 96a/12.
mecāz	: (Ar.) İfadeye kuvvet ve güzellik vermek için değişik bir ilgiye dayalı olarak gerçek anlamı dışında kullanılan söz -ı 79b/16, 79b/17.
meclis	: (Ar.) Oturulacak yer, toplantı 71a/11. -in 110b/14. -ine 71a/13, 71a/15.
meded	: (Ar.) Yardım, imdat, nusret 106a/5, 120a/6.
meger	: (Far.) Ancak, yalnız, yooksa 64b/5, 66a/9, 68a/10, 70a/13, 71a/10, 77a/17, 99a/12, 102b/2, 111a/13, 118b/4.
mekān	: (Ar.) Yer, mahal -ına 89b/14.
mekātib	: (Ar.) Mektup 79a/17.
mekteb	: Yazacak yer, yazıhane, okul -de 74a/13. -hānede 74a/7.
melālet	: (Ar.) Bıkma, usanma -ile 83a/11.
melāmet	: (Ar.) Ayıplama, ortaya dökme -eyledüñ 111a/15.
melek	: (Ar.) Melek 65a/10. -leri 119a/6.
melik	: (Ar.) Padişah, hakan, hükümdar 74a/13, 74b/7, 74b/14.
melikzāde	: (Ar.) Hükümdar, padişah oğlu 74b/3, 74b/9, 74b/15, 74b/16, 74b/17. -ye 74b/2, 74b/5, 74b/7.

	-yi 74a/16.
melûl	: (Ar.) Üzgün, kederli, mahzun 85b/1, 93a/12, 93b/1, 102a/16, 102b/3, 112b/11, 115a/11. -ligim 86b/14. -lik 86b/14. -sin 85b/3. -oldı 63b/6, 79b/4, 80a/5, 86a/10, 89a/7, 120b/3. -oldum 67a/14, 67a/16, 86b/9, 107b/7. -olma 83b/8. -olup 92b/8.
memleket	: (Ar.) Memleket 64b/1.
menşūr	: (Ar.) Bir kimseye vezirlik, müşirlik vb. bir rütbenin verildiğini gösteren padişah fermanı 95b/8, 113b/8. -um 95b/2.
menzil	: (Ar.) Konak, menzil, mesafe 85b/13, 90a/1. -de 85b/13. -i 76b/16. -in 78a/9.
merātīb	: (Ar.) Dereceler, mertebeler -i 117b/4.
merkeb	: (Ar.) Eşek 119b/12. -i 119b/7.
mescid	: Mescit 68a/14, 102a/2, 114a/8, 114a/10. -e 68a/17, 114a/12, 114b/8, 114b/11, 114b/13, 114b/15, 114b/17.
mesken	: (Ar.) İkamet edilen yer -i 113a/5.
mest	: (Far.) Kendinden geçmiş kimse 100b/5.
meşgûl	: (Ar.) Bir şeyle uğraşan 65a/12, 65a/16, 65b/1, 103a/16. -dür 115b/1. -itdi 91b/12. -itdün 75b/17. -olam 65a/14, 65b/3.

	-oldı 78a/7, 78a/12, 84b/7, 90b/14, 93a/5.
	-oldum 66a/4.
	-olmuşdur 87b/11.
	-olmuşlardur 73a/3.
meşhūr	: (Ar.) Herkesçe bilinen 112b/5.
	-dı 70b/14.
meşriḳ	: (Ar.) Gün doğusu, şark
	-a 111b/8.
metāʿ	: (Ar.) Kendisinden faydalanılan eşya, mal
	-dan 87a/8.
	-ına 117a/14.
mevā	: (Ar.) Sığınack yer
	-sı 113a/4.
mevc	: (Ar.) Dalga
	-ler 97b/13.
mevḳūf	: (Ar.) Alıkonulmuş 112a/16.
meyl-	: (Ar.) Bir yöne doğru yönelme
	-üñ 78a/15.
	-itdük 64b/6.
mezbele	: (Ar.) Çöplük 77a/17.
mı	: Soru edatı 61b/11, 62b/5, 67a/2, 76a/16, 77a/4, 78b/10, 78b/12, 79a/13, 86a/6, 105a/3, 105a/5, 105a/17.
	-dur 104b/3.
	-sın 98b/5.
mi	: Soru edatı 61b/2, 62a/6, 64a/6, 67b/10, 73b/7, 74a/5, 76a/16, 83a/7, 86a/5, 86a/11, 87a/14, 95b/16, 104b/3, 108a/13, 111b/5.
	-dür 67b/10, 78b/6, 109a/15.
	-sin 69b/17, 79a/2, 104b/2, 114b/3, 115a/3, 117a/9.
miḥnet	: (Ar.) Sıkıntı, zorluk, keder
	-den 69a/13.
miḥrāb	: (Ar.) Cami ve mescitlerde imam için ayrılmış bölüm 106b/12.
	-da 106b/12.

	-eylemiş 79b/9.
mikdār	: (Ar.) Parça, kısım 118b/3.
mīl	: (Ar.) Mesafe ölçüsü 115a/7.
mināre	: (Ar.) Minare -si 114a/9.
minḳār	: (Ar.) Kuş gagası -ıyla 92a/12.
minnet	: (Ar.) Yapılan bir iyiliğin yükü altında ezilme -üne 93a/2.
mīrās	: (Ar.) Ölen bir kişiden yakınlarına kalan mal, mülk -ı 89b/16.
misk	: (Ar.) Güzel koku 73b/1, 98a/17, 98b/2. -den 115a/7. -ile 84b/12.
miskīn	: (Ar.) Muhtaç, zavallı 95a/9. -i 69b/7.
mişeyistān	: (Far.) Meşelik 97b/15. -a 98a/5.
muḥabbet	: (Ar.) Sevgi, dostluk, sohbet -ullāh 121a/2.
muḥālif	: (Ar.) Bir şeye karşı, zıt 101b/8, 106b/8.
muḥliş	: (Ar.) Samimi, içten 62b/7.
muhtāc-	: Muhtaç olmak -am 82b/3. -dı 87b/6.
muḥtār	: (Ar.) Beğenilmiş, seçilmiş 104b/11. -a 91b/8.
muḳayyed	: (Ar.) Kayıtlı, bağlı, sahipli 63a/14, 84b/6, 86a/1.
mūnis	: (Ar.) Cana yakın, uysal, sevimli -idür 79a/3.
munkaṭiʿ	: (Ar.) Kesilen, kesilmiş 105a/8.
muntazır	: (Ar.) Bekleyen, gözleyen 73b/9.

	-ın 100a/4, 114a/16, 115a/1.
mu‘ālece it-	: (Ar.) Tedavi etmek -dilerse 70a/15.
mu‘allak	: (Ar.) Asılmış olan, havada duran 76b/10, 76b/7, 77b/9, 80b/10.
mu‘allim	: (Ar.) Öğreten 74a/10, 74a/11, 74a/14. -e 74a/12.
mu‘āmele	: (Ar.) Davranış, tutum 77b/11. -sin 70a/11. -iderdüm 77b/14.
mu‘azzeb	: (Ar.) eziyet etmek, azap vermek 121a/7.
murād	: (Ar.) Dilemek, istemek -a 77b/5. -ı 71a/14. -ın 76b/13. -ına 77b/7.
murğ	: (Far.) Kuş -ızār 63b/16.
musallaṭ kıl-	: Bir kimsenin sıkıntı verecek, bıktıracak şekilde üzerine düşmek -ma 110a/14.
muşallī	: (Ar.) Dua etmek, namaz kılmak 65b/12. -den 63b/17.
muşībet	: (Ar.) Felaket, bela, sıkıntı 112b/11.
muşlih	: (Ar.) Daha iyi bir şekle veya hale koyan kimse -idi 83b/5, 87b/5.
muştuluk	: Müjde. 69a/4 -ı 72a/11.
muṭābık kıl-	: (Ar.) Anlaşmak, uzlaşmak -mışımdur 121a/4.
muṭālī‘ a	: (Ar.) Etraflıca düşünme 121b/12.
mūṭī‘	: (Ar.) İtaat eden, boyun eğen -dür 76b/5. -ider 76b/6.

mutlak	: (Ar.) Kayıtsız, şartsız 121a/3.
mü'ezzin	: (Ar.) Müezzin -ler 96b/8.
mü'min	: (Ar.) İman eden, mümin -ler 79a/3. -lerinden 111b/9. -lerüñ 101a/4.
mübāliğa	: (Ar.) Mübalağa, abartma 89b/8.
müddet	: (Ar.) Süre 99b/10, 107a/6.
müfessir	: (Ar.) Açıklayan, izah eden -ler 71a/15.
müfid	: (Ar.) Fayda veren, yarar sağlayan 70a/15.
müflis	: (Ar.) İflas -lere 79b/16.
mühendis	: (Ar.) Mühendis -ler 93a/6.
mühlet	: (Ar.) Verilen süre, vade 91b/10.
mühr	: (Far.) Mühür -in 86b/13. -iyle 112b/6, 114a/1.
mühür	: bkz. mühr 86b/6.
mükemmel	: (Ar.) Eksiksiz, kusursuz 81b/9.
mükerrem	: (Ar.) Hizmet ve tazim edilen, muhterem, kerim olan -dür 96a/3.
mülhid	: (Ar.) Allah'ı tanımayan, inkar eden, fasık -dür 96b/3.
mümkün	: (Ar.) İmkan dahilinde 71a/9, 93a/17.
münâcât	: (Ar.) Allah'a yalvarma, dua etme -a 119b/16. -ı 80b/9, 93a/14. -ın 69a/11. -luṭf 69a/9, 77b/3.

	-itdi 79b/13.
	-ider 108a/7.
	-kıldı 116a/11.
münādī	: (Ar.) Bir haberi yüksek sesle duyuran, tellal
	-ler 72a/16.
münāfık	: (Ar.) Nifak eden, ikiyüzlü 61a/3, 61a/4.
	-lar 61a/9.
	-ları 61a/5, 61a/14.
münāsebet	: (Ar.) Yakınlık, ilgi, ilişki, alaka
	-le 68a/10.
münāsib	: (Ar.) Uymak, benzemek, uygun 74a/13.
müneccim	: (Ar.) Geleceğe ait hükümler çıkaran kimse
	-ler 70a/14.
mürvet	: (Ar.) Yiğitlik, mertlik
	-i 84a/12.
	-inden 88b/7.
müşāhid	: (Ar.) Gören, müşahede eden
	-e ide 69b/14.
müşg	: (Ar.) Misk.
	-dendür 71b/12.
müşk	: (Far.) Misk kokusu 84b/16, 85a/8, 98b/3.
müteḥayyir	: (Ar.) Hayrette kalan, şaşmış 61a/13, 62b/11, 67b/5, 71a/2, 73b/16, 74b/17, 76b/10, 78b/14, 80a/9, 81b/17, 83b/8, 95b/13, 96b/6, 97a/4, 97a/13, 97b/4, 105a/17, 107a/15.
müzeyyen	: (Ar.) Süslenmiş, bezenmiş 119a/11.

N

nā-ḥār	: (Far.) Çaresiz 84a/9.
naḥāḥ	: (Ar.) Nafaka 74a/1, 83b/3, 83b/7, 89a/2.
nāḡāh	: (Far.) Vakitsiz, birdenbire 62a/5, 63a/14, 65a/10, 65a/14, 65b/4, 65b/5, 66a/15, 66b/14, 67a/16, 70a/17, 70b/2, 72a/16, 74a/10, 75a/3, 75b/2, 83a/11, 85a/1, 92a/17, 93a/16, 95b/13, 95b/14,

	96a/11, 96b/16, 97a/14, 97b/13, 98b/1, 99b/17, 99b/13, 101b/8, 102b/11, 104a/2, 107a/8, 110b/7, 111b/10, 112a/3.
nā-ḥaḳ	: Haksız yere, boşu boşuna 109b/9.
naḥīf	: (Ar.) Zayıf, çelimsiz 111a/13.
naḳīru kıṭmīr	: (Ar.) İğneden ipliğe kadar 112a/5.
nā-maḥrem	: (Ar.) Mahrem olmayan 62a/9, 63b/3, 63b/10. -e 81b/15.
namāz	: (Far.) Namaz 61a/1, 92b/9, 115a/11. -a 65a/12, 78a/2, 78a/7, 78a/12, 93a/5. -da 116b/6. -ı 73a/14, 105b/15, 105b/17, 106a/4, 106a/6. -ın 66a/14, 72a/6, 77a/13, 80a/11, 83b/17, 84b/8, 96b/7, 97a/8, 97a/10, 97a/11, 98b/17, 99b/2, 100a/5, 103b/11, 103b/14, 103b/16, 104a/9, 104a/16, 106a/4, 106a/6, 106a/11. -ına 118a/7, 118b/14. -um 92b/10. -uñ 105b/16. -kıl 113a/6. -kılalum 68a/15. -kılanlar 78b/6. -kılayın 91b/10. -kıldı 69a/8, 79b/12, 83b/15, 88a/13, 91b/11, 108b/7, 109a/11. -kılduḳ 68a/17. -kıldum 67a/16, 67b/1, 68a/2 -kılmaḡa 103b/14. -kılur 61a/12, 64a/1, 66a/1, 116b/10 -kılurdı 63a/9, 67b/17, 80a/17, 81a/3 -kılurken 119b/6. -kılurmuş 110b/14. -kılursın 81a/4.
naʿīme	: (Ar.) Güzel, zarif ve taze kadın 116a/5.
naṣb eyle-	: (Ar.) Bir kimseyi bir hizmete geçirme, yerleştirme, tayin etme

	-ñ 116b/5.
naşīb	: (Ar.) Bir kimsenin payına düşen hisse 107a/15. -inden 88b/12. -üm 73b/8.
nāşīḥ	: (Ar.) Değiştirmek, iptal etmek 117b/6.
naşīḥat	: (Ar.) Öğüt, nasihat 69b/4, 110b/17. -üñle 111a/16.
nāz	: (Far.) Naz 114a/12. -u 79b/10, 83b/15, 91b/12, 92b/3, 101a/10, 104b/4, 112b/2.
nazar	: (Ar.) Bakış, bakmak, göz atmak -ı 121b/5. -ider 100a/11. -itdüm 81b/13. -itmezdüñ 81b/15, 81b/16. -kıldı 119b/7.
ne	: Soru zamiri, soru sıfatı, ne 61b/1, 61b/4, 61b/8, 63a/12, 63b/8, 64b/12, 65a/15, 66a/3, 69a/17, 70a/15, 72b/17, 73a/4, 75b/4, 76a/14, 76b/5, 76b/12, 76b/13, 77a/5, 77a/6, 77a/7, 77a/11, 77a/14, 77b/11, 78b/5, 78b/15, 81b/13, 81b/14, 82a/3, 82a/6, 82a/12, 84a/1, 84b/8, 84b/13, 85a/10, 85b/3, 86b/1, 87a/13, 88b/6, 89a/5, 89a/10, 89a/12, 91a/11, 91a/12, 91b/7, 92a/16, 93b/6, 94a/11, 94a/14, 95a/4, 95a/7, 95b/9, 96b/11, 97b/4, 99a/12, 99a/13, 99b/4, 99b/5, 101a/2, 102b/14, 103b/6, 104a/15, 105b/5, 106b/14, 107a/16, 107b/1, 107b/2, 107b/10, 107b/17, 108a/9, 108a/10, 109b/2, 109b/4, 109b/6, 109b/8, 109b/10, 109b/14, 110a/2, 111a/7, 111b/10, 112b/5, 113b/5, 113b/7, 114a/7, 114a/15, 115a/2, 115b/1, 119b/12. -dir 66a/1, 74b/5, 84b/17. -dür 64b/5, 67b/11, 72a/5, 74b/4, 75b/12, 77a/10, 82b/15, 86a/6, 89a/9, 100a/10, 101b/13, 102a/3, 102a/5, 103a/3, 109a/14, 112a/16, 113b/8, 116a/12. -ye 62b/13.

	-yledi 89b/5, 100a/8, 101b/11, 102a/4, 112a/11, 112a/13.
	-yler 74b/8, 75b/8.
	-ylerdün 86a/16.
	-yleriz 106b/17.
	-ylerüm 63b/3.
	-ylesin 74a/17.
	-yleyeyin 82b/15.
nedn	: Nasıl, hangi yolla 81b/14, 111a/12.
nedim	: (Ar.) Yüksek makamlardaki kişileri hoş sözlerle, güzel fıkra ve hikayelerle eğlendiren kimse
	-lerün 70b/4.
nefir	: (Ar.) Boru
	-ü 72a/16.
nefis	: (Ar.) Ruh, can 65a/9, 121a/11.
nefret	: (Ar.) Nefret 75a/3.
	-itdi 75a/12.
nefs	: (Ar.) Bedene ait yeme, içme vb. ihtiyaçların bütünü
	-üme 76a/15.
neft	: (Far.) Petrol 95a/3.
nehiyet	: (Ar.) Bir işin yapılmasını yasak etme, engelleme 67b/11.
	-dür 67b/11.
	-e 67b/10.
nem	: Neyim 91b/7.
	-e 110b/1.
neñ	: Ney 91b/9.
nerc	: “Hangi yer” anlamında yer sormak için kullanılır
	-ye 107b/13.
nesne	: Nesne, şey, husus 62b/8, 64a/2, 65a/7, 68b/12, 69b/13, 76b/6, 82b/5, 82b/7, 82b/9, 82b/10, 82b/14, 82b/15, 83a/1, 83a/3, 83a/5, 83a/7, 83a/9, 84a/1, 84a/4, 84a/10, 85a/13, 86b/1, 87b/7, 87b/10, 88b/12, 89a/4, 90a/12, 90a/13, 96a/9, 97a/17, 97b/17, 99a/10, 101a/6, 101a/9, 102a/3, 103a/11, 121b/10.

	-cük 88a/11.
	-dür 72b/17, 91a/11.
	-ler 109a/12.
	-nüñ 119b/1.
	-si 89a/2.
	-ye 66a/3, 66a/9, 90b/14.
	-yi 115b/14.
nevbet	: (Ar.) Nöbet 112a/1.
nevmiz	: (Far.) Ümitsiz 70a/16, 83b/12, 113a/13.
nezir id-	: Şarta bağlamak
	-üp 71a/6, 75a/3.
nice	: Nice, nasıl 61b/10, 63b/14, 64b/1, 65a/10, 65a/11, 65b/17, 66b/13, 66b/14, 68a/1, 69a/2, 70b/17, 72a/12, 74a/16, 75a/8, 75b/1, 75b/5, 82b/16, 85b/7, 85b/15, 88b/15, 91b/5, 92b/2, 94b/9, 95a/5, 97a/4, 99a/9, 99b/10, 101b/1, 101b/9, 103b/4, 105a/17, 109a/8, 109a/9, 109b/14, 111a/4, 112a/16, 112b/10, 112b/12, 114b/2, 115a/16, 116a/6, 116b/15, 121b/4, 121b/7.
	-dür 79a/10, 102a/8.
	-lere 94b/14.
	-leri 91b/3.
	-ye 73a/6, 78b/17.
niçün	: Niçin 61a/16, 63a/16, 69b/7, 75b/17, 76b/12, 80a/14, 81a/4, 82a/7, 84a/9, 88a/8, 88a/10, 93a/13, 100a/3, 102b/4, 103b/9, 106a/14, 108a/13, 110a/2, 114a/15, 115a/16, 115b/4, 115b/14, 116b/11, 116b/12, 117b/15, 120a/12.
nidā	: (Ar.) Çağırma, seslenme 101a/1, 112a/2, 115a/13.
	-eyledi 111b/11.
	-itdi 64a/10.
nid-	: Ne etmek 101b/11.
	-erim 90a/5.
	-erler 86a/9.
	-ersin 99a/12, 101b/16, 105b/15.

niḳāb	: (Ar.) Örtü, perde, peçe -ın 71a/15, 72b/8.
ni‘met	: (Ar.) Yiyecek, içecek 70a/9, 70b/11, 70b/6, 112b/4. -e 62a/17.
niṣār	: (Ar.) Saçma, saçılma, serpme, serpilme 63a/11. -itdiler 102a/7.
nīt-	: bkz. nid 100a/8, 100b/17. -diler 112a/2. -diñ 113b/15.
nitekim	: Nitekim 98b/14, 113b/13, 114b/6, 116a/15, 120b/11, 120b/14, 121a/14.
niyāz	: (Far.) Yalvarma, yakarma 79b/10, 83b/15, 91b/12, 92b/3, 93b/3, 104b/4, 112b/2. -ider 104a/12. -iderdi 101a/10. -itdi 69a/8. -itmege 77b/12.
niye	: Niye 65b/8.
niyyet eyle-	: Niyet, maksat eylemek -düm 85b/8, 87a/6.
nizār	: (Far.) Zayıf 111a/14.
nol-	: Ne+ol- -dı 69a/5, 75a/1, 88b/4, 118b/15.
nūr	: (Ar.) Nur, ışık 80a/1. -dan 65a/2, 71b/7, 87a/2, 101b/3. -ı 72a/1, 73b/2. -ından 80b/11, 115a/8. -uñ 80a/1.
nübüvvet	: (Ar.) Nebilik, peygamberlik 82b/15.

O

o	: İşaret sıfatı, zamir 65b/11, 85a/2, 120b/1.
----------	---

	-ña 110a/4.
od	: Ateş 63b/15, 64a/4, 64a/11, 64a/12, 64b/2, 87b/13, 87b/14, 87b/15, 95a/3, 95a/14, 95b/15, 96a/15, 115b/8. -a 63b/13, 64a/6, 64a/9, 64a/10, 64a/11, 93b/8, 95a/5, 95a/6, 95a/8, 95a/9. -dan 95a/17, 115b/9, 115b/10. -lar 110b/10. -u 87b/12.
oda	: Bir evin herhangi bir bölmesi 95b/10.
odun	: Odun 118b/3. -dan 97b/2.
oğlan	: Erkek çocuklar, evlatlar 70b/9, 70b/14, 71a/1, 71a/14, 91a/12, 91a/14, 93b/11, 93b/15, 94a/10, 94a/11, 94a/8, 94b/1, 94b/6, 94b/8, 94b/12, 94b/13, 94b/16, 106a/14, 106a/15, 106b/3, 107b/7, 120a/8. -cık 66b/12, 66b/17, 68b/2, 68b/4, 68b/6, 69a/15. -cıkdan 68a/4. -cuğa 91a/9, 95a/10. -cuğı 66a/6, 67a/15, 67b/4, 69b/17, 69b/15, 70a/7, 73a/10, 73a/16, 90b/13, 90b/15, 90b/16, 91a/4, 91a/5, 91a/7, 91a/8, 93b/10, 95a/9, 95a/13. -cuğıdı 70b/13. -cuğın 91a/8. -cuğına 72a/8. -cuğıñ 74b/16, 91a/1. -cuķ 65b/12, 66b/8, 66b/11, 68a/11, 69a/7, 71a/10, 72b/3, 72b/8, 73a/14, 73b/5, 74b/11, 75a/1. -cuķlar 65b/12, 83a/9, 83a/16, 118a/17, 118b/9. -cuķlara 118b/8. -cuķları 90a/9, 90a/14, 110b/6. -cuķlarum 82b/3, 90a/10. -cuķlaruñ 95a/7. -dum 115a/4.

-ı 94a/11, 94b/11.
 -ıla 90b/14.
 -ları 95a/8.
 -larına 112b/8, 112b/13, 113b/17.
 -sın 68b/12, 72b/15.
 -uñ 94b/13, 120a/13.
 -uña 68a/1.

oğ(u)l

: bkz. oğlan
 -ı 70b/12, 74a/7, 74a/8, 74a/13, 74a/16, 74b/2, 102a/16, 114b/1.
 -ıdur 74a/11, 74a/12.
 -ın 74a/15, 102b/2.
 -ına 106b/1.
 -ınuñ 91a/10.
 -ıyla 74a/13.
 -um 67b/15, 106a/13, 119b/15, 120b/9.
 -uma 71a/7, 72a/2.
 -umdan 71a/7.
 -uñ 70b/5, 106b/6.
 -uña 106b/6, 120b/10.
 -uñdan 71a/8.
 -unı 70b/6, 70b/8, 74a/8, 96b/13, 102a/16, 107a/16.
 -unuñ 106a/17.

oğul

:bkz. oğlan 68b/7, 70a/16, 71a/12, 73b/6, 102b/4, 106a/16,
 106a/16, 119b/17, 120a/3, 120a/5.
 -lar 103b/4.

oğşa-

: Okşamak
 -yup 70b/6.

oğ

: Yay ile atılan, ucunda sivri bir demir bulunan, ince ve kısa tahta
 çubuk 67a/2, 67a/4, 94b/10, 94b/12, 94b/13.
 -cağuz 67a/1.
 -ıla 108b/6.
 -u 67a/4, 67a/9, 67a/13.

oku-

: Okumak 79a/3, 79a/7.

-dı 61a/5, 62b/12, 65b/9, 69a/8, 70b/8, 75a/17, 75b/2, 75b/7, 79b/13, 80b/14, 83b/16, 95b/6, 98b/16, 103a/4, 103a/5, 116b/6, 116b/7, 117a/12, 117a/15, 119a/17, 121a/8.

-dılar 71a/16.

-dum 77a/4, 78b/10, 102b/11.

-dummı 121b/4.

-duñ 81a/14.

-madık 105a/5.

-mağ 117a/9.

-maz 116b/10, 116b/11.

-mazsın 116b/12.

-ñ 68b/4, 117a/11.

-r 103a/14.

-rdı 63a/9, 93b/13, 116b/8.

-ya 75b/3.

-yacaqlardur 81a/6.

-yanlara 121b/11.

-yayın 75b/7.

-yıcı 110b/16.

ol

: O (Zamir, sıfat) 61a/3, 61a/5, 61a/6, 61a/11, 61b/7, 61b/11, 61b/12, 61b/13, 62a/6, 62b/2, 62b/3, 62b/9, 62b/11, 62b/15, 63a/5, 63a/16, 63b/5, 63b/7, 63b/10, 63b/11, 63b/13, 63b/16, 63b/17, 64a/5, 64a/10, 64a/11, 64a/15, 64b/2, 64b/6, 64b/12, 64b/14, 64b/16, 64b/17, 65a/2, 65a/3, 65a/11, 65a/14, 66a/1, 66a/2, 66a/4, 66b/6, 66b/9, 66b/11, 66b/17, 67a/6, 67a/7, 67a/10, 67a/11, 67a/15, 67b/4, 67b/7, 67b/13, 67b/14, 68a/4, 68a/8, 68a/13, 68a/17, 68b/3, 68b/6, 68b/7, 68b/14, 68b/17, 69a/3, 69a/5, 69a/14, 69a/15, 69a/16, 69b/6, 69b/8, 70a/4, 71a/1, 71a/15, 71b/3, 71b/4, 71b/9, 71b/13, 72a/11, 72a/16, 72b/3, 72b/5, 72b/7, 72b/16, 72b/17, 73a/10, 73a/13, 73a/16, 73b/4, 73b/5, 73b/6, 73b/7, 73b/8, 73b/10, 74a/6, 74a/11, 74a/12, 74b/2, 74b/4, 74b/7, 74b/9, 74b/11, 74b/13,

74b/14, 75a/4, 75a/10, 75a/11, 75a/15, 75b/1, 75b/2, 75b/7, 76a/1, 76a/3, 76a/4, 76a/5, 76a/11, 76b/3, 76b/5, 76b/9, 76b/11, 78b/2, 79a/9, 79a/15, 79b/1, 79b/2, 79b/3, 79b/9, 79b/11, 79b/12, 79b/17, 80a/1, 80a/3, 80a/14, 80b/2, 80b/11, 81a/6, 81a/10, 81a/15, 81a/17, 81b/1, 81b/4, 81b/8, 82a/13, 82b/7, 82b/12, 83a/12, 83a/15, 83b/1, 83b/3, 83b/15, 84a/2, 84a/5, 84a/11, 84a/12, 84a/16, 84b/6, 84b/9, 84b/17, 85a/3, 85a/5, 85a/6, 85a/8, 85a/10, 85a/12, 85b/5, 85b/7, 85b/12, 86a/8, 86a/9, 86b/3, 86b/9, 86b/17, 87a/1, 87a/3, 87a/5, 87a/8, 87a/11, 87a/12, 87b/2, 87b/5, 88b/2, 88b/8, 88b/9, 88b/11, 88b/13, 88b/16, 89b/4, 89b/12, 89b/13, 89b/16, 90a/14, 90a/16, 90b/2, 90b/6, 90b/17, 91a/2, 91a/3, 91a/9, 91a/12, 91a/14, 91b/3, 91b/4, 91b/5, 91b/16, 91b/17, 92a/1, 92a/5, 92a/10, 92a/11, 92a/12, 92a/13, 92a/14, 92b/12, 93a/1, 93a/7, 93a/8, 93a/15, 93b/4, 93b/5, 93b/9, 93b/11, 93b/12, 93b/13, 93b/16, 94a/3, 94a/4, 94a/9, 94a/10, 94a/17, 94b/1, 94b/2, 94b/3, 94b/5, 94b/9, 94b/16, 95a/3, 95a/4, 95a/5, 95a/6, 95a/8, 95a/10, 95a/13, 95b/2, 95b/9, 95b/10, 95b/13, 96a/1, 96a/4, 96a/13, 96a/17, 96b/10, 96b/11, 97a/5, 97a/15, 97b/2, 97b/9, 97b/14, 97b/15, 97b/16, 98a/2, 98a/6, 98a/7, 98a/9, 98a/10, 98a/13, 98a/14, 98b/2, 98b/3, 98b/6, 98b/8, 99a/17, 99b/3, 99b/5, 99b/6, 99b/8, 99b/16, 99b/17, 100a/2, 100a/6, 100a/14, 100a/15, 100a/16, 100a/17, 100b/9, 100b/14, 101b/4, 101b/7, 101b/9, 101b/10, 101b/13, 102a/13, 102b/1, 102b/12, 102b/15, 102b/16, 103a/1, 103a/2, 103a/7, 103a/14, 103b/3, 103b/5, 103b/9, 104a/7, 104a/8, 104a/8, 104a/12, 104a/17, 104b/4, 104b/14, 105a/12, 105a/9, 105a/13, 105a/15, 105b/1, 105b/5, 105b/7, 105b/8, 105b/9, 105b/11, 106b/6, 106b/10, 106b/12, 106b/13, 107a/7, 107a/9, 107a/11, 107a/13, 107a/17, 107b/3, 107b/4, 107b/9, 107b/16, 108a/12, 108a/15, 108b/1, 108b/6, 108a/16, 109a/4, 109a/17, 110b/4, 110b/11, 110b/16, 110b/17, 111a/1, 111a/10, 111a/13, 111a/16, 112a/1, 112a/7, 112b/15, 112b/17, 113a/3, 113a/7, 113a/8, 113a/9, 113a/10, 113a/16, 113a/17, 113b/1, 113b/2, 113b/3, 113b/4, 114a/1, 114a/5, 114a/10, 114a/12, 114a/13,

114a/15, 114a/16, 114b/10, 114b/12, 114b/14, 114b/17, 115a/1, 115a/6, 115a/10, 115a/14, 115b/3, 115b/7, 118b/16, 119a/11, 119b/17, 120a/2, 120a/4, 120b/1, 120b/2, 120b/5.

ol-

: Olmak (Yardımcı fiil.)

-a 63a/11, 64b/6, 65a/9, 65a/11, 65a/15, 65b/2, 65b/3, 66a/2, 68a/16, 68b/12, 69b/5, 69b/10, 69b/12, 70a/4, 70a/5, 70a/14, 71a/13, 71a/14, 72b/13, 74b/10, 75b/14, 77a/12, 78b/12, 82a/11, 82b/12, 83a/1, 84b/13, 88a/8, 92b/12, 96a/3, 97b/4, 99a/13, 104a/16, 104b/7, 104b/8, 105a/4, 106a/4, 106a/7, 106a/9, 106a/10, 107a/6, 107a/11, 108b/13, 109a/1, 109a/9, 110a/4, 111a/14, 111b/10, 112a/16, 114a/7, 115b/8, 116a/6, 121b/12.

-acağdur 79a/12, 97b/8, 97b/10.

-alar 103b/12, 113b/15.

-am 65a/14, 65b/3, 103b/12.

-an 73b/8, 100a/12, 116b/17, 117a/4, 117b/11, 117b/16, 118a/2, 118a/4, 121b/7.

-anlara 120b/15.

-anlaruñ 101b/14.

-asın 69b/8, 84a/16, 117b/4.

-asız 121a/8.

-avuz 88a/9.

-aydı 105a/9.

-ayın 75b/12, 116a/5.

-dı 61a/4, 61b/15, 63a/5, 63a/6, 63b/6, 64a/11, 65a/1, 65a/4, 65b/14, 66a/4, 66a/16, 67a/15, 68a/1, 68b/8, 68b/11, 69a/9, 70a/13, 70a/16, 72a/14, 72a/16, 73a/6, 73a/15, 73a/16, 74b/1, 74b/2, 74b/17, 75a/4, 75a/8, 76a/15, 76b/2, 76b/10, 77a/2, 77b/5, 77b/16, 78a/2, 78a/7, 78a/12, 78a/16, 78b/8, 79a/10, 79b/4, 79b/5, 79b/8, 79b/14, 79b/16, 80a/5, 80a/12, 80b/13, 81b/8, 83b/16, 84a/5, 84a/8, 84a/17, 84b/7, 85b/3, 85b/16, 86a/10, 86b/14, 86b/15, 87b/4, 89a/5, 89a/6, 89a/7, 89a/8, 90b/14, 91a/4, 91b/3, 91b/17, 93a/5, 93a/12, 93b/1, 94a/4, 94a/5, 94a/8, 94b/1, 94b/15, 94b/16, 95a/14,

95b/12, 96a/15, 96a/8, 96b/15, 96b/16, 97a/1, 97a/9, 97b/13,
 98a/15, 98b/3, 98b/17, 99a/5, 99a/9, 101b/9, 102b/3, 103a/16,
 103b/7, 108b/10, 109a/10, 109b/1, 109b/12, 110b/4, 110b/8,
 111b/1, 111b/2, 112a/7, 112b/5, 112b/10, 112b/12, 115a/5,
 115a/11, 115b/3, 116a/7, 117b/7, 119a/7, 120a/4, 120a/5, 120b/3.
 -dılar 70b/16, 71a/4, 80a/10, 89b/1, 95a/1, 95a/16, 97a/4, 97b/6,
 99a/2, 102b/6, 112b/11.
 -du 70a/5, 71a/2, 112a/2, 112a/4.
 -duğı 95a/2, 120a/5.
 -duğın 105a/17, 107b/17.
 -duğum 112a/7.
 -duğumca 82a/17.
 -duğun 63a/3.
 -duķ 86a/3.
 -duķça 64a/14.
 -duķları 96b/5.
 -dular 96b/6.
 -dum 66a/4, 67a/14, 67a/16, 73b/10, 73b/16, 78b/15, 81b/17,
 86b/2, 86b/9, 90b/2, 95b/13, 96a/7, 96a/9, 101b/12, 103a/10,
 105a/17, 107a/15, 107b/7, 121a/1.
 -dumsa 93a/12.
 -duñ 81b/12, 111a/7.
 -dur 62b/5, 63a/11, 88a/15, 94a/13, 103a/10, 103b/16, 117a/2.
 -duysa 67b/12.
 -ıcaķ 89a/3.
 -ma 83b/8.
 -madı 63a/15, 70a/15, 84b/6, 95b/11, 99b/5, 107a/15, 110a/16.
 -madın 81a/15.
 -madum 86a/1, 103b/10.
 -maķ 75b/9, 109a/4.
 -maķda 75b/9.
 -mamış 61a/13, 106b/7.

- masa 89a/3.
- masun 88b/16, 99a/6, 81a/7.
- maya 64a/7, 69b/10, 69b/12, 69b/14, 92b/10, 106b/1.
- mayasız 63a/1.
- mayınca 71a/7.
- maz 63a/11, 72b/11, 76a/16, 93a/8, 98b/14, 105a/8, 108b/17.
- mazdı 74a/9.
- mazdum 80b/6.
- mazın 84b/3.
- mazsañuz 121a/6.
- miş 62a/17, 62b/12, 63b/9, 63b/15, 64a/3, 68a/7, 69a/3, 69a/5, 73a/17, 74b/16, 80b/11, 81b/7, 81b/17, 83b/1, 83b/2, 84b/15, 85a/16, 90a/8, 95a/4, 100b/5, 110b/5, 111a/4, 111a/5, 118b/6.
- mişdi 83b/5, 87b/13, 102a/15.
- mişdur 74a/1, 87b/11, 109b/9, 117b/14.
- mişidi 71a/12.
- mişlar 111b/7.
- mişlardur 73a/3.
- mişsın 106b/6.
- muş 74b/4.
- sa 76b/17, 101b/4.
- sun 67a/13, 69a/4, 72a/11, 108b/12, 109b/4, 109b/13, 116a/3, 117a/5, 119b/15, 121b/9.
- un 108b/2.
- unca 65a/7, 69b/14.
- up 61a/14, 62b/11, 67b/5, 80a/9, 83b/8, 83b/12, 85a/17, 89a/16, 92b/8, 97a/13, 102b/14, 113a/13, 120a/14.
- ur 61b/14, 63b/14, 70b/4, 72b/1, 72b/2, 74a/14, 82a/5, 91b/9, 105a/3, 105a/4, 105a/5, 106a/14, 106b/5, 106b/8, 107b/6, 109b/13, 113a/6.
- urdi 65a/12, 65a/16, 65b/1, 68a/5, 91b/1, 93b/10, 110a/17.
- urdur 109b/14.

	-urin 106a/10.
	-ursa 66a/10, 67a/2, 69b/11, 78b/17, 107b/3.
	-ursañuz 72a/17, 121a/7.
	-ursın 78a/10, 105b/4.
	-ursız 121a/6, 121a/7.
	-urun 105b/4.
	-uruz 105b/6, 108b/2, 108b/15.
on	: On (Sayı) 68a/8, 78a/16, 78a/17, 78b/10, 100a/14, 100b/1, 104b/11, 104b/15, 105a/12, 116b/16, 117a/13, 117b/2.
orta	: Orta
	-sında 81a/5.
	-muz 97b/12.
	-sına 94b/15, 106b/8.
	-sında 81a/9, 81a/14, 92a/8, 97a/13, 103a/3.
	-sındayiken 96a/11.
	-ya 94a/7.
oruc	: (Far.) Oruç 72a/6, 80a/17, 121a/17.
	-un 65b/1.
oruç	: bkz. oruc 61a/1.
	-ların 87b/7.
	-miş 68b/6.
ot	: Ot 104a/5.
otur-	: Oturmak
	-a 65a/9.
	-alum 71a/13.
	-an 100b/12, 100b/13, 100b/14, 111a/1.
	-ana 110b/13, 110b/15.
	-anlar 61b/16.
	-dı 63b/2, 65a/3, 74b/10, 75a/15, 80b/13, 83b/10, 83b/12, 84b/5, 86a/4, 92a/11, 100b/10, 104a/11, 106b/9, 110b/12, 111b/3.
	-dılar 62b/16, 71a/15, 74a/10, 85a/17, 110b/7.
	-dum 86a/14, 90a/7, 95b/15, 107b/6.

-duñ 113b/11.
 -madın 90a/16.
 -mış 70b/1, 73b/6, 82a/2.
 -mışdı 64a/16, 73b/9.
 -mışdur 71b/15.
 -mışlardur 82b/14.
 -uñ 118b/3.
 -up 100a/17.
 -ur 77a/3, 87a/1, 89b/11, 100b/7, 106b/13, 117a/17, 120a/15.

-urdu 82b/2.

-urdum 85a/1.

-urken 92b/11.

-urlardı 91a/6.

otuz : Otuz (Sayı) 61b/3, 61b/5, 61b/12, 104b/10, 105a/13, 120b/3, 120b/10, 120b/11, 121a/1.

-dan 104b/14.

oyna- : Oynamak

-darağ 91b/16.

-sın 121b/7.

Ö

öc : Kötülüğün acısını kötülük yaparak çıkarmak, yapılan kötülüğü karşılıksız bırakmamak

-inden 75a/7.

öde- : Ödemek 89a/16.

-rdüm 89b/6.

-yesin 89a/15.

öd : Çok korkmak

-i 114b/5.

ög- : Övmek

-erem 62b/2.

öğren- : Öğrenmek

-mege 93b/16, 106b/2.

	-ürdi 93b/13.
	-ürin 93b/17.
	-e 106b/2.
	-em 104a/14.
öğret-	: Öğretmek, bildirmek 104a/15.
	-medi 106b/5.
ökçe	: Ayakkabı veya terliğin, topuğun altına gelen yüksek kısmı
	-sini 93b/4.
öksüz	: Annesi veya hem annesi hem babası ölmüş çocuk 66b/13.
öl-	: Ölmek
	-di 67a/6, 70b/17, 89b/3, 89b/7, 81a/10, 112b/13.
	-dügi 96b/3.
	-dügümden 91b/7, 99a/14.
	-dükden 99a/16, 99b/9, 100b/16, 101a/15.
	-em 64a/15, 65b/3, 98a/1.
	-mege 89a/9.
	-mek 72b/16.
	-melü 74b/4, 89a/8.
	-melüdür 74b/3.
	-miş 63b/11, 96b/10, 97a/3, 98a/6, 111b/7.
	-mişidi 102b/10.
	-ünce 91a/14.
	-ür 75a/13, 82a/3.
	-ürseñüz 72b/1.
ölüm	: Ölüm 61a/15, 89a/7, 111a/9.
	-e 74b/1.
	-ine 112b/10.
	-lüler 89a/8.
	-üñden 100a/7.
öldür-	: Öldürmek 109b/15.
	-di 67a/14, 75a/7, 91b/17, 94a/9.
	-diler 107b/2, 110a/14, 112a/14, 112a/15.

	-düm 73b/8, 92a/7, 105b/1, 107a/16, 107b/1, 112a/13.
	-e 108b/15, 109b/1.
	-eler 103b/2, 103b/3.
	-em 94a/2.
	-en 94a/10.
	-ene 107b/2.
	-esin 94b/11.
	-in 109b/14.
	-me 91b/8.
	-mege 103b/14, 108a/2.
	-megi 107b/1.
	-mek 94b/8.
	-mez 109a/1.
	-üp 91b/6.
	-ürdi 91b/2.
	-ürün 91b/9.
‘ömr	: (Ar.) Ömür 62b/17.
	-i 107a/5, 117b/4.
	-inden 111a/2.
	-ini 120b/16.
	-üm 65b/3, 70a/8, 115a/2.
	-ümüñ 65b/2.
	-üñ 115a/2.
	-ünde 85b/1.
	-üni 120a/17.
‘ömr	: bkz. ‘ömr 120b/3, 120b/10.
	-lerinde 83b/3.
ön	: Ön, ön taraf
	-ledür 72b/2.
	-lerine 88a/6.
	-ümde 121b/4.
	-ümdedür 117a/3.

	-üme 86b/12, 90b/4, 96a/1.
	-ünde 63b/7, 65a/11, 68b/1, 71b/8, 72a/10, 74b/15, 88b/1, 96b/8, 103b/4, 108a/6, 118b/7.
	-ünden 65a/12, 65a/16, 65b/11.
	-üne 61b/9, 65a/13, 65a/8, 68b/10, 72b/9, 91a/1, 96a/4.
	-ünüzde 111a/12.
öp-	: Öpmek
	-di 69b/16, 81a/1, 90b/7, 120b/7.
	-düm 86b/3.
ört-	: Örtmek
	-erler 101b/4.
	-müşler 99a/10, 102a/11.
	-ündi 62a/6.
öt-	: Ötmek
	-di 70b/2.
	-e 76a/4.
	-er 63b/16.
öte	: Öte
	-ye 76a/2.
ötüri	: Dolayı, sebebiyle, yüzünden 61a/17, 71a/4, 112b/11, 118a/13.
ötürü	: bkz. ötüri 107a/17, 108b/16, 113b/10.
öyle	: Öğle vakti 106a/4.
öyle	: Öyle
	-dür 97b/10.
öz	: Bir kimsenin kendi manevi varlığı
	-i 101a/9.
	-üm 101a/11.
‘özür	: (Ar.) Özür 109a/5.

P

pādiṣāh	: (Far.) Hükümdar, melik 65a/11, 70a/12, 70a/16, 70a/17, 70b/1, 70b/3, 70b/5, 70b/6, 70b/8, 116b/15, 117a/5.
----------------	--

	-a 70b/5.
	-ı 76b/14, 77b/3, 81a/13.
	-idi 116b/2.
	-lar 81a/13, 93b/2.
	-lık 64a/2, 64b/1.
	-um 115b/17, 116a/2, 117a/4.
pāk	: (Far.) Temiz 109a/10, 119a/15.
palas	: (Far.) Aba ve çul gibi kaba yünden dokunan şeyler ve özellikle bunların eskileri 67b/14.
	-ı 67b/15, 79b/9.
	-ıyla 80a/11, 80a/14.
parala-	: (Far.) Paralamak
	-dı 92a/12.
pāre	: (Far.) Parça, kısım 67b/4, 88a/11, 97b/16.
	-lemiş 62b/10.
	-leye 108b/1.
	-si 120a/4.
	-eylediler 66b/14.
	-itdiler 68a/4.
	-itmege 87b/6.
	-itmek 91a/2.
pāsubān	: (Far.) Gece bekçisi, bekçi, gözetici
	-ı 121a/1.
paşmakçı	: Ayakkabıcı, camilerde, tekklerde gelenlerin ayakkabılarıyla ilgilenen kimse
	-nuñ 74a/7.
payidār	: (Far.) Kalıcı, devamlı, sabit 63a/10.
pāzubānlık eyle-	: (Far.) Gece bekçisi, gözeticilik yapma
	-diler 108b/10.
pehlū	: (Far.) Vucudun iki yanından her biri
	-sine 100b/3.
penāh	: (Far.) Sığınağı, koruyucusu 62a/17.

pencere	: (Far.) Pencere -sinden 80b/2.
perākende	: (Far.) Birbirinden ayrı, dağınık 103a/8.
perde	: (Far.) Perde -lene 103a/12. -m 77b/15.
perverdigār	: (Far.) Besleme, terbiye etme 63a/12.
pes	: Bu sebepten, bundan dolayı, bunun için, nihayet 61b/16, 63a/6, 64a/11, 64a/16, 64b/9, 64b/13, 65b/17, 69b/1, 70a/12, 72b/2, 79a/14, 94a/8, 107b/1, 109a/1, 110b/17, 114b/2, 114b/4, 115a/2, 115a/6, 115a/13, 117a/5, 117b/14, 117b/15, 118b/3, 121b/8.
peşīn	: (Far.) En son, sondaki 70a/12.
peygamber	: (Far.) Peygamber 62a/11, 62b/4, 62b/8, 64a/5, 64a/8, 71b/5, 73b/12, 80a/13, 108b/3, 114a/3, 115a/1, 115a/2, 115a/14. -dür 109b/2. -e 96b/5, 114b/7, 115b/10. -i 63b/13, 114b/9, 114b/11, 114b/14, 114b/16. -ler 81a/5, 104b/7. -lerde 105a/6. -lik 83a/4.
pīr	: (Far.) Yaşlı, ihtiyar 69b/2, 81b/2, 81b/4, 92b/13, 92b/14, 92b/15, 92b/6, 93a/1, 93a/15, 93b/5, 94b/3, 101b/15, 114a/10, 114a/13, 114a/15, 119b/8. -dür 90a/14. -e 92b/17. -i 92b/12. -ler 119b/8. -üñ 93b/4.
pişmān	: (Far.) Pişman 90b/2.

R

rağbet id-	: (Ar.) İstek, arzu etmek
-------------------	---------------------------

	-erlerdi. 71a/5.
raḥat	: (Ar.) Rahat, huzur 80a/6, 110a/16. -lığım 99a/15.
raḥīm	: (Ar.) Çok merhametli -dür 78b/5.
raḥmet	: (Ar.) Acıma, esirgeme 101a/13, 118b/17, 119a/5. -imüzden 113b/12. -ine 102a/9. -ullahi 65b/13, 69b/15, 116a/8. -ümle 101a/14. -eyledi 112a/11. -eylesün 72a/3. -idüp 112a/6.
raʿiyyetden	: (Ar.) Vergi veren ve devlet tarafından korunan halk 95a/1.
raʿnā	: (Ar.) İki renkli gül 119a/3.
rast	: (Far.) Tesadüf 118b/9.
ravī	: (Ar.) Rivayet eden, anlatan, nakleden 81a/17.
rāyiḥa	: (Ar.) Güzel koku -sı 119a/5.
rāzı	: (Ar.) Kabul eden, razı gösteren 68b/8, 84b/3, 108b/15. -mı 80a/6. -yın 120a/3.
refʿ	: (Ar.) Yüceltme, yükseltme -ider 120b/16. -itdükde 118b/5.
rekʿat	: (Ar.) Namazda bir kıyam, bir rüku ve iki sücüttan ibaret hareket 63a/9, 67b/1, 81a/3, 91b/10, 91b/11, 113a/6, 115a/11. -ında 116b/7.
rençber	: (Far.) Rençber, ırgat -lik iderin 90b/3.
reng	: (Far.) Renk -i 114a/5.

	-dendür 71b/13.
resm	: (Ar.) Adet, usul, şekil -e109b/14. -edür 79a/9.
revā	: (Far.) Layık, uygun, yerinde 66a/10, 68b/3, 108b/4. -ola 82b/16.
revān	: (Far.) Akan 76b/2, 81b/7, 96a/15.
reyhān	: (Ar.) Fesleğen 99b/3, 99b/5, 99b/8. -dan 99b/3.
rezzāk	: (Ar.) Bütünmahlukların rızkını veren -dur 89b/15.
rızā'ullāh	: (Ar.) Allahın rızası -a 121a/4.
rızķ	: (Ar.) Allah'ın kullarına bahşettiğİ nimet 74a/5, 89b/15, 116a/15. -a 118a/13. -ı 117b/13. -ın 89b/15. -ına 120b/17. -ıñı 117b/14. -um 116a/11. -umı 118a/1.
ricā	: (Ar.) Dileyiş, dileme -m 120a/8.
rivāyet	: (Ar.) Bir haberi aktarma -idüp 98a/16. -de 89a/6. -ider 97b/7.
riyāhor	: (Ar.) İçi dışı bir olmayan, ikiyüzlü, hakir kimse -uñ 118a/17.
ruh	: (Ar.) Ruh -ına 117a/11. -ını 120a/1, 120b/3.

ruḳ' a : (Ar.) Yazı yazılacak kağıt parçası ve deri parçası 97a/16.
-y1 97b/3.

rūṣen eyle- : (Far.) Parlak, aydın eylemek
-di 88b/2.
-miş 99b/17.

rūzi : (Far.) Nasip, kismet 70b/14.

rūzigār : (Far.) Dünyanın içinde bulunduğu devir, vakit
-dan 70b/13.

rūkn : (Ar.) Namazın içindeki fazların her biri 105b/17.

rūzgār : bkz. rūzigār
-ı 83b/5.

S

sā'at : (Ar.) Saat, zaman birimi 69a/14.

sā'il : (Ar.) Soru soran 117a/8, 117a/9, 117a/12, 117a/13, 117a/16,
117a/17, 118b/4.

sā'ir : (Ar.) Başka, diğer, öteki 116b/11, 116b/12.
-inden 117a/1.

ṣabāḥ : (Ar.) Sabah vakti 63a/5, 63a/7, 79b/14, 80b/13, 101a/5, 118b/14.
-a 120b/6, 121b/1.
-dan 121b/1.

ṣābit : (Ar.) Yerinde duran 120b/13.

ṣabr : (Ar.) Sabır 78a/15, 79a/11, 117b/3.
-um 116a/6.
-eyle 84a/3.
-idesin 73a/6.

ṣac : Birkaç milimetre kalınlığındaki ince demir levha 115b/15,
115b/16.
-a 116a/2.
-uñ 115b/16, 116a/1.

ṣaç : Baştaki tüyler, kıllar
-ı 62a/9, 66b/7.
-ım 66b/5.

	-ımı 62a/6, 62a/8.
	-ın 62a/4, 67a/11.
şaç-	: Saçılmak
	-ılurdu 110b/10.
şadā	: (Ar.) Ses, seda 118a/12.
	-sı 117b/12.
şadağa	: Sadaka 72a/12, 101b/1, 101b/4, 113b/7, 119a/2.
	-ide 89b/10.
	-itdiler 70b/17.
	-idüñ 98a/11.
	-kılsa 120b/15.
şadr	: Bir şeyin başı, en yüksek yer
	-ede 100b/12.
şaf	: (Ar.) Sıra, dizin, tertip, saf 66b/16, 72b/6, 111b/9.
	-dan 66b/16, 72b/7.
	-ınuñ 72b/9.
	-lar 111b/8.
şafā	: (Ar.) Gönül şenliği, rahat, huzur 120b/6.
	-da 121a/17.
şag	: Diri, canlı, hayatta olan 94b/6, 119b/13, 120b/7, 120b/9.
şag	: Sağ taraf 100b/7, 100b/8, 100b/13, 121b/5.
	-dan 66b/15, 87a/16, 94b/16.
	-ıma 76a/9.
şagal-	: İyileşmek, şifa bulmak
	-dı 69a/14.
şāhib	: (Ar.) Herhangi bir şey üstünde hakimiyeti olan
	-i 117b/4.
şahra	: (Ar.) Boş ve geniş yer
	-ya 83b/13.
saht	: (Far.) Sert, güç, zor 97a/14.
şakāl	: Sakal
	-uñ 81b/5.

şakf	: (Ar.) Çatı, tavan -ı 110b/7.
şakın-	: Sakınmak -iñ 118a/17.
sākin	: (Ar.) Sakin 67a/15, 73a/16.
şakla-	: Saklamak -dı 95a/17. -dum 86b/4. -duñ 77b/13. -r 106a/9, 106a/10. -rdı 112b/4. -ya 109a/7.
şālāhat	: (Ar.) Doğruluktan, dürüstlükten ayrılmama, dinin yasakladığı şeylerden kaçınma -inden 112b/11.
şal-	: Salmak -dılar 70b/3.
şalgın	: Salgın 108a/5, 113a/9.
şālih	: (Ar.) İyi, güzel, iyi amelde bulunan -di 87b/5. -idi 99b/13, 112a/17.
şāliha	: Salih kelimesinin kadını ifade eden manadaki şekli 63a/13, 68a/8.
şālih-i zāhid	: (Ar.) Takva sahibi, dindar 113b/6.
sālim	: (Ar.) Sağlam, sıhhatli 119b/13, 120b/7, 120b/9.
şalkım	: Üzüm tanelrinin bir araya getirdiği bütün -ı 61b/7. -ını 61b/6.
şan-	: Sanmak -dı 70a/1, 70a/2. -dılar 96b/9. -duğ 79a/7. -dum 81b/11, 81b/12, 81b/13, 95b/6, 96a/14, 112a/5.

- miş 86a/8.
 -urın 121a/3.
 -urlar 87b/10.
 -ursın 74a/5, 86a/11.
- saña** : Sana 64b/11, 67a/11, 69a/14, 72a/3, 73b/7, 74b/6, 76a/17, 76b/14, 79b/3, 80b/9, 85b/3, 89b/8, 91a/3, 91a/4, 91b/7, 93a/2, 95b/16, 96a/1, 96a/4, 99a/16, 100a/8, 100b/17, 101a/16, 101b/11, 101b/5, 102b/7, 103b/17, 104a/14, 106b/6, 108b/12, 109b/15, 112a/11, 112a/13, 113a/9, 113b/1, 114a/16, 117b/2, 117b/17.
- sancak** : Sancak 95b/1, 95b/9.
- şandug** : (Ar.) İçine çeşitli şeyler koyulan kapaklı ev eşyası
 -a 86b/5.
 -ı 86b/12, 86b/6.
- sa'adet** : (Ar.) Bahtlı, talihli 117b/15.
- sa'at** : (Ar.) Zaman, vakit 61b/14, 69a/14, 69b/4, 74a/9, 78a/7, 80b/5, 82a/16, 95b/9, 97b/15, 110a/15.
 -de 111b/4.
 -den 107b/14.
 -e 94a/7.
- şar-** : Sarmak
 -asın 94b/9.
 -dılar 94b/12, 97a/8, 99b/1.
 -duk 98a/6.
 -dum 98b/11.
 -ılmış 97a/3.
 -uñ 98a/2.
- şarraf** : (Ar.) Sarraf, Altın, madeni ve kağıt paraları birbiriyle değiştirmeyi meslek edinmiş kimse
 -lara 83b/2.
- şarar-** : Sararmak
 -mış 111a/4.

saray	: (Ar.) Hükümdarların veya devlet başkanlarının oturduğu büyük yapı 63b/13. -ında 116b/3.
şarkıt-	: Sarkıtmak 113a/7. -dı 90a/2, 90a/4, 92b/16, 113a/12, 113b/3.
şat-	: Satmak 93a/8. -a 117a/13. -dılar 81b/1, 83b/3. -madūn 117b/1. -mam 117a/14. -mazın 93a/9. -uñ 77a/4, 78a/1, 98a/11.
şavaş-	: Savaşmak -dı 84a/4. -urdu 83b/7.
şavma' a	: (Ar.) İbadet yeri 108a/6. -da 62b/15, 108a/16. -dan 108a/12. -nuñ 108b/6. -sı 62b/14, 108a/4, 108a/5. -sına 63a/8. -ya 108a/14, 108a/15.
şavul-	: Uzaklaştırılmak, gönderilmek -uñ 96a/12.
sāyir	: (Ar.) Başka, diğer, öteki, öbür -i 119b/4.
sebeb	: (Ar.) Sebep 69a/5, 113b/8, 116a/12, 118b/15. -den 84a/12. -ile 113b/5.
seccāde	: (Ar.) Seccade 114a/11.
secde	: (Ar.) Secde 68b/9. -de 65b/11, 69a/9.

	-den 91b/14, 108a/8.
	-ye 62a/2, 65b/11, 69a/9, 80b/3, 91b/12, 96a/5, 108a/7.
	-ideyin 65b/10.
seç-	: Seçilmek
	-ildiler 66b/16.
sedd	: (Ar.) Bulunduğu yere göre yüksekde olan düzlük
	-ine 106a/8.
sefer	: (Ar.) Sefer
	-e 86b/7.
segird-	: Çabuk adımlarla veya sıçrayarak bir yere doğru gitmek
	-di 76a/1, 84b/14.
	-düm 66a/12.
	-üp 69a/3, 120a/16.
	-ür 91b/16.
sehl	: (Ar.) Kolay 68b/11.
sekenāt	: (Ar.) Durma, durmuş, hareket etmeme, kımıldamama
	-um 121a/3.
seksen	: Sayı 111b/9.
selām	: (Ar.) Selam 76a/12, 86a/4, 87a/2, 90a/9, 92b/14, 103b/9, 104a/11, 106b/14, 108a/8, 115a/10, 115a/13, 116a/16.
	-ı 109b/3.
	-ın 100b/2.
	-ider 76b/14.
selāmet	: (Ar.) Ruh ve beden yönünden sağlıklı olma 61a/13, 70b/4, 94b/1.
selāmetlik	: Huzur, rahat 70b/10, 70b/9.
sen	: Sen 66a/9, 66b/12, 67b/5, 73b/17, 74b/10, 75b/4, 75b/6, 77b/12, 78a/9, 78a/14, 79b/15, 80b/3, 82a/13, 83a/14, 84b/17, 85a/1, 87a/4, 87a/13, 88a/1, 88a/14, 88b/13, 90b/6, 92a/5, 93a/13, 94a/6, 96a/3, 101a/11, 105b/14, 106b/6, 108a/16, 108b/3, 108b/15, 109a/16, 110b/15, 111a/6, 111b/5, 112a/12, 113b/6, 113b/11, 113b/13, 114a/14, 114b/2, 117b/14.
	-cileyin 64a/6.

-de 111b/4, 115b/4.

-deki 87a/3.

-den 63a/11, 64b/12, 80b/14, 84b/2, 85a/10, 87a/14, 88a/15, 89a/14, 111a/15.

-i 61a/3, 63a/12, 64a/5, 64a/8, 65b/8, 70a/2, 72b/4, 75b/9, 75b/12, 77a/4, 78b/10, 80b/6, 80b/15, 81b/11, 81b/12, 82a/14, 85b/16, 87a/13, 91b/9, 92a/1, 95a/6, 103a/2, 104a/13, 108b/1, 108b/14, 109b/14, 109b/16, 111a/8, 113b/5, 113b/12, 118a/14.

-iñüçün 66a/8.

-sin 63a/12, 79b/17, 91b/14.

-üñ 64a/14, 64a/5, 64a/8, 64b/8, 65b/7, 67b/1, 69a/12, 71a/8, 74b/6, 75b/8, 75b/12, 75b/16, 75b/17, 79a/14, 79b/3, 79b/17, 80a/7, 80b/4, 80b/6, 85a/12, 85a/14, 88b/9, 89a/12, 90b/1, 91b/5, 93a/1, 94a/6, 95b/6, 95b/8, 96a/16, 99a/15, 101a/3, 101a/17, 101b/6, 108b/13, 110a/3, 111a/16, 112a/9, 113a/8, 115a/2, 117b/13.

-üñçün 108b/15.

-üñdür 90b/5, 93a/1.

-üñle 67a/13, 77b/14, 84a/15, 89b/4, 102a/4.

şenā

: (Ar.) Övmek

-yla 73a/9.

-itdi 108a/11.

sergerdān

: (Far.) Perişan, şaşkın 111b/10.

şevāb

: (Ar.) Sevap 72b/1, 92b/13, 103a/7, 117a/1, 121b/12.

-ı 78b/6.

-ın 103a/5, 103a/6, 117a/11, 117a/12, 117a/13, 117a/14, 117b/1, 117b/2, 117b/3.

sev-

: Sevmek

-er 69b/17, 70a/4.

-erdi 74a/9.

-erin 70a/1, 70a/2, 70a/3, 82a/14, 82a/17.

-ermiş 110b/15.

-erüz 104a/14.

	-iciler 69b/13.
	-mek 116a/17.
sevgü	: Sevgi
	-ye 70a/4.
sevin-	: Sevinmek
	-di 91b/17, 114a/2.
	-digün 84b/16.
	-düm 104b/1, 106b/13.
	-i 72b/12, 102a/14.
	-üp 90b/6.
seyr id-	: (Ar.) Bir şeyin durumunu görmek
	-erken 107a/7.
şıçra-	: Sıçramak
	-dı 115b/17.
şifat	: (Ar.) sıfat, vasıf
	-ın 104a/3.
	-ına 79a/13.
şığa-	: Sıvamak, sürmek
	-dı 65a/1.
şıgın-	: Sığınmak
	-ub 81a/11.
şığır	: Büyükbaş hayvan 66a/6.
şıhhat	: (Ar.) Doğruluk
	-üne 69a/6.
şıķ-	: Sıkmak
	-dı 110b/14.
şıla-i rahm	: (Ar.) Akraba ziyaretinde bulunmak 113b/10, 113b/12.
şın-	: Kırılmak
	-dı 73a/15.
	-ık 119b/10.
şirāt	: (Ar.) Yol, sırat köprüsü 116a/3, 121b/5.
	-ı 121b/4.

	-uñ 116a/4.
sırr	: (Ar.) Gizli tutulan -ından 105a/9, 105a/11, 105a/12, 105a/13, 105a/14, 105a/15.
sıva	: bkz. şığa -dılar 61a/9.
silāh	: (Ar.) Silah -ın 72b/3. -ların 72a/15. -umı 66b/10. -uñ 66b/13.
silkin	: Bir şeyi üstünden atmak, ondan kurtulmak -di 81a/16.
siñek	: Sinek -ler 62a/15.
sin	: Kabir, mezar, çukur, hendek -le 73b/4, 79b/8, 96b/12. -lede 68a/6, 99a/10, 99a/13. -leden 67b/4. -leler 99b/16. -lelere 79b/6. -lenüñ 79b/7, 99b/2. -lerden 103a/5. -lesi 99a/9, 99b/2. -lesin 99a/7. -lesine 99a/4, 101b/5. -leye 66a/15.
sipahi	: (Far.) Atlı asker -leri 95b/9.
siyāhi	: (Far.) Siyahla ilgili, siyah, siyah tenli kimse -den 95a/1.
siz	: Siz 63a/4, 68b/8, 81a/11, 94a/12, 98a/11, 105b/4, 106b/16, 108b/2, 116a/1, 120a/12, 121a/4, 121a/16, 121a/17, 121b/1.

	-den 120a/8.
	-e 81a/11, 98a/3, 98a/9, 104b/3, 108a/9, 109a/3, 109a/13, 118b/1.
	-i 103a/14, 108a/14, 121a/16.
	-ün 62b/17, 109a/3, 111a/12, 112b/14, 118a/10.
	-ünçün 63a/3.
	-ünle 105b/14, 105b/16, 109a/2.
şoğu-	: Soğumak
	-sun 99b/14.
şohbet	: (Ar.) Sohbet
	-ine 71a/5.
şok-	: Sokmak
	-dı 66a/11, 66b/4, 86a/17, 105b/10.
şokağ	: (Ar.) Sokak
	-a 63b/7.
şol	: Sol taraf 100b/9, 100b/14, 121b/5.
	-dan 66b/15, 87a/16, 94b/16.
	-uma 76a/9.
şon	: Son
	-ında 104a/15.
şoñ	: bkz. son 105a/8.
	-unda 91b/12.
şoñra	: Sonra 61a/11, 61b/17, 67a/10, 70b/13, 77a/13, 79a/7, 81a/2, 89b/2, 89b/11, 96b/1, 98a/5, 99a/14, 99a/16, 99b/10, 100a/7, 100b/8, 100b/16, 101a/16, 102a/12, 102b/17, 106a/1, 107b/14, 109b/6, 110a/13, 110a/15, 110b/10, 111b/3, 112b/3, 112b/6, 116a/9.
	-dan 115a/5.
şor-	: Sormak 74b/3, 113a/9.
	-a 119a/1.
	-an 74a/12.
	-ar 93b/5.
	-dı 68b/2, 74b/5, 75a/1, 89b/4, 112b/13.

	-dılar 85b/7, 89a/8, 99a/11, 108a/5, 111b/16, 112a/5.
	-dum 69a/5, 86b/8, 88b/8, 92a/16, 100b/1, 100b/4, 100b/11, 106b/16.
	-mağa 61a/16, 119a/8.
	-mazın 109a/12.
	-rup 99a/12.
şovuk	: Soğuk 76a/17, 76b/3.
şoy-	: Soymak
	-armış 79b/3.
şoyun-	: Soyunmak
	-dum 101b/12.
şüñük	: Kemik 93a/17.
	-üñ 93b/5.
söyle-	: Söylemek 78b/11, 111a/11, 117b/13.
	-di 68a/10, 70b/5, 95a/11, 105b/3.
	-diler 63a/2.
	-dügim 86a/8.
	-dügün 103b/5.
	-düm 85b/16, 107b/5.
	-düñ 111a/10.
	-medi 70a/13, 70b/7.
	-megi 70a/11.
	-mekdeymiş 70b/10.
	-meyeydüm 70b/9.
	-mez 70b/4.
	-miş 119a/5.
	-ñ 117b/8.
	-r 85a/1.
	-rmiş 70b/10.
	-rmişsin 70a/6.
	-rsin 64b/1, 64b/5, 78a/11.
	-şürin 121a/3.

söz

-yem 81b/9.

: Söz 63a/1, 70b/11, 70b/9, 78b/13, 81a/15, 81b/9, 105a/2.

-de 66b/14.

-deyken 88b/13.

-i 72a/2, 73a/3, 76b/9, 81b/16, 84a/4, 86a/8, 105b/3, 107b/3, 111a/17.

-ine 117a/6, 119a/2.

-iyle 74a/15.

-lere 106a/5.

-leri 105a/16, 109b/11.

-ü 61a/7.

-üm 68b/13, 68b/14, 109a/3.

-ün 63a/2, 77a/1.

şu

: (Ar.) Su 68b/8, 68b/9, 68b/16, 76a/10, 76a/15, 76a/17, 76b/1, 76b/2, 81b/4, 81b/5, 81b/7, 81b/8, 90a/3, 90a/5, 92a/15, 92b/8, 92b/15, 93a/2, 93a/3, 97a/7, 104a/1, 104a/2, 104a/5, 107a/14, 110a/16, 115a/4, 115a/10, 115b/1, 115b/2.

-dan 76b/3.

-dur 115b/2.

-cugaz 81b/3, 92b/8, 107a/12.

-nuñ 76a/3, 107a/10, 113a/4.

-ya 76b/4, 101b/14, 111b/1.

-yı 92a/14, 93a/4, 119b/14.

-yına 114a/6, 114a/7.

-yınuñ 114a/5.

-yla 92a/13, 97a/8.

-yu 115a/5.

su'âl

: (Ar.) Soru 121a/6.

-i 121a/10.

-üm 116a/3.

-eyledi 70b/7.

-ider 118b/15.

	-kılıñ 116b/11.
şulehā	: (Ar.) İyi amel sahibi kimseler 120a/13.
	-sını 116b/3.
sultān	: (Ar.) Hükümdarların kullandıkları unvan 106a/1.
	-ım 115b/15, 119b/15.
şun-	: Uzatmak, uzanmak, takdim etmek 85a/4, 87b/1.
	-dı 73a/6, 87b/1, 94a/2.
	-uvir 63b/5.
süre	: Sure 102b/11, 116b/10.
	-ler 116b/13.
	-lerden 116b/10, 116b/12.
	-lerüñ 116b/17.
	-yi 116b/17.
şüret	: (Ar.) Gözün ilk bakışta gördüğü şey, dış görünüş, şekil, biçim
	-inde 90b/17.
	-lü 65b/5.
şuşa-	: Susamak
	-dum 103b/17, 107a/10.
	-mişdum 76a/10.
	-rdı 110a/16.
şuşuz	: Suyu bulunmayan veya az olan 81b/2.
şuşuzlık	: Susuz olma, susuz kalma durumu 76a/15, 107a/17.
	-ıla 110b/2.
	-i 61b/4, 78b/15, 82a/5, 98b/12, 99a/13.
süd	: Süt 76a/16.
	-den 76b/3.
sündüs	: (Ar.) Dokumasında altın ve gümüş teller bulunan, parlak renkli ve değerli bir ipek kumaş
	-dür 106b/4.
sünnet	: (Ar.) Hz. Muhammed'in örnek iş ve davranışlarının tamamı
	107b/1.
süñü	: Süngü 72b/4, 91b/15, 91b/16.

	-sin 73a/7.
	-yile 91b/16.
sür-	: Sürmek
	-di 79b/13, 106b/10.
	-diler 108b/9.
	-e 62b/17.
	-er 79b/10.
	-erdüm 86b/7.
sürin-	: Sürünmek
	-ür 103b/8.
sürür	: Sevinç, neşe 120a/12.
Ş	
şād	: (Far.) Sevinçli, neşeli 84b/14, 84b/15, 91b/17.
	-ı 85a/16.
şādumān	: (Far.) Sevinçli, mesrur 70b/16, 112a/7.
şākāvet	: (Ar.) Eşkiyalık, yol kesicilik, haydutluk 113b/7.
şākīr	: (Ar.) Şükreden, iyiliğe karşı dua eden
	-inden 121a/7.
	-lik 79b/1, 80b/14.
şākīrd	: (Far.) Öğrenci, çırak
	-i 89b/3.
	-inüñ 89a/11.
	-leri 110b/5.
şart	: (Ar.) Şart
	-ım 77a/10.
	-ları 72a/7.
	-uñ 77a/10.
şaş-	: Şaşmak
	-dı 79b/7.
şeble	: Tokat 95b/14.

şefâ' at :	: (Ar.) Günahlarımızın affı için peygamberimizin aracılık etmesi 115b/8. -idesin 67a/3.
şehâdet	: (Ar.) Şahidlik 66a/11, 67b/11, 67b/12. -le 67a/3.
şehîd	: (Ar.) Şehit 73b/10, 102a/15, 109b/9. -le 83a/12. -lere 102b/6. -itdiler 67a/14.
şehir	: (Ar.) Şehir -den 79b/6, 83b/13, 85b/9, 94b/10.
şehr	: bkz. şehir -e 75a/4, 81b/6, 94a/8, 99b/6. -imde 113b/9. -imüze 86b/4. -ine 109a/1. -iyle 95a/15. -üñ 74a/9, 93b/8, 96a/11, 96b/6, 99b/6.
şems	: (Ar.) Güneş, güneşle ilgili -i 101b/13. -ine 101b/12.
şep̄le	: bkz. şeble 96a/5.
şerîf	: (Ar.) Soylu, temiz 121b/8.
şerî' at	: (Ar.) Açık, doğru ve düz yol, herkesin uyması için konan her çeşit kural, yasa -uñda 66a/10.
şer' -i şerîf	: (Ar.) İslam şeriatı 121a/4.
şerr	: (Ar.) Kötülük, fenalık -imüzile 86a/2. -inden 106a/9, 106a/10.
şey	: (Ar.) Şey 90b/12.

şeyh	: (Ar.) Din konusunda alim ve fazıl kişi 66b/3, 67b/10, 67b/15, 68a/12, 68a/15, 69b/9, 73b/13, 74a/3, 85b/2, 89b/4, 98b/13, 98b/5, 100a/8, 100b/17, 117a/13, 117b/17, 118a/1, 118b/1, 121a/16. -de 89a/17. -i 117a/16. -ün 89a/9, 89a/11.
şeytân	: (Ar.) Şeytan 66b/2.
şifâ	: (Ar.) Bedeni veya ruhi bir hastalığın son bulması -sıdur 79a/4.
şimden	: Şimdiden 77b/16.
şimdi	: Şimdi 77b/15, 82b/10, 82b/14, 90b/2, 92a/5, 98a/1, 100b/15, 102a/5, 109b/15, 111a/7, 112a/15. -ki 67a/1, 110a/3.
şî'îr	: (Ar.) Şiir -i 63a/10.
şirin	: (Far.) Tatlı, şirin 111b/17.
şol	: Şu, işaret sıfatı, işaret zamiri 62b/8, 63a/17, 64b/14, 65a/6, 71b/14, 73b/1, 74a/11, 74b/1, 76b/16, 83a/2, 93a/17, 95b/9, 96b/5, 97a/9, 103a/13, 103b/3, 103b/17, 104a/4, 104a/17, 111a/9, 111a/13, 111a/17, 118a/17, 119b/5.
şöyle	: Böyle, öyle 64b/1, 64b/3, 67b/12, 72b/12, 73b/3, 74a/8, 74b/7, 76b/10, 79a/6, 81a/17, 82a/12, 86a/11, 88b/8, 89a/7, 93b/2, 93b/3, 93b/14, 94a/14, 95b/16, 96a/1, 96a/10, 97a/4, 97a/14, 97b/1, 98b/2, 100b/4, 101b/6, 103b/4, 109b/15, 111b/1, 111b/2, 112a/5, 112b/5, 113a/2, 114a/3, 121a/6. -dür 71b/16, 89a/9, 103a/15.
şu	: Şu, zamir, sıfat 78b/12, 81a/8. -nı 61b/10. -nuñ 71a/1, 101a/7.
şuğl	: (Ar.) İş, meşgale -ine 103a/16.
şu'le	: (Ar.) Ateş alevi, parıltı 77b/2, 77b/9.

şurīde : (Far.) Perişan, karışık 83b/5.

şükr : (Ar.) Şükretmek

-idersin 62b/1.

-itdi 93b/7.

-itdüm 106b/13.

şükür : bkz. şükr 106b/11.

-ler 117b/10, 118a/15, 120b/8.

-itdiler 83a/17, 88a/6.

-kıldılar 118a/9.

T

tā : (Far.) Kadar dek, deyin 61a/2, 61a/4, 62b/7, 64a/12, 65a/7, 65a/13, 66a/5, 66b/6, 67a/12, 68a/14, 68a/17, 70b/8, 74b/1, 75b/10, 76b/16, 76b/17, 77a/16, 79b/12, 80a/10, 82a/17, 83a/6, 84b/8, 86a/1, 86a/13, 87b/9, 92a/5, 92b/10, 95b/14, 97a/7, 99b/6, 102a/6, 104a/17, 104b/5, 104b/17, 105a/7, 105a/8, 105b/16, 106a/6, 106a/8, 107a/17, 109a/5, 109a/10, 112b/5, 113a/11, 113a/17, 114a/8, 117a/13, 121b/11.

ta' accub : (Ar.) Şaşma, şaşırma 84b/12, 110a/4, 113b/8.

-a 96b/11.

-la 62b/9.

-ideler 61b/14.

-iderin 76b/4.

-idersin 76b/5, 76b/12, 82a/6.

-itdi 78b/7, 99a/8, 114b/2.

ta' ām : (Ar.) Yemek, yiyecek 100a/17, 120a/14.

ta' at : (Ar.) Allah'ın emirlerine uyma, emredileni yapma 77a/1, 106a/8, 112b/2.

-a 88a/9.

-inden 111a/14.

-ler 113b/6.

	-üm 113b/8.
	-iderdi 99a/12.
ṭabaġ	: (Ar.) Tabak
	-a 74b/13.
	-ı 74b/14, 74b/16, 85a/7.
ṭabaḳ	: bkz. ṭabaġ 85a/4.
	-a 101b/3.
	-la 74b/12.
	-lar 86b/17.
	-larla 102a/6.
ṭabīb	: (Ar.) Hekim, doktor
	-ler 70a/15.
ṭabī' at	: (Ar.) Huy, meziyet
	-itdiler 96b/9.
	-itdüm 82a/11.
	-itdüm 76a/13, 92a/16.
	-itmeyem 76b/13.
ṭabī' i	: (Ar.) Uyan, tabi olan
	-nden 108a/2.
ṭabl-bāz	: (Ar.) Davulcu 70b/2.
tāc	: (Ar.) Hükümdarların başlarına giydikleri serpuş 65a/2, 73a/1, 87a/2, 103a/1.
ṭaġ	: Dağ 75b/1, 76b/9, 104a/1.
	-a 76b/11, 103b/17, 114a/8, 115a/6.
	-da 75b/5, 75b/8.
	-dan 115a/6.
	-ı 115b/12.
	-lar 76b/7.
	-lara 75a/4, 75a/13, 108a/4.
	-lardan 99b/10.
	-uñ 76a/2.
ṭaġar	: Koyun

	-cık 84b/1
	-cuğı 84b/4, 84b/9, 84b/11, 85a/15.
	-cuķ 85a/13.
tağıl-	: Dağılmak
	-dılar 96b/17, 103b/5, 108b/11.
taḥāret	: (Ar.) Temizlik 103a/11.
taḥṣīl	: (Ar.) İlim öğrenme için okuma, öğrenim 119a/16.
taḥsīn	: (Ar.) Övme, takdir etme 117a/6, 119b/5.
taḥt	: (Far.) Hükümdarlık makamı 71b/14, 71b/16, 71b/8, 71b/9, 73b/5, 73b/6, 87a/1.
	-a 64a/16, 106b/9.
	-adan 106b/11.
	-ayı 106b/10.
	-ı 87a/1.
tākat	: (Ar.) Güç, kuvvet
	-i 80a/3, 109b/12.
	-leri 83a/10.
	-üm 77b/10, 94a/8.
	-idemezin 83b/7.
tāk ol-	: Takati kesilmek
	-dı 109b/12.
	-uñ 71b/7.
taḫṣīr	: (Ar.) Bir işte kusurlu davranma, eksik yapma, kusur etme 90a/11.
taḫvā	: (Ar.) Allah'ın emir ve yasaklarına tam bağlılık, sakınma 97a/5.
talāk	: (Ar.) Boşanma, bırakma
	-a 108b/14.
taleb id-	: (Ar.) İstemek, dilemek, arzu etmek
	-erler 89a/12.
talğa	: Dalga 97b/13.
ṭam	: Dam
	-ı 108b/6.
ṭama'	: (Ar.) Doymazlık, çok isteme

	-ideler 112b/8.
	-idüp 75a/6.
tamām	: (Ar.) Tam, bütün, eksiksiz 81a/15, 83a/13, 89b/2, 93a/8, 121b/11.
	-itdüm 75b/7.
	-itmedin 76b/9.
taṃla	: Damla
	-sı 120a/5.
taṃu	: Cehennem 97b/2, 104a/3, 109b/13, 121b/5.
	-dan 78a/5, 97b/9.
	-lıklarun 113a/16.
	-nuñ 113a/17.
	-yı 78a/4.
tañ	: Tan, şafak vakti
	-la 77a/14, 78a/12, 78a/16, 82a/11, 83a/17.
	-lacağ 90b/10.
taṃuḡ	: Tanık, şahit
	-luğ 64b/7.
taṃ-	: Tapmak 94b/3.
	-a 64a/5.
	-ardı 93b/8.
	-arsuz 94a/12.
	-tuğunuz 94a/9.
taṃurda	: Gürültü, ayak takırtısı
	-sın 84b/13.
taṃa-	: Taramak
	-dı 62a/4.
taṃaf	: (Ar.) Taraf, yön
	-a 95b/8, 107b/12, 107b/15.
	-ı 108a/3.
	-ına 78a/14.
taṃiḡ	: (Ar.) Yol 105a/7.
	-den 105a/6.

	-ile 94b/8.
taru	: Darı 78b/2, 78b/4, 78b/5.
taş	: Taş 61a/9, 76b/2, 89b/11, 94a/2, 94a/3, 115a/12, 115a/14, 115a/6, 115a/15. -a 115a/10. -dan 115a/10. -ı 61a/11, 76b/2, 94a/4, 115b/10. -ın 82b/8. -lar 103b/2. -lardan 99b/10.
taşra	: Dış, dışarı 61b/5, 61b/15, 61b/16, 74b/10, 74b/11, 79a/12, 79b/6, 80b/1, 80b/5, 84b/10, 84b/14, 96b/17, 97a/8, 98a/7, 98b/7, 102a/12, 105a/6, 108b/1, 110a/1, 119a/14. -dan 89a/4. -sın 68b/16.
tavāf	: (Ar.) Tavaf, ziyaret -ider 76a//4. -iderin 106a/1. -itdi 112b/2, 113a/11. -itmek 103a/11. -itdün 86a/5.
tavarcuğ	: Dağarcık, yük ya da yiyecek torbası -ı 106a/3
taya-	: Dayamak -dı 88a/12. -ndum 64b/13. -ndun 116a/13.
tayak	: Dayak, sopa 76b/1. -ya 78b/1.
ta' zīm	: (Ar.) Hürmet etme, saygı gösterme, belli edecek şekilde güzel muamelede bulunma 118b/11.
ta' ziyet	: (Ar.) Baş sağlığı dileme 67b/11.

	-dür 67b/12.
	-e 67b/10.
taşıh	: (Ar.) Düzeltme, yanlış doğru hale getirme 121b/12.
taze	: (Far.) Taze 68a/11, 68a/9, 86b/1.
te'hîr	: (Ar.) Erteleme, sonraya bırakma, geciktirme 100a/3, 120a/6.
techîz	: (Ar.) Gerekli olan şeylerle donatma 66a/14.
tedârük	: (Ar.) Araştırıp bulma, sağlama, elde etme 120a/14.
tefsîr	: (Ar.) Açıklama, izah, yorum -ine 71b/1.
teheccüd	: (Ar.) Gece namazı 118a/7.
tek	: Tek, yalnız 88b/16.
tekbîr	: (Ar.) Allahın büyüklüğünü ve birliğini hatırlatan "Allahu ekber" sözü 72b/6, 73a/12, 91b/11, 97a/14. -le 73a/9.
tekfîn	: (Ar.) Kefenleme 66a/14.
telef	: (Ar.) Yok etme, öldürme 91a/17.
telkîn id-	: (Ar.) Bir kişiye bir fikri aşlamak -erken 118b/12.
ten	: (Far.) Vucut, gövde, beden 82a/7. -i 111a/14. -imi 111a/16. -üme 66a/9.
tencere	: Tencere -ye 118b/5.
tennûr	: (Ar.) Fırın, ocak, tandır 61a/2. -a 61a/7, 61a/8, 87b/12, 87b/15, 88a/1. -ı 61a/4, 87b/9. -uñ 61a/11.
tepsi	: Tepsi -ye 63b/4.
terk	: (Ar.) Bırakma, terk etme -itdi 63a/8, 89b/16.

	-itmek 103b/16.
	-itmişdi 117b/6.
terkin	: (Ar.) Silme, hükmünü ortadan kaldırma 63a/17.
tesbîh	: (Ar.) Allah'a ta'zim etmek 78a/14, 79b/13, 83b/16.
teslîm it-	: Bırakmak, sahibine vermek
	-miş 62a/3, 66a/12.
teşvîş	: (Ar.) Karışıklık, karmaşa
	-ile 83b/6.
	-inden 67b/2.
tevbe	: (Ar.) Günahtan dönme, bir daha işlememeye karar verme
	-süz 121a/13.
	-eyledüm 96a/5.
	-kılur 118b/7.
tevekkül	: (Ar.) İş Allah'a bırakma, Allah'a teslim olma 116a/12.
tevḥîd	: (Ar.) Birlik, Allah'ın birliğine inanmak 119a/15.
	-üñ 119a/5.
	-iderin 116a7.
tın-	: Tınmak, ses çıkartmak, söz söylemek
	-mazlar 86a/10.
tırağuz	: Direk, kapı ardına sürülen ağaç sürgü 68b/15.
tiz	: Tez, çabuk 62a/6, 72b/12, 72b/14, 77a/9, 79a/1, 88a/2, 92a/6.
toğ-	: Doğmak
	-an 70b/3.
	-ân 90b/17.
toğrı	: Doğru 70b/10, 76a/5.
toğru	: bkz. toğrı 75b/15, 109b/3.
toğur-	: Doyurmak
	-duyıldı 68a/6.
	92a/12, 96b/10, 96a/13, 98b/10, 99a/7, 115b/15, 120b/1.
toḵun-	: Dokunmak
	-dı 73a/4.
	-masun 118b/10.

tol-	: Dolmak -dı 118a/7. -dukca 83a/13. -dur 84b/2. -durdı 83a/12, 84b/9, 95a/3, 118a/5. -durduğ 99a/7. -durdum 107a/12. -durmışsın 88a/1. -durup 120a/16.
ton	: Elbise, örtü -ın 87a/11. -ında 75b/3. -lar 85a/3, 98a/8, 98a/10, 110b/11, 111a/5, 111a/6. -ları 98a/11. -larını 109a/10. -uñ 79a/11, 83a/4.
toprag	: Toprak -a 73a/17, 79b/10, 86a/14, 111a/9. -ıla 99a/7.
toptolu	: Dopdolu 74a/2, 74b/16, 85a/16, 87b/15, 90a/2, 90a/4, 92a/13, 92b/17, 99b/2, 102a/3.
torva	: Torba 67a/12. -nuñ 67b/14.
toy-	: Doymak -dı 83a/13, 83a/15. -dılar 83a/16. -unca 78b/6. -urur 92b/6.
toz	: Toz, toprak 76a/10. -a 73a/17, 76a/11, 86a/14. -ı 118b/10. -una 94b/13.

tud-	: Tutmak -dılar 66b/16.
tur-	: Durmak 66b/3, 66b/13, 78a/5, 78a/10, 78a/13, 78a/15, 79a/11, 98b/5, 110b/17. -a 100b/9. -acağdur 81a/6. -alar 103b/13. -asın 107a/4. -dı 63b/6, 68a/10, 69b/6, 72a/9, 76b/10, 77a/2, 78a/2, 78a/8, 78a/16, 81a/16, 82b/6, 83b/9, 84a/5, 84b/6, 87b/12, 88a/13, 99b/4, 111a/1, 112b/1, 113a/11. -dılar 83a/17, 97a/14, 108b/8, 111a/2. -dum 61b/5, 66b/3, 67a/17, 73a/16, 77a/16, 96a/10, 98b/6, 98b/10, 107a/6. -ı geldi87b/9, 90b/10, 92b/16. -kürmişdur 71b/2. -madın 95b/17. -miş 61a/12, 64a/1, 76a/4, 114a/11. -mişlar 64a/17. -mişlardı 64b/10. -u gel 72a/3, 74b/9, 98b/13, 100a/3, 100a/5, 102b/16, 103b/14, 103b/15, 111b/3. -up 65a/17. -ur 62b/6, 69a/16, 74b/17, 77b/9, 83b/17, 85a/2, 88b/1, 93b/15, 97b/17, 105b/12, 107a/10, 113a/17. -urdi 74b/12, 92b/9, 93b/11, 93b/14. -urdum 104a/9. -urduñ 88b/6. -urın 72b/16, 85b/5, 97b/6, 111a/11, 113a/15. -urken 78b/13, 79a/15. -urlar 100a/15, 102a/9, 111b/8, 111b/10. -ursın 72b/17.

tuş ol-	: Yenilmek -ursın 78a/10.
tut-	: Tutmak -ar 61a/1, 62b/3, 69a/3, 71a/4, 76b/8, 91b/15, 105a/9. -ardı 77a/14. -ardun 74a/14. -arlar 64b/12, 87a/14. -arlardır 87a/14. -arsız 121a/17. -asın 75b/11. -dı 73a/4, 80a/5, 99b/15, 100a/5, 102b/16. -dum 61b/7, 95b/15. -mağıçün 77a/1. -mağ 72a/6. -maz 69a/1, 75a/14. -mış 88b/1. -mışdur 82b/13. -mışlar 86b/17, 111b/9, 111b/13. -uldu 86b/10. -updur 63a/10.
tutu	: Rehin -yı 89a/16.
tuy-	: Duymak -masun 79b/11.
türāb	: (Ar.) Toprak 118b/1.
türbe	: (Ar.) Türbe -si 97a/16. -sine 98b/1.
tütün	: Duman 87b/13. -i 113a/17.
tütüz	: Koku vermek için bir şey yakıp tüttürmek -eceg 98a/7.

-ecek 98a/1.
 -üñ 98a/2.
tüz- : Düzmek
 -ecegi 98a/2.
 -ın 74a/14.

U

‘ubād : (Ar.) İbadet eden, kulluk eden kimse 99b/12.
uc : Bir nesnenin uç kısmı
 -ına 110b/12, 116a/4.
 -ından 116a/4.
 -un 83a/11.
 -una 78a/3, 110b/12.
 -unda 110b/13, 110b/15, 111a/1.
uç- : Uçmak
 -dı 66a/16, 70b/2, 77b/15, 78a/13, 92a/12, 92a/15, 99a/5.
uçmağ : Cennet
 -a 67b/13, 78a/5, 86b/15, 88b/6, 95a/12, 101a/14, 101b/17,
 111b/13, 111b/16, 112a/1, 112a/7, 112a/8, 112a/17.
 -ı 78a/4.
uçmak : bkz. uçmağ 64b/16, 71b/3, 73a/2, 97b/9.
 -da 71b/1, 72b/1, 88b/7, 115b/12.
 -dadur 113a/2.
 -dağı 88b/17.
 -dan 97a/6, 109b/13.
 -dandur 113a/4.
 -lıklaruñ 113a/4.
‘ūd : (Ar.) Odun, ağaç 84b/12, 84b/16, 85a/8.
uğra- : Raslamak, ziyaret etmek
 -dı 63b/7, 82a/9.
 -dılar 62b/17.
 -dum 81b/7, 112a/8.
ugul : Uğultu 77b/2, 80b/2.

- ‘**uḳūbet id-** : Azap, eziyet, işkence etmek
-er 107b/2.
- ulaş-** : Ulaşmak 101a/15.
-dı 66a/13.
-durdı 87a/5.
-durdılar 103a/6.
-durur 118b/8.
-up 102a/9.
- ‘**ulemā** : (Ar.) Alimler, bilginler 97a/15, 97b/5, 97b/10, 99b/11, 112b/17, 113a/1, 113a/13, 116b/5, 116b/11, 116b/15, 117a/5, 120a/13.
-dan 113a/15.
-sını 116b/3.
-ya 116b/9.
- ‘**ulemā-i tābi‘in** : Uyan, tabi olan alimler
-den 108a/2.
- ulu** : Büyük, ulu, yüce 94a/6, 98b/7, 108a/1, 114a/4, 115a/6.
-lar 91b/6, 101b/2.
-lara 103a/6.
-lardan 93a/16, 97b/11, 98b/4, 99a/17, 100a/6, 100b/6, 100b/11.
-ları 71a/4, 74a/9.
-larına 103a/6.
-larından 80a/15, 110b/3.
-sı 96b/7.
-yısañ 98b/12.
- unut-** : Unutmak
-duñ 105a/17.
-mayalar 121b/13.
-mayasın 67a/4.
- ‘**unşur** : (Ar.) Birleşik bir yapıyı meydana getiren kısımların her biri
-dan 71b/10.

ur	: Vurmak, çarpmak -dı 65a/2, 67a/6, 67a/7, 74b/13, 76b/2, 89a/11, 91b/17, 93a/15, 96a/5, 116a/14. -dılar 70b/2, 73a/11, 97a/10, 97a/12. -dırup 82a/14. -dum 86b/6. -miş 103a/1. -mişlar 82a/9. -urdu 81a/9.
uruşan	: (Far.) Rûşen, parlak, aydın, aydınlık 80b/11.
uşlan-	: Uslanmak -dura 75a/5.
uş	: (Ar.) Akıl 69a/14, 77b/4, 79b/15, 83a/9, 90b/3, 92a/6, 101b/8. -şı 118b/13.
utan-	: Utanmak -dum 84a/13. -mazmısın 79a/15, 81b/5. -urın 117a/14.
uy-	: Uymak, tabi olmak -dılar 97a/15. -duğum 94a/1. -duñ 96a/4.
uyan-	: Uyanmak -dı 97b/13. -dum 100a/4. -ur 93b/5, 111b/2.
uyar-	: Uyarmak -dı 88b/3. -duñ 88b/13. -mayayduñ 88b/5.
uyğu	: Uyku 79a/13, 93b/3, 99b/15, 102b/12, 110a/17, 111b/1. -dan 100a/4.

	-ya 93b/3.
uyu-	: Uyumak
	-dı 88a/12.
	-dum 86b/15, 99b/15.
	-mada 121b/1.
	-mağ 78a/5.
	-maz 79a/14.
	-mazdı 110a/17.
	-muşın 102b/12.
	-rlar 103b/11.
	-rsın 79a/15.
	-yanlarla 78b/6
uza-	: Uzamak
	-dı 91a/12.
uzad-	: Uzatmak
	-a 79a/16.
uzat-	: bkz. uzad
	-dum 61b/7.
‘uzlet	: (Ar.) Bir köşeye çekilip toplumdan, insanlardan uzak, yalnız başına yaşama
	-de 121b/1.
uzun	: Kısa olmayan 101a/5, 104a/10, 116b/10, 111b/12, 111b/16.
	-dur 115a/17.
	-luğı 115a/7.
Ü	
ücret	: (Ar.) Ücret 93a/2.
	-üñ 93a/3.
üç	: Üç 61a/4, 61a/10, 63a/9, 67a/1, 67a/4, 71b/4, 73b/17, 84a/13, 85a/3, 87b/6, 87b/8, 88a/5, 94b/17, 102b/17, 103a/10, 104b/8, 104b/12, 104b/15, 104b/16, 105a/9, 105a/10, 105a/15, 106a/17, 107a/14, 118b/13, 118b/14.
	-den 104b/14, 106b/3.

üçüncü	: Üçüncü 84a/17, 97a/16, 103b/16, 106b/2.
üftāde	: (Far.) Düşkün, biçare -leri 101a/11.
ümerā	: (Ar.) Devlet büyükleri, devlet adamları -sını 116b/3.
ümīz	: (Far.) Ümit 78a/5, 110b/6, 112a/16. -dürki 121b/12. -idüp 82b/13.
ümmü'l-kitāb	: (Ar.) Asıl kitap, kitapların anası -dur 120b/12.
ümme	: (Ar.) Hz. Muhammedin dininden olanlar, topluluk, cemaat, kavim 111b/8. -inden 106b/16. -ümden 97b/7. -üñ 110b/3. -üñe 117b/13.
ünsiyyet	: (Ar.) Yakınlık 121b/8.
ünüs	: (Ar.) Ünsiyet, ilgi, alaka 75b/11.
üstāz	: (Far.) Üstat 70b/10. -e 70a/9. -sın 116b/13.
üst	: Üst, üzeri, yukarı -ünde 63b/13, 86b/4, 87a/1, 108a/1. -üne 66a/7, 67a/5, 86b/14, 90a/2, 95b/10, 97a/12, 108b/6, 110a/10, 115b/17, 116a/1.
üş-	: Üşüşmek -miş 62a/15.
üzere	: Üzere 99b/4, 116b/14.
üzer	: Üstü, üst, yukarı -inde 71b/7, 71b/9, 73b/6, 76a/2, 77b/9, 80b/10, 87b/3, 89b/11, 96b/12, 97a/16. -inden 97a/7.

-ine 61a/12, 64a/15, 67a/15, 72a/17, 74b/10, 74b/13, 78b/3, 90b/14, 92a/11, 95a/3, 96b/5, 96b/16, 97a/12, 97a/17, 99b/2, 100a/17, 101b/3, 106a/16, 106a/17, 106b/9, 107a/5, 109b/4, 110a/14, 110a/15, 110b/5, 114a/11.

-inedür 105a/7, 105a/8.

-lerinden 87b/7.

-ümde 73b/9.

-üme 80b/8, 103a/7, 104b/5, 114a/16.

üzül-

: Üzölmek

-miş 111a/14.

V

vācib eyle

: (Ar.) Lüzumlu, gerekli eylemek

-dün 80b/8

vāfir

: (Ar.) Çok, bol 116b/4, 117b/9, 118a/4, 118a/8, 118a/11, 120a/14, 120a/16.

vahy

: (Ar.) Vahiy

-itdi 115b/11.

vākı' a

: (Ar.) Olmuş olan şey

-yı 118a/2.

vākı'

: (Ar.) Vuku bulan, olagelen şey 68b/12, 81a/7.

-amda 117b/8

vakt

: (Ar.) Vakit, zaman 65b/13, 66a/17, 68b/11, 70a/6, 73b/12, 74a/6, 76a/8, 81a/8, 82a/1, 82b/11, 82b/12, 85b/8, 87a/6, 89b/7, 92a/7, 93a/6, 96a/7, 96b/3, 97b/11, 98a/16, 99b/12, 101b/7, 101b/15, 102a/1, 104a/17, 104b/4, 105b/5, 105b/15, 106a/4, 106a/7, 108a/2, 110a/17, 110b/4, 112b/6, 113a/9.

-a 118b/14, 119b/16, 120a/13, 120b/5.

-de 116b/7.

-den 92a/5, 102b/15, 114a/16, 115b/7.

-dür 68b/12

-e 104a/17.

-i 68b/5, 73a/14.

	-idür 110a/3.
	-in 81a/7, 105b/5.
	-inde 105b/7, 120a/12.
	-im 92b/10.
	-üñi 111a/9.
vallahi	: (Ar.) Allah için 110b/16.
va‘de	: (Ar.) Bir işi yapmak için önceden verilmiş söz 73b/10, 117b/14.
vā‘iz	: (Ar.) Dini konuşma yapan, nasihat veren kimse 117b/6.
va‘z	: (Ar.) Dini konuşma
	-ına 71a/12.
	-iderdi 71a/11.
var	: Var 61a/2, 62b/1, 62b/5, 63b/7, 64b/16, 68a/12, 69b/3, 78a/5, 78b/5, 82b/3, 86b/1, 86b/2, 87a/2, 87a/17, 88a/8, 91a/7, 91a/11, 91a/12, 91b/7, 92a/9, 92b/12, 93b/6, 95b/6, 97b/14, 97b/16, 98a/1, 101a/6, 102a/3, 108a/17, 112a/16, 114a/9, 114a/10, 115a/8, 116a/14, 118a/2, 119a/1, 119a/5, 119a/10, 121a/16.
	-dur 67a/12, 68b/13, 69a/7, 71b/1, 71b/5, 71b/7, 71b/8, 71b/9, 72a/5, 75b/13, 77a/10, 90a/12, 90a/14, 91b/6, 92a/9, 95b/2, 100a/10, 104b/2, 104b/8, 104b/9, 104b/10, 104b/11, 104b/12, 104b/13, 105a/1, 105a/2, 106a/16, 106a/17, 108a/14, 111a/2, 111a/13, 113a/15, 113a/17, 117b/9, 119b/2.
	-ıdı 78a/17, 83b/4, 91a/16, 95a/6, 97b/13, 101b/8, 111a/7
	-ımiş 75b/17.
	-ısa 61a/6, 67b/2, 69a/13, 78a/15, 89b/1, 91b/7, 91b/9, 95a/4, 99a/16, 106a/2, 119b/13.
	-mıdur 82b/5, 90a/12, 92b/14.
	-miş 65b/15,
var-	: Varmak 62a/12, 62a/13, 74b/3, 75a/1, 78a/6, 78a/17, 80b/17, 90b/6, 93a/3, 101a/14, 103a/13, 103b/17, 107b/11, 107b/13, 113a/5, 113a/17, 120b/1.
	-a 88b/15, 89b/9, 105b/6.
	-alum 61a/3.

-am 82b/15.

-aydı 91b/1.

-ayın 75a/9, 93a/9, 102b/10.

-dı 62a/10, 62a/13, 62b/9, 62b/15, 63a/8, 63a/13, 63b/2, 63b/12, 64a/4, 64a/12, 64a/17, 65a/5, 65b/11, 67a/4, 68a/8, 68a/11, 68b/14, 69a/1, 69a/6, 69a/9, 69b/6, 69b/16, 69b/17, 70a/6, 70b/11, 73a/5, 73b/17, 74a/6, 74a/7, 74a/8, 75a/1, 75a/2, 75a/10, 75a/15, 76b/1, 77a/17, 77b/1, 77b/14, 78a/3, 78a/7, 78a/8, 78b/2, 78b/7, 79a/17, 79b/6, 79b/12, 80a/3, 80a/10, 81a/9, 81a/16, 83a/6, 83b/9, 84a/6, 84a/7, 84b/5, 84b/7, 85a/17, 85b/11, 86b/9, 87a/7, 87a/11, 87b/4, 87b/5, 87b/14, 88a/2, 88b/17, 89a/11, 89b/12, 90a/2, 90a/8, 90a/9, 90b/7, 90b/9, 90b/13, 91a/5, 91a/6, 91b/12, 92a/11, 92b/6, 92b/11, 92b/16, 92b/17, 93a/4, 93a/7, 93a/16, 93b/3, 93b/8, 93b/9, 93b/10, 93b/11, 95a/9, 97a/9, 97b/15, 98a/4, 99a/11, 99b/1, 99b/9, 99b/12, 100a/13, 102b/6, 102b/10, 103a/4, 104a/6, 104a/7, 104a/11, 106a/12, 106a/13, 107a/2, 108a/4, 110b/3, 112a/17, 112b/2, 112b/17, 113a/10, 113a/12, 113b/2, 113b/9, 113b/17, 114a/2, 114a/13, 116a/9, 118b/2, 119b/16.

-dılar 61a/16, 62a/7, 62b/14, 63a/2, 63a/4, 70b/5, 78b/3, 99a/11, 99b/6, 103b/1, 108a/6, 108a/8.

-duğ 68a/17, 68b/10, 98a/5, 98b/6.

-dum 61b/8, 66a/5, 66b/8, 66b/11, 67a/15, 67b/7, 68b/5, 72b/14, 76a/1, 76a/11, 76a/12, 76b/3, 77a/3, 77b/2, 77b/10, 78b/8, 81b/6, 81b/10, 82a/3, 86a/16, 87a/2, 92a/16, 96a/5, 96a/10, 96a/16, 100b/11, 102b/7, 102b/11, 103a/13, 104a/1, 106b/13, 107a/9, 111a/4, 112a/10.

-ılmaz 66a/3.

-ın 64a/15.

-ınca 86a/2.

-madı 83b/12, 97a/13.

-mağ 76a/5, 108a/10.

-mamış 119a/1.

	-mayasın 66a/2.
	-mazdı 93b/12.
	-miş 62a/2, 86b/15, 98b/9.
	-sam 105b/8.
	-sañ 89b/8.
	-sunlar 103a/17.
	-uñ 62a/7, 81a/11, 103b/1, 108b/2, 118b/9.
	-up 62b/16, 66b/5, 75a/14, 78b/1.
	-ur 77a/13.
	-urdı 93b/12.
	-urın 106a/4, 106a/7, 106a/8.
	-ursa 105b/7.
vaşf	: (Ar.) Hal, sıfat, nitelik
	-ın 73b/5.
	-ını 86b/16.
	-itmezdi 70b/16.
vaşıf	: bkz. vaşf 72b/11.
vāşıl	: Ulaşmak, erişmek 118a/14.
ve	: Bağlaç 61a/1, 61a/15, 61b/8, 62a/14, 62a/16, 62a/17, 62b/13, 63a/7, 63a/9, 63b/16, 63b/17, 64a/8, 64a/15, 64b/7, 64b/15, 64b/17, 65a/1, 65b/7, 66a/5, 66b/15, 67b/12, 67b/14, 67b/15, 67b/16, 68a/9, 68a/11, 68a/13, 69a/8, 69b/12, 70a/17, 70b/12, 70b/15, 71a/5, 71b/2, 71b/3, 71b/4, 71b/5, 71b/6, 71b/7, 71b/8, 71b/9, 71b/11, 71b/12, 71b/14, 71b/16, 71b/17, 72a/6, 72a/8, 72b/1, 72b/2, 72b/8, 73a/2, 73a/7, 73a/8, 73b/2, 74a/2, 74a/4, 74a/7, 74a/12, 76a/7, 76a/14, 76b/6, 76b/13, 76b/15, 76b/17, 77b/3, 77b/6, 77b/7, 77b/11, 78a/4, 79a/3, 79b/9, 79b/10, 79b/13, 79b/17, 80a/11, 80a/17, 80b/6, 81a/3, 81b/15, 82a/16, 83a/15, 83b/5, 83b/16, 84a/12, 84b/3, 84b/16, 85a/5, 85a/8, 85a/12, 85b/3, 85b/9, 86b/1, 87b/5, 86b/17, 89b/8, 90a/9, 90a/14, 91a/11, 91a/13, 91a/16, 91b/13, 91b/17, 92a/16, 92b/4, 93b/6, 94a/9, 94a/12, 94a/13, 95a/7, 95b/9, 96a/3, 96b/3, 97a/2, 97a/3, 97b/13, 97b/16, 98a/2, 98b/13,

99a/3, 99b/5, 99b/16, 100a/1, 100a/17, 100b/1, 100b/14, 101a/4, 101a/5, 101a/6, 101a/7, 101a/8, 101b/2, 101b/4, 102a/11, 102a/13, 102a/8, 102b/13, 103a/1, 103a/4, 103b/7, 103b/10, 103b/13, 103b/16, 104a/14, 104a/5, 104b/1, 104b/3, 104b/9, 104b/10, 104b/11, 104b/12, 104b/13, 104b/14, 104b/15, 104b/16, 104b/17, 105a/1, 105a/4, 105a/5, 105a/6, 105a/9, 105a/10, 105a/11, 105a/13, 105a/14, 105a/15, 105b/6, 105b/10, 105b/11, 106a/8, 106b/2, 106b/4, 106b/5, 107a/1, 107a/17, 108a/11, 108b/8, 108b/9, 108b/17, 109a/3, 109a/6, 109a/7, 109b/1, 109b/5, 109b/7, 109b/9, 109b/9, 110a/17, 110b/5, 110b/6, 110b/14, 110b/17, 111a/6, 111a/9, 111a/10, 111b/15, 111b/17, 112a/14, 112b/1, 112b/2, 112b/3, 112b/4, 112b/5, 112b/14, 113a/4, 113a/6, 113a/14, 113b/6, 113b/10, 113b/13, 114b/5, 115a/8, 115a/9, 115a/17, 115b/7, 115b/12, 115b/14, 115b/17, 116b/1, 116b/7, 116b/9, 116b/14, 116b/16, 117a/1, 117a/6, 117a/10, 117a/11, 117a/12, 117a/17, 117b/2, 117b/6, 117b/12, 117b/13, 118b/2, 118b/7, 118b/17, 119b/4, 119b/12, 119b/13, 120b/6, 120b/13, 120b/16, 120b/17, 121a/4, 121a/9, 121a/12, 121b/3, 121b/11, 121b/13, 121b/6.

vech : (Ar.) Yol, tarz 89a/13, 116b/14.

-ile 73b/1, 93a/17.

vefāt : (Ar.) Ölüm, ölme

-içün 99b/11.

-ına 112b/13.

-idecegin 120a/7.

-iden 118b/16.

-ider 118b/12.

-itmiş 119b/7.

velākin : (Ar.) Lakin, amma, fakat, ancak 103b/10, 116b/10, 119a/13, 119b/17.

velīkin : bkz. velākin 76b/16, 78a/11, 80b/7, 108a/10, 108b/4, 108b/13.

velī : (Ar.) Hidayete ermiş kul, eren

-ler 96b/1.

	-lerinden 66a/13, 85b/4.
ver-	: Vermek
	-diler 108b/11.
	-düm 66a/12.
vesvese	: (Ar.) Nefsin gönüle getirdiği boş, faydasız ve huzursuzluk verici şeyler 66b/2.
veyā	: Yahut, veya 61b/11, 63b/3.
veyahud	: Veya, veyahut 114a/15.
veyl	: (Ar.) Yazık, vah vah 109b/13.
vezīr	: (Ar.) Vezir
	-i 93b/10.
	-ini 116b/3.
	-ler 64a/17.
vilāyet	: (Ar.) İl
	-lerin 96b/1.
vir-	: Vermek 65b/10, 67a/1, 73b/6, 73b/15, 80a/1, 90b/16, 91b/10, 107a/12, 115a/13.
	-di 63b/4, 67a/11, 70b/6, 73a/15, 80a/10, 81b/4, 83a/15, 84b/1, 84b/4, 85a/5, 86a/4, 87a/4, 87b/2, 88b/4, 90a/10, 90a/16, 90b/8, 90b/13, 91a/3, 92a/15, 92b/1, 92b/14, 92b/17, 93a/2, 93b/16, 94a/5, 94a/17, 95a/11, 105b/11, 110b/2, 113a/13, 115a/10, 116a/15, 116b/14, 118a/8.
	-diler 73b/7, 74b/2, 75a/6, 83a/6, 87a/4, 87b/1, 88b/12, 94a/9, 95b/10, 97a/4, 99a/8, 100b/1, 104a/11, 108a/5, 108a/8, 108b/11.
	-dimmi 121b/3.
	-diyse 87a/5.
	-dügi 118a/13.
	-düginden 82b/4.
	-dügün 91a/2.
	-düm 63a/17, 67a/4, 67b/13, 73b/15, 76a/12, 77a/9, 79a/1, 87a/3, 105b/12, 106b/14, 115a/17.
	-dün 85a/13, 90b/8.

- dük 68b/9, 68b/16, 98a/9.
- e 76b/14, 90a/15, 92b/8, 92b/13, 106b/2, 113a/9.
- ecek 82b/9, 82b/10.
- eekdür 97b/8.
- egeldi 82b/7.
- eler 84a/14, 86a/11.
- elüm 71a/6, 81a/11, 89a/13, 89b/1, 90a/15.
- em 65a/11, 84a/3.
- en 63b/3, 79b/16, 98a/9.
- esin 67a/12, 82b/6, 84a/14, 88a/16, 90a/12.
- esiz 98a/4.
- eyin 75a/5, 83b/8, 92b/12.
- ici 101a/14.
- ildükden 89b/2.
- ilmege 117b/14.
- in 119b/17.
- ipdi 64b/16, 65a/3, 97a/6, 101b/6, 108a/3, 108a/12, 114b/9, 114b/11, 114b/14, 114b/16.
- irseñ 77a/7.
- medi 78b/11, 100b/9, 100b/10, 115a/13.
- medigimiçün 86b/11.
- medüñ 115a/16.
- mege 80a/1.
- mek 117a/13.
- memiş 119a/2.
- meyeler 86a/12.
- mez 70a/9, 74a/5, 118b/14.
- miş 63b/10, 65b/4.
- mişdi 70a/7.
- mişdür 92a/3, 108b/14.
- señ 76a/16.
- sün 74b/8, 75b/10, 81b/3, 83a/6, 104a/1, 104a/2.

-üñ 68b/9, 94b/7.
 -üp 66b/2, 93b/11.
 -ür 67a/2, 74b/6, 77b/10, 79b/2, 89b/15, 92b/6, 120b/17.
 -ürdi 88a/10, 89a/2, 89a/4, 101a/9, 112b/4, 118a/16.
 -ürdün 113b/7.
 -ürler 86a/7, 101b/2.
 -ürmiş 79b/4.
 -ürsen 77a/11.
 -ürün 64b/7.
 -ürseñüz 63a/3, 68a/12.

virān : (Far.) Yıkık, dökük, harap
 -da 81a/2.
virāne : (Far.) Yıkılmış, Harap olunmuş 77a/17.
vur- : bkz. ur
 -an 96a/1.
 -anuñ 96a/17.
 -dı 67a/5, 67a/14, 67b/16, 68b/15, 96a/14.
 -dılar 95b/14.
 -urlar 95b/17.
vüzerā : (Ar.) Vezirler 116b/12, 117a/5.
 -ya 116b/9.

Y

yā : (Ar.) Ey, hey, hitap unsuru 61a/1, 61a/2, 61a/5, 61b/17, 62a/12, 62b/1, 64a/5, 4a/13, 65b/6, 66b/3, 76a/5, 76a/13, 76a/16, 76b/4, 76b/12, 76b/14, 80a/13, 80b/14, 82a/10, 82b/3, 82b/5, 82b/8, 82b/13, 82b/17, 83a/4, 86a/5, 89b/4, 92a/4, 92a/5, 100b/17, 101a/1, 101a/13, 103a/13, 103b/3, 103b/7, 103b/10, 103b/16, 104a/1, 104a/17, 104b/1, 107b/10, 111a/8, 111a/15, 111b/6, 113a/12, 113b/3, 114a/13, 114a/14, 114a/17, 114b/3, 115a/1, 115a/13, 115a/14, 115a/15, 115b/11, 116a/12, 117b/13, 117b/14, 118a/12, 119a/11, 119b/9, 119b/10, 119b/11, 119b/17, 120a/3, 120a/11, 120a/17, 120b/1, 121a/16.

yā	: Bağlaç 64b/4, 67a/3, 69b/10, 72b/16, 89a/10, 114b/2, 115a/3, 120a/10.
yaban	: İnsan yaşamayan ıssız yer, yabancı kimse 62b/17, 106a/2. -a 73a/7, 115b/17, 116a/14. -dur 63a/3.
yağ-	: Yağmak -dı 118a/11.
yağr	: Gövde, sırt -umdan 96a/14
yahud	: Veya, veyahut 105b/1
yak-	: Yakmak 61a/2. -a 87b/9. -dı 87b/12, 95a/16. -dıguñ 64b/2. -dılar 95a/4, 115b/16. -ma 64a/11. -madı 64a/12.
yakın	: Yakın 74b/1, 75b/2, 81b/10, 89b/12, 118b/9. -dan 112b/3, 115a/9. -dur 115b/1. -lığı 67b/2. -umuzda 97b/14.
yakūt	: (Ar.) Değerli taş, yakut 90a/4, 118a/8. -dan 71b/6, 71b/14, 100a/16. -la 114a/10. -ı 90a/5.
yalan	: Yalan 64b/1, 70a/5.
yalıñuz	: Yalnız, tek 81a/12, 81a/15, 92b/1, 92b/7, 93b/2, 99a/15, 107a/4. -sın 73b/17.
yaluñuz	: bkz. yalıñuz 68a/6.
yalvar-	: Yalvarmak -urdi 99a/14.

	-dı 90b/16.
	-mış 77b/8.
yan	: Birlikte, beraberinde olma
	-ımda 88a/1.
	-ına 76a/4, 100b/9, 101b/5, 108b/8.
	-ınca 114a/8.
	-ında 62a/15, 73b/11, 74b/11, 84b/11, 93b/8, 100b/7, 100b/8, 100b/13, 100b/14, 102a/3.
	-ından 103b/2, 114a/4.
	-uma 66b/3.
	-umda 121b/5.
yañ	: bkz. yan
	-a 71a/3, 78b/11, 87a/15, 95b/13, 97a/3, 98b/7, 99a/5, 100a/2, 100a/3, 103a/5, 103a/11, 107a/8, 107b/7.
yañağ	: Yanak
	-ınuñ 73b/2.
	-larınuñ 72a/1.
yandur-	: Yandırmak, ateşini yakmak
	-dılar 78a/4.
yañıl	: Sonucunu düşünmeden veya bilmeden uygunsuz bir davranışta bulunmak
	-a 109b/1.
	-dumsa 117a/4.
yañılış	: Yanlış
	-ın 121b/12.
ya'ni	: (Ar.) Yani, demekki 72b/9, 81b/9, 82a/13, 101a/4, 105a/3, 111b/11, 116a/17, 117b/13, 119b/1, 120b/12, 120b/15.
yap-	: Yapmak
	-alum 63a/4.
	-dılar 63a/4, 96b/17.
	-ılmış 106b/12, 114a/9.
	-ın 81a/9.

	-mak 93a/6.
yapış-	: Yapışmak
	-dı 90b/17.
	-dılar 112a/4.
	-dum 79a/1.
	-ur 91b/4.
yaprağ	: Yaprak
	-ına 86b/1.
	-ından 97b/10.
yar-	: Yarmak
	-dı 74b/12.
	-ıldı 88a/16.
yarad-	: Olmayan bir şeyi var etmek
	-an 92a/1, 94a/13.
	-dı 94a/15, 94a/16.
	-dum 104b/7.
	-ıcı 109b/7.
	-ılmışdur 71b/10.
yarağ	: Silah, teçhizat
	-ın 89b/3, 98b/10.
yarağ	: bkz. yarağ 72a/14.
yaraş-	: Yaramak
	-ur 64b/3.
yardım id-	: Yardım etmek
	-erin 106a/3.
yaren	: (Far.) Arkadaş, dost
	-daşı 63b/6, 84a/5.
	-leri 61a/2.
yarı	: Yarım, bütünün yarısı
	-sı 69a/9.
	-sında 113a/10, 113a/5, 113b/2.
yarın	: Sonraki gün, gelecek gün 82a/11, 84a/3, 84a/13, 116a/2, 121a/5.

yarındası	: Ertesi gün, yarın 96a/16, 96b/12, 109a/11.
yarlığa-	: Bağışlamak, affetmek -dı 112a/6. -nmağ 61b/1.
yarı	: bkz. yarı -sın 92a/14 -sında 69a/2, 80b/1.
yaşak	: Yasak 72a/15.
yaşşı	: Basık 104a/10.
yaş	: Islaklık 61b/3, 96a/15. -ı 115b/3. -ıdur 115b/2.
yaş	: Yaş -ında 69b/16.
yaşa-	: Yaşamak -dı 120b/11.
yat-	: Yatmak -alum 79a/11. -an 91b/6. -asın 79a/12, 79a/16. -dı 74b/14. -dılar 84a/5, 84a/16. -dım 86b/15. -dum 92b/2. -ın 98b/10. -mada 121b/1. -ur 62a/14, 67a/15, 73a/17, 73b/1, 74b/3, 79a/13, 92a/10, 97a/3, 98a/6, 112a/8. -urdu 69a/2. -urdılar 110a/10. -urlar 103b/11. -ursın 78a/9, 78a/14.

	-uruñ 110a/10.
yatsu	: Yatsı vakti 77a/13, 103b/11, 103b/13, 103b/16.
	-yı 106a/7.
yavukla-	: Nişanlamak
	-dum : 95b/13.
yavuz	: Kötü niyetli, yaman, sert tabiatlı 61a/17.
yay	: Yay, ok atan silah 66b/8, 94b/10, 94b/12.
	-ıla 108b/7.
	-ın 89b/3.
	-la 66b/13.
yaz-	: Yazmak
	-anlara 121b/11.
	-dım 121b/11.
	-duğına 96b/13.
	-ılmış 96b/13, 96b/14, 97a/17, 100a/1, 115b/5.
	-ılmışlar 97b/1.
	-ılı 95a/2, 105b/12.
yazı	: Düz, açık alan
	-ları 106a/2.
	-ıya 95a/2.
yedi	: Yedi 82a/15, 89a/6, 104b/11, 104b/14, 105a/10, 105a/11, 113a/6.
yeg	: Daha iyi, daha üstün
	-dür 76a/16, 76a/17.
yek	: (Far.) Bir tek 90a/15.
yemiş	: Yemiş, meyve
	-e 80b/5.
yer	: Yer, mekan 66b/11.
	-den 118a/1.
	-i 118a/3, 118a/4.
	-ine 88b/15, 88b/17, 91a/4, 98a/14.
yeşil	: Yeşil 77b/8, 85a/2, 97a/17, 114a/9.
	-ler 117a/16.

yet-	: Yetişmek, kifayet etmek -di 91a/14. -di 66b/10.
yetim	: Öksüz, yetim 120b/15.
yetmiş	: Yetmiş 71b/16, 73a/1, 103a/1, 104b/9, 105a/15, 112a/15.
yık-	: Yıkmaq -ar 91b/4. -arlar 93a/11. -dum 105b/2. -durmağa 93a/13. -ıldı 95b/10. -mağ 103b/8. -mayınca 76b/17. -mişlar 93a/11. -uğ 77a/17.
yıl	: Yıl, sene 61b/5, 61b/13, 68a/8, 81a/2, 106b/8, 106b/10, 112b/3, 114b/8, 114b/9, 114b/11, 114b/13, 114b/15, 114b/17, 120b/3, 120b/10, 120b/11. -dı 62b/15. -dur 61b/3, 114a/16, 115b/5, 121a/1. -lar 112b/12. -lardı 69a/2.
yılan	: Yılan 93b/4, 118a/4.
yıldız	: Yıldız 118a/8. -lar 71b/4.
yırt-	: Yırtmaq -ılmazdı 91a/13. -e 65b/3.
yi-	: Yemek 68b/11. -digümden 90b/3. -diler 67b/5, 68a/4, 88a/6, 118a/9. -diginden 119a/13.

	-dirdi 92a/12, 92a/14, 120a/14
	-medi 65a/17.
	-medüm 61b/3.
	-memüşdür 109b/9.
	-ñ 118b/3.
	-rdi 65a/7
	-rin 77a/7, 105a/9.
	-rken 65a/10.
	-rsin 77a/6.
	-se 121a/17.
	-sün 117b/9.
	-ye 65a/9.
	-yeceğün 65b/16, 66a/1.
	-yecekden 61b/2.
	-yelüm 68b/4.
	-yem 61b/10.
yigid	: Yiğit
	-e 63a/16, 63b/5, 63b/10, 91b/4.
	-i 100a/2, 101b/10, 107b/16, 120b/5.
yigirmi beş	: Yirmi beş 90a/12, 90b/3, 90b/8, 108a/3.
yigit	: Yiğit 63a/14, 63a/15, 63b/1, 63b/6, 63b/7, 63b/9, 65b/5, 65b/10, 70a/16, 83b/4, 91b/7, 91b/9, 91b/11, 97b/12, 97b/15, 98a/3, 98a/8, 98a/13, 98b/4, 98b/9, 98b/10, 99b/12, 100a/13, 100a/17, 101b/8, 101b/9, 102a/15, 102b/1, 107a/12.
	-le 91b/2, 98b/6.
	-ler 118b/7.
yigrek	: Yeğ olan 67b/5, 82a/17, 115a/8, 121b/9
	-dür 69b/12, 88a/12.
yil	: Yel, rüzgar 65a/3, 101b/8.
yimeg	: Yemek
	-e 65a/13, 65a/14, 65b/2, 87b/8.
	-i 65a/12, 65a/16, 66a/1.

- yimek** : bkz. yimeg 65a/6, 65a/8, 65a/9, 65a/10, 65a/13, 65a/17, 68b/4, 68b/5, 68b/10, 85b/14.
 -de 65a/15.
 -den 86b/11.
 -meye 61b/5, 61b/13.
 -mezdi 65a/7, 68a/9.
 -miş 62b/10, 74b/12, 97b/1.
- yimiş** : Yemiş
 -i 74b/2
- yine** : Tekrar, yine 63a/8, 63a/15, 65a/12, 65a/13, 65b/2, 67a/13, 67a/16, 72b/12, 73a/4, 73a/5, 73a/8, 74b/11, 77a/14, 77b/4, 78a/7, 78a/8, 78a/11, 78a/12, 78a/16, 78b/16, 79a/7, 79b/2, 79b/15, 82a/3, 82b/17, 83a/2, 84a/5, 84a/6, 84a/7, 84a/8, 84a/9, 84a/14, 84a/16, 84b/4, 84b/5, 84b/6, 85a/15, 85b/16, 86b/7, 86b/8, 87a/5, 88a/5, 88b/15, 89a/3, 89a/10, 89b/13, 90a/3, 90a/4, 91a/3, 92a/13, 92a/15, 92b/6, 94b/2, 94b/6, 96a/8, 96a/16, 97a/7, 97a/8, 97b/16, 98a/4, 98b/16, 99a/10, 99b/8, 101a/1, 102b/3, 102b/17, 105b/12, 106a/5, 110a/2, 110b/10, 111b/6, 112a/15, 113a/13, 114b/10, 114b/13, 114b/15, 114b/17.
- yir** : bkz. yer 63a/3, 76b/1, 94a/17, 100a/17, 100b/9, 104b/1, 114a/7.
 -cügez 77b/1.
 -de 61b/13, 62a/12, 62b/17, 77a/16, 78b/5, 83b/14, 100a/6, 103a/10, 103a/12, 104b/7, 107b/11, 113b/16, 119b/6.
 -dedür 101b/13, 108a/6.
 -den 68a/2, 89a/3, 106b/1
 -dür 91b/5.
 -e 61b/7, 62a/13, 62b/2, 63a/12, 73a/8, 73a/10, 73a/11, 75a/9, 75a/15, 76a/9, 78a/17, 78b/2, 79b/13, 84a/7, 90a/6, 91b/3, 93a/15, 93a/17, 93b/2, 95b/12, 100a/14, 107a/8, 107b/10, 107b/13, 108b/9, 109b/9, 112b/9, 113a/1, 117b/11, 121a/16.
 -i 94a/13, 114a/1, 117b/8, 117b/17.
 -imden 95b/17, 107b/17.

	-inden 76b/7, 103a/14.
	-ine 66a/5, 86b/7, 90a/16, 103a/17, 103b/1, 104b/14, 104b/15, 104b/16, 104b/17, 106a/15, 111b/13, 111b/15, 112a/5.
	-lerüñ 119a/8, 119a/15
	-lü 103a/17, 103b/1.
	-üñ 85a/11.
	-üñüze 103a/17.
yarıl-	: Yarılmak
	-up 65b/5.
yiryüzi	: Yeryüzü, dünya
	-nde 75b/13, 75b/14.
yit-	: Yetmek
	-er 88a/5, 98b/9.
yitiş-	: Yetişmek
	-diler 119b/13.
	-ür 62b/3.
yitmiş	: bkz. yetmiş 99b/4, 100a/12, 104b/16, 105a/14.
yoğ	: Bulunmayan, olmayan
	-ıdı 68a/8, 70b/15, 92b/8, 96a/12.
	-udı 70b/12.
yoğsa	: Yoksa 64b/11, 67b/10, 76a/17, 95a/6, 104b/3.
yok	: bkz. yoğ 62a/16, 62a/17, 63b/15, 64b/3, 65b/16, 66a/1, 66b/13, 69b/1, 73a/10, 75a/9, 82a/12, 85a/9, 85b/14, 85b/15, 88b/10, 89a/17, 98b/7, 99a/10, 100a/1, 100a/2, 100b/11, 101a/6, 106a/17, 112b/15, 116a/6, 121a/16, 121b/10.
	-dur 61b/13, 71a/9, 76a/14, 84a/16, 88a/15, 90a/13, 94a/8, 96b/2, 103b/10, 105a/6, 109a/4, 112a/10, 115b/4, 121a/14.
yol	: Yol 66a/2, 85b/10, 90b/14, 91b/1, 109b/3.
	-a 72b/17, 75b/15, 78a/10, 91a/17, 106a/2.
	-da 62b/16, 93b/14, 109a/12, 116a/9, 118a/16, 118b/8.
	-dan 106a/2.
	-ı 89b/10, 92a/9.

	-ında 86b/11.
	-lar 91a/16.
	-u 76a/11, 95b/12.
	-um 82a/8.
	-uňa 63a/11.
	-una 72a/7.
	-unı 93b/15.
	-uňuza 81a/11.
yol-	: Yolmak
	-dı 62a/9.
yoldaş	: Yol arkadaşı 91b/1, 91b/2, 103a/9.
	-ları 81a/17.
yoz	: İşlenmemiş, tabiatta olduğu gibi kalmış
	-luk 108b/16.
yön	: Taraf, yön
	-i 84a/9.
	-in 110a/5, 110a/7.
	-ün 69b/3, 89b/16.
	-üňi 104a/16.
yöre	: Diyar, civar, etraf
	-sine 110b/6.
yu-	: Yıkamak
	-dı 80a/11.
	-dılar 97a/8, 99b/1.
	-dum 66a/15, 98b/17, 100a/5.
	-ın 98b/5.
	-nmiş 97a/3.
	-r mısın 98b/5.
	-yavuz 99b/14.
yukarı	: Üst, yukarı 75b/15, 79b/14, 80a/5, 95a/14, 100b/2, 107b/9.
yum-	: Yummak 73b/15, 98b/12.
	-ak 91a/14.

	-dı 70a/12, 98b/16.
	-dum 73b/15.
yumuşak	: Tatlı, hoş 64a/11.
yut-	: Yutmak
	-dı 83a/13.
yuvala-	: Yuvarlamak
	-dı 94b/5.
yüce	: Yüksek, büyük, ulu 67a/2, 94b/4.
yücelig	: Yüce olma durumu
	-i 115a/7.
yük	: Yük, ağırlık 118b/2.
	-ümde 102a/7.
	-ün 81a/9, 81a/16, 106a/3.
	-ünde 102a/5.
yüklet-	: Yükletmek
	-di 72a/10, 81a/16.
yün	: Yün
	-den 114a/10.
yüreg	: Yürek
	-i 74b/17.
	-in 74b/13.
	-ler 75b/1.
yürü-	: Yürümek 64b/11, 96a/13, 103b/17.
	-di 62b/9, 84b/11, 103a/4
	-düm 69a/14, 76a/10, 98b/1, 100b/2.
	-mesinler 75a/9.
	-r 69a/4, 106b/11, 120b/9.
	-rin 98b/5.
	-rsin 63a/16, 88a/1.
	-yi 87b/3.

yüz	: Yüz (Rakam) 71b/4, 71b/13, 89a/5, 89a/6, 104b/8, 104b/15, 104b/16, 105a/15, 114b/8, 114b/9, 114b/11, 114b/13, 114b/15, 114b/17, 116b/16. -e 106b/4.
yüz	: Kafanın ön kısmı 71b/17, 108b/9, 114a/16. -i 79a/6, 110a/9, 110a/10, 115a/8, 119b/14. -in 90a/6, 96b/10, 103a/5. -ini 120a/3. -lü 111b/12, 111b/15. -üm 86b/10. -üme 86b/6, 95b/14, 95b/15, 98b/11. -ün 79b/10, 79b/13, 95b/7. -ünde 104b/1. -ünden 71a/14, 72b/8, 86a/15. -üne 71a/3, 72b/11. -üni 116a/10, 120a/17.
yüzün koyu	: Yüz yere gelecek biçimde 73a/17.

Z

zā'il	: (Ar.) Devamlı olmayan, sona eren 98b/3, 116a/7.
zāde	: (Far.) Doğmuş olan kimse 70a/12, 70a/17, 70b/2, 70b/3, 74b/8. -dür 74a/14. -ye 74b/15.
zād-ı rahîle	: (Ar.) Yolluk 85b/8.
zağferan	: (Ar.) Safran bitkisi -dandır 71b/12.
zāhid	: (Ar.) Din için dünyayı önemsemeyen 90a/8, 93b/8, 93b/12, 93b/13, 93b/17, 94a/5, 94a/6 112b/1. -le 109a/8.
zāhide	: (Ar.) Din için dünyayı önemsemeyen hatun kişi 62a/3, 65a/5,
zaḥm	: (Far.) Yara 73a/11.
zaḥmet	: (Ar.) Zahmet 68a/3, 95b/15.

	-le 69b/1.
	-süz 89b/15.
zālīm	: (Ar.) Zulmeden, haksızlık yapan 61b/11, 108b/13.
	-idi 93a/5.
zamān	: (Ar.) Zaman. Sonu belli olmayan soyut kavram 63a/15, 70b/17, 72a/12, 72a/13, 72b/11, 74a/16, 86a/3, 89a/4, 89a/9, 109b/12, 112b/10.
	-da 68a/8, 71a/8, 93b/7.
	-dan 61b/17, 79a/7, 89b/11, 98a/5, 100b/8, 102a/12, 102a/13, 111b/3.
	-dı 90b/1, 102b/10.
	-dur 102b/14.
	-ıdı 77b/13.
	-ında 65a/5.
zamāne	: Devir, zaman
	-esinüñ 117a/7, 117b/5.
za‘if	: (Ar.) Güçsüz, kuvvetsiz 66a/8, 74b/6, 77b/7, 111a/4.
	-dür 115a/17.
	-i 121b/13.
	-lere 93b/2.
	-lerüñ 77b/6.
	-liğile 89b/14.
zār	: (Far.) İnleyen, ağlayan, dermansız 67b/17, 69b/7, 97a/14.
	-ı 79b/10, 80a/9.
	-ın 77b/4.
	-ıya 87a/9.
	-ilerle 77b/8.
	-lık 94b/15, 95a/13, 103b/4.
zāyi‘	: (Ar.) Kayıp olmak 92b/10.
zehre	: (Far.) Öd, safra
	-si 79b/8.
zekât	: Zekat 113b/6.

zemzem	: (Ar.) Kabe yanındaki meşhur su 113a/3, 113a/11. -e 113a/7.
zenbil	: (Ar.) Büyük sepet 68a/12, 68b/1. -le 68a/13, 68a/14.
zencir	: (Far.) Zincir -i 67b/15.
zerre	: (Ar.) En küçük 121a/14.
zeyrek	: (Far.) Anlayışlı, akli başında -dür 77a/9.
zibā	: (Far.) Süslü, güzel 70b/15.
zıkr	: (Ar.) Sözünü etme, ismini söyleme, anma 116b/17, 117a/4, 117b/11, 117b/16, 118a/2, 118a/4. -i 116b/13. -üñle 63a/10.
zincir	: (Far.) Zincir 82a/16, 107a/10, 107a/13. -le 102b/12. -süz 71b/2.
zind	: (Far.) Karanlık, sıkıntılı yer 96b/2.
zindan	: (Far.) Karanlık, yer altı hapishanesi 101a/9. -ıdur 101a/4.
zinhar	: (Far.) Sakın, asla 85a/5.
zırā	: (Far.) Çünkü, şu sebepten, şundan ki 74a/13, 81a/5, 89a/15, 110b/9, 112b/16, 120a/7.
ziyāde	: (Ar.) Gerekenden fazla çok 117a/1, 119a/4. -kılğıl 120a/17. -kılur 120b/16.
ziyāfet kıl-	: (Ar.) Özenli biçimde ağırlamak, yedirip içirmek -up 116b/4.
ziyān	: (Far.) Zarar, kayıp, hasar 61a/13, 95a/17, 95b/11.
ziyāret	: (Ar.) Bir kimseyi veya bir yeri görmeye gitme -in 73b/12, 102b/11. -ine 102b/10.

	-eyledük 86a/13.
	-itmege 65b/15.
zulm	: (Ar.) Haksızlık, eziyet işkence
	-i 121a/14.
	-ile 107b/2.
zühd	: (Ar.) Dünyaya rağbet etmemek
	-i 97a/5.
	-inden 112b/11.

3.2. Özel Adlar Dizini

A

‘Abd’ül Ğaffār	: (Ar.) 111b/11.
‘Abd’ül ‘Azīz	: (Ar.) 96b/15, 102b/5. -i 112a/3. -in 112a/11.
‘Abdullah	: (Ar.) 71a/11, 72a/13, 79a/17, 79b/11, 80a/9, 80a/13, 82a/10, 90b/5, 90b/7, 114a/13, 117b/14, 118a/12.
‘Abdullah İbn-i Mübārek	: (Ar.) 118a/7.
‘Abdullah Mübārek	: (Ar.) -ün 79a/16.
‘Abdullah-ı Evzā‘i	: (Ar.) 90a/7.
‘Abdullah-ı Mübārek	: (Ar.) 79b/4, 79b/5, 79b/7, 80a/2.
‘Abdullah-ı Rasūl Hāzreti	: (Ar.) 80a/12.
‘Abdü’l Melik	: (Ar.) 97a/9. - İbn-i Mervān 97a/1.
Ādem	: (Ar.) 107a/6.
Ādem Sa‘īd İbn-i Hūbeyr	: (Ar.) -dür 109a/14.
Aḥmed Ḥambel	: (Ar.) -ün 102a/5.
Aḥmed İbn-i ‘Abdullah	: (Ar.) 102a/8.
Aḥmed İbn-i Ṭuveyl	: (Ar.) 99a/3.
‘Aḳbel	: (Ar.) 103a/9, 103a/13.
‘Ali	: (Ar.) 109b/10.
Āl-i ‘İmrān Sūresi	: (Ar.) -n 75b/6.
Allāh	: (Ar.) 62b/2, 64a/7, 65a/4, 70a/4, 73a/4, 73b/5, 76a/5, 76b/5, 76b/6, 76b/11, 78a/11, 78a/14, 78a/16, 78b/5, 79a/13, 80a/14, 81a/12, 82b/4, 85b/10, 85b/17, 86b/8, 87b/16, 88a/7, 88a/10, 88b/4, 90b/6, 94a/12, 94a/13,

94a/15, 98a/12, 101a/10, 104a/17, 109a/17, 111a/14,
112a/13, 114a/12, 114b/5, 115b/2, 115b/7.

-a 64b/13, 73a/9, 77b/12, 81a/2, 83a/16, 88a/6, 90b/12,
91b/12, 92b/3, 93b/7, 95b/7, 99a/14.

-dan 86b/16, 109b/17, 115b/8.

-dur 66a/3.

-ı 82a/5, 100a/12, 104a/14.

-iñ 65b/7.

-u 89b/4.

-uñ 100a/12, 107b/5, 110a/3.

Allāh-ı Ekrem : (Ar.) 82a/4.

‘Āyişe : (Ar.) 82b/5, 82b/6, 82b/17, 83a/1.

‘Azrā’il ‘Aleyhi’s Selām : (Ar.) 121b/2.

‘Azze ve Celle : (Ar.) 121b/14.

B

Bābū’s Şems : (Ar.) 100a/9.

-e 100a/9.

Bābū’t-Tāb’u : (Ar.) 100a/6.

Bāb-ı ‘Aşere : (Ar.) 91a/15.

Bābū’r Rabi’a : (Ar.) 76a/6, 82a/17.

Bağdād : (Ar.) 98a/16.

Bağara Sūresi : (Ar.)

-n 75a/17, 75b/6.

Bār-i Hüda : (Far.) 92b/9.

-ya 88a/14, 93a/12, 93b/2, 95b/7, 95b/16, 115a/12, 115b/9.

Bār-i Huzāyā : (Far.) 110a/13.

Bār-i Ta’ālā : (Ar.) 116a/15, 118a/13, 120b/1, 120b/16.

-nuñ 120b/13, 121a/10, 121a/14, 121b/4.

Başra : (Ar.) 61b/13, 71a/10, 80a/15.

-da 61b/4, 70b/11, 85a/17.

-dadur 107b/8.

	-nūñ 71a/4, 103a/6.
	-ya 86b/5, 107b/15, 107b/16.
Bayāzid	: (Ar.) 89b/3.
	-ı Beṣṭāmi 89a/1.
Behlül	: (Ar.) 115b/15, 115b/16, 116a/2, 116a/7.
	-i Dānāya 115b/13.
Beṣṭīr	: (Ar.) 68a/10.
	- Ḥafinūñ 68a/7.
Beṣṣār	: (Ar.) 101a/17.
	-ı Ġālib 101a/15.
Beytül-Muḳaddis	: (Ar.)
	-de 73b/12, 104a/8, 106a/6.
	-e 73b/14, 73b/16.
Bismillah	: (Ar.) 103a/4.
Biṣr-i Ḥafī	: (Ar.) 102a/2, 102a/3.

C

Cebrā'īl	: (Ar.) 76b/12, 76b/14, 93a/14, 120b/1, 120b/9.
	-e 120b/1.
	-üñ 105a/5.
Cuḡal	: (Ar.)
	-dur 106b/4.
Cüneyd-i Baḡdādī	: (Ar.) 98a/15.

D

Dāvūd	: (Ar.) 119b/17, 120a/3.
Dāvūd İbn-i Hind	: (Ar.) 110b/3.
Dāvūd ‘Aleyhi’s-Selām	: (Ar.) 119b/16, 120b/9.
	-a 119b/14, 120b/5, 120b/8.

E

Ebā Ḥādīm	: (Ar.) 111a/8, 111a/15, 111b/6.
------------------	----------------------------------

Ebā Ḥādīm Mekkī	: (Ar.) 111a/2.
Ebū Bekir	: (Ar.) 102a/10, 109b/4, 111b/11.
Ebū Bekr-i Şebli	: (Ar.) -nüñ 74a/5.
Ebū Hureyre	: (Ar.) -den 111a/11.
Ebu Süleymān Dürdāni	: (Ar.) 73b/11.
Ebul-Ḥasan	: (Ar.) 75a/8, 75a/15, 76a/5.
El-Müste‘ān	: (Ar.) 103b/3.
Emīr’ül-Mü’mīn ‘Ömer	: (Ar.) 106a/14.
Enes İbn-i Mālīk	: (Ar.) 97b/6.
Erḥam’er-Rāḥimīn	: (Ar.) 101a/13. -sin 101a/11.
Eyyūb	: (Ar.) 105a/4.

F

Fātiḥa	: (Ar.) -nuñ 117a/17.
Fāṭıma	: (Ar.) 97a/1.

G

Ġafūr	: (Ar.) 91b/13.
Girüstān	: (Far.) -ına 98a/17.

H

Ḥabeş	: (Ar.) -e 76b/4, 76b/11. -i 76a/12, 76a/14, 76b/4. -ün 76b/1.
Ḥabīb	: (Ar.) -dür 109b/3. -üñ 118b/7.

Habîballah	: (Ar.) 65b/6.
Hâbil	: (Ar.) -i 107a/16, 107b/1.
Hak	: (Ar.) 61b/16, 62b/7, 64a/5, 64a/8, 64a/10, 64b/15, 65a/3, 65a/6, 65b/8, 72b/4, 73b/10, 78a/11, 94a/12, 100b/2, 102a/9, 106a/5, 107a/3, 109b/2, 109b/6. -dan 81b/16, 84b/2, 117b/12. -a 66a/13, 75a/2.
Hak Hazreti	: (Ar.) -ne 102a/6.
Hak Subhānehü	: (Ar.) 76b/13.
Hak Ta'ālā	: (Ar.) 70b/13, 72a/6, 73a/15, 76b/8, 83a/12, 85b/6, 88a/4, 89b/15, 90a/15, 90b/8, 91a/3, 92a/2, 92a/6, 92b/4, 92b/13, 93a/1, 93b/16, 94a/17, 94b/4, 95a/11, 97a/6, 97b/8, 100a/8, 100a/10, 100a/11, 100b/17, 101a/13, 101b/2, 101b/11, 102a/4, 102b/6, 104a/3, 104b/6, 106a/9, 107a/1, 107b/2, 109a/6, 112a/11, 112a/12, 113a/2, 113a/8, 113b/10, 114b/3, 115b/10. -ya 79b/10.
Halil Peygamber	: (Ar.) 105a/2.
Halil'ür-Rahman	: (Ar.) 76b/12, 76b/14, 76a/16.
Halillullāh	: (Ar.) 76a/13, 76b/4. -ı 71b/5.
Hārūn'ür-Reşîd	: (Ar.) 115b/13, 116a/1, 116a/5.
Hasan	: (Ar.) 75b/4.
Hasan-ı Başrî	: (Ar.) 62b/13, 69b/6, 118b/16, 119a/9, 119b/4. -nün 118b/7. -ye 69b/2.
Hazreti Melek'il Mevt	: (Ar.) 121b/6.
Hazreti 'Ali	: (Ar.) -yi 11b/17.
Hazreti Râbi'a	: (Ar.) 119a/7, 119b/5.

- Ḥazreti Rasūl** : (Ar.) 81a/5, 98b/14.
-den 97b/7.
-i 100b/7.
- Ḥazreti Şeyḥ** : (Ar.) 117a/9, 117a/10, 117b/15, 118a/14, 118b/12, 118b/13, 119b/3.
-e 118a/10.
-üñ 118a/5.
- Ḥazreti Şeyḥ Cüneydi** : (Ar.) 121a/10.
-Bağdādi 121b/2.
- Ḥızır** : (Ar.) 105b/13, 105b/17.
-dur 97a/15, 104a/13.
- Ḥicāz** : (Ar.) 86b/11.
-a 65b/13, 85b/14, 85b/8, 87a/6, 92a/7, 112b/2.
- Ḥorasan** : (Far.)
-da 89b/7, 112a/17.
-dan 101b/15.
-danam 92a/17.
- Ḥuccāc** : (Ar.) 109a/12, 109a/13, 109a/15, 109a/16, 109b/11, 109b/14, 109b/16, 109b/17, 110a/2, 110a/5, 110a/7, 110a/9.
-a 109a/11, 119b/13.
-uñ 109b/1, 110a/15.
- Ḥuccāc Yusuf** : (Ar.) 108a/2.
- Ḥudā** : (Far.)
-yā 90a/5.
- Ḥuza** : (Far.)
-ya 79b/15, 100a/8.

İ

- İblis** : (Ar.) 114b/1.
- İbn-i Münebbih** : (Ar.) 76a/7.
- İbrāhīm** : (Ar.) 64a/5, 64a/6, 64a/9, 64b/2, 64b/5, 64b/8, 64b/13, 76b/10, 89b/9, 89b/14, 90a/4, 96a/2, 116a/12, 116a/13.

	-e 64a/3.
	-ün 63b/14, 64a/4, 64a/12.
	-Halilullah 64a/13, 64b/9.
	-‘Aleyh’is Selām 63b/17, 76a/8.
	-Peygamber 63b/13, 80a/13, 114b/13, 105a/3.
İbrāhīm Edhem	: (Ar.) 89b/6, 95b/11, 100a/7, 102a/1.
İhlāş-ı Şerîf	: (Ar.) 117a/10.
İlyās	: (Ar.)
	-dur 104a/12.
İmāmı Hâzık	: (Ar.) 116b/13.
İncil	: (Ar.) 93b/12.
	-de 114a/3.
‘İsā	: (Ar.) 62a/11, 62a/12, 62a/13, 62a/16, 62b/2, 62b/4, 62b/8, 62b/11, 93b/9, 105a/4, 114a/3, 114a/6, 114a/12, 114a/14, 114a/17, 114b/2, 114b/3, 115a/1, 115a/2, 115a/3, 115a/6, 115a/10, 115a/13, 115a/14, 115a/15, 115b/1, 115b/3, 115b/9, 115b/10, 115b/11.
	-İbn-i Meryem 114a/14, 115a/15.
İslām	: (Ar.)
	-dur 109b/10.
	-ı 109b/7.
İsrā’il	: (Ar.) 65a/5.
	-den 90b/9.

K

Ḳābil	: (Ar.)
	-in 107a/16.
Ka‘be	: (Ar.) 75b/12, 75b/13, 76a/3, 76a/6, 113a/5, 119a/10.
Kātib Ebu’l-Ḥasan	: (Ar.) 106b/7.
Ḳudūs Şerîf	: (Ar.) 119a/9.
Ḳur’ān	: (Ar.) 69a/8, 79a/2, 83b/16, 110b/16.
	-da 105a/5, 106b/5, 107a/1, 120b/11, 121a/14.

L

- Lokmān** : (Ar.) 78b/1, 78b/4.
 -Ḥekīm 77b/17.
 -ıla 78b/3.

M

- Mālik Dīnār** : (Ar.) 61a/15.
Mālikī Dīnār : (Ar.) 61b/4, 61b/12, 92a/7, 96a/7.
 -dur 100b/1.
Mansūr-ı Ğammār : (Ar.) 66a/17.
Ma' rūf-i Kerhī : (Ar.)
 -dür 100b/4.
 -nün 98b/1.
Me'cuc : (Ar.) 106a/8.
Medīne : (Ar.)
 -de 106a/6, 111a/5, 111a/10.
 -ye 86a/13, 106a/4.
Mekke : (Ar.)
 -de 105b/17, 113b/11.
 -den 86a/2, 86a/16.
 -ye 66a/5, 86a/1, 93a/16, 97b/11, 106a/11, 113b/9, 113b/17.
Melekū'l-mevt : (Ar.) 65a/14.
 -in 65b/7.
Mescidi Ḥarām : (Ar.)
 -da 113a/10.
Mışır : (Ar.) 82a/8, 96b/6.
Muḥammed : (Ar.) 106b/16, 109b/2, 117b/13.
Muḥammed Mālik : (Ar.) 104a/6.
Mu'āviye : (Ar.) 102a/13.
Mūsā : (Ar.) 105a/17, 105b/2, 106b/17, 114b/15, 114b/16,
 119b/10.
 -'Aleyhi's Selām 119b/10.

Mūsā İbn-i ‘İsā	: (Ar.) 101b/14.
Muṣḥaf	: (Ar.) -ı 95b/4.
Münkîr	: (Ar.) 109a/6, 121b/3.
Müsülmân	: (Ar.) 95a/1, 95a/2, 95a/4, 95a/16. -ın 106b/15. -lar 66b/9, 66b/15, 67a/8, 69b/3, 72a/4, 72a/11, 72a/17, 72b/6, 72b/9, 73a/12, 75a/9, 87a/9, 90a/10. -lara 73a/15. -lık 93b/13, 93b/17. -lık iderdi 93b/9.

N

Nekîr	: (Ar.) 109a/6. -e 121b/3.
Nemrud	: (Ar.) 64b/5, 64b/9, 64b/13. -uñ 63b/12.
Nūḥ	: (Ar.) 114b/7, 114b/8. -Peygamber 105a/1.

O

‘Oṣman	: (Ar.) 109b/8. -İbn-i Ğaffārı 111b/15.
---------------	--

Ö

‘Ömer	: (Ar.) -Fāruḳ 109b/6. -Ḥazretidür 100b/14. -İbn-i Ḥattāb 106a/12. -le 102a/11. -Raḍıyallahu ‘Anh 99b/9. -uñ 99b/11.
--------------	--

- ‘Ömer Aşfar : (Ar.) 97b/8.
 ‘Ömer Bin ‘Āmir : (Ar.) 96b/15.
 ‘Ömer İbn-i ‘Abd‘ül-‘Azīz : (Ar.) 102a/10, 111a/3.

R

- Rab** : (Ar.) 119b/9.
 -bi 119b/11, 120a/17.
- Rābi‘a** : (Ar.) 61a/16, 63a/6, 63a/10, 80a/15, 80b/3, 80b/14, 80b/15, 80b/17, 81a/12, 81a/16, 101a/15, 101a/16, 119a/8, 119a/11, 119a/12, 119a/15, 119b/6, 119b/7, 119b/8, 119b/13.
 -nuñ 61b/8, 119b/5.
 - Rābi‘a-i ‘Adevī 61a/14.
 -ya 81a/4.
 -yı 80b/13.
- Raḥīme** : (Ar.) 63b/12.
- Raḥmān** : (Ar.) 104b/1.
- Raḥmatullahi ‘Aleyh** : (Ar.) 89a/1, 121a/1.
 -i 96a/7.
- Rasūl** : (Ar.) 81a/5, 120b/14.
 -allah 82b/3, 82b/8, 82b/13, 83a/4, 103b/3, 103b/7, 103b/10, 103b/16, 114a/17, 115a/1.
 -dür 100b/12.
 -e 108a/11.
 -Ḥazret 100b/10.
 -Ḥazreti 82b/2, 82b/4, 82b/9, 82b/17, 103a/11, 103a/13, 103a/15, 103b/6, 103b/15, 104b/4, 111a/12.
 -Ḥazretin 102a/10.
 -Ḥazretinden 109b/5.
 -Ḥazretine 103a/15, 104a/2.
 -Ḥazretiyle 103a/9.
 -‘Aleyhi’s Selām 119b/1.

	-ü 65b/7.
	-ün 83a/8, 101a/3.
	-üyle 61b/16.
Rebī' İbn-i Saḥīḥ	: (Ar.) 99a/3.
Revāḥ İbn-i Ḳays	: (Ar.) 61a/15.
Rūḥullah	: (Ar.) 62b/1.
Rum	: (Ar.) 66b/1.

S

Şābit İbn-i Benām	: (Ar.) 99a/1.
Şābit İbn-i Şafā	: (Ar.) 98a/16.
Şāliḥ	: (Ar.) 114b/11.
Sa' İd	: (Ar.) 108a/11, 108a/15, 108b/2, 108b/16, 109a/2, 109a/14, 109a/15, 109a/16, 109a/17, 109b/1, 109b/2, 109b/4, 109b/8, 109b/14, 109b/17, 110a/3, 110a/5, 110a/8, 110a/10, 110a/12.
	-e 110b/1.
	-i 108a/6, 108b/7, 109a/13, 110a/1, 110a/14.
	-İbn-i Ḥubeyr 112a/14.
	-ün 108b/8, 108b/9, 108b/11.
	-e 108a/1.
Seleme Bint-i Melik	: (Ar.) 97a/2.
Selīm İbn-i 'Alī	: (Ar.) 99a/7.
Sultān Maḥmūd	: (Ar.) 116b/2, 116b/5, 116b/8, 117a/3.
Sultān Ma' būd	: (Ar.) 117a/2.
Sübḥānallah	: (Ar.)
	-e 78b/16.
Süleymān	: (Ar.) 96b/5, 104a/9, 105a/4.

Ş

Şeddād Mü'ezzin	: (Ar.) 101b/15.
	-dür 102a/1.

- Şerrefehullah : (Ar.) Kabe.
 -u 106a/11.
- Şeyh Cüneyd-i Bağdādī : (Ar.) 120b/17, 121a/8.
- Şeyh Dāvūd : (Ar.) 119b/4.
- Şeyh Hasan-ı Başrī Hazretleri: (Ar.)
 -nūñ 118b/11.
- Şeyh İbrāhīm Edhem : (Ar.) 116a/8.
- Şeyh Şehābeddīn Sehreverdi : (Ar.) 117a/7.

T

- Tañrı : 62a/10, 64a/2, 66a/13, 67a/10, 69a/15, 69b/13, 70a/3,
 72a/3, 74a/4, 78a/6, 80b/15, 85a/16, 85b/4, 88a/3, 88a/7,
 88b/4, 88b/14, 88b/17, 90b/7, 92a/17, 94a/3, 96a/15,
 98a/13, 98b/9, 98b/10, 98b/14, 99b/1, 99b/9, 100a/13,
 101b/7, 102a/17, 102b/5, 103a/3, 103b/11, 105b/6, 106b/7,
 106b/9, 106b/10, 106b/12, 107b/10, 108b/17, 109a/8,
 112a/6, 114a/6, 118a/13.
- dan 88b/11, 109a/8, 115a/3, 117a/14, 119b/15, 121b/9.
- lık 64b/3.
- m 108b/3.
- muñ 65b/15, 75b/13, 75b/14.
- ñ 79a/14.
- ña 64a/5, 64a/8.
- nuñ 61b/1, 88a/3, 91a/9, 109b/2, 109b/3.
- sı 64b/2, 65a/9, 94b/12.
- sıdur 85a/11.
- sına 94b/17.
- ya 64a/7, 65b/10, 67a/10, 77b/8, 78a/13, 80b/16, 90b/16,
 94b/3, 104b/4, 105a/10, 105a/11, 105a/12, 105a/13,
 105a/14, 105a/16, 106b/13, 107a/6, 117b/10, 118a/9,
 118a/15.
- yla 62b/8.

Tañrı Te'ālā	: 95a/17.
Tañrı Rasūli	: 103b/17, 104a/1.
Ta'ālā	: (Ar.) 62b/7, 64a/10, 64b/15, 65a/3, 65b/8, 70b/13, 72a/6, 72b/4, 73a/15, 76b/13, 89b/4, 112a/6, 117a/11, 118a/6, 118b/6, 119b/12, 120a/4, 120a/8, 120b/9, 121b/13. -ya 65a/6, 114a/12.
Ta'ālā 'Azze ve Celle	: (Ar.) 118a/14.
Tebāreke	: (Ar.) 121b/13.
Ṭūr-i Sīnā	: (Ar.) -da 119b/9. -ya 106a/7.
V	
Vahīd	: (Ar.) -le 61a/6. -ü 61a/1, 61a/2, 61a/5.
Vāsıf	: 109a/1.
Vedūd	: 91b/13, 92a/4, 92a/5.
Veheb İbn-i Menbiye	: (Ar.) 114a/3.
Y	
Yaḥyā İbn-i Me'āz	: (Ar.) 101a/7.
Yaḥyā İbn-i Mu'īn	: (Ar.) -üñ 102a/8.
Ye'cūc	: (Ar.) 106a/8.
Yemen	: (Ar.) -de 113a/15. -e 113b/2.
Yusuf Huccāc	: (Ar.) -ın 112a/12.
Yusuf İbn-i 'Abdullah	: (Ar.) 82a/7.

Z

Zennūn-ı Mıṣrī	: (Ar.) 81b/11, 87a/6. -ye 96b/2.
Zünnūn-ı Mıṣrī	: (Ar.) 62b/13.
Zeyd	: (Ar.) 86a/4, 86a/5, 86a/10, 86a/14, 86a/15, 87a/1. -ī 85b/12, 86b/8.
Zeynel-‘Ābidīn	: (Ar.) 69b/15.
Zübeyde Hātun	: (Ar.) 62a/3.

IV. BÖLÜM

4. SONUÇ

Eski Anadolu Türkçesi dönemi eserleri hem ait oldukları dönemin özelliklerini yansıtmaları bakımından hem de Türk dilinin söz varlığına yapacakları katkıdan dolayı kıymetlidir. Ebu'l Leys es-Semerkindî'nin eserlerindeki hikayelerin toplanmasından ibaret olan ancak kim tarafından tercüme edildiği bilinmeyen Tercüme-i Cāmiü'l Hikāyāt li-Semerkindî isimli eserin 61a-121b varakları üzerinde yapılan incelemede şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Eserde kelimelerin birden fazla şekilde yazımına rastlanmıştır: tuddılar, tıtdı, dıtdılar, ayrı, ayru.

Tonlulaşması beklenen bazı kelimelerin Eski Türkçedeki gibi tonsuz şekilleriyle kullanıldığı görülmüştür: tayağ, toğrı , kesdi.

Metnimizde düzlük-yuvarlaklık uyumu tam değildir. Bazı kelimelerin ünlülerinin hem düz hem yuvarlak şekilli kullanımları göze çarpmaktadır: beri, berü, degil, degül, ayrı, ayru, kendüye, kendiye.

Eserde bildirme ve kuvvetlendirme eki -dır hem düz hem de yuvarlak şekilde kullanılmıştır: nedir, nedür, diñleyenidir, degildir.

Aitlik eki –ki, -ile edatı ve ek fiil genellikle uyuma uygundur: keremile, yayıla, şusuzluğuıla, uçmağdağı, sendeki, itmişidi, yoğıdı.

-ken zarf-fiil eki uyuma aykırı kullanılmıştır: kılurken, tıururken.

Eski Anadolu Türkçesindeki genel tonlulaşma eğiliminden kaynaklanan durum ünsüz uyumunun bozulmasına yol açmaktadır. İncelediğimiz tezde de bu durum söz konusudur: yimekde, çağrışdılar, renkdendür, yigrekdür, berkitdügüm.

Metnimizde şimdiki zaman eki Eski Anadolu Türkçesinin genel durumuna uygun olarak –durur şekliyle yapılmıştır. Bazı örneklerde -yur,-yür eki kullanılmıştır: evlendürmeyür, isteyür, göre dururdum, berkilü durur.

-mAdAn zar-fiil eki metnimizde Eski Anadolu Türkçesindeki –mAdIn biçimiyle de kullanılmaktadır: oturmadın, turmadın, egmedin.

Metinde gelecek zaman eki genel olarak -acak, -ecek olarak kullanılmış, (y)IsAr gelecek zaman kipi metnimizde sadece bir örnekte görülmüştür. dileserdür, ideceklerdür, okuyacaklardur.

Metinde gereklilik kipi için bir ek mevcut değildir. Gereklilik anlamı ‘-mak/-mek gerek’ , ‘-sa/-se gerek’ kalıplarıyla sağlanmıştır. bulunmak gerekdür, irseñ gerekdür, başmaşa gerekdür.

Türkçe kelimelerin yazımında şedde kullanıldığı görülmüştür: elleri, yılları.

Metindeki yabancı kelimelerin hemen hemen tamamı Arapça ve Farsçadan alınmıştır. Metinde Kur'an'dan ayetler de yer almaktadır. Sade bir Türkçeyle yazılmış olan eser ses ve şekil bilgisi bakımından Eski Anadolu Türkçesi dönemi özellikleri gösterir.

KAYNAKLAR

Aksoy, Ömer Asım (2009). *Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.

Banguoğlu, Tahsin (2011). *Türkçenin Grameri*. Ankara: TDK Yayınları.

Bayraktar, Nimet (2006). "Üsküdar Kütüphaneleri". *Nimet Bayraktar'a Armağan*. Ed. İrfan Dağdelen vd. İstanbul: Türk Kütüphaneciler Derneği. 163-241.

Devellioğlu, Ferit (2003). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

Dilçin, Cem (2013). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.

Ercilasun, Ahmet Bican (2005). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Ergin, Muharrem (2006). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.

Gülsevin, Gürer (1997). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. Ankara: TDK Yayınları.

Gülsevin, Gürer ve Boz, Erdoğan (2004). *Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Kanar, Mehmet (2011). *Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Say Yayınları.

Karahan, Leyla (2000). *Türkçede Söz Dizimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Koçu, R.E. (1958). *İstanbul Ansiklopedisi. Cilt: 1*. İstanbul: Tan Matbaası.

Korkmaz, Zeynep (1994). *Türkçede Eklerin Kullanılış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması Olayları*. Ankara: TDK Yayınları.

Korkmaz, Zeynep (2005). *Türk Dili Üzerine Araştırmalar. Cilt: 1*. Ankara: TDK Yayınları.

Korkmaz, Zeynep (2013). *Oğuz Türkçesinin Gelişimi*. Ankara: TDK Yayınları.

Kut, G. ve Bayraktar N. (1984). *Yazma Eserlerde Vakıf Mühürleri*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Özkan, Mustafa (2000). *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Öztürk, Erol (2008). *Âdab-ı Nebî*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Öztürk, Erol (2017). *Eski Anadolu Türkçesi El Kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Timurtaş, Faruk Kadri (1992). "Eski Anadolu Türkçesi" *Türk Dünyası El Kitabı. Cilt: 2*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları. 120-196.

Timurtaş, Faruk Kadri (1994). *Eski Türkiye Türkçesi (XV. Yüzyıl)*. İstanbul: Enderun Kitabevi.

Yazıcı, İshak (2009). *Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi. Cilt: 36*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

EKLER

سورتن دوز بوقن جفا اعلما بشلدي بوالله صنديكه كنليوب
 اغلر صندي الكي الله الكي ايندا اي جانم قن سني دايحي سورتن
 ديز دايحي قتي اغلدي ايندا اي بابا برك بركي سورتن
 دوز كدي بركنيسه كه الله سور اوله غيري سوكيه اول
 كوكلهي كنور اوله دوز كدي معلوم اولدېكه يلدن
 سويلر مش سين ديز **حكايت** برك وقت برك واز دوز
 بزاو غلجوغى كياپ خانكه ويز ميشدي بركون خوجيسنه
 ايند بئوم اتمك خربنسي جوقدن بيم غم كياپ خاسته
 بچيشدن استار جوق نيمست ويز مزيكي بكي كاله ارشدره
 دينا دن كچه اخيرت دوزين دورم مقبول دز كاه اوله ديز
 خوجي سي ايند اكرا اخيرت معاملسين اتمك دوزنك سويلمكي
 پشون ايند دوز بيلس پادشاه زاده هان اغزين عيدي
 اير ق كنيسه سويلدي بوخالدن اتسي كاه اولدي مكر
 دوزنك برك لوافت اير شدي اوله دوز بيلمكي كنور دوز
 طبيبان جع ايندي نقدنك موانج ايند كنيسه مفيد اولمدي
 پادشاه نويند اولدي كوزل يكث اوغول دلسوز بركون
 پادشاه زاده و پادشاه ختم خدمه او كندلر ناكاه

برديك

برديك انتد بوقن اوشميش اني كنسوز مدي الا پادشاه
 زاده كوز دي ناكاه بوقن اوشميش اوشميش اوشميش
 طغان صلدن دندلر پادشاه زاده ايند من سكته سكته
 هرك سويلر سلا ممت اولور دوزي ندرلر برك بركي اشدي
 واز دوزنك پادشاه اوغلك سويلدي دوزنك پادشاه بونك
 خلعك نيمت ويز دي پادشاه اوغلي قننه كنور دي اخشيب
 لطفله كرمه سوال ايندي جوق جهد ايندي سويلدي
 پادشاه قندي خشم ايندي جلد او قندي ناكاه اوغلي كوتكليه
 اوغلي ايند كنسكت سيلموا كوز سويلمكي سكت سكت
 بوليدم استادم طغري سويلر مش سلا ممت سويلمكي
 دوز دي **حكايت** بركه بزاو واز دي مال نيمست اكن خدسوز
 ايدي جوغدي و اوغلي قري يوغدي دنيا ده دلي هاش
 بزاو غلجوغدي بوجر روزنك دن صكر حق تعالي
 اكابر اوغلي روزن قندي حسنه افاقه مشهور دي
 انك بكي دنيا وانك بكي خوب كنيسه دنيا ده يوغدي كنيسه
 وصف انمرد دي اته شادمان اولدلي دوز بيلمكي بوجر
 صدقه ايند بونك اوزر بيم نمان جدي بركشي الله

اول طاع ايندن بزاو انكدي بركن دوزنك بركه ايند دخي
 او قندي اول اواز دخي بركن كدي دوزمدي او قندي ناكاه
 جفا كدي عور طوشند چون كنور دي ايند او قندي
 حسن بيم دستوه كدام دكيسين دوزنك ادم سن نه
 بلور سين دوزم ايند اكرا بيليدم بو طاعه بيم ارام ايند
 اندر بكا دي سن بقم سور سين بن الامران سور سين
 او قندي دوزي بن قام ايند اول دايي بشلدي او قندي تمام اندم
 اي ديز سنك ككي كنيسه بو طاعه بيلد دوزم ايند بكا نلر
 ايند اولمقه بونك اولمقا خوش دوزنك ايند كل بكي
 اتمكه ايله بن بكا عور لكر ويز سون نايمله اسون
 طاسن دوزم ايند بركن كنيسه اسن دغلام دوزنك ايند
 سنك بركمك اولين سينه كعبه الكين دوزم كعبه ندرن
 ايند بركمك اوي واز دوزنك بونك كعبه دوزنك
 بيم بركمك بونك اوي اولان بيليه كوز بيم دوز
 باشن يغان و ملد دي ايند بيليه بيم بونك
 قولاغلكه دوك بكي بكا نلر دوزنك سوك خدسك
 مشغول ايند دنيا ده سنك اوك واز بيم بونك كوزنك

وا كوزنك بونك دوزنك كوزنك كوزنك كوزنك كوزنك
 حقه جان ايمر مش **حكايت** بركن نكيسه بركن واز دي انك
 بركني بلوغنه ارشيدن ناكاه بركون خلدن نكيسه ايند
 چندي طغله كندي ايند اول دوا اولدي دوزنك هر بيم
 ادم كوزنك دي هر كوزنك قزم اصلندره اك ويز بونك
 انعاملر كدي هر كشي طاع ايند بوب ووزنك علاج ايند بيم
 فايكه اعدى فايكه سين علاج ايند بركن الدرد دي انك ايند
 ججه كشيكلر هلاك اولدي كوزنك ابو الحسن ايند بونك دايي
 واز اين بومسلمانلر يوق بيم قريلوب بركن مسنلر قوز
 تراين دوزي اول بركن دوزنك هينه واز دي ايند بونك
 دايي حكم اول قري بكا كنسرك علاج ادم بونك دي
 ايند بركن قن خلدن نكيسه ايند خلق اراسيند جفدي
 كندي طغله دندي دديك بيم كوزنك اولور دوزنك
 كنيسه اني كوزنك دديك وركن اني كنيسه طغله
 دديك ابو الحسن واز دي اول دوكلر بونك او بونك
 اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
 ديوب بقم سور سين او قندي چون بيم ايند او قندي

اول طاع

اَنك سَوَدَن طَهْرَانِ حَرَّاتِ اَيده دِيَرِ عَشْتِ **حكايت** بَرَكِشِي
 اَيَدَرِ قَوْلِ اَلْمَقْ حَاجَتِه اُولَدِي طَوْرِي كَلِمَه قَوْلِ قَرَاوَشَرِ
 بَارَانِ يَكِه وَرَن دَمِ بَرِ قَوْلِ كَوْرَدَمِ بَاغِيَرِ اَشْعَه اَمَشِ اَوْتُوَرِ
 اَنِي قَهْمَه اَوْ قَوْدَمِ كَلَدِي بَنِ اَيْتَدَمِ سِنَه صَتُونِ اَلْيَحِي وَدَمِ
 اَيَدَرِ بَنِ قَوْلِ اَخْتِيَارِ بَنِ اَلْمَدِ دَكَلَدَرِ دِيَرِ بَنِ نَه ايشِ
 يَلُوَرِ سَنَه نَه يَلُوَرِ سَنَكِ اَلِي ايشِ بَنِ دِيَرِ بَنِ اَيْتَدَمِ نَه بَنِ
 نَه وِيَرِ سَنَكِ اَلِي بَرِ دِيَرِ بَنِ اَيْتَدَمِ نَه كِيَرِ سَنِ اَيَدَرِ سَنَه
 كَلَدَرِ سَنَكِ اَلِي كِيَرِ دِيَرِ فَرِ كَرِي اَيْتَدَمِ كِه بُوَقَوْلِ
 قَتِي زِيَرِ كَدَرِ تَنِي بَهَا سَنِ وِيَرِ دَمِ اَلْدَمِ اِي اَفْتَدِي
 چُونِ بَنِي اَلْدَمِ بَنِي بَرِ طَهْرَانِ وَاَزِ دَرِ دِيَرِ نَدَرِ سَرِ طَهْرَانِ
 دَمِ اَيَدَرِ كَوْرَدَمِ ايشِ وِيَرِ اَشْلِكِي بَنِي لُطْفِ اَيَدَوْبِ
 كِه اَشْلِكِي نَدَن بَنَدَن اَلْكِ كِه كَسِي دِيَرِ اَيْتَدَمِ خُوشِ اَوَلَه
 دَمِ چُونِ يَسُو فَا بَنِي قَلَدِ قَلَكِ صَدَه كَدَرِ نَجْوِ وَرِ
 يَلُونِ مَكَلَه يَنَه قَهْمَه كَلَوَرِ نَه حَكَمِ اَيْتَدَمِ اَلِي طَهْرَانِ
 بَرِ كَوْنِ خَا طَهْرَانِ كَلَدِي كِه اَنك كَالِدِنِ اَكَا اَوَلِ كَوْرِ
 تَجَرِ وَا كَدَرِ بَرِ كِه مَلُوَرِ دَمِ بَرِ كَوْرِ وَا كَرِي كَرِ دَمِ تَا قَلَدِي
 رَكَمِ دِيَوِ مَكَدَرِ بَرِ يَقِ وِيَا اَوَلِ وَا دِي اَنك اَجَنَه مَرِيَلَه

دوكردي

دوكردي اَنك بَرِ حَالِي كِه بَرِ كَجَرِ وَاَزِ دِي كَوْرِ دَمِ اَنك
 بَرِ شَعْلَه كَوْرِ نَوْرِ اَلْوَا نَدَمِ دَكَلَدَمِ اَوَكَلِ اَوَكَلِ اَوَا اَشْتَدَمِ
 مَنَاجَاتِ اَيَدَوْبِ اَيَدَرِ اِي خَدَا وَنَدِ مَهْرِيَانِ وَاِي بَا دِشَا
 جَاوَرَانِ دَكَلِ خَلَقَتِ زَارِنِ يَلُوَرِ كَوْرِ سَنِ اَوَشَا يَكِه
 كِه اُولَدِي خَلَقِ دَكَلِ دَكَلَدِي كَرِ مَادَه اَرِشِدَرِ بَرِ دُنِيَا
 اَسْتِيْلَرِ بُولُوَرِ وَا حُرَّتِ اَسْتِيْلَرِ بُولُوَرِ بَنِ صَعْبِ فُلُكِ
 اَلِنِ لُجِينِ بُوَصِيْفِ وَبُوَعَرِي مَادَه اَرِشِدَرِ دَرِ هَرِ كِه بُولِيَلَه
 دِيَوِبِ بَارِ كَلَه تَكْوِيَه يَلُوَرِ زِيَشِ كَوْرِ دَمِ بَرِ نِيَشِيلِ
 قَتَدِلِ بَاغِي اَوَرِ نَدَه اَسْلُو مَخْلُقِ طَوْرِ دَكَلِ اَوَكَلِ شَعْلَه
 وِيَرِ چُونِ اَلِي اَنك كَوْرِ دَمِ طَا قَهْمِ قَلَدِي وَاَزِ دَمِ قَوْلِ
 اَيَاغِيَه دُو شَدَمِ اَيْتَدَمِ اِي غَلَامِ بُوَنَه نَا زَارِ دَرِ وَكِه مَخَامَلَه
 دَرِ كِه سَنِ اَيَدَرِ سَنِ دَمِ چُونِ قَوْلِ بَنِي كَوْرِ اَنك بَنِي
 اَشْعَه بَشَلَدِي اَيَدَرِ كِي كَلِمَه بُوَنَه زَمَانِي بَنِي مَقْلَدِ
 سَنَكِه بَارَانِ وَاَزِ دِي بُوَنَه كِه دَنِي سَنَكِه مَخَامَلَه
 اَيَدَرِ دَمِ شَدِي كِه حَالَه بَنِي بَرِ دَمِ اَجَلِي دَرِ كَوْرِ اَوَجِي
 اَجَا وَا لَدِي شَدِي كِه بَرِ اَجَا دَرِ كِه كَوْرِ دِي دُو شَدِي
 جَانِ اَقَمَرِ كَدِي **حكايت** لَقَمَانِ حَكَمِ اَوَلَه قَوْلَدِي

تَنِي بَهَا سَنِ وِيَرِ دَمِ اَلِهَه يَا بَشَدَمِ اَلدَمِ اَوَلَه كَلِمَه **بَكَا**
 اَيَدَرِ اِي اَفْتَدِي قَوْلِ اَن يَلُوَرِ مَسِي دِيَرِ بَنِ اَيْتَدَمِ يَلُوَرِ بَنِ
 دَمِ اَيَدَرِ اَوَقُو قِيْلُو كَوَلَكِ مَوْنِيَسِدَرِ وَمَوْنِيَكِرِ كَوَلَكِ
 شَقَا سِدَرِ دَرِ چُونِ بُولِيَلَه دِيَرِ بَنِ بَشَلَدَمِ كِه اَعُوذِ يَا نَه
 مِي اَلشَيْطَانِ الرَّجِيمِ **هَيَسَمِ** اَللّهُمَّ اَلْحَمْدُ لَكَ الرَّحِيمِ
 بُوَقَرَاوَشِ يُوَزِي قِيُونِ دَشَدِي چَاغَرِي شُولِيَلَه كِه حَالِ
 اَقَمَرِ كَدِي صَدَقِ بَرِ مَانَدَن مَكَلَه كَدَوِيَه كَدِي يَنَه اَوَقُو
 دِيَرِ يَنَه **جَسَمِ** **اَللّهُمَّ اَلْحَمْدُ لَكَ الرَّحِيمِ**
 دَمِ اَيَدَرِ دُنْيَا دَه اَوَلِ اَوِي حَلَاوَتِي بُوَرِ سَمِ دَرِ اَحْمَدِ
 دِيَرِ اَن حَلَاوَتِي كِه بِلَه خَرِ دَرِ چُونِ كِه اُولَدِي بَنِ
 اَيْتَدَمِ طَوْرِ طَوْرِ جَهَارِ يَلَمِ دَمِ اَيَدَرِ صَبْرِ اَيْتَدَمِ
 يَنَا سَنَكِه حَذِ دَنِ طَهْرَانِ اَيْتَدَمِ بَلِي اَلِهَه اَوَلِ جَهْدَرِ
 دَمِ اَيَدَرِ هَمِ اَنك يَلُوَرِي دِيَرِ بَنِ اَيْتَدَمِ اَيْتَدَمِ اَلِي حَقِ
 كَوْرِ دَكَلَدِ اَبُو مَزِ دِيَرِ اَيَدَرِ سَنِ سَنَكِ تَكْرِيكِ اَبُو مَزِ
 سَنِ اَوَقَمِ مَسِي كِه اَبُو زِيَرِ اَوَلِ كَوْرِ طَوْرِ سَنِ اَبَا غَرِ
 اَوَرِ دَه يَنَا سَنِ دِيَرِ **حكايت** عِبْدِ اَللّهِ مَبَارَكُكَ بَرِ قَوْلِ
 وَاَزِ دِي مَكَاتِبِ اَتَشَدِي كَدَه بَرِ اَجَه يَرِ كَوْنِ عِبْدِ اَللّهِ

اول

اَوَلِ قَوْلَدَن بَرِ دُو شَدِي قَانِيَدَه شَاكِرِ لِيكِ كَوْرِ دِي هَرِ كَوْنِ
 بَكَا بَرِ اَجَه وِيَرِ يَنَه بَنِي خَدَمَتَه اَيَدَرِ دِيَرِ اَوَلِ دُو شَدِي
 اَيَدَرِ سَنَكِ اَوَلِ قَوْلِ كَقَنِ صَبْرِ مَشِ اَوَلِ اَقِي نِي سَكَا اَنَدَن
 وِيَرِ مَشِ دِيَرِ عِبْدِ اَللّهِ مَبَارَكِ مَلُولِ اُولَدِي چُونِ كِه
 اُولَدِي قَوْلِي كَوْرِ كَدِي اَوَدِنِ چَقَدِي كَدِي عِبْدِ اَللّهِ مَبَارَكِ
 اَزِ نَجَه يَلَه كَدِي شَهْرِدَن طَهْرَانِ سَنَلَرِه وَاَزِ دِي بَرِ يُولِيَكِ
 سَنَلَكِ اَجَنَه كَرِ دِي عِبْدِ اَللّهِ مَبَارَكِ كَوْرِ دِي عَقْلِ شَاغَرِ
 زَهْرَه سِي چَاكِ اُولَدِي كَوْرِ دِي بَرِ يُولِيَكِ سَنَكِه اَلْمَكِ بَرِ
 كَوْنِ سَنِي بَرِ خُجَابِ اَلْبَشَرِ اَوَلِ قَوْلِ بَرِ اَبَا سِي كَمِيَشِ وَبُوَنِيَشِي
 دَمِ لِيَشِ يُوَزِنِ طَهْرَانِ سَنَلَرِه وَاَزِ اَرَاغَلَرِ حَقِ تَكَا كِه كَارِ نِيَا
 اَيَدَرِ چُونِ عِبْدِ اَللّهِ اَوَلِ كَوْرِ دِي اَكَا جَهْرِ كَوْرِ اَوَلِ طَهْرَانِ
 دِيَوِ وَاَزِ دِي اَرَا قَدَن كَوْرِ كَدِي اَوَلِ قَوْلِ نَا اَبَا سَنِي دَكِرِ عَزَا
 قَلَدِي دَسْتَبِيحِ اَوَقُو دِي يُوَزِنِ بَرِ سَوَرِ دِي مَنَاجَاتِ
 اَنِي اَلِكِيو اَلِكِيو اَنَدَن صَبَاحِ اُولَدِي بَاغِيَنِ يَقَارِ وَاَزِ دِي
 اَيَدَرِ اِي خَدَا اَسَنِ يَلُوَرِ سَنِ قَوْلِ لَرِيَنِ كَالَكِ اَوَشِي يَكُوْرَدَرِ
 اُولَدِي بُوَجَانِ اِي اَفْتَدِي بَنَدَن اَجَه اَسْتِيْلَرِ فُلُكِ اَوَلِ وِيَرِ
 سَنَسِنِ وَدَرِ وِلَشَلَرِ لَكِ كِه سَنَكِ فَاكَلَه دَرِ اَوَلِ مَجَانِ

او پد چندي کندي چن کسه بلدي قنده کندي اندن
صکد آني بن ويرا نده کور ويرا نده الله اکبر بيل
عبادت ائدي کجه وکوندر ده بيل رکعت نماز قلو ردي
پکون کليعه ائدي کچون چوق نماز قلو رستن دد بيل
ايدر قيا مت کونچون زير اخضر رسول پيغمبر کرا ورتا
سندک طرا جفدن فرشتهکلر له بنم بنوم او بچکلر دن اول
وقت جالت واقع اولسون ديو قبلرون ديرا نده اخر
شوکه اير شيد بکه بن وقت ججه کدر دي ستر
ائیکي واز دي يکن پين اور ز دي برته اور تا سنده
اول ائیکي کال ائدي خلا فکلر ائدي کير کير کير کير کير
ویرله ديدلر سوز وازک بولکلر بن ستر صغوب کلمه
بنی الله ائیکي کير ديرا بولکلر کير کير کير کير کير کير
قند دي ايدر اي پادشکلر پادشاهی بن قرا و ائیکي
او که او قو دک برته اور تا سنده ائیکي کير کير کير کير
بنه يالکون قيا مت هنوز سوز تمام اولکون اول ائیکي
سليک کندي طوري کندي واز دي رايه بولکلر کير کير
اول بولکلر ائیکي کير کير کير کير کير کير کير کير کير

اول

اول ائیکي کور دمر بيز بيزه صندلر ائدي کندي ديرا کير کير
پير پير بکون بکجه اير شيد غايک سوز سوز ايدر
قوت قندي بکجه سوز سوز ورتک ديرا بکجه
قرا و ش کندي سوز بدي اول پير ايدر اول قرا و ش
ايدر ائیکي عبا سقا لک اف او تير ستر کوندر سوز سوز
حکایت خوجه دالون مصري ايدر بکون شهره ورتدم
کير کير بکجه اير غرا ده کور دمر سوز ورتان اولمش افسر
اول سوز کير نده کور بکجه قرا و ش دوش اولکدي
جمال کمال مکلر دلد مکه اکا سوز سوز بکجه بکجه
قير شه بکير ورتدم ائيدم اي قير بکير ستر ددم ايدر
اي دنون مصري ارا فدن کور دمر ستر دلو سنده چون کير
کير ائیکي ستر ائیکي ستر عالم سنده قرا و اولک ستر
قار ف سنده چون حقيقت نظر ائدم نه دلو ستر
نه عالم ستر نه عار فسن کير ديدک ديدم دلو ستر
ايدست المزدک واکر الميزک ناکير نه نظر ائير دلد
عار فست حقدن غير به نظر ائير دلد چون بوسوز
ايدن ائيدم مچير اولدم بقدم کور دمر غايک اولمش

دام

کير کير کير کير ستر حق سوز ائير ستر اوده اور ورتدم ناکاه
او قوسن قند کير چقد کور دمر بکجه سوز سوز بيل
طونلر کير بن ائيدم کير ددم ايدر اول کير کير کير کير
ايشکلر کير کير کير ديرا کورمه بکجه سوز سوز
ویر دي کندي ورتن نهم اول دنو يشه ايدک ستر
اول بکجه ايشکلر کير ائير ستر بکجه ائیکي ستر ائير ستر
ددي چون ائير کير دمر بکجه ايدم کور دمر ائير ستر
وهر ديران ائير اول مشک عود قوقوسي ائير کير
چون دنديش بکالي کور دي ائير بکجه حديوق دنو عورته
ايدر اي خاتون ستر کير کير اول بن ائير ائير
خلو ورتکلر بکجه کير کير ستر بکجه
بکجه هب ستر قور قند ائير کير ائير ددم واول
لغري کير بکجه ورتک ستر قور کور ورتک ائير
ايجنه قور قند ستر قور قند چقاي کير کير
دیر چندي لغري ائير کير قيسن قيرن کير ستر
کور دیکه ائير طرا و ائير کير قيرن کير شاد
حتم اولوب اور ورتکلر **حکایت** بکجه بکجه بکجه بکجه

دالير کير کور ائير ائير ملول غصلو کور کور دي عير کير
ائير کور کير کير کير کور کير کير کير کير کير کير
سکانه اولکدي کير دالير ملول ستر واکر ستر دیر کير
لکده بکون کير کير کير کير کير کير کير کير کير
ايدوب کلوب طروين اول قور قور کير کير دوشنه
کندومه کلون قيا مت کوندر حق تعالي بکجه ايدر
دیر کور کير ائير کير اولکجه کير ستر دیر سوز دیر
ايدر بکجه حقه کير کير کير کير کير کير کير کير کير
شهر دن چقد کير دوشندم و قور قير کير بکجه ستر
بول بکجه کير کير ائير کير کير کير دوزک ديدم بکجه
ايمر کير ددم دندلر بکجه ستر دوزن و ائير بکجه
بکجه بکجه کير کير ائير کير کير کير کير کير کير
کير بکجه بکجه کير کير کير کير کير کير کير کير کير
خوجر بن دالير کير کير دیر بکجه ائير کير کير کير
ايمر کير بکجه کير کير دیر چوق ائير ائير دندم ائير
اولکدي کير کير ستر ستر کير کير کير کير کير کير
ايدن ائير کير دیر بکجه ائير کير کير کير کير کير کير

بُوَكَاخْتُمُ الْيَوْمَ قَاتِيَهُ قُوْدُمْ اِيْرُقْ مَقِيْدُ اُنْدَلَمُ تَامَكِيَه
 وَ اِيْرَجَه كُوْرَمَدَمُ ح اِنْدَكْ مَكْدَن دُنْدَكْ دُكَلِيْ كَمُ شَرِيْرَه
 بِنَاكْ اِيْرَجَعْ اُوْلَدِيْ قَاْمَه دِر لَو كَرِيْنَمَانْ جَدِيْ كُوْرَدَمُ
 دِيْ زِيْدِيْ جِهَه كَلِيْ سَلَامْ وَ يُوْرَدِيْ اَوْشُرْدِيْ بَر اِيْشُرْمُ
 يَارِيْدِيْجْ اِنْدِيْ كِيْ طَوَانِ اِتِكُمِيْ دَوْمُ اِيْدَن اِنْدَمُ دِيْن بَر اِيْدَمُ
 بَرَاكْ اَلْدَلِيْ دَوْمُ بَرَاكْ نَدَرُ دِيْن بَر اِيْدَمُ هَر كُجْ اِيْدَمُ
 اَكَا بَرَاكْ وَيُوْر كُجْ اِنْدِيْ دِيُوْ اِيْرُقْ كِيْشِيْنَكْ اُنْكَا
 سُوْرِيْ قَلَمُ دَوْمُ بَر كَلُوْبْ سِيْلَكُورْ اُوْل كَرِيْجَكْ صَفِيْشْ جَا
 اِيْدَن اِنْدَرْ اُوْل كَرِيْ قِيْ دَاخِيْ نَدَر كَرِيْن اِيْدَمُ حَاچِيْلِيْ
 بَر اِيْلَه كُوْرِيْجَكْ اَكَا طِيْر كَر دَوْمُ زِيْدِيْ مَكْلُوْلْ اُوْلَدِيْ
 اِيْدَر اِيْ خُوْجَه شِيْئِيْ مَنُوْر سِيْنْ يَكْلَهْ بَرَاكْ وَيُوْر كَر
 دَرُوْ يَشَكْرَه وَ يُوْر مِيْلَر دُوْ دِيْ چِنْدِيْ كِيْدِيْ اِيْرُقْ اَلِف
 كُوْرَمَدَمُ تَامَدِيْئِه اِرْشَدَكْ زِيَاْرَتْ اَلِيْدَكْ جَا دُرْدَه
 اُوْر دَوْمُ كُوْر دَوْمُ زِيْدِيْ جِهَه كَلِيْ تُوْرَه طَهْرَه كُوْشِيْشْ
 يُوْر نَدَن دَر كَر اَقْدِيْر اِيْنْتَمُ اِيْ زِيْدِيْ قَدَن كُوْرِيْشْ اِيْدَر
 مَكْدَن كَلُوْبِيْشْ يِلْمُ دَكْ دَوْمُ اِيْدَن دَاخِيْ وَ اَر دَوْمُ بَرَاهْ
 اَلْدَمُ دِر قَتِيْ بَر اُنْكْ دَوْمُ اَشِيْدَه دِيْن اَن قُوْبِيْنَه صُوْقُوْ

بورلنم

بِرَّاسْتَهْ جَقْدِي تَانَهْ كُل بِيَرَاغْنَه كَمَرَنَه آرِيشِي وَار وَنَه
 آرْعِي وَار اَنِي كَوَرْدَم فَوَرْدَه دُشْدَم خُوشْ اُولَدَم جُون
 عَقْلِيَر بَانِمَه كَلْدِي اُول بَرَاقي اَمَلَه اَلَدَم اُوپِنَم بَانِمَه فَوَرْدَم
 جَانِيَر بَانِمَه اَوْسْتِنْدَه جَان اِيچِنْدَه مَقْلَمَه اَلَدَم شَهَرِيَر
 بَصَرَه كَلْدَم بَرَحْفِيَه فَوِيَدَم حَقَه صُنْدَه فَوِيَدَم
 صُنْدُوغِي كَلْدَم مَهْ اَوَرْدَم كَاه كَاه جَقْدَم بُوْنَه
 سَوَرْدَم بِيَه بِيَه فَوَرْدَم بِيَكُون سَقَه كَلْدَم بِيَر
 اَكَلْنْدَم يَنَه اَوَمَه كَلْدَم زِيَد صَوَرْدَم اَنَكَه حُصْنَه
 وَرْدِي دِيَكِر مَكُول اُولْتَم اُولَقْدَر اَلَدَم بِلُوْم بُوَكَلْدِي دَل
 لَمُتَلْدِي اَبَرَق بُوَرْم بُوَكَلْمِي كَاه اَنْدَكِر جَفَا رَجُون كَاه
 حِجَان بُوْنْدَه اَكَا مَكْنَدَن اِيچَكْنَدَن وِيَرْمَد جُون
 حَقَارَت كُورِيلَه بَقْدِي عَمِيَر اَلَدَم صُنْدُوغِي اَوَمَه كَلْدَم
 مَهْن بُوَرْدَم كَلْدَن اِيچِنْدَم حَقَه جَقْدَم كُورْدَم بَرَاك حُصْنَه
 كَلْمِي مَكُول لِيك اَوْسْتَه دَاخِي مَكُول لِيك حَاصِل اُولْدِي جُون
 كِيَه اُولْدِي يَتْدَم اَوِيُوْدَم دُوشْمَه كُورْدَم اِيچَانَه وَارْمَش
 بِيَكُوشَك كُورْدَم كِه وَصِفَه اَنَكَه دَن غِيَرِي كَلْمَه بَلْمَر
 حُور لَر بَلْمَلَر طَبَقَلَر دُر لَر اَنَوَاع دُرُو قُوتُور كَرَه قَاوَل

ایدر توره اتمی تلدر میش سن سن بینه یورز سن
 دیر تیز گلدی خاتون اتمی کوز دی چقدی واز دی
 اینه آیدای تکر ای حاجی تکر نک لطفن کر مر کور
 یزمله در دیوش ایدر حق تعالی کر عذر دیر قازد
 نیه کر کسه قدرتی پتر در اوج کون بونکر اچدی
 اتمی اولکر نیه کور دکر یدکر الله سکر اندیکر
 اند خاتون ایدر ای تکر ای حاجی الله قانیده بوقدر
 عزتک وار بچون دقاقلب دنیا ستمنننننننننن
 عبادت طاعته قوی اولور در دیوش ایدر ای خاتون
 اکبر دنیا کر کسته الله ویرزدی بچون فضل اولور
 در خاتون ایدر جکبدن تر پاره سننه جک د کسک
 یکر کدر دیوب باشن دیواره طیدی اویدی در
 طوز دی ایدسن الکی نماز قلدی الکی کوز دی ایدی
 ای بار خدایا سن بلور سن ایدر سننننننننننن
 ایدر بوقدر اعونه بنی قوم سنندن د کور اولور
 اکا دلکن ویر سن دی هاندم دیوان یار لدی بل جقدی

سراغی

٦٤
 بَرَاغَزْ بَالُو كَوَهَرِ لَمْ تَشِي طُورُ دَرِوِشْكَ اَو كَنْدَه قُودِي
 اَوَل كَوَهَرَنْ شَخْلَه سِي اَوَل اَوَل اِچِنْ دُوشِنْ اِيْدِي
 بُو دَرِوِشِ عَوَرْتِي اَو بَرِوِي اِيْدِي اَل اَشْدَه اَسْتَدُو كَلْت
 اَللَه وِزْدِي دَرِ خَاتُونِ اِيْدِي بَكْشِي خَامِي نَوِيْدِي
 اَوِي سَبِيْدَك بَرِ حَبَبِ دُوشِ كُورَه دُوْرْدَم دَرِوِشِ
 اِيْدِي كُورَه طُورُ دَك خَاتُونِ اِيْدِي بَنِي اَوْجَاهَه اَلْتَدِي كَر
 اَوْجَاهَه بَرِ كُوشِك كُوزْ دَم رُورِ يَدَنْ اَلَك بُو نَكْرِي
 كَوَهَرْدَنْ شُو يَلَه عَقْلَم قَدَم اَوَل كُوشِكَه قَلْدِي صُورْ دُور
 اَوَل كُوشِكَه كَنْدَرِ دَم سَنَك اَرِ كُوكُزْ دَرِ دَرِ اَوَل
 اِيَكْبِي كُوشِك بَرِ كُوشِك سِي بُو قُورْمَه خُوشْ كَلْمَدِي اَلَك
 كَنْكَر سِي قَمِي دَم اَلَك اِسْتِي كُورْدَنْ دُيَا دَلْدِي اَوَل كَنْكُرِي
 اَكَا وِرِ دَرِ كُورْمَه دُيَا دَه نَسَنَه دِلْسَه اِحْتِ نَصِيْبِيْدَنْ
 اَكْسِيْلَرِ دَرِ دَك بَرِ بُو سُوْر دِيكَنْ سَن بَنِي اَوِيَارْ دَك اَوَل
 كَنْكَرَه اَشِيوُورْ دَرِ خَاتُونِ اِيْدِي بَكْشِي خَامِي دَعَا قِيْلَرِ
 بُو كَنْكَرَه يَتَه يَرِي وَارَه بَرِ دَرِوِشِيْلِكَه بَجَرِ كَرُشَه دِيْلَرِ
 اَلَك اَوَل كُوشِك اَل كُوشِك اَوَل مَاسُونِ دَانْدَنْ دَرِوِشِي
 دَعَا قَلْدِي اَل كُورْ دِي كَنْكَرَه اَوْجَهْدَغِي يَرِي وَرِ دِي كَنْكَرَه قَلْمَانِه